

Liudmila Plett

*DVASINĒS
LIGOS*

Liudmila Plett

Dvasinēs ligos

Leidykla:
Wasser des Lebens e. V.,
Kolomanstraße 32,
73527 Schwäbisch Gmünd, Germany

Liudmila Plett

„Dvasinės ligos“

Adresas užsakymams Vokietijoje:
Wasser des Lebens e. V.,
Kolomanstraße 32,
73527 Schwäbisch Gmünd, Germany
Tel.: +49 (0) 7171-39734
Faks.: +49 (0) 7171-939152
E-Mail: info@wasserdeslebens.org
Internet: www.wasserdeslebens.org

Copyright by Liudmila Plett
Visos teisės apsaugotos ir priklauso autoriui

Vertėjai:
Romualdas Pilvinis
Dalia Gaidelienė
Regina Vaškelienė

Korektorė: Birutė Bikulčienė
Viršelis: Liudmila Čėrniak ir Svetlana Terechovič

Cituota iš Senojo ir Naujojo Testamentų iš „Tikėjimo žodžio“ bendruomenės išleistos Biblijos pagal KostoBurbulio parengtą vertimą.

ISBN 978-3-935308-23-6

Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė“
Antras leidimas. Tiražas 1000 vnt.
2013m.

Turinys

Apie autorių ir knygą.....	4
Autoriaus įžanga.....	7
Įžanginė malda	10
1. Kartėlis – žmogiškosios sielos ugnikalnis.....	11
2. Pragaro padegtas liežuvis	37
3. Kūniškos žmogaus prigimties apraiškos	62
4. Nuodėmės, daromos artimųjų atžvilgiu	85
5. Meilė pinigams – visų blogybių šaknis	116
6. Geidulingų akių ir kūniškų troškimų nuodėmės ..	143
7. Išdidumas eina sunaikinimo priekyje.....	168
8. Šiuolaikinis fariziejiškumas.....	191
9. Nuodėmės kaip tiesioginis iššūkis Dievui.....	216
10. Paskutiniųjų laikų Bažnyčios dvasinis bejėgiškumas	253
Literatūra	282
Informacija	283

Apie autorių ir knygą

(Vertėjo pratarmė)

Brangus skaitytojau! Ši knyga yra pirmasis išverstas į lietuvių kalbą žinomos krikščionių rašytojos Liudmilos Plett kūrinys. Jos pirmosios trys knygos „Prabudimas prasideda nuo manęs“, „Laikas prasidėti Dievo namų teismui“ ir „Šaukiančiojo balsas dykumoje“, pasirodžiusios 1989-1993 metais, sukėlė tikrą dvasinę revoliuciją milijonuose žmonių širdžių buvusios Sovietų Sąjungos ir viso buvusio socialistinio bloko šalyse. Vėliau jos buvo išverstos į olandų, lenkų, estų ir latvių kalbas. 2003 metais pasirodė jos autobiografinė knyga „Ieškojimų keliu“, kuri buvo išversta į vokiečių ir anglų kalbas. Po to ji pradėjo rašyti knygas sielovados tema. Trys pirmosios knygos „Dvasinės ligos“, „Kada siela verkia“ ir „Vaikščiojimas šviesoje“ jau išvydo šviesą, kitos rašomos.

Kai 2010 metų pavasarį Liudmila Plett apsilankė Vilniuje, mes turėjome galimybę pabendrauti ir pakalbėti apie rašytojos gyvenimą, kūrybą, jos sielovados tarnavimą. Tada supratome, kad mūsų tautai turi būti suteikta galimybė jos knygas skaityti lietuviškai. Juk mūsų jaunoji karta jau nebemoka rusų kalbos, ir jai rašytojos knygos praktiškai yra neprieinamos. Aš paprašiau autorės leidimo pirmąją serijos „Sielovados tarnavimas“ knygą versti į lietuvių kalbą. Kai sesuo Liudmila sužinojo, kad mūsų maža šalis pagal savižudybių skaičių yra viena iš pirmaujančių pasaulyje, ji mielai sutiko ir pasakė, kad jei nors viena siela atsisakys tos siaubingos minties – savo noru išeiti iš gyvenimo, šauksis Dievo ir pradės gyventi dėl Jo šlovės, tai bus didžiausias atlygis už visas pastangas ir darbą, kurio prireikė ir prireiks, kad ši knyga lietuvių kalba išvystų dienos šviesą.

Visa, apie ką rašoma šioje knygoje, autorė išgyveno ir iškentė pati arba pasisėmė iš gyvenimo pavyzdžių tūkstančių žmonių, kurie kreipėsi į ją dvasinės pagalbos. Jie patys siūlė naudotis jų išgyvenimų pavyzdžiais, kad kiti pasimokytų ir būtų palaiminti. Manau, kad tai pagrindinė priežastis, kodėl per jos knygas taip stipriai veikia Šventoji Dvasia ir iš tikrųjų pildosi Šventojo Rašto žodžiai: „taip ir Mano žodis, kuris išeina iš Mano burnos, negrįš tuščias, bet įvykdys Mano valią ir atliks tai, kam yra siųstas“ (Iz 55, 11).

Išskirčiau ypatingą šios autorės kūrybos bruožą – sugebėjimą dvasinius dalykus pateikti ne taip, kaip juos supranta viena ar kita krikščioniška denominacija, o iš visuotinės bažnyčios, tai yra viso Kristaus Kūno pozicijos. Kaip ir visuose kituose jos kūriniuose, taip ir šioje knygoje gvildenami jautrūs ir labai aktualūs šių dienų krikščionybei klausimai, būtent: kūniškos žmogaus prigimties apraiškos, šių laikų dvasinis fariziejiskumas, su okultizmu susijusios nuodėmės, kurios iš esmės yra tiesioginis iššūkis Dievui, paskutiniųjų laikų Bažnyčios dvasinis bejėgiškumas ir t.t. Šios ir daugelis kitų šioje knygoje nagrinėjamų temų ne tik padeda suprasti įvairių krikščioniškų bendruomenių ir konfesijų dvasinių problemų priežastis, bet taip pat pateikia paprastus, aiškius ir labai konkrečius atsakymus į daugelį klausimų, apie kuriuos retai užsimenama arba visiškai nekalbama bažnyčiose.

Versdami šią knygą mes daugiausia naudojomes „Tikėjimo žodžio“ bendruomenės išleista Biblija pagal Kosto Burbulio parengtą vertimą. Tačiau norėdami kuo tiksliau išlaikyti knygos dvasią ir pilniau bei išsamiau perteikti jos turinį kai kuriose vietose naudojomes kitų vertimų Biblijomis, kurios arčiausiai pagal prasmę atitiko tekstą sinodinės rusiškos Biblijos, kurią autorė naudojo šiame darbe.

Naudodamasis proga, noriu labai nuoširdžiai padėkoti tikėjimo seserims Daliai Gaidelienei ir Reginai Vaškelienei už kruopštų ir labai atsakingą darbą – šio vertimo koregavimą ir redagavimą. Mes ėmėmės šio darbo neturėdami patirties versti tokio lygio dvasinę literatūrą. Didesnę dalį knygos vertėme ir koregavome kartu, mokydamiesi vienas iš kito. Šis darbas keitė mus, leido pamatyti save tokius, kokie mes iš tikrųjų esame ne savo, o Dievo akyse.

Labai nuoširdžiai dėkoju savo seseriai Viešpatyje Birutei Bikulčienei. Ji buvo pirmasis šios išverstos į lietuvių kalbą knygos skaitytojas ir oponentas. Ji praktiškai atliko nepriklausomą galutinį knygos teksto redagavimą ir koregavimą.

Taip pat reiškiu gilią padėką tikėjimo broliui Ernestui Garmašukiui, kuris geranoriškai sutiko kuruoti knygos spausdinimą ir jos platinimą.

Mielas skaitytojau, nenustebk, kad skaitant šią knygą, tau atsivers tokie dalykai, apie kuriuos tu niekada negalvojai ar neįtarei, kad jie gali liesti tave. Tai knyga, kuri verčia giliai susimąstyti, kuri keičia gyvenimą, keičia požiūrį į tarnavimą Dievui. Perskaitęs šią knygą jau neįliksi toks, koks buvai. Telaimina tave Dievas!

Romualdas Pilvinis

Autoriaus įžanga

Kai prieš šešiolika metų Viešpats mane pašaukė sielovados tarnavimui, aš iškart susidūriau su tokiais dalykais, kokių iki tol neteko patirti savo gyvenime. Nepasakosiu, kaip tai įvyko, nes apie tai parašyta knygoje „Paieškų keliu“. Pasakysiu tik tiek, kad nuo tada pradėjo atsiverti iki tol nepažintas dvasinių ligų pasaulis, atskleidžiantis tikrąją sielų ir bažnyčių būseną.

Studijuodama medicinos institute ir vėliau, jau dirbdama gydytoja, negalėjau atsistebėti ta gausybe ligų, kuriomis gali sirgti mūsų kūnas. Tapusi sielovados tarnautoja, aš dar labiau nustebau suvokusi, kokia gausybe ligų gali sirgti mūsų dvasia. Visų tų ligų bendras pavadinimas – „*nuodémé*“. Apie savo negalavimus žmonės dažniausiai kalba atvirai. Tačiau savo dvasines ligas paprastai mes slepiame. Ir tai savaime suprantama. Kas nori kalbėti apie dalykus, atskleidžiančius ne pačias geriausias mūsų sielos savybes. Mums įprasta nutaisyti dievobaimingą miną, ateiti į tarnavimą, klausytis, kas kalbama iš sakyklos, giedoti Dievui Jį šlovinančius himnus, liudyti. Apskritai vaidiname rimtus ir nuoširdžius krikščionis, tačiau puikiai suvokiame, kad mūsų širdis, kurios niekas nemato, yra visiškai kitokia.

Daugelio krikščionių toks gyvenimas netenkina. Trokšdami augti dvasiškai, jie vaitoja ir blaškosi, ieško išeities iš tokio sąstingio ir tokios apverktinos savo būklės. Jų neįtikinsi, kad jiems viskas gerai, kad reikia tik džiaugtis ir dėkoti Dievui už dovanotą išgelbėjimą, o visa kita bus pridėta. Dievo tautoje tokių ieškojimų galime pastebėti vis dažniau. Tai liudija kupini skausmo ir ai-manų laiškai ir telefono skambučiai su prašymais patarti ir palaikyti maldomis. Deja, dar nemažai tikinčiųjų, kurių tokie klausimai visiškai nedomina. Savimi jie

visiškai patenkinti ir negali suprasti, ko dar trūksta kitiems.

Neurologijos praktikoje žinomos tokios labai pavojingos žmogaus būsenos kaip anestezija ir refleksija. Tai gali vykti ištikus paralyžiui ar parezei arba esant komos būklės. Tokios būklės pacientas nejaučia nei skausmo, nei prisilietimo. Jo oda nereaguoja į išorinį dirginimą, dingsta odos ir sausgyslių refleksai. Žmogus lyg dar gyvas, bet kai kurios jo organizmo dalys yra tarsi mirusios. Graudu, kai tokios būsenos yra kūnas, tačiau dar blogiau, kai taip nutinka mūsų dvasiai.

Paprastai sakoma, kad mūsų akys – sielos veidrodys. Ir jei tai iš tikrųjų tiesa, tai širdis yra organas, atspindintis dvasios būklę. Ne veltui parašyta, kad *„iš vidaus, iš žmonių širdies, išeina pikti sumanymai, svetimavimai, paleistuvystės, vagystės, žmogžudystės, godumas, piktumas, klasta, nesusilaikymas, pavydas, piktžodžiavimai, išdidumas, kvailumas“* (Mk 7, 21-22).

Liga yra liga. Ją reikia gydyti. Kad ir kaip ilgai mes atidėliotume savo apsilankymą pas gydytoją, anksčiau ar vėliau teks pas jį eiti. O pas gydytoją dažniausiai reikia nusirengti. Nori nenori, gėda ar ne, reikia leisti, kad jis tave apžiūrėtų, ir kai kada tai atliekama pačiu nemaloniausiu mums būdu. Kitaip paprasčiausiai jis tau negalės padėti.

Būtent taip būna ir dėl dvasinių ligų. Ir čia dažniausiai reikalaujama *„nusirengti“*, tik jau dvasine prasme. O tai mūsų išdidžiam ir pasipūtusiam *„Aš“* yra labai skausminga.

Daug metų ir daug kas manęs prašė parašyti knygą apie sielovados tarnavimą. Ir tai suprantama. Juk šitam klausimui krikščioniško gyvenimo praktikoje skiriama labai mažai dėmesio. Tačiau prieš kalbant, koks turi būti požiūris į dvasines ligas ir kaip jas *„gydyti“*, reikia aptarti, kokie tų ligų *„simptomai“*. Medicinos praktikoje nereti atvejai, kai žmonės, jausdami negalią, nesuvokia, kad jie

serga. Sielos kenčia ir kankinasi nesuprasdamos, kas su jomis vyksta, kodėl jos vis daugiau jaučia savo dvasinį bejėgiškumą.

Visiems žinoma, kad nuodėmė mus atskiria nuo Dievo. Ir, nepaisydami to, mes vis tiek nusidedame, apsimesdami, kad tai ne taip svarbu, juk taip buvo visais laikais, taip bus visada. Žmogus juk nėra tobulas. Viskas normalu.

Tačiau sirgdami mes nemanome, kad tai mums priimtina, bet darome viską, kad pasveiktume ir vėl būtume laimingi. Daugelis žmonių būtent savo sveikatą laiko svarbiausia ir aukščiausia laime. Jei taip, tai kiek svarbesnė mums turėtų būti mūsų dvasinė sveikata. Juk gyvenimas žemėje tik laikinas ir praeinantis, o siela paveldės amžinybę.

Štai dėl ko verta, laikinai atidėjus visus kitus savo reikalus, susirūpinti savo dvasinių ligų gydymu.

Liudmila Plett

Ižanginė malda

Brangus Gelbėtojai! Tu – mūsų Dievas, Tu – mūsų Tėvas! Tavo žodis sako, kad be Tavęs mes nieko negalime. Todėl suvokdama savo menkystę aš suprantu, kad be Tavęs aš negaliu nieko: nei su savo tikėjimo broliais ir seserimis kuo nors pasidalinti, nei jų sieloms duoti, ko jos stokoja,– jei Tu nepadėsi. Maldauju, jei tokia Tavo valia, palaimink visa, ką aš ketinu dabar padaryti. Tu žinai Tavo vaikų rūpesčius. Tu žinai jų poreikius, sielvartą ir nuogąstavimus, kurie drasko jų širdis. Tu žinai jų klaidas, ydas, nuodėmes ir nuopusius. Tu žinai kiekvieno mūsų kelią ir kaip mes elgiamės Tavo akivaizdoje. Prašau, padovanok kiekvienai sielai, kai ji skaitys šią knygą, tai, ko jai labiausiai trūksta. Veik per Savo Šventąją Dvasią ir vadovauk mums, nes be šito negali būti palaiminimo.

*„Šauk garsiai, nesivar-
žyk! Pakelk savo balsą kaip
trimitą; Pranešk mano tautai
jos kaltę, Ir Jokūbo namams
– nuodėmes“.*

Izaijo 58, 1

1 skyrius

Kartėlis – žmogiškos sielos ugnikalnis

Kad įsitikintume, kokios rimtos, o kartais net tragiškos gali būti vienos ar kitos dvasinės ligos pasekmės, pakanka žvilgtelėti į vieną mums labai gerai žinomą Šventojo Rašto vietą, kuri atidžiai į ją įsigilinusį žmogų gali tiesiog šokiruoti. Laiške hebrajams 12, 15 pasakyta: *„Žiūrėkite, kad kas neprarastų Dievo malonės, kad neišleistų daigų kokia karti šaknis ir nepadarytų vargo, suteršdama daugelį“.*

Žodyje „žiūrėkite“ skamba aiškus perspėjimas apie tai, kur slypi didelis pavojus. Tai tarsi raudonas šviesoforo signalas, kuris verčia mus sustoti ir būti labai atsargius ir dėmesingus. Ką tai reiškia? Ko mes turime saugotis? Čia pat atsakymas: *„...kad kas neprarastų Dievo malonės“.* Taip, nes Dievo malonės netekimas reiškia amžiną pražūtį! Juk būtent iš malonės esame išgelbėti! Viskas, ką mes turime, yra mums duota iš Dievo malonės ir Jo gailestingumo! Netekę malonės prarandame išgelbėjimą! Čia jau tikrai yra dėl ko išsigąsti. Dievo vaikui nieko nėra blogiau. Mat, netekę išgelbėjimo, mes prarandame bet kokią viltį būti su Viešpačiu amžinybėje. Didesnio pavojaus mums negali būti!

Kaip tai gali įvykti? Kaip įmanoma prarasti malonę, vadinasi, ir išgelbėjimą? Ir vėl čia pat atsakymas: *„...kad*

*neišleistų daigų kokia **karti šaknis** ir nepadarytų (jums) vargo“.*

Karti šaknis? Kas tai? Kokia šios minties prasmė?

Kad tai suprastume, iš pradžių pasitelkime pavyzdžių iš medicinos. Gydytojų praktikoje žinoma daug negalavimų, dėl kurių organizmas nebegali pašalinti visų žalingų gyvybinio proceso atliekų, druskų ir šlakų. Tai sunkios ligos, kurių priežastis apykaitos pažeidimai ir įvairūs širdies, inkstų ir kepenų funkcijos sutrikimai. Jų pasekmės – ūmus arba laipsniškai stiprėjantis organizmo **apsinuodijimas** iš vidaus, ir anksčiau ar vėliau žmogus būtent dėl to miršta.

Kažkas panašaus vyksta ir dvasinėje sferoje. Žmogaus gyvenime būna daugybė veiksnių, dėl kurių sutrinka normalus, sveikas ritmas. Paprastai žmogus su patiriamais sunkumais kovoja ir įveikia arba juos užmiršta ir gyvena toliau. Tikri krikščionys turi ypatingą privalumą, nes, būdami įsišakniję Viešpatyje, jie gauna iš aukštybių Jo jėgą kovoti su visokiu blogiu be pavojaus, kad jis gali palikti jų širdyse nuodingą pėdsaką. Tačiau tiems, kurie save tik vadina krikščionimis, ir pasauliečiams nutinka visai kitaip. Mat jų patirti likimo smūgiai arba kieno nors sukeltos dvasinės žaizdos bei traumos palieka jų širdyse neišdildomą pėdsaką, kuris pasireiškia pavojinga, negatyvia sielos būseną, vadinama **kartėliu**. Atsiradusi žmogaus širdies gelmėse ši pikta šaknis auga ir keroja, versdama sielą kentėti ir pamažu dvasiškai sunykti.

Kartėlio kankinamas žmogus greitai supyksta, yra nervingas, lengvai įskaudinamas ir per daug pažeidžiamas. Užtenka tik netyčia užgauti skaudamą vietą ir dvasinę žaizdą, ir žmogus iš karto užsiplieskia, pasipiktina, įsižeidžia ir užsidaro savyje. Kartėlis nuken-tėjusių nuo jo žmonių išorėje palieka savo niūrų

antspaudą. Tokie žmonės atrodo blausūs ir amžinai nepatenkinti. Jų veido išraiška yra atšiauri ir šalta, lyg bylotų kitiems, kad jie nekištų nosies ne į savo reikalus ir paliktų juos ramybėje. Jie nesisveikina, nebendrauja ir nemėgsta draugauti. Užsisklęsdami jie tampa niūrūs ir nepasiekiami.

Tokie žmonės slegia ir aplinkinius. Su jais labai sunku bendrauti. Ką pasakytum - viskas ne taip. Netgi pats nekalčiausias jiems pasakytas žodis sukelia pykčio ir neapsakomo įniršio protrūkį, kuris neretai baigiasi skandalu, keiksmiais ir barniais, o kartais net prakeikimais, skirtais skriaudikui. Vis dėlto tokia susikaupusių nuodų „iškrova“ ne tik nesuteikia palengvėjimo, bet dar labiau apsunkina prastą jų dvasinę būklę. Kartėlis, neapykanta, pyktis ir keršto troškimas užvaldo nelaiminguosius ir kartais pastūmėja juos atlikti pačius baisiausius poelgius ir veiksmus.

Jau pirmuose Biblijos puslapiuose mes skaitome istoriją, kurioje yra aprašomas tipiškas tokio kartėlio ir jo tragiškų padarinių pavyzdys: „*Kuriam laikui praėjus, Kainas aukojo Viešpačiui iš žemės vaisių. Taip pat ir Abelis aukojo iš savo bandos riebiausių pirmagimių. Viešpats pažvelgė į Abelį ir jo auką, tačiau į Kainą ir jo auką Jis nepažvelgė. Todėl Kainas labai supyko, ir jo veidas paniuro. Viešpats tarė Kainui: „Kodėl tu supykai, ir tavo veidas paniuro? Darydamas gera, argi nebūsi priimtas? O jei gera nedarai, nuodėmė tyko prie durų. Ji traukia tave, tačiau tu turi viešpatauti jai“.* Kainas kalbėjo savo broliui Abeliui. Jiems esant laukuose, Kainas užpuolė savo brolį Abelį ir jį užmušė“ (Pr 4, 3-8).

Nuo kartėlio kankinamų žmonių labiausiai kenčia jų šeimos nariai, nes būtent ant jų pirmiausia yra išliejamas karčios taurės turinys, ir būtent jie yra priversti tai nuryti. Jie net neturi galimybės perleisti šios naštos kam

nors kitam. Bet pernelyg ironiška yra tai, kad kartėlis, apsigyvenęs žmogaus širdyje, pirmiausia pakenkia jam pačiam. Jis tarsi vėžys ryja ir griaua jį iš vidaus tol, kol siela virsta dvasiniais griuvėsiais.

Ilgai slepiamas nepasitenkinimas, pasipiktinimas, piktybė ir priešiškus palaužia kartėlio kamuojamo žmogaus fizinę sveikatą, sukeldamas jam hipertonią, stenokardiją, miokardo infarktą, insultą, skrandžio opą, įvairias psichikos ir nervų sistemos ligas. Tikinčiųjų gretose kartėlis visiškai paralyžiuoja dvasinį ir maldos gyvenimą.

Kartėlio persmelktas žmogus negali pozityviai galvoti, tinkamai analizuoti ir sveikai mąstyti. Viskas, ką jis kalba ir daro, negali nieko sukurti, bet tik sugriauti. Laikei bėgant, jo gyvenimas tampa toks nepakenčiamas, kad, užpykęs ant viso pasaulio, jis kartais pradeda galvoti apie savižudybę. Tačiau svarbiausia tokios apnuodytos sielos bėda yra ta, jog ji negali suprasti, kad jos bėdų kaltininkas yra ne kas kitas, o ji pati.

Anksčiau nurodytoje Laiško hebrajams vietoje 12,15, kalbėdamas apie karčios šaknies pavojų, apaštalas Paulius užbaigia savo mintį tokiu perspėjimu: „...*suteršdama daugelį*“. Esmė yra ta, kad kartėlis, patekęs į žmogaus širdį, neguli ten kaip nukritęs ant žemės lapas. Užsikrėtęs juo žmogus paprasčiausiai negali ilgai tylėti. Anksčiau ar vėliau siautėjantis sielos gelmėse ugnikalnis išsiveržia į paviršių. Tarp aplinkinių jis ieško ir suranda sielas, kurioms pradeda lieti savo nuodus, taip jas užkrėsdamas ir užteršdamas. Sąmoningai arba nesuvokdamas to, jis veikia kaip gyvatė, kuri, pati būdama nuodinga, apnuodija tuos, prie kurių prisiliečia. Kartą atsiradęs žmogaus širdyje kartusis daigas greitai plečiasi, griaudamas, naikindamas ir paversdamas viską aplink save dvasine dykuma.

Kartėlis padaro žmones dvasiškai aklius, nors jie to net neįtaria. Jiems atrodo, kad jiems viskas gerai ir kad tik jie yra teisūs, o visi kiti klysta. Toks elgesys aiškiai liudija, kad žmogus yra dvasiškai pamišęs. Juk labai panašiai elgiasi sergantys psichikos liga žmonės, kitaip tariant, išprotėję. Jiems atrodo, kad tik jie yra sveiko proto, o visi likusieji – nenormalūs, ir bet kokie bandymai juos perkalbėti paprastai neduoda naudos.

Kartėlis šeimoje gali sugriauti net pačius šilčiausius santykius. Žmona gali jaustis skaudžiai vyro nuskriausta dėl to, kad jis su ja kažkada blogai pasielgė. Vyras nepajėgus atleisti savo žmonai tik už tai, kad ji kažkuo jam neįtiko. Vaikai gali neapkęsti savo tikrųjų tėvų už tai, kad prieš daugelį metų šie (kaip jiems atrodo) juos neteislingai nubaudė. Tuo tarpu užmirštama, kokias ligas ir kančias patyrė juos gimdydama motina, kokius sunkumus ji įveikė ir koks sielvartas kamavo, kol juos užaugino, kiek bemiegių naktų praleido tada, kai jie sirgo. Taip pat užmirštama, kaip prakaitą liedamas dirbo tėvas, norėdamas aprūpinti šeimą viskuo, kas būtina. Užuoat atsidėkoję ir rūpinęsi, užaugę vaikai palieka tėvų namus, neparodydami jiems nei meilės, nei rūpesčio, nei dėmesio. Maža to, norėdami pasiteisinti, tokios dukterys ir sūnūs dar eina ir piktai apkalbinėja tėvą ir motiną, pasakodami apie juos tik tai, kas bloga. Ar tai ne aklumas? O tokio žiaurumo priežastis – tai vis tas pats kartėlis.

Karčioji šaknis sukelia daug problemų ir žmonių tarpusavio santykiams. Neretai tai būna kaimynai, artimi giminaičiai, pažįstami arba tikėjimo broliai ir seserys, tos pačios bendruomenės nariai. Galbūt kas nors iš jų padarė arba pasakė ką nors, kas kitam buvo kaip netikėtas smūgis. Eina metai, bet krikščionis negali to pamiršti, kol galiausiai tinkamu momentu jis pratrūksta tokiais žodžiais, kurie niekaip netinka žmogui, vadinančiam save Dievo vaiku.

Taip pat nutinka kai vienas iš bažnyčios narių pasako pastabą savo broliui (arba seseriai) Viešpatyje, atkreipdamas dėmesį į ką nors negero jo gyvenime. Galbūt jis tik pasakė pastabą apie jo vaikus, papasakojęs apie kokį nors blogą poelgį arba negarbingą elgesį. Tačiau, užuot už tai padėkoję, tėvai slepia savo širdyje pasipiktinimą ir įtūžį. Žinoma, jie to gali neparodyti, nors mintyse pataria tokiam „*protinguoliui*“ geriau žiūrėti savo vaikų ir susitvarkyti savo asmeninį gyvenimą. Tokių situacijų būna kiek tik nori, ir krikščionys, brandindami pyktį, ima vengti vienas kito, nors būtinuose susitikimuose su veidmainiška šypsena krikščioniškai sveikinas.

Kartėlis – tai daugiau negu meilės ir pagrįsto ja žmogiško artumo trūkumas. Jis rausia duobes, užuot statęs tiltus, ir griaua, užuot kūręs. Užsisiklindimas, noras atsiskirti nuo kitų, pabrėžimas visko, kas liečia jo asmenybę, savo teisių akcentavimas ir nuolatiniai ko nors reikalavimai slegia ir tampa pykčio ir susiskaldymo priežastimi. Viskas sukasi aplink „*Aš*“, „*Man*“, „*Mane*“. Savęs gailėjimas, noras užsidaryti savaime kiaute, troškimas būtinai įrodyti savo teisumą, nuolatiniai priekaištai ir negatyvūs jausmai – tai štai kas sudaro gyvenimą žmogaus, paveikto šios dvasinės ligos.

Iš kartėlio išsivaduoti būna labai sunku. Jis kaip galinga šaknis su daugybe atšakų sudygdama žmogaus širdies gelmėse, užkariaudamas ten vis naujas teritorijas ir išstumdamas visa, kas gera. Daržininkai žino, kad yra tokių piktžolių, kurios, kad ir kiek jas ravėtum, vis atželia. Į žemę įsišaknijusi šaknis yra tokia ilga ir išsišakojusi, kad jos viršūnės pašalinimas neduoda jokių rezultatų, kol neišdirbsi visos žemės aplink piktžolę, neišrinks ir kartu su šaknimis neištrauksi jos visos.

Kartėlio šaknis lengvai atsiranda ir ypač greitai auga širdyje, pavergtoje nuodėmės, nes ji jai yra geriausia

trąša. Pagrindinės nuodėmės, dėl kurių dažniausiai atsiranda kartėlio šaknis, yra: nusivylimas, nuoskauda, kerštavimas, nesugebėjimas atleisti, nesusipratimai, nesutarimai, pavyduliavimas ir pavydas.

Suprantant, koks rimtas gali būti šių dvasinių ligų ir jų pasekmių pavojus, tikslinga apžvelgti kiekvieną iš jų atskirai.

Nusivylimas arba neišsipildęs troškimas – tai širdgėlos ir nepasitenkinimo jausmas, kai kas nors laukta neįvyko, tikėjimo kuo nors žlugimas.

Gyvenime neretai būna taip, kad mes labai vertiname ir tikrai gerbiame kokį nors žmogų, juo tikime ir pasitikime kaip pačiu savimi, esame įsitikinę, kad jis neišduos net pačią sunkiausią minutę. Mums atrodo, kad geresnio ir ištikimesnio draugo negali būti, ir nesusimąstydami atveriamė jam savo širdį, patikėdami pačius slapčiausius dalykus. Laikui bėgant taip prie jo prisirišame, kad jis mums tampa kaip stabas. Tačiau, kai staiga įvyksta kas nors, kas mus tiesiog šokiruoja, visos šios iliuzijos sugriūva. Pavyzdžiui, šis žmogus pasako, padaro arba pasielgia taip, kad mes įsiskaudiname, išsižeidžiame ir stipriai juo nusiviliame. Tokioje situacijoje, užuot buvę ypač budrūs, valdę savo mintis ir prašę Dievo pagalbos, mes slepiame širdyje nuoskaudą, kuri pereina į slaptą priešiškumą ir aiškiai matomą santykių atšalimą. Pirmasis sukrėtimas ir nusivylimas pereina į užsirūstinimą, po to – į pyktį ir neapykantą. O kai tai jau įvyksta, tu pasiruošęs ir kerštui, kuriam gali suteikti tokį atspalvį ir pavidalą lyg visa tai būtų daroma iš pačių geriausių paskatų. Šitaip elgiesi ir toliau, nes nuodėmė veikia grandininės reakcijos principu.

Bibliją moko, kad jei kas nors prieš mus nusikalto, turime ateiti ir pasakyti jam apie tai asmeniškai. Jeigu žmogus nenori mokytis iš klaidų, reikia tai pasakyti esant

dviem ar trimis liudininkams, o jeigu ir jų nepaklausys, tada pasakyti visos bendruomenės akivaizdoje. Deja, krikščionys labai dažnai vengia pasinaudoti šiuo Viešpaties duotu patarimu. Būdami apsimestinai pamaldūs, jie labiau linkę pasielgti kitaip, manydami, kad Dievas kada nors Pats juos užstos, ir nugalės teisingumas. Tuo tarpu jie net nepastebi, kad tokiu savo elgesiu tręšia dirvą, kurioje auga priešiškus, kartėlis ir neapykanta. O žmogus ir toliau mano, kad jis yra Dievo vaikas, vaikšto į susirinkimus, gieda, skaito Bibliją, meldžiasi ir daro viską, ką ir anksčiau todėl, kad toks gyvenimas tapo jam savotiška dvasine kultūra ir tradicija, kuri iš tikrųjų tėra tuštuma. Toks vaikščiojimas į bažnyčią yra paprasčiausias formalumas. Vargas sielai, kuri tokios būsenos išsinaudoja į amžinybę. Ji netenka Dievo malonės, o tai reiškia, kad gali žūti.

Nuoskauda yra tokia nuodėmė, kuri mums, žmonėms, atrodo nekalta, ir dažnai lengvai ją pateisiname. Ir tai yra suprantama. Juk ne aš kam nors padariau blogą, o kažkas kitas mane įskaudino. Taigi čia aš esu tik kieno nors nedėmesingumo, šiurkštumo ir žiaurumo auka.

Priežasčių nuoskaudai atsirasti žmonių tarpusavio santykiuose galima rasti labai daug. Daug kas gali įskaudinti mano jautrą ir lengvai pažeidžiamą „Aš“. Tai, kaip man atrodo, ir nepelnytai duota pastaba, ir neapgalvotai pasakytas įskaudinantis žodis, ir nevykęs pokštas, ir nemalonus žvilgsnis, ir laukiamo dėmesio nebuvimas, ir tai, kad su manimi kažkodėl nesisveikino prie visų ir net susitikus nesiteikė pastebėti, neparodė dėmesingumo, neišpildė mano prašymo, nesutiko su mano pasiūlymu, atsisakė mano patarimo, nenorėjo išklaudyti mano pamokymo, atsisakė padaryti tai, ko aš labai norėjau, apkaltino nesiteikę išklaudyti, kad aš nekalta ar su tuo iš

viso neturėjau nieko bendro, nenuslėpė nuo kitų mano nusižengimo kai aš padariau klaidą, neparodė tinkamos meilės, per daug iš manęs reikalavo, nepagyrė kai to buvau nusipelnęs, nepagerbė tuo metu, kai kitiems išreiškė ypatingą pagarbą, neatsilygino už tą gėrį, kurį aš padariau, ir taip toliau.

Ši ilgą sąrašą galėtume tęsti iki begalybės, bet esmė viena: jeigu aš linkęs užsigauti, priežasčių tam atsiras labai daug. Liūdna tik tai, kad šitaip nuolat įsižeisdami mes nepaliaujamai nusidedame. Mums ir į galvą neat-eina, kad įsižeidžia nepatenkintas savo ieškojimuose mūsų „Aš“, kuris savo nenutrūkstamam augimui reikalauja papildomo maisto.

Gerau mus pažindamas Viešpats kartais specialiai leidžia įvykti įvairioms gyvenimo situacijoms tam, kad sumažintų ir sutramdytų mūsų „Aš“. Mat būtent tai ir yra, ko mums reikia, ir kas mums bus tik į naudą.

Nors Dievo žodis visiškai aiškiai kalba: „...*Ar ne geriau pakęsti skriaudą?...*“ (1Kor 6, 7), mūsų „Aš“ niekaip nenori su tuo susitaikyti. Jis įsižeidžia, pasipiktina, reikalauja sau dėmesio, o jeigu jo negauna, pradeda nekęsti. Nuoskauda po nuoskaudos, ir blogis auga kaip sniego gniūžulas, pavirsdamas į metų metus nešiojamą kartėlį. Mes visaip bandome jį paslėpti, varydami jį į savo širdies slėptuves, tačiau to padaryti nepavyksta. Jis kaip snaudžiantis ugnikalnis, kuris kartkartėmis primena save, išmesdamas iš kraterio dūmų, pelenų ir dujų kamuolius. Tai gali trukti metų metus, dešimtmečius ir netgi šimtmečius. Tačiau ateina momentas, kai ilgai sulaikoma ugnikalnio galia išsiveržia, ir tada įvyksta kažkas siaubinga. Dūmai, ugnis, siera, akmenys ir išsiveržusi įkaitusi lava sugriaua viską savo kelyje, paversdama aplink esančią vietovę klaikia, mirusia dykuma. Reikia tik atsiminti kažkada visus sukrėtusį Vezuvijaus išsiveržimą, kuris

sunaikino išsiplėtojusį jo papėdėje puikų Pompėjos miestą. Taigi kažkas panašaus vyksta ir mūsų širdyje, kurią slegia nuoskauda. Tik leisk ir duok jai galimybę plėstis, ir tu pamatysi, kokia bėgant laikui griunamąja jėga ji tampa.

Kiek nuoskaudų būna šeimose tarp vyro ir žmonos, tarp vaikų ir tėvų, tarp tikrų brolių ir seserų, tarp anytų ir marčių, tarp žentų ir uošvių, tarp įvairių artimų ir tolimų giminaičių, kurie, deja, dar vadina save krikščionimis! Žmonės nesimato metų metus ir nenori nieko vienas apie kitą žinoti tik dėl to, kad kažkas kažką kažkada įskaudino. Nuoskaudos, kurias širdyje nešioja tos pačios bažnyčios ar bendruomenės nariai, verčia kai kuriuos iš jų vengti tarnavimų, kad kiek galima rečiau susitiktų su sau nemaloniu žmogumi.

Paprastai nuoskauda negali ilgai tylėti. Užgautasis labai greitai pradeda ieškoti sau bendrininkų, perliedamas kartėlį į jų širdis ir užkrėsdamas juos nepalankumu, atsargumu ir įtarumu. Manau, daugeliui pažįstamos tokios kalbos: „*O, tu dar nežinai, kas tai per žmogus! Iš jo galima tikėtis visko, ko tik nori. Būk atsargus su juo, kad ir tau netektų išgyventi to, ką ir aš iškenčiau*“ (po to paprastai yra pasakojamas įvykis, dėl kurio žmogus jautėsi nuskrūstas). Arba: „*Tu neįsivaizduoji, ką ji gali iškrėsti! Kiek pikto ji man padarė savo kalbomis! Geriau laikykis nuo jos kuo toliau. Baisesnės moters aš dar niekada nebuvau sutikusi...*“ Kur nuoskaudos, ten ir apkalbos, ir šie nuodai sklinda nepaprastu greičiu, užkrėsdami vis naujas sielas.

Nuoskaudos subrandintas kartėlis gali įsišaknyti kiekviename, bet ypač dažnai jis kyla širdyse tų krikščionių, kurie, atrodytų, gyvena visiškai teisingai, o to priežastis – nesupratimas ir nepripažinimas.

Vienas toks krikščionis, gyvenęs gana pavyzdinę gyvenimą, labai norėjo pasitarnauti Viešpačiui ir kažkodėl

nusprendė, kad jis turi tapti bendruomenės pastoriumi. Deja, siekiant šio tikslo, jam kelią pastojo kitas tarnautojas, kuriam bažnyčia suteikė pirmenybę. Įsiskaudinęs, kad jį atstūmė, jo nesuprato ir neįvertino, šis krikščionis ėmė taip visų ir visko neapkęsti, kad jo kartėlis kaip vėžys pradėjo griauti jo sielą ir visą likusį gyvenimą.

Jo nuolat nepatenkintas, piktas, paniuręs veidas visus slėgdavo. Kad ir apie ką jis kalbėdavo, galiausiai viskas baigdavosi mintimis apie jam padarytą nepelnytą skriaudą. Genamas kartėlio šis žmogus nuolat stengėsi rasti kitų, kurie jį užjaustų ir palaikytų jo nuomonę. Tačiau tokiu būdu įgyti „*draugai*“, pavargę nuo vis tos pačios šių pokalbių temos, vienas po kito greitai jį palikdavo. Pasikartojantys bandymai užkrėsti kartėliu savo vaikus baigėsi tuo, kad vaikai tapo jam svetimi, o jis visiškai užsidarė savyje ir atsitvėrė nuo visko, kas jį supo, nuolat savęs gailėdamas ir apraudodamas. Po daugelio tokio kartėlio apnuodyto, nedžiaugsmingo gyvenimo metų jis išėjo į amžinybę, išsinešdamas savo pyktį ir nuoskaudas.

Jeigu mes metų metus jaučiame nuoskaudas, tai reiškia, kad mes esame **kerštingi** ir **nesugebame atleisti**. Turėtų būti akivaizdu, kad tai yra būtent mūsų ydos, kurios sukuria idealią dirvą kartėlio šakniam išsikeleisti. Kas negali užmiršti jam padaryto pikto, tas, žinoma, nemoka ir atleisti. O kas nenori atleisti, tas užsitraukia pasmerkimą, nes Jėzus Kristus kažkada pasakė: „*Atleiskite, ir jums bus atleista*“ (Lk 6, 37), „...*jeigu jūs neatleisite, nė jūsų Tėvas, kuris danguje, neatleis jūsų nusizengimų*“ (Mk 11, 26). Tačiau, nors šiuos žodžius mes puikiai žinome, taip nesieliame. Metų metus, dešimtmečius, o kartais ir iki savo gyvenimo pabaigos žmonės jaučia nuoskaudą, nenori susitaikyti ir užmiršti. O juk mums Viešpats daug atleido. Vargas mums, jeigu Dievo akivaizdoje mes elgiamės kaip netikęs vergas, kurį šeimininkas atleido

nuo didelės skolos, tačiau jis pats nenorėjo būti maloningas savo draugui, ir dėl to jis buvo griežtai nubaustas (Mt 18, 23-35).

Jeigu mes iš tikrųjų Bibliją laikome Dievo žodžiu, tada nesuprantama, kaip galima su pykčiu širdyje atsigulti ir ramiai užmigti, kai Rašte parašyta: „*Tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės!*“ (Ef 4, 26). Kiekvieną kartą tardami maldos „*Tėve mūsų*“ žodžius, mes ištariname sau griežtą nuosprendį: „*Ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams*“. Juk būtent taip ir įvyksta. Viešpats atleidžia mūsų nuodėmes tiksliai taip, kaip mes atleidžiame savo kaltininkams. O tai jau labai rimta.

Kaip įskaudintasis, taip ir nesugebantis atleisti žmogus negali ilgai tylėti, nuolat ieško jį atjaučiančių. Pajutęs, kad kas nors gali jį suprasti, jis išlieja jam savo kartėlį ir pasakoja, kaip už gera jam atsilygino blogu ir kaip nesąžiningai su juo pasielgė. Toks žmogus kiekvieno susitikimo metu pasiruošęs kartoti vieną ir tą pačią istoriją, vis labiau pasūdydamas ir paaštrindamas. Taip jis platina savo kartėlį toliau.

Kai žmogus negali užmiršti skriaudos, jis tampa įtarus. Jis įdėmiai klausosi kiekvieno pasakyto žodžio bei seka kiekvieną savo „*priešo*“ žingsnį, įsitikinęs, kad tas ruošia prieš jį naują puolimą. Kerštingas žmogus, kurio širdyje gyvena kartėlis, aplinkiniams tampa tikru prakeikimu. Kur tik jis pasirodo, prasideda barniai ir susiskaidymas. Ramybę keičia nesantaika, prasideda dvasinis karas. Todėl jau verčiau stengtis nebendrauti su tuo, kuris skleidžia savo viduje degantį kartėlį. Pradėti pokalbį su tokiu žmogumi galima tik tuomet, jeigu norima jį pamokyti. Jeigu nesugebame to padaryti, geriau artimų santykių vengti, nes, užmezgę su juo ryšį, galime patys nejučia susitepti.

Liūdna yra tai, kad ant ko nors pykdami mes statome sieną tarp savęs ir Viešpaties. Juk nuodėmė mus atitolina nuo Dievo. O kiek pas mus bažnyčiose nesibai giančių barnių ir neišspręstų ginčų! Mes dejuojame sle giami šios priešiško ir kartėlio naštos, tačiau ir toliau vaikštome į susirinkimus, pamokslaujame, liudijame, giedame chore, kitaip tariant, atnašaujame savo dvasi nes aukas Viešpačiui, nė kiek nesusimąstydami apie tai, kad jos gali būti Jam nepriimtinos. Netikite? Tada perskaitykite Jėzaus žodžius: „*Todėl jei neši dovaną prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, palik savo dovaną ten prie aukuro, eik pirmiau susitakinti su savo broliu, ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovaną*“ (Mt 5, 23-24).

Ar mes šitaip elgiamės? Ar atnaujiname gerus santykius su savo artimaisiais? Jeigu ne, tai ar neatėjo laikas apie tai kalbėti, liautis pykti, neapkęsti ir galiausiai sugriauti sieną, skiriančią mane nuo draugo, giminaičio, brolio ir sesers Kristuje, vadinasi, ir nuo Paties Dievo.

Kas iš tikrųjų išgyveno Viešpaties jam dovanotą atleidimą, tas ir pats nesunkiai atleis. Iš daugelio žmonių lūpų tenka girdėti tokius žodžius: „*Aš – pats didžiausias nusidėjėlis žemėje*“. Ką gi, teisingai pasakyta, nes tai dažnai iš tikrųjų būna tiesa. Ir jeigu tai ne apsimestinis dievobaimingumas, bet tikras savo sunkaus nuodėmingumo suvokimas, tai kodėl gi mums sunku atleisti kitiems?

Yra žmonių, kurie sako, kad atleido, tačiau negali to užmiršti. Atleiskite, bet kaip suprasti tokį atleidimą? Jeigu Viešpats atleidžia, Jis mūsų kaltę išbraukia iš savo atminties ir daugiau prie to nebegrįžta. Be to, Jis ne tik nenubaudžia, bet ir išteisina mus. O išteisinimas reiškia, kad kaltė yra visiškai pašalinta ir užglaistyta, lyg visiškai nieko nebūtų įvykę. Būtent toks yra tikrasis atleidimas. Todėl jeigu tu „*atleisdamas*“ negali užmiršti, ateik pas Tą,

Kuris atleidžia ir daugiau neatsimena, ir paprašyk Jo padovanoti tau šį stebuklą – gebėjimą atleisti.

Dar viena priežastis, dėl kurios atsiranda kartėlio šaknis, tai įvairūs **nesusipratimai**, kurie iškyla, kai artimieji ne visiškai gerai arba neteisingai supranta vienas kitą. Nesusipratimai, iš pradžių atrodantys visai nereikšmingi, lemia kartėlio atsiradimą. Dažniausiai būna šitaip. Brolis arba sesuo gali tave įskaudinti žodžiais arba veiksmais visiškai to nenorėdami. Arba ko nors imdamiesi jie galvoja kitaip, negu tu manai, ir tai tave labai žeidžia. Nutinka ir taip, kad, Viešpaties vedami, jie pradeda daryti tai, kas tau atrodo neprotinga ir netgi beprasmiška. Nesuprasdamas jų ketinimų ir tikslų, matydamas, jog tavo nuomonės nepaisoma, pajunti nuoskaudą ir pradedi mintimis ir veiksmais jiems priešintis. O širdyje tuo metu vis giliau savo piktą šaknį leidžia kartėlis. Net jeigu jie iš tikrųjų klysta, kodėl gi tau nesimelsti, kad Dievas jiems tai parodytų? Bet ne. Tu užsidarai, atsitolini, net ir visiškai nutrauki su jais ryšį, nesuprasdamas, kad šitaip tik paaštrini savo problemą.

Kai vyksta tokie nesusipratimai, geriausia įsiklausyti į anksčiau minėtą Biblijos patarimą – eiti pas brolių (arba seserį) ir atvirai bei nuoširdžiai su juo pasikalbėti. Gali būti, kad išklauses tave jis nustebeš sušuks: „Štai tau, o aš ir nemaniau, kad tu taip mane supratai! Aš kitaip maniau ir taip pasielgiau visiškai dėl kitokių ketinimų! Ačiū, kad tu atėjai pas mane ir atleisk, kad aš tave netyčia įskaudinau“. Jeigu krikščionys dažniau pasirinktų tokią tiesų kelią, daugeliui kartėlio šaknų nebūtų vietos. Tačiau tokio principo neretai yra vengiama, todėl galiausiai atsiranda nesantaika, nesutarimai, barniai ir daugelis kitų dalykų, net visiškas atsiskyrimas.

Nesusipratimai taip pat gali lemti kartėlio atsiradimą. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad čia nėra pavojaus, ir

tai, atrodytų, galima lengvai pagrįsti. Juk kiekvienas turi teisę į savo nuomonę, ir tai visai suprantama. Visi mes skirtingi, todėl kiekvienas teisia savaip, pasirinkdamas kelią, kuris, jo manymu, yra tinkamiausias. Tačiau dėl tokio „*nekalto*“ nuomonių nesutapimo atsiranda kartėlis, o dėl jo sielos išsiskiria, klaidžiodamos kaip avys be pie-mens. Žinoma, čia nekalbama apie santykius, egzistavusius pirmųjų apaštalų bažnyčios laikais, kai visi Dievo vaikai buvo kaip viena siela ir viena širdis.

Bet kuris žmogus, tvirtinantis, kad jis yra Dievo sūnus arba dukra, turi būti vieningas su tais, kurie taip pat yra Dievo vaikai. Priešingu atveju, pamokslaudamas tiesą kitiems, jis pats kada nors bus nepriimtas. Juk kryžius, apie kurį mes pasakojame kitiems, turi vertikalią ir horizontalią siją. Vertikalioji sija nurodo žmogaus, gyvenančio žemėje, ryšį su Dievu, viešpataujančiu danguje. Horizontalioji simbolizuoja žmonių tarpusavio ryšį. Todėl, jeigu krikščionis iš tikrųjų yra artimas Viešpačiui, jis tikrai bus draugiškas ir jį supantiems žmonėms. Jeigu taip nėra, labai abejotina, kad jis iš tiesų artimas Dievui. Tai įrodo pirmas Jono laiškas 4, 20, kur parašyta: „*Kas kalba: „aš myliu Dievą“, o savo brolio nekenčia, tas melagis*“. Taip mus Dievas tikrina.

Dėl nuomonių nesutapimo anksčiau ar vėliau atsiranda įniršis ir pagieža, todėl tik dvasiškai apakęs krikščionis gali su tuo susitaikyti ir toliau laikyti save Dievo vaiku. Kadaise, kreipdamasis į krikščionis iš Galatijos, apaštalas Paulius su nuoskauda pasakė: „*O neprotingi galatai! Kas jus, kuriems akivaizdžiai buvo nupieštas Jėzus Kristus tarsį pas jus nukryžiuotas, apkerėjo, kad nepaklustumėte tiesai? ..Nejaugi jūs tokie neprotingi, kad, pradėję dvasia, dabar užbaigsite kūnu?*“ (Gal 3, 1,3). Taigi, kai kas panašaus gali nutikti ir mums. Turėdami gerus pradinius santykius su Viešpačiu, visai to nepastebėdami, mes taip

pat galime dvasiškai apakti ir suklupti. Leisdami kartėliui augti ir giliai įsišaknyti mūsų širdyje nustojame būti gailėstingi kitiems. Be to, pastebėdami tik savo artimo nuodėmes, klaidas ir pralaimėjimus, prarandame bet kokią gebėjimą atleisti ir užjausti. O juk Dievo žodis ne veltui sako, kad „*teismas negailėstingas tam, kuris neparodė gailėstingumo*“ (Jok 2, 13).

Dėl nuomonių nesutapimo ir įvairių nesutarimų bažnyčiose būna daug barnių, kivirčių ir susiskaldymų. Nariai kartais nesutaria dėl pačių juokingiausių dalykų. Tokie ginčai išvarė iš bažnyčių ne vieną pastorių, daugelį draugų pavertė priešais, suardė vienybę. Nesutardami dėl smulkmenų daugelis užmiršta, kam iš tiesų reikalinga bažnyčia. Juk bažnyčia – tai vieta, kur žmonės susirenka į pamaldas, skaito Bibliją, šlovina Dievą, pasitarnauja artimui ir padeda vienas kitam augti tikėjime. Todėl tai turėtų būti atlaidumo, palaikymo, meilės ir atleidimo vieta. Bažnyčia turi būti sieloms kaip tylus uostas, kuriame nėra vėtrų ir audrų. Nes jeigu krikščionis kariauja su savo broliu, tai kažin ar jis sutaria su Dievu.

Dar viena nuodėmė, dėl kurios dažnai širdyje atsiranda kartėlio šaknis, tai – **pavydas** arba apmaudo jausmas, kai kitą žmogų aplanko pasisėkimas, palaiminimas, laimė arba sėkmė. Keista, bet paprastai žmonėms yra labai įprasta greitai pastebėti šią bjaurią ydą ir dėl jos teisti kitus, o sau atleisti bei ją pateisinti. Priežasčių pavydui atsirasti daugybė, pavyzdžiui: „*Na, kodėl kitiems viskas gerai klojasi, o mano gyvenimas niekaip nesusidėlioja?! Kodėl tam žmogui visur sekasi, o mano kelyje vien nesklandumai? Kaipgi čia taip, ši sesuo viską turi, ir jai dar pridedama. O aš turiu nuolat gyventi stokodama ir vargdama?.. Kodėl kaimynų vaikai tokie gabūs ir protingi, o iš maniškių jokios naudos?.. Sekasi gi draugei su tokiu vyru: ir geras, ir dėmesingas, ir švelnus, ir namuose visur padeda,*

ir puikus pamokslininkas, o man su savuoju tenka visą gyvenimą kankintis!.. Taip.. Šito brolio žmona tikra gražuolė! Na, kodėl kitų žmonos – ir pažiūrėti malonu, ir protingos, ir geros šeiminingės, o manoji!.. Ko tik nesiima, viskas krinta iš rankų!.. Štai tau! Vėl naują automobilį pirk! Ir kaip jis taip sugeba? Tik neseniai štai tokį namą „driks-telėjo“, o dabar jau ir automobilis! O man jau keletą metų tenka važinėti su savo prieštvanine griuvena! Na, iš kur žmonės tiek pinigų turi!.. Štai žiūrėk, mūsų draugai vėl išvažiavo atostogauti. Nebūna tokios vasaros, kad jie kur nors nepoilsiautų. Sekasi gi žmonėms! O čia sėdėk ir prakaituok savo ankštame bute!.. Tu tik pagalvok, šį išsišokėlį visi aplinkui nuolat giria. Pamanyk, švaruolė! Juk mano namuose taip pat tvarka, nors niekas to nepastebi! Tereikia jai ką nors iškepti, tuoj visi pripažįsta, kad jos tortas pats geriausias. Lyg aš kepčiau blogiau! Nieko ypatingo aš joje nematau! Nesuprantu, kodėl visi ja žavisi!“

Tokį sąrašą galima būtų tęsti iki begalybės. Jo esmė yra viena: kodėl kitam geriau negu man ir kodėl jis geresnis už mane.

Pavydas mūsų širdyje apsigyvena tada, kai, lyginami save su kitais žmonėmis, jaučiamės nuskriausti, neįvertinti ir pažeminti. Mums atrodo, kad kiti iš gyvenimo gėrybių gauna gausiau, kad jiems teko daugiau turto, žmogiškos laimės, galimybių save įprasminti ir pagyventi savo malonumui. Ypač sunku susitaikyti su tokiau „neteisingumu“, kai tu stengiesi gyventi šventai ir teisingai, kentėdamas ir nuolat visko stokodamas, o kiti nesivargindami elgiasi nepadoriai, bet gyvena pasiturinčiai.

Biblijos puslapiuose paliktas aiškus tokio reiškinių pavyzdys. Psalmių giesmininkas Asafas pakliuvo į gana keblią padėtį lygindamas save su kitais. Jis prisipažino: „...mano kojos vos nepasviro, vos nepaslydo mano žingsniai.

Aš pavydėjau kvailiams, matydamas nedorėlių pasisekimą... Štai tokie yra bedieviai, kurie klesti pasaulyje ir turtėja. Ar veltui saugojau tyrą širdį ir nekaltume ploviau rankas?... Aš galvojau, norėdamas tai suprasti, bet nepajėgiau, kol įėjau į Dievo šventyklą ir pamačiau jų galą“ (Ps 73, 2-3, 12-13, 16-17).

Šventykloje Asafas vėl pradėjo teisingai mąstyti ir išgijo nuo pradėjusio jame išsaknyti pykčio. Taip nutinka ir mums, krikščionims. Mus Dievas sukūrė labai skirtingus. Kiekvienas iš mūsų gyvena savo gyvenimą. Mes gyvename skirtingomis socialinėmis ir buitinėmis sąlygomis. Taip buvo nuo amžių, taip yra dabar ir visada taip bus. Todėl duokime Dievui galimybę saugoti mus nuo sugretinimų, kurie mus papiktina. Šventykloje Asafas suvokė savo didžiulį privalumą, kurį apibūdino šitaip: *„Tu vesi mane savo patarimu ir galiausiai paimsi į šlovę. Ką aš turiu danguje? Ir žemėje aš trokštu tik Tave. Kai kūnas ir širdis sunyksta, Dievas yra mano širdies stiprybė ir mano dalis per amžius“* (Ps 73, 24-26).

Ypač liūdina tai, kad pavydas keroja ne tik kūniškame gyvenime, bet apima ir dvasinę sritį. Nesiliauji stebėtis, koks piktas apmaudas gali atsirasti Dievo vaiko širdyje kai jis mato, kad Viešpats naudoja kaip Savo ginklą ir palaimintą indą ne jį, o kažką kitą, ir ne jam, o tikėjimo broliui arba seseriai Jis labai artimas.

Pavyzdžiui, ateina į bendruomenę naujas pamokslininkas arba pastorius, arba dar neseniai įtikėjęs jaunas brolis, kupinas pirmosios meilės Viešpačiui. Jo nuoširdus troškimas ir visiškas atsidavimas tarnauti Viešpačiui uždega žmonių širdis. Jo tarnavimas aiškiai palaimintas. Ir štai jau kažkieno širdyje kyla pavydas ir tulžingumas, metantis tamsų šešėlį ant nuostabaus Dievo darbo. Viešpaties naudojamas žmogus fiziškai tiesiog palūžta nuo savo tarnavimo sunkumo ir atsakomybės, ir vis dėlto,

užuot jį palaikę ir padėję jam, džiaugdamiesi per jį liejamu Dievo palaiminimu, jam pavydi, bandydami sutrukdyti daryti tai, ką jis daro. Šiam tikslui pasiekti ieškoma visų įmanomų priežasčių ir pretekstų apšmeižti jį žmonių akyse, pabrėžiamos mažiausios jo klaidos ir silpnybės, kurios apskritai būdingos bet kuriam žmogui. Jeigu visos šios priemonės pavyduoliams neduoda norimo rezultato, jie pradeda kapstyti jo asmeniniame ir šeimos gyvenime, iškeldami į šviesą tai, apie ką kalbėti garbingoje visuomenėje net nėra priimta.

Atsitinka taip, kad į bendruomenės arba bažnyčios chorą ateina nauja sesuo, kurią Viešpats apdovanojo tiesiog stulbinamu balsu. Todėl ankstesnei choro solistei tenka užleisti vietą ir atiduoti jai daugelį solo partijų, kol galiausiai jos širdyje kyla įtūžis ir deginantis pavydas.

Kai dvasiniame gyvenime atsiranda tulžingumas ir pavydas, galima tik stebėtis, kokias niekšybes gali iškrėsti vadinamieji Dievo vaikai, kad nustumtų kuo toliau tą, kuris šmėžuoja jiems prieš akis. Ypač liūdna tada, kai tokiais pavyduoliais tampa artimi giminaičiai ir geriausi draugai. Pamokamą dvasinio pavydo pavyzdį galime rasti Skaičių knygos 12-me skyriuje, kur rašoma apie tai, kaip prieš Mozę sukilo jo brolis Aarnas ir sesuo Mirjama.

Širdyje apsigyvenęs pavydas anksčiau ar vėliau į išorę išsiveržia piktais žodžiais. Tada pavyduolis pasako viską. Taip pat prisimenamos visos „*kaltininko*“ nesėkmės, paaiškinama visa, ką toje ar kitoje situacijoje jis buvo pasakęs ar padaręs, iškeliami į šviesą tie slapti dalykai, kuriuos kažkada patikliai buvo papasakojęs. Jį kaltina net tie, kurie kažkada susižavėję jo klausėsi. Žmogaus pykčiui iš tikrųjų nėra ribų.

Pavydas – yda, susijusi su egocentriškumu ir išpuikimu. Jis apakina žmogaus protą ir užmuša meilę

artimui. Pavydas turi griauinančią jėgą, lemia visą virtinę nuodėmių: apkalbas, priešišumą, vagystes, svetimavimą, žmogžudystes ir daug kitų, kurios žmonėms sukelia kančių, chaoso bei nesklandumų. Pavydas – tai nuodėmė prieš Dievą, nes jis atsiranda tada, kai esame nedėkingi Tam, Kuris savo nuožiūra siunčia žmonėms dovanas. Pavydas atsiranda dėl to, kad to, ko trokšta mūsų siela, mes prašome ne Dievo, o stengiamės tai gauti žemiškais būdais.

Žmogiškąjį pavydą liaudyje ne veltui vadina „juodu“. Dievo žodis Patarlių knygoje 14, 30 sako, kad pavydas pūdo kaulus, perspėdamas tikinčiuosius saugotis šių dvasinių raupsų. Apgailėtina, kad tarp krikščiųnių jis ne tik nėra išgyvendinamas, bet vis labiau plinta. Tai ypač pastebima tada, kai skurstantis žmogus praturtėja. Tada gobšumas ir lenktyniavimas su kitais, kas daugiau ko įsigis, neturi ribų. Todėl ar reikia stebėtis tais nesklandumais, kurie viešpatauja krikščioniškuose namuose, bažnyčiose ir bendruomenėse ir kurių metams bėgant vis daugiau? Ne veltui juk parašyta: „Kur pavydas ir savanaudiškumas, ten netvarka bei įvairūs pikti darbai“ (Jok 3, 16).

Apie **pavyduliavimą** kažin ar verta daug kalbėti. Kas yra jo kankinamas, tas gerai žino, kokią karčią šaknį jis išleidžia sieloje, visiškai pakeisdamas žmogų ir neretai jį paversdamas tironu arba despotu. Patį tikriausią ir tiksliausią šios nuodėmės aprašymą mums pateikia Šventasis Raštas: „...pavydas (pavyduliavimo prasme – vertėjo past.) žiaurus kaip mirusiųjų buveinė. Jos karštis yra ugnies karštis, stipriausia liepsna“ (Gg 8, 6). Ryškus tokios ydos pavyzdys yra sutuoktinių pavyduliavimas, kuris pasireiškia kankinančia abejone dėl meilės ir ištikimybės. Jeigu šitas blogis apsigyvena vyro arba žmonos širdyje, tai šeimos laimė tuoju pat sugriūva.

Pavyduliavimas, draskantis širdį motinai, iš kurios marti, matote, „*atémé*“ mylimą sūnų, neduoda ramybės nei dieną, nei naktį, versdamas kištis į šeiminius jaunos poros reikalus, paversdamas jų gyvenimą baisiu pragaru.

Pavyduliavimas, atsiradęs vaiko širdyje, tik dėl to, kad jam atrodo, jog tėvai myli jį mažiau negu kitus vaikus, visam gyvenimui padaro jį visiems priešišką. Vienas toks mažylis, keletą metų buvęs vienintelis šeimoje ir karštai mylimas vaikas, ėmė neapkęsti savo gimusios jaunesnės sesutės už tai, kad motina dabar jai skyrė daugiau dėmesio. Palaukęs, kol motina nueis į virtuvę, priėjo prie vaikiškos lovelės, ištraukė naujagimę, išnešė ją į balkoną ir išmetė iš septinto aukšto, ir jau ankstyvoje vaikystėje tapo žudiku.

Kolegos pasisekimas darbe, jo perkėlimas į aukštesnes pareigas, rodomas jam pasitikėjimas, didesnis atlyginimas gali iš žmogaus atimti ramybę ir džiaugsmą, paversdamas priešu tą, kuris nieko blogo nepadarė ir neretai net nieko neįtaria.

Viename krikščioniškame susirinkime tarp dviejų brolių pamokslininkų gali atsirasti susvetimėjimo siena tik dėl to, kad vienas pastebėjo, jog kito pamokslų klausosi dėmesingiau, o per jo – ima snaudulys. Atrodytų, kad čia reikia rimtai susimąstyti ir paieškoti savyje priežasčių, kodėl nėra Dievo palaiminimo. Bet ne. Tarnautojas savo širdyje užleidžia vietą ryjančiam jo sielą pavydui, iš kurio vėliau būna labai sunku išsivaduoti.

Žinoma, anksčiau išdėstyti dalykai nenusako visų priežasčių, dėl kurių žmogaus širdyje atsiranda pavojinga kartėlio šaknis. Gyvenime būna labai daug kitų aplinkybių, kurių paveikta siela „*suserga*“ kartėliu. Pavyzdžiui, vyras arba moteris labai norėtų turėti šeimą, bet aplinkybės susiklosto taip, kad jie lieka vieniši. Galbūt

kas nors turėjo talentą ir galėjo tapti garsiu muzikantu, rašytoju arba dailininku. Tačiau jo gyvenime įvyko kažkas nenumatyto, ir visi planai bei svajonės žlugo. Nespėjo žmogus atsigauti, kai jam buvo suduotas dar vienas smūgis. Taip vietoj daug žadančios ateities telieka griuvėsiai. Negalėdama nieko pakeisti siela pradeda neapkęsti visko ir visų, gyvendama iki savo gyvenimo paskutinių dienų su kartėliu širdyje.

Galimas dalykas, kad kieno nors viso gyvenimo tikslas buvo įgyti mėgstamą profesiją. Tačiau pačiame mokslo įkarštyje staiga motiną ištinka paralyžius, ir vieninteliam sūnui arba dukrai tenka nutraukti mokymąsi ir prižiūrėti sergančiąją, kuri tokios būklės gyvena daugelį metų. Atlikęs savo, sūnaus (arba dukros), pareigą, jaunuolis (jaunuolė) neteko savo didžiausios svajonės ir, kaip dabar atrodo, liko už gyvenimo vartų. Štai šitaip pasaulyje atsiranda tie, kuriuos pašaipiai vadina „senbernis“, „senmergė“, „amžinas bambeklis“, „nevykėlis“ ir „nepripažintas genijus“.

Nepagydoma dvasinė žaizda gali atsirasti ir dėl kurios nors vieną kartą patirtos psichologinės traumos, kuri palieka karčią žymę visam likusiam gyvenimui. Pavyzdžiui, netikėtai nutrauktos sužadėtuovės, išduota ir sutrypta meilė, sutuoktinio išdavystė, pasinaudojimas atvirumu, neapgalvotai vaikui išsakytas motinos prisipažinimas, kad ji jo nenorėjo ir geriau būtų padariusi abortą, pasikarščiavus išsprūdęs prakeiksmas, nukreiptas į sūnų arba dukrą, ir kiti panašūs negatyvūs dalykai, nuodijantys gyvenimą, įlieja į širdis, kurios iškentėjo panašius pykčio smūgius, mintis, kad nėra išeities, ir beviltiškumo jausmą. O žaizdos, padarytos artimųjų, palieka pačią giliausią ir skaudžiausią žymę.

Štai kodėl, nepaisant to, kad tokie žmonės atstumia, jiems, manau, daugiau negu kam nors kitam reikia

sielovados pagalbos. Jie patys jau negali išeiti iš šio užburto rato. Gaila, kad atsiranda labai nedaug tokių, kurie tokioms nelaimingoms sieloms yra pasiruošę padėti. Tokiam darbui reikia labai daug kantrybės ir tikros krikščioniškos meilės. Privalu atsisakyti savęs, turėti tą Dievišką autoritetą ir Šventosios Dvasios jėgą, kurie geba griauti visas kliūtis ir sienas. Šiame nelengvame tarnavime gali padėti Šventojo Rašto žodžiai, pasakyti apie Tą, Kuris Savo šventą kraują praliejo taip pat ir už kartėlio sužlugdytas sielas: „*Jis nenulauš įlūžusios nendrės ir neužgesins gruzdančio dagčio*“...; „*...bet atranda būdą, kad iš-tremtieji nebūtų atstumti nuo Jo*“ (Iz 42, 3; 2Sam 14, 14).

Kartėlis – tai dvasinė liga, kurios lengviau išvengti negu po to ją gydyti. Net jeigu mes ir užsikrėtėme, vis tiek turime galimybę jos atsikratyti. Kad pavyktų tai padaryti, pirmiausia reikia atleisti. Taip, taip! Atleisti būtent tiems, kurie buvo kalti dėl mūsų širdyje atsiradusio kartėlio. Kad ir kaip tai atrodytų neįmanoma, tai būtina padaryti. Ir tegul mums čia padeda Jėzaus žodžiai, pasakyti Petruui, kai šis paklausė: „*Viešpatie, kiek kartų turiu atleisti savo broliui, kai jis man nusideda? Ar iki septynių kartų?*“ Ką į tai atsakė mūsų Gelbėtojas? „*Aš nesakau tau iki septynių kartų, bet iki septyniasdešimt kartų septynių*“ (Mt 18, 21-22). Taigi šiandien tik šitie žodžiai yra vaistas nuo kartėlio mums visiems. Išmokime atleisti tiems, kurie prieš mus nusideda nelaukdami, kol jie pirmi paprašys atleidimo. Jeigu iš tikrųjų trokštame išgydymo, reikia įvykdyti šią būtiną sąlygą. Taip pasielgę, mes greitai suprasime, kokią palengvėjimą šis žingsnis suteikė mums patiems.

Antra, įsiklausę į Biblijos patarimą sukaupkime visas savo jėgas ir narsą ir kiekvienas nueikime pas savo „*priešą*“ pasikalbėti su juo. Nepasakokime jam, kaip jis mus įskaudino, o atsiprašykime už tai, ką patys buvome negerai padarę. Neskubėkime tvirtinti, kad tai ne mūsų

jėgoms. Paprašykime To, Kuris gali mums jų duoti. Prisiminkite, kad tuo momentu, kai mes nusizėminsime, Dievas bus mūsų pusėje ir išteisins taip, kaip mes netgi negalime įsivaizduoti. Patikėkite, kad ne veltui parašyta: „*Ir kas save aukština, bus pažemintas, o kas save žemina, bus išaukštintas*“ (Mt 23, 12). Toks elgesys bus ne silpnumo ženklas, o išraiška didelės vidinės jėgos, kuri paprastai tuoj pat nuginkluoja „*priešininką*“.

Taip pat išmokime įsiklausyti į artimojo nuomonę. Suteikime galimybę jam išsikalbėti. Juk mes taip pat nenorime, kad mums užčiauptų burną. Turėti savo nuomonę yra kiekvieno teisė. Pritarti jam ar ne – tai jau kitas reikalas. Ir visa tai nereiškia, kad mojuodami kumščiais turime įrodinėti savo teisumą. Jeigu mūsų požiūris yra teisingas, anksčiau ar vėliau tai bus akivaizdu ir įvertinta. Pagaliau išmokime būti susitvardantys, mandagūs, dėmesingi kitiems. Juk tai ne tik krikščioniškos etikos ženklas, bet ir paprasčiausia elementaraus auklėjimo išraiška.

Nusivylimai bus įveikti, jeigu liausimės kūrę iliuzijas apie gyvenimą be sunkumų ir apie bažnyčią be problemų, kurioje tik idealūs žmonės. Mes reikalaujame iš kitų tobulumo visur, o patys toli gražu nesame idealūs. Reikia išmokti žiūrėti tiesai į akis. Visi žmonės turi savų trūkumų: tik vienų jie labiau pastebimi, o kitų mažiau. Dažnai nutinka taip, kad kuo ryškesnė ir pastebimesnė asmenybė, tuo labiau krinta į akis jos klaidos ir nesėkmės. Užuoť nusivylę ir nūsūsukę, kai pamatome kieno nors trūkumus, verčiau sutelkime savo dėmesį į šio žmogaus privalumus. Juk kiekvienas jų turi. Yra tik viena asmenybė, kurios charakteris yra visų dorybių derinys, – tai Viešpats Jėzus. Tik Juo mes niekada nenusivilsime.

Reikia stengtis išrauti iš savo širdies polinkį į sižeisti. Ir pirmiausia teks numarinti bei nukryžiuoti savo išdidųjį ir daug reikalaujantį „Aš“ – tą patį, apie kurį apaštalas

Paulius kažkada rašė: „...aš kasdien mirštu“.. „...tramdau savo kūną ir darau jį klusnų...“ (1Kor 5, 31; 9, 27). Taigi jei jau tokiame palaimintame Dievo vyrui tekdavo šitaip elgtis, tai tuo labiau mums reikia tai daryti. Mes niekada neturime pamiršti, kad Dievas padeda tam, kuris pats pasiruošęs stengtis.

Linkusiems į pavydą žmonėms būtina savyje pradėti kovą su šita yda, kuri yra kūniškos ir nuodėmingos prigimties reiškiny. Niekas kitas už jus to nepadarys. Kad ir kiek tai mums kainuotų, tačiau pavyduliuojanti akis turi būti sunaikinta. Taip pat būtina dažniau sakyti „ne“ savo norams ir geiduliams ir būti dėkingiems už tai, ką mums Viešpats davė. Juk Dievas neklysta. Tokia kova su savimi, žinoma, turi savo kainą. Tačiau jeigu pagalvosime apie tai, kokį vaisių ji duos, suprasime, kad stengtis ir aukotis verta.

Brangus žmogau! Mes su tavimi gyvename pasaulyje, kur tenka susidurti su labai skirtingais žmonėmis. Vieni gali elgtis su tavimi kaip su angelu, kiti taip, lyg būtum velnias. Vis dėlto mes neturime įsileisti į savo širdį kartėlio. Net jeigu žmonės prieš mus nusideda, tai nesuteikia teisės mums nusidėti. Saugokis, kad tavoje širdyje neužaugtų karčioji šaknis! Nepasiduok nuoskaudoms ir pykčiui todėl, kad anksčiau ar vėliau jie bus kaip virvė ant tavo kaklo. Tegul tavo gyvenime visada būna matoma Dievo malonė, tačiau tai visiškai neįmanoma, jeigu širdyje gyvena piktasis kartėlis.

Baigdamą šią temą vėl norėčiau sugrįžti prie pradžioje paminėto Laiško hebrajams 12-to skyriaus ir atkreipti dėmesį į Rašto 16-ą ir 17-ą eilutes, kur užsimenama apie Ezavą, kuris dėl lęšių srėbalo atsisakė savo pirmagimio teisės, priklausančios pagal Abraomui duotus Dievo pažadus. Šitaip pasielgęs, Ezavas prarado ne tik jam, kaip pirmagimiui, priklausančią dvigubą paveldėjimo dalį, bet

ir teisę į ypatingą vietą sandoros genealogijoje, o tai reiškia, ir Dievo palaiminimą. Atsitokėjęs ir supratęs, ką padarė, Ezavas gaudžiai raudoja, kad prarado tai, kas vertingiausia, bet jau negalėjo išpirkti padarytos nuodėmės – Dievo pažado paniekinimo.

Šokiruojanti pabaiga, tiesa? Taip pigiai parduoti savo didžiausią turtą! Kaip neapgalvota ir kaip kvaila! Tik ar ne taip pat elgiamės ir mes, leisdami kartėliui sujaukti mūsų širdį? Juk būtent per jį mes galime prarasti Dievo palaiminimą ir malonę, vadinasi, ir išgelbėjimą! O kas gali būti baisiau? Reikalaudami savo teisių, trokšdami pripažinimo savajam „Aš“, keršydami už save ir murmeldami dėl Dievo „neteisingumo“, mes išmainome į niekingą „lėšių srėbalą“ tai, kas brangiausia ir amžina. O kaip svarbu stebėti save, savo elgesį, žodžius ir poelgius tam, kad vėliau netektų apverkti to, ko jau neįmanoma sugrąžinti ir ištaisyti!

2 skyrius

Pragaro padegtas liežuvis

Dievo žodyje labai daug kalbama apie nuodėmes, susijusias su liežuvio. Štai ir Jokūbo laiške skaitome: „*Taip pat ir liežuvis yra mažas narys, bet giriasi didžiais dalykais. Žiūrėkite, kokia maža ugnelė padega didžiausią girią; ir liežuvis yra ugnis – nedorybės pasaulis. Liežuvis yra vienas iš mūsų narių, kuris suteršia visą kūną, padega gyvenimo eigą, pats **pragaro padegtas**. Kiekviena žvėrių, paukščių, šliužų ir jūros gyvūnų veislė buvo sutramdyta ir yra sutramdoma žmogaus prigimties jėga. O liežuvio joks žmogus nepajėgia suvaldyti; jis lieka nerimstanti blogybė, pilna mirtinų nuodų. Juo laiminame mūsų Dievą Tėvą ir juo keikiame žmones, kurie sutverti pagal Dievo atvaizdą. Iš tų pačių lūpų plaukia ir laiminimas, ir prakeikimas. Bet taip, mano broliai, neturi būti!*“ (Jok 3, 5-10).

Šiuose žodžiuose atsispindi siaubas ir visa nedorybė, sklindantys iš šio mažo mūsų kūno organo. Jeigu esame sąžiningi sau ir atviri Dievui, tuomet su liūdesiu ir skausmu turime pripažinti, kad taip iš tikrųjų ir yra. Kiek kartų savo gyvenime ką nors neapgalvotai ištarę mes vėliau skaudžiai gailėjomės. Prisiminkime momentus, kai kentėjome ir sielojomės sužeisti kieno nors įgeliančio, pikto žodžio, ir kaip graužėmės patys taip pasielgę.

Kai širdis perpildyta, žodžiai liejasi iš lūpų, o be liežuvio, kaip žinia, kalbėti neįmanoma. Šis nedidelis mūsų kūno organas gali pridaryti didelių niekšybių: pakenkti kieno nors reputacijai, nutraukti draugystę, padaryti gilių, nepagydomų žaizdų. Žodis gali žudyti ir gali gydyti, gali padėti bei padrąsinti, bet gali ir naikinti, gali įkvėpti viltį ir gali atimti bet kokią pasitikėjimą. Liežuvis taria

liepsningus meilės žodžius ir jis gi neapkęsdamas pratrūksta keiksmiais ir prakeiksmiais. Liežuviu sąžiningai teisiama ir klastingai meluojama. Liežuviu galima šlovinti Viešpatį ir Jį peikti. Ir ko tik liežuvis šiame pasaulyje nenuveikia, ir kokių tik vaidmenų jis nėra turėjęs žmonijos istorijoje!

Mąstant apie tai vis labiau galima stebėtis, kaip tiksliai apibūdintas liežuvis Šventajame Rašte: „*nerimstanti blogybė*“, „*pragaro padegtas*“, „*pilnas mirtinų nuodų*“. Tarsi norint visa tai pabrėžti, Patarlių 18, 21 eilutėje lakoniškai sako sakoma: „...*mirtis ir gyvenimas liežuvio valdžioje*“. Ir tai, deja, visai neperdėta.

Ypač liūdna, kad puikiai tai žinodami mes taip lengvai atiduodame savo liežuvį šėtono valdžiai, o jis, žinoma, netrunka juo pasinaudoti. Retai, tikrai labai retai sutiksi žmogų, kuris sugebėtų kontroliuoti savo liežuvį. Biblija aukščiausiu balu vertina ir laiko **tobulu** tą žmogų, kuris nenusideda žodžiu (Jok 3, 2). „*Kas nenusižengia žodžiu, tas yra tobulas žmogus*“, – kažkada pasakė išmintingasis Saliamonas, ir jei nors truputį pažįsti gyvenimą, negali su tuo nesutikti.

O dabar pabandykime apžvelgti kai kurias dvasines ligas, kurias sukelia piktas, nuodingas liežuvis. Joms priklauso pagražinimas, padidinimas, melas, apgaulė, piktžodžiavimas, apkalbos, šmeižtas, pasmerkimas, pikta kritika, plepumas, pagyrūniškumas, meilikavimas, blevyzgos.

Pagražinimas daugeliui žmonių jau tapo įprastu dalyku, be kurio, rodos, jie negali gyventi. Kad ir ką jie pasakotų ar liudytų, siekdami išpūdžio visuomet pagražina. Be to, fantazijoms duodama visiška ir neribota laisvė. Kartais žmogus taip įsijaučia ir supainioja troškimus su tikrove, kad jo pasakojimas galiausiai tampa prasimanymu.

Padidinimas mūsų gyvenime taip pat tampa kasdieniniu dalyku. Kad tuo įsitikintum, nebūtina klausytis svetimų kalbų, užtenka atkreipti dėmesį į savo paties žodžius, kai ką nors apibūdini ar pasakoji. Ar pastebėjai, kiek savo kalboje padidini? Nuolat perlenkdami lazda mes taip susitapatiname su netiesa, kad ji tampa neatskiriama mūsų gyvenimo dalimi.

Bet koks pagražinimas ar padidinimas, kad ir kaip nekaltai atrodytų, yra netiesa, apie kurią pasakyta „*kiekviena neteisybė yra nuodėmė*“ (1 Jn 5, 17). Štai kodėl Dievo žodis, norėdamas atgrasyti nuo jos, duoda mums išmintingą patarimą ir sako: „*Tepasitraukia nuo neteisybės kiekvienas, kuris šaukiasi Kristaus vardo*“ (2 Tim 2, 19).

Melą ir apgaulę Šventasis Raštas apibūdina tik neigiamai, tačiau tai netrukdo žmonėms nuolat imtis šio velnio naudojamo ginklo, kurio gundydamas Ievą šis griebėsi pirmasis. Nuo tų laikų praėjo tūkstantmečiai, bet velnio sekėjų niekada nestigo. Apgaulė klesti visuose žmonių susibūrimuose bei visuomenės sluoksniuose. Ant melo pamato statomos ištisos valstybinės sistemos.

Rusų kalbos aiškinamajame žodyne rašoma, kad **melas** – tai tyčinis tikrovės iškraipymas, o **apgaulė** – tai melagingas apibūdinimas arba apgalvotas kieno nors klaidinimas. Sakoma, kad melas – tai mėgstamiausias bailio kalbos metodas, naudojamas tam, kad išneštų savo sveiką kailį. Biblijoje, Patarlių knygoje 12, 22, pasakyta tiesiai, kad „*Melagių nekenčia Viešpats*“.

Melas – tai atstumianti nuodėmė, ir Dievas viena-reikšmiškai jį pasmerkia. Todėl melas nėra ir negali būti jokių būdu pateisinamas ir atleistinas. Krikščionio gyvenime neturi egzistuoti tokios sąvokos kaip „*nedidelis melas*“, „*nekaltas melas*“, „*priverstinis melas*“ ir tuo labiau „*melas Dievo darbams saugoti ir gelbėti*“, nes Viešpats

sugeba apginti Savo tiesą ir be šėtoniškų triukų. Kiekvienas, net ir pats mažiausias melas, tampa didelis ir anksčiau ar vėliau dėl to turime bėdų.

Dievas yra tiesa. Jame nėra ir negali būti jokio melo, todėl mes darome šventvagystę, jei remdamiesi Biblija melą vadiname išmintimi. Pavyzdžiui, yra pamokslautojų, kurie sako, jog Viešpats išmintingai panaudojo Rebekos melą, kad neleistų įvykti Izaoko klaidingam ketinimui suteikti pirmagimio palaiminimą ne Jokūbui, o savo mylimam sūnui Ezavui.

Toks Šventojo Rašto aiškinimas parankus tiems, kurie siekia paslėpti ir pateisinti savo asmeninį melą, tik ar galime tam pritarti? Argi Aukščiausiasis neturėjo kito būdo, kaip įvykdyti tai, kas numatyta Jo plane? Nejaugi Jam reikėjo tokios „pagalbos“?! O Rebeka?.. Ką ji laimėjo tokiu būdu aplenkusi Dievą ir padariusi Jam savo „meškos paslaugą“? Apgaule gavęs trokštamą pirmagimio teises Jokūbas buvo priverstas bėgti į svetimą šalį ir daugiau niekada jau nematė taip akiai jį mylėjusios motinos. Ėmęs meluoti, jis pats ne kartą kentė savo uošvio Labano apgaules, o vėliau vos nežuvo nuo savo tikro brolio rankos. Tuomet tik Viešpaties įsikišimas apsaugojo nuo dar vienos brolių dystės. Tokie buvo ir tokie visuomet bus melo vaisiai. Ne veltui sakoma, kad „melo kojos trumpos“, o tai reiškia, kad meluodamas netoli tenueisi. Anksčiau ar vėliau jis tave išduos, ir tu su kaupu paragausi karčių kaip pelynas jo vaisių.

Mūsų jau nė kiek nestebina tai, kad pasaulyje, kur karaliauja melo tėvas, viskas pagrįsta apgaule. Maža to, patys augdami melagingoje sistemoje mes taip priprantame prie tokios aplinkos, kad nepastebime ir patys dažnokai imamės apgaulės. Sąmoningai ar nesąmoningai kalbėdami su kitais vis dažniau pasakome netiesą, po to susizgrimbame, pasijuntame

nejaukiai, bet melas jau ištartas, o neretai jau ir paskleistas toliau.

Žmonės meluoja, nes nori pasiteisinti, paslėpti ar pridengti ką nors nemalonaus, išvengti pasmerkimo ar bausmės, parodyti save kitų akyse geresnį nei yra iš tikrųjų, nuslėpti savo charakterio trūkumus. Tiesiog neįmanoma išvardyti visų atvejų ir situacijų kai pasitelkiame melą. Galiausiai jis taip prigyja ir įsitvirtina mūsų gyvenime, kad mes jo net nepastebime.

Ypač liūdina tai, kad melui pavyko prasiskverbti ne tik į visas žemiško, kūniško gyvenimo sferas, bet ir į dvasinę, ir net į mūsų krikščionišką tarnystę. Vienas žmogus, kaip reta šiais apgaulės laikais sąžiningas ir teisingas, apimtas nevilties prasitarė: *„Pirmiausia aš praradau pasitikėjimą politikais, po to nustojau tikėjęs tuo, kas kalbama darbe, o vėliau praradau tikėjimą ta tiesa, kuri yra pamokslaujama bažnyčioje“*.

Iš pirmo žvilgsnio toks krikščionio prisipažinimas gali šokiruoti. Kaip galima taip sakyti apie vietą, kur tariamas Viešpaties, tiesos Dievo, vardas?! Tačiau giliau pažvelgęs į ištartų žodžių prasmę ir palyginęs su tuo, kas vyksta krikščionių susirinkimuose, nejučia pats pašiurpsti.

Jeigu peržvelgsi pamokslų temas apie abipusę meilę, pagarbą, vienybę, kito poreikių tenkinimą, supratimą ir užuojautą, o po to palyginsi su tuo, kas vyksta realiaame kai kurių pastorių ir klausytojų gyvenime, nejučia nusiils. Pasirodo, kalbėti daug lengviau nei ištartus žodžius pritaikyti savo gyvenime. Išeitų taip, kad jeigu mokome kitus, bandome įtikinti juos teisingai elgtis, įrodinėjame, kad Dievo žodis nereikalauja iš mūsų nieko neįmanomo, o patys taip nesieliame, mes apgaudinėjame. Nejučia prisimeni psalmininko Dovydo žodžius: *„Viešpatie, gelbėk! Nyksta dievotieji, nebelieka ištikimųjų tarp žmonių vaikų. Jie vienas kitam kalba tuštybes, lūpomis pataikauja*

ir kalba klastinga širdimi“ (Ps 12, 1-2). Ką gi, kaip matome, keičiasi tik laikai, bet ne žmonės, kurie dėl savo nuodėmingos prigimtės lieka tokie patys kaip prieš tūkstančius metų.

Nė kiek nesusimąstydami mes galime meluoti ne tik pamoksluose, bet ir giedodami, kai susirinkimuose šloviname Viešpatį. Netikite? Tad įsiklausykime, apie ką mes giedame. Pavyzdžiui, daugeliui žinomas krikščionių himnas: „*Gera, kai kartu drauge susiliesime vieningai šlovindami...*“.

Taip mes giedame, tačiau ar tardami šiuos žodžius mes iš tikrųjų esame vieningi? Ar tikrai susiliegame į vieną širdį ir vieną dvasią su visais, esančiais šioje bendruomenėje? Jeigu taip, tai iš kur atsiranda nuoskaudos, ginčai, vaidai ir nesutarimai, skaldantys mūsų bendruomenes ir bažnyčias iš vidaus?..

Arba štai dar viena giesmė: „*Žengsime žvaliau gyvenimo keliu, jei pasitikėsime Jėzumi*“. Mums atrodo, kad mes Jėzumi pasitikime, bet kažkodėl nematyti, kad žvaliai eitume paskui Jį. Paprastai mes slenkame Dievo keliu vos vilkdami kojas.

Dar vienos žinomos krikščionių giesmės žodžiais mes tvirtiname: „*Viską atiduodu Jėzui, visas aš Jam priklausu*“. Bet ar iš tiesų taip yra? Ar iš tiesų atiduodame viską, ką turime, savo Gelbėtojiui? Jeigu taip, tai atsakykite į klausimą, kiek laiko mes Jam skiriame? Penkiolika-dvidešimt minučių kasdien rytinei ir vakarinei maldai bei porą valandų sekmadieniniam tarnavimui? O kur dingsta didžioji mūsų laiko dalis? Manau, visur, kur tik nori: tai namai, televizorius, drabužiai, mašina, kompiuteris, hobs, pomėgiai ir draugai, tik ne bendravimo su Viešpačiu paieškom.

Taigi ar neveidmainiaujame giedodami? Mes ne tik neatiduodame **visko** Jėzui, bet netgi apvagiame Jį,

pasilikdami sau tai, kas Jam teisėtai priklauso (žr. Mal 3, 8). Mūsų pasakymas, kad „*visas Jam priklausau*“, taip pat neatitinka tikrovės, nes neįmanoma visiškai priklausyti Viešpačiui blaškantis tarp tarnystės Jam ir tarnystės savo asmeniniam „Aš“, kurį mes be galo mylime.

Taip pat yra himnas, kurį mielai giedame krikščioniškose sutuoktuvėse. Jame, linkėdami jaunesiems Dievo palaimos, mes kreipiamės į Viešpatį prašydami, „*kad nenutrūktų jų šventa sąjunga*“, o savo asmeninę santuoką mes negailestingai plėšome begaliniais priekaištais, pasipiktinimais, nuoskaudomis, nekantrumu, reiklumu ir didžiuliu egoizmu.

Daugiabalsiame bažnyčios chore galima su įkvėpimu giedoti: „**Didis Dieve**, *kai žvelgiu į pasaulį*“, o išėjus iš jos „*didžiais*“ laikyti, ką tik nori, bet ne Dievą.

Kaip matote, galima įvairiai meluoti, tačiau melas, ištartas ne kalboje, o giesmėje, taip pat lieka melu ir nevirsta tiesa.

Tik keista, kaip lengvai žmogus susigyvena su sava netiesa, tuo tarpu kitų melagystė jį siaubingai piktina. Dažnai tenka girdėti: „*Nenoriu daugiau turėti jokių reikalų su šiuo žmogumi! Jis meluoja kiekviename žingsnyje! Aš juo visiškai nepasitikiu!*“. Anksčiau piktinęsis po kurio laiko pats begėdiškai meluoja to net nepastebėdamas. Štai tokie mes, žmonės, esame. Kaip matote, visiems mums **įgimta toliaregystė**: svetimas nuodėmės pastebime iš tolo, savų nematome ir iš arti. Šis principas ypač išryškėja smerkiant ir kritikuojant.

Pasmerkimas – tai nusiteikimas prieš ką nors arba ko nors peikimas. Šios sąvokos nepainiokime su apsvartymu, kai yra protingai mąstoma ir vertinama, išsakant savo nuostatas ir nuomonę dėl tam tikro dalyko. Žodžio „*pasmerkimas*“ prasmė yra neigiama, „*apsvarstymas*“ dažniausiai reiškia tai, kas teigiama. Ką nors apsvarstyti

ne visada reiškia pasmerkti. Kartais mes taip bijome pasmerkti, kad tylime, net čia pat matydami aiškų teisingumo pažeidimą. Tuo, žinoma, naudojasi kai kurie „dievotieji“, kai bandome juos pataisyti, jie atkerta mums Rašto žodžiais: *„Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami“* (Mt 7, 1).

Mus Dievas sukūrė ne robotus ar aklas marionetes. Jis visai nenori, kad mes, pamiršę savo gebėjimą kritiškai mąstyti ir protingai teisti, akiai paklustume kitiems. Ne veltui Biblija mus moko: *„Mylimieji, ne kiekviena dvasia tikėkite, bet ištirkite dvasias, ar jos iš Dievo, nes pasklido pasaulyje daug netikrų pranašų“* (1 Jn 4, 1); *„Tu atskirsi, kas brangu ir kas menka...“* (Jer 15, 19); *„Visa ištirkite ir to, kas gera, laikykitės!“* (1 Tes 5, 21).

Todėl svarbu teisingai teisti, kai tai yra privaloma, ir nesmerkti, kai Biblija draudžia. Pavyzdžiui, negalima smerkti žmonių, pasielgusių ne taip, kaip mums norėtųsi, nes mes ne visažiniai ir nežinome, kodėl jie taip padarė. Negalime kritikuoti kitų tikinčiųjų tarnystės, nes tik prieš Dievą jie bus atsakingi. Tačiau privalome apsvarstyti įvairius mokymus, ar jie neprieštarauja Šventajam Raštui, kad netektų vergauti kitiems ir nepradėtume garbinti žmogaus, o ne Dievo. Kitaip sakant, Viešpats vieną teismą draudžia, o kitą skatina. Pasmerkti kitus už klaidas reiškia neatleisti ir pamiršti, kad galbūt patys dar labiau nusidedame. Bendraudami su artimaisiais galime leisti tik švelnų ir ramų priekaištą. Tačiau egzistuoja ir būtinas, geras teismas, kuris ne pasmerkia, o atskiria tikėjimą nuo netikėjimo, tiesą nuo paklydimo, realybę nuo jos klastotės.

Protingai apsvarsčius ir teisingai įvertinus galima rasti tiesos pažinimo raktą. Apaštalų darbų 17, 10-12 eilutės mums parodo pavyzdį, kaip tinkamai elgtis. Čia Paulius ne tik nesmerkia, bet ir ragina bei pritaria Berės miesto tikinčiųjų elgesiui, kai šie jo išklausę pradėjo

mąstyti ir nuoširdžiai nagrinėti Šventąjį Raštą, nes norėjo įsitikinti, ar jo pasakyti žodžiai atitinka Rašto tiesas. Jei šiuolaikiniai krikščionys dažniau susimąstytų apie tai, kas vyksta tarp jų, velniui nebūtų čia vietos ir į bendruomenes neprasisiskverbtų tai, kas tikrai prieštarauja Dievo žodžiui (o tai, deja, neretai mums nutinka).

Tačiau mąstant ir svarstant reikia būti labai atsargiems ir nuolat būti budriems, kad svarstymas netaptų pasmerkimu, o tai gali lengvai nutikti dėl mūsų nuodėmingos žmogiškos prigimties. Juk ne veltui Dievo žodis sako, kad „*teismas ir teisingumas pasiekė tave*“ (Job 36, 17).

Kalbant apie **pasmerkimą** reikia pripažinti, kad čia mes visi virtuozai. Esame be galo jautrūs ir greitai pastebime kito klaidą, ydas ir silpnybes, atkreipiame dėmesį į jo dirglumą, netinkamą toną ir elgesį. Mes ne tik puikiai matome žmonių trūkumus, bet ir turime polinkį jų ieškoti.

Apie tai labai įdomiai rašo Deividas Makaslandas (David McCasland). Jo komentaras skamba taip: „*Labai neprotinga mėginti tapti „krislologijos“ specialistu, kai pats kenti nuo „rąstligės“. Savo pamoksle ant kalno Jėzus kartą yra pasakęs: „Kodėl matai krislę savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje“ (Mt.7,3). Jeigu „krislologijos“ terminas būtų aiškinamajame žodyne, jis skambėtų maždaug taip: „Tai staigus ir tikslus smulkiusių trūkumų, kuriuos turi artimieji, pastebėjimas“. Labai populiarius mokslas. Norinčiųjų jį studijuoti srautas neišsenka“. O jeigu tame pačiame žodyne būtų skiltis apie „rąstligę“, joje galėtų būti parašyta šitaip: „Liga, iškreipianti ligonio savivertę ir visiškai sunaikinanti jo gebėjimą pripažinti savo klaidas. Paplitusi visur“. Jeigu pasikliautume Viešpaties žodžiais, suprastume, jog išgyti nuo šios užkrečiamosios ligos galima taip: „...pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o paskui pažiūrėsi, kaip išimti krislelį iš savo*

brolio akies“ (Mt 7, 5). Kad suprastumei užuominą, nereikia būti nei statybininku, nei oftalmologu. Mes visi esame krislologijos specialistai ir visi kenčiame nuo rąstligės. Va, jeigu šiandien mes ne į svetimus krislus žiūrėtume, o imtumės savųjų rąstelių – daug kas pasikeistų!“

Skaitydamas šias eilutes nejučia šypsaisi. Kaip taikliai ir tiksliai pasakyta, ar ne tiesa? Kokie tikslūs apibūdinimai ir kokia teisinga liežuvio ligų, kurios gali užkrėsti kiekvieną iš mūsų, charakteristika! Sutikite, mums iš tiesų yra dėl ko susimąstyti.

Drauge su pasmerkimu koja kojon žengia **kritika**, bet ne ta sveika, kurianti gėrį, kurios tikslas išsiaiškinti trūkumus ir apsvarsčius įvertinti, o pikta ir griauianti, su neigiama išankstine nuostata apie ką nors, ieškanti įsivaizduojamų trūkumų. Tokią piktavališką kritiką teisingiau vadinti kritiškumu, t.y. žmogaus polinkiu į viską žiūrėti smulkmeniškai ir nepagrįstai kritikuoti bei visur matyti tik blogį.

Reikia pasakyti, kad mėgėjų pakritikuoti kitus yra labai daug, o gebančių savo kritika statyti, kurti ir motyvuoti – labai labai mažai. Ypač dažnai tenka susidurti su kritikuotojais, kurie manosi turį vos ne ypatingą pašaukimą visur ieškoti vien tik trūkumų. Tokiems žmonėms sunku įtikti, jiems viskas nepatinka, viskas ne taip, kaip jiems atrodo, turėtų būti. Patys dažnai nieko nesugebėdami jie griaua kitų gerus siekius ir iniciatyvą, visaip menkina jų autoritetą ir šitaip atima jėgą.

Jiems priklauso ir taip vadinamieji „*demaskuotojai*“, kurie svaidosi kaltinimais į kairę ir į dešinę. Pažymėtina, kad toks elgesys paprastai būdingas tiems, kurie iš tikrųjų neturi tam moralinės teisės, nes jų pačių dvasinė būseną ir asmeninis gyvenimas labai toli nuo tobulybės. Kaip jūs manote, ar protinga žmogui, sėdinčiam savo

nuodėmių ir problemų purve, auklėti kitus, kurie, galbūt, daugeliu atvejų garbingesni ir geresni už jį!

Tuo užsiimantiems vertėtų žinoti, kad Viešpats priitaria tik vienai kritikos rūšiai, kurios tikslas padėti artimajam, o tai reiškia pamokyti su meile. Jeigu jūs norite padėti žmogui ir darote tai su meile, o jūsų širdies troškimas įtikti Dievui, tada galite kritikuoti. Tačiau jeigu jūs šitaip elgiatės ne iš meilės, o iš pavydo, pykčio ir keršto, tuomet geriau laikykite liežuvį už dantų, nes kritika be meilės, švelnumo ir nuoširdaus noro padėti gali tapti žiauria ir griauinančia jėga. Ypač ji pavojinga kai kritikuojama už akių. Tuomet tai jau visai ne kritika, o apkalbos, šmeižtas ir piktžodžiavimas.

Šiais laikais, kai matome apverktiną krikščioniškų bendruomenių ir bažnyčių dvasinę būseną, nesunku pasiduoti pagundai imti kritikuoti ir teisti Dievo tautą. Tačiau čia reikėtų būti labai atsargiems. Kad ir kokia teisinga mums atrodytų kritika, ji kritikui paprastai baigiasi liūdnai. Juk jeigu Dievas Savo ištikimą tarną Mozę nubaudė už vienintelį neteisingą poelgį, tad pamąstykime, kaip griežtai Jis gali nubausti bet kurį iš mūsų, jeigu mes peržengsime leistinas ribas. Netgi būdamas dykumoje ir rūstindamas Viešpatį savo neištikimybe, burnojimu, stabmeldyste, ištvirkavimu ir daugeliu kitų nuodėmių Izraelis liko Dievo tauta. Kadangi šie žmonės nusižengdavo tiesai, Dievas juos nuteisdavo ir griežtai nubausdavo, atiduodamas į priešų rankas ir kartais sunaikindamas jų dešimtimis tūkstančių, tačiau nepaliko ir neatstūmė, niekam neleido sugriauti Jo suverenaus plano.

Tik Viešpats turi teisę teisti Savo tautą. Kaip Dievui ištikimi šventieji, sielvartaujantys ir dūsaujantys dėl visų kažkada Izraelyje įvykdytų niekšybių, mes galime liūdėti, bandyti mokyti ir apšviesti dabartinę Dievo tautą,

dvasiškai atšalusią ir išsižadėjusią savo įsitikinimų, tačiau teismą palikime Dievui. Juk mums nežinomi Viešpaties keliai, planai ir mintys. Tai pranoksta mūsų žmogišką supratimą. Ne mums suvokti, kaip Jo teisingumas, šventumas ir neapykanta nuodėmei eina išvien su neapsakoma malone, gailestingumu ir atlaidumu.

Be to, nepamirškime, kad Dievas teisia ne taip kaip žmogus, Jo „...gailestingumas triumfuoja prieš teisumą“ (Jok 2, 13). Viešpats nekenčia nuodėmės, bet myli nusidėjėlį, kuriam nelinki pražūties, ir daro viską, kad šis atgailautų ir turėtų amžinąjį gyvenimą. Būtent todėl mums, žmonėms, pavojinga veržtis į sferą, kurioje viešpatauja tik Dievas ir kur tik Jo žodis yra paskutinis.

Jeigu žmogaus širdyje klesti kritika, išankstinė nuostata, pasmerkimas ir pyktis, visa tai labai greitai išsilieja žodžiais. Taip atsiranda **piktžodžiavimas**, pasireiškiantis aštriais, piktais žodžiais ir kalbomis, kurias ištaria supykęs, sudirgęs bei priešiškas žmogus.

Tokius žmones, garsius savo apkalbomis, vadina piktžodžiautojais, nes jie mėgsta kalbėti apie kitus pasityčiodami ir šaipydamiesi. Jiems neduok pavalgyti, bet suteik galimybę išlieti savo apnuodytos sielos nuodus. Vedami blogų savo jausmų, liežuvaudami ir pildami purvą ant kitų jie pamiršta, kad Viešpats viską girdi. Taip. Jis girdi kas ir ką kalba, ir vieną kartą pareikalaus iš mūsų ataskaitos už kiekvieną neteisingą, smerkiantį žodį.

Aišku, visa tai mes puikiai žinome, tik kažkodėl nevykdome. Niekam gi nėra paslaptis, kad piktžodžiavimas plačiai paplitęs tarp Dievo tautos. Be to, pagrindinis tokių piktų kalbų objektas yra artimas ir dažnai tos pačios bendruomenės narys, kurio, suprantama, tuo metu ten nėra. Deja, yra nemažai žmonių, kurie tiesiog mėgaujasi piktžodžiavimu. Atrodo, kad jiems ir į galvą neat-eina, jog jų ištarti žodžiai gula ant Dievo svarstyklių

lėkštės, pasunkindami ir taip nemažą jų nuodėmių našą. Juodindami kitus piktžodžiautojai neįtaria, jog taip pat jie atskleidžia save, patvirtindami liaudies išmintį: „*Kiekvienas teisia pagal savo sugedimo laipsnį*“.

Vis dėlto keista, kad nei visiems žinomas įsakymas „*neliudyti neteisingai prieš savo artimą*“, nei įspėjantys apaštalo Jokūbo žodžiai apie nelaimes, kurias sukelia apkalbos, nesustabdo piktžodžiautojų ir neįkvepia jiems baimės sulaukti atpildo amžinybėje.

Iš tiesų kaip taikliai parašyta: „*Jų liežuvis yra mirtina strėlė*“ (Jer 9, 8) ir „*Gyvate gali įgelti, kol ji dar neužkalbėta, ir plepys už ją ne geresnis*“ (Ekl 10, 11).

Nuo liežuvio rykštės niekur nepasislėpsi. Ji visur mus pasiekia. Liežuvio neįmanoma nutildyti. Ne veltui senovės Rusijoje sakydavo: „*Ant kiekvienos burnelės neužriši skarelės*“. Todėl jei paklaustume, kaip elgtis su panašiais žmonėmis, rodos, pats protingiausias būtų apaštalo Pauliaus patarimas: „*Šalinkis tokių...*“ (2 Tim 3, 5).

Piktžodžiavimo nuodėmė paprastai atsiranda iš pavydo ir sklinda tiesiai iš šėtono. Žodis „*šėtonas*“ reiškia „*šmeižikas*“. Apreiškimo knygoje apie jį sakoma, kad jis šmeižia mūsų brolius prieš Dievą ir dieną, ir naktį (Apr 12, 10). Taigi piktžodžiaujantis prieš brolių (ar seserį) tampa panašus ne į ką kitą, o būtent į šėtoną, kurio likimą gali ir jis drauge patirti.

Ryškus piktžodžiavimo pavyzdžiai yra apkalbos ir šmeižtas. **Apkalbos** – tai gandas, pagrįstas netiksliais arba akivaizdžiai neteisingais liudijimais apie ką nors, o **šmeižtas** – sąmoningas juodinančio melo skleidimas, turint tam tikrų piktų tikslų. Nors Dievas griežtai smerkia šiuos šėtoniškus triukus, žmonės neretai jų griebiasi, kartais net visai nesusimąstydami.

Kiek nelaimių šeimoms, giminėms, draugams, taip pat tikėjimo broliams ir seserims suteikė šmeižtas ir

įvairiausios apkalbos! Kiek šiltų, draugiškų ir artimų santykių jie nutraukė! Kiek likimų ir gyvenimų pavertė griuvėsiais!

Ypač liūdna, kai apkalbos ir šmeižtas sklinda iš krikščionių, o kartais ir iš artimų draugų lūpų. Tuomet jie gali sunaikinti ir tiesiog užmušti sielą. Ne veltui, norėdamas įspėti apie tokius „draugus“, pats ištvėręs daug nelaimių ir išdavysčių, pranašas Jeremijas sakė: „*Saugokitės artimo, nepasitikėkite broliu, nes brolis elgiasi klas-tingai, o artimas skleidžia šmeižtus. Vienas apgauna kitą, jie nekalba tiesos. Jie išmokė savo liežuvius kalbėti melą, elgiasi suktai, kol pavargsta. Jų liežuvis yra mirtina strėlė, jų žodžiai – klasta. Jie taikiai kalba su savo artimu, bet savo širdyje spendžia jam žabangus*“ (Jer 9, 4-5,8).

Atsitinka ir taip, kad žmogus net nepastebi, kaip tampa piktžodžiavimo šaltiniu. Pavyzdžiui, jis ruošiasi papasakoti apie kokį nors dalyką. Gali būti, kad jis nusi-teikęs kalbėti tik tiesą iš pačių geriausių paskatų ir net iš tyros širdies. Stengdamasis jį apsaugoti, vidinis Viešpaties balsas įspėja – nekalbėk! Tai trumpam padeda ir jis susivaldo, tačiau, kaip dažnai atsitinka, po kelių minučių jau kalba tai, kas jam nuolat sukosi ant liežuvio galo. Vos tik jis pasakė, o jau tai vienas, tai kitas ima kalbėti apie tai, ką išgirdo, ir kalba tampa šmeižikiška, o kartais net pagiežinga. Tokiu būdu nesulaikęs liežuvio už dantų šis žmogus tampa piktžodžiavimo šaltiniu ir yra atsakingas už visa, kas įvyko.

Žmonių piktžodžiavimas, kad ir koks jis būtų – melagingi kaltinimai, apkalbos ar šmeižtas – paprastai mus užgauna, papiktina ir įskaudina iki širdies gelmių. Nedaugelis sugeba tai išverti ramiai ir kantriai taip, kaip karalius Dovydas, bėgdamas nuo savo sūnaus ir girdėdamas Semėjo prakeikimus. „*Palikite jį ramybėje, tegul jis keikia...*“ – sustabdė jis savo draugus, ketinančius

nutildyti piktadari (2 Sam 16, 11). Panašiose situacijose mums norisi apsiginti, pasiteisinti ir susigražinti gerą vardą. Tačiau kuo greičiau mes suprasime, jog Dievas savo nuožiūra tik dėl mūsų gerovės leidžia tam įvykti, tuo mažiau kreipsime dėmesį į tai, ką apie mus kalba. Žinoma, galima pareikalauti iš priešininkų, kad jie pagrįstų savo kaltinimus, arba visiems girdint patvirtinti, kad visa tai – šmeižtas, bet ar ne geriau kaip Dovydui kantriai laukti, kol tave išteisins Pats Dievas. Jeigu tiki, kad Viešpats tau linki tik gero, sugebėsi ištvirti bet kokį blogį.

Gyvenime būna nesuskaičiuojama daugybė piktžodžiavimo aukų bei tų, ant kurių yra išliejami šmeižto nuodai. Daug šiltų žmonių ryšių buvo nutraukta tik dėl to, kad kažkieno liežuvis priminė gyvatės geluonį. Metų metus ir dešimtmečius užnuodytos sielos savo širdyje jaučia pyktį tiems, kurie iš esmės nieko blogo nepadarė. Piktžodžiavimas, apkalbos ir šmeižtas lengvai plinta, bet išnaikinti jų karčių vaisių beveik neįmanoma. Ne veltui sena rusų patarlė sako: „*Kas pasakyta liežuvio, to jau neiškirsi net kirviu*“, ir tai akivaizdžiai patvirtina daugeliui žinoma istorija apie vienos stačiatikių cerkvės parapijietę, kažkodėl nemėgusią savo šventiko.

Kur tik ji pasirodydavo, visur apie jį pasakodavo tik blogus dalykus, nežinia iš kur traukdama kompromituojančius faktus ir nuteikdama prieš jį kitus žmones. Ėjo metai, ir pagaliau atėjo toks laikas, kai moteris suprato savo nuodėmę ir nuoširdžiai dėl jos gailėjosi. Atėjusi pas dvasiškąjį tėvą, ašarodama ji prisipažino savo piktadarystę ir prašė atleidimo.

– *Gera! – atsakė šventikas. – Aš viską tau atleisiu, jei įvykdysi vieną užduotį. Parėjusi į namus, užmušk vištą ir atnešk ją man, eidama keliu pešk ir mėtyk jos plunksnas.*

Moteris labai apsidžiaugė, kad iš jos tiek mažai reikalaujama, nuskubėjo namo, padarė viską, kaip buvo

liepta, ir skubiai sugrįžusi patenkinta ištiesė šventikui negyva visiškai nupeštą vištą.

– Ačiū, – tarė tas, priimdamas jos dovaną, – *tik čia dar ne viskas. Dabar turi grįžti tuo pačiu keliu atgal ir vi-sose gatvėse, užkampiuose ir pakiemiuose surinkti pačios išbarstytas plunksnas ir atnešti man.*

– Ką?!.. – sušuko pašiurpusi moteris. – *Bet kaip man tai padaryti ir kur jų dabar ieškoti, jeigu vėjas išnešiojo plunksnas toli visomis kryptimis?!..*

Teisingai sakai, – tarė šventikas. Plunksnų jau nesu-rinksi, kaip nesurinksi visų blogų žodžių, kaltinimų ir ap-kalbų, kurias tu apie mane skleidei. Atleisti aš tau atleidžiu, bet kaip bus su tų piktų sėklų, kurias taip uoliai bėrei kitiems į sielas, pasėliu?..

Panašios istorijos kartojasi visur ir visais laikais, taip pat ir mūsų dienomis. Ilgus metus dvi palaimin-tos draugės krikščionės drauge dirbo Viešpaties vy-nuogyne, padėdamos žmonėms ir viena kitai. Bendra tarnystė, pasitikėjimas ir abipusis supratimas taip jas suartino ir taip sutvirtino jų draugystę, kad jos net išoriškai tapo kažkuo panašios, todėl daugelis žmonių jas laikė tikromis seserimis. Tačiau ne veltui „šmei-žiku“ vadinamas velnias neapkenčia ir negali pakęsti vienybės. Jis panaudoja įvairiausius ginklus jai suar-dyti ir patys mėgstamiausi iš jų yra pavydas, pavydu-liavimas ir beširdiškumas, kurių ir šiuo atveju sėkmingai griebėsi.

Kartą viena iš moterų užsipoelė antrąją su tokiu įsiūčiu, kad galima buvo tik stebėtis. Patrauklus buvęs jos veidas tapo žiaurus ir neatpažįstamai atstumiantis. Samprotaudama savaip, ji ėmė skleisti apie buvusią draugę žeidžiančias apkalbas, pateikdama įsivaizduoja-mus dalykus kaip tikrovę ir sėdama žmonių širdyse ne-santaiką, nepasitikėjimą ir pasmerkimą.

Vėliau jai ir to buvo negana, todėl ėmė siuntinėti jų buvusiems draugams ir pažįstamiems šmeižikiškus laiškus ir audiokasetes, kuriose pripliaukšdavo galimų ir neįmanomų faktų bei kaltinimų apie savo buvusią bendradarbę, su kuria daug metų dirbo kartu.

Apšmeižtoji sesuo tiesiog tylėjo. Ji niekam nieko neaiškino, nesiteisino ir nesigynė, tik nuolankiai prašė Viešpaties parodyti savo pačios klaidas, sukėlusias piktžodžiavimą, ir Dieviškasis Tėvas tai išpildė. Pasielgusi teisingai, ji su dar didesniu negu anksčiau palaiminimu tęsė tarnystę. Tuo tarpu piktžodžiautojos dvasinė būseną iki šiol yra apverktina.

Visa bėda ta, kad mes neatsižvelgiame į tai, jog gyvenime „*viskas teka, viskas keičiasi*“. Kiekvienas žmogus gali nusidėti arba suklysti. Tačiau jei suvokęs savo paklydimą jis atgailaudamas kreipiasi į Dievą bei savo artimuosius, Viešpats jam atleidžia, nuplauna jo nuodėmę, kurios skausmingas patyrimas virsta vertinga pamoka ateičiai. Taip pat nutinka, kad parpuolęs keliai ir toliau seka Jėzumi, o jo „*demaskuotojas*“, taip besidžiaugiantis savo „*pergale*“, dvasiškai silpsta ir vis labiau tolsta nuo Dievo, kol galiausiai iš jo „*triumfo*“ nieko nelieka.

Tai primena liturginio himno žodžius iš pranašo Michėjo knygos: „*Nesidžiauk, mano priešė! Nors suklupau, atsikelsiu; nors sėdžiu tamsoje, – Viešpats yra mano šviesa. Viešpaties rūstybę kęsiu, nes Jam nusidėjau. Jis išspręs mano bylą ir bus man teisingas – Jis išves mane į šviesą ir aš matysiu Jo teisumą. Mano priešai tai pamatys ir bus sugėdinti*“ (Mch 7, 8-10). Šmeižto skleidimas ne tik nepadeda piktžodžiautojams, bet ir palieka prakeiksmo pėdsaką visam jų likusiam gyvenimui. Neretai šmeižtas atsisuka prieš juos pačius sklisdamas iš jų vaikų, draugų ir giminių.

Be liežuvio nuodėmių, daromų prieš kitus, dar yra ydos, atskleidžiančios mūsų pačių siauraprotiškumą,

netobulumą, neišprusimą ir labai didelį kūniškumą. Tokioms nuodėmėms priklauso plepumas, tuščiažodžiamas, juokdarystė, pagyrūniškumas, meilikavimas ir blevyzgos.

Plepus žmogus yra tas, kuris mėgsta daug kalbėti ir nesugeba išsaugoti paslapties. Jam, kaip sakoma, „*kas galvoje, tas ir ant liežuvio*“, todėl jis kalba daug ir neapgalvotai. O daug plepėdamas, kaip žinoma, nuodėmės neišvengsi.

Nedaug kam patinka tokie žmonės. Paprastai jų stengiamasi išvengti ir su jais nekalbėti, nes jei plepys pradeda kalbą, tai jo jau nesustabdysi. Jis tarška ir tarška nenutildamas. Be to, plepiai būna dar ir smalsūs. Juk tam, kad būtų apie ką kalbėti su kitais, reikia rasti įdomią temą. O kokie nors naujutėlaičiai gandai visuomet būna įdomūs. Štai plepiai ir stengiasi kiekvieną kartą pastatyti ausis, kai gali ką nors įdomaus nugirsti. Smalsumas paprastai kankina moteris, nors stiprioji lytis taip pat neatspari šiai ydai.

Nors jau minėjome, kad negalima apkalbinėti, tačiau „*pabrūžinti kitam per šonkaulius*“ yra mūsų mėgstamiausia veikla. Pasidalyti naujienomis, paliežuvausti apie šį bei tą tapo šių dienų žmonių bendravimo norma. Kuo užsiima kaimynas, ką išdarinėja jo vaikai, kaip elgiasi pažįstamieji, kas vyksta tikėjimo brolių ir seserų šeimose, kas ir kam merginasi, kas ką veda ir kas už ko ruošiasi tekėti, kas kam ką pasakė, kur mūsų artimasis netinkamai pasielgė, kas įvyko bažnyčios narių susirinkime, kas ir kaip ten elgėsi, kaip atrodo ir kuo buvo apsirengęs... Tauškalams ir apkalboms temų būna labai daug. Naujienos liejasi kaip iš gausybės rago. Kad tik būtų noro kalbėti, o apie ką kalbėti visada rasis. Ir sėdi tokie draugai ir kūmutės pilstydami iš tuščio į kiaurą, valandų valandas plaka liežuviais net

nesusimąstydami, kad vieną kartą už visa tai teks atsakyti.

Su plepumu yra glaudžiai susijęs **tuščiažodžiavimas** – nereikalingų, nebūtinų žodžių vartojimas. Tuščiažodžiaudami tik kenkiame sau ir kitiems pamiršę, jog parašyta: „*Kalbėkite vien kas gera, kas tinka pamokyti ir duoda naudą klausytojams*“ (Mt 12, 36 ir Ef 4, 29).

Kur plepumas ir tuščiažodžiavimas, ten paprastai būna ir juokdarystė – bandymas nevykusiais ar net nešvankiais pokštais ir anekdotais prajuokinti kitus. Biblijoje apie šias ydas pasakyta tiesiai ir nedviprasmiškai: „*taip pat nešvankumas, kvaila šneka ar juokų krėtimas jums netinka, verčiau tebūna dėkojimas*“ (Ef 5, 4).

Norint išvengti tuščiažodžiavimo ir plepumo nuodėmių labai pravartu kartkartėmis savęs paklausti: „*Ar mano liežuvis nėra palaidas? Gal leidžiu laiką tuščiai plepėdamas, lengvabūdiškai taukšdamas bei liežuvaudamas ir šitaip padarydamas sau daug žalos ir nuostolių?*“

Negalima pamiršti, kad plepumo dvasia yra Šventosios Dvasios priešas, todėl tiesiog nusikalstame švaistydami laiką tam, kas žlugdo mūsų ir kitų sielas, dvasiškai visus nuskurdina.

Kur plepus ir piktas liežuvis, ten, žinoma, ir nuoskaudos, pasipiktinimas, įžeidimai, skandalai, konfliktai, problemos ir nelaimės. Čia jau nėra nė kalbos apie taiką, ramybę ar sutarimą. Vis dėlto liūdna, kad ne tik pasauliečiai, bet ir daugelis krikščionių, pamiršę savo pašaukimą būti žemės druska, veikiau tampa aitriąja paprika jos gyventojams.

Pagyrūniškumas – tai nepamatuotas savęs paties gyrimas, taip pat kokių nors neretai tik menamų ir išpūstų savų privalumų išaukštinimas. Iš pagyrūno lūpų nuolat sklinda savojo „Aš“ šlovinimas. Atrodo, kad šiame pasaulyje tik juo viskas prasideda ir viskas baigiasi.

Nors ši yda ir atrodo nepatraukli, galima tik stebėtis, kiek daug žmonių linkę girtis. Tikriausiai jie veikia pagal principą: „*Jeį pats savęs nepagirsi, tai niekas tavęs nepagirs*“. Tokie žmonės didžiuojasi savimi net tais atvejais, kai atrodytų, jog tikrai nėra dėl ko. Jie gali valandų valandas pasakoti apie tai, kaip nuostabiai kažkur pasirodė, ką ir kaip padarė, kaip jų nuopelnai buvo įvertinti, kaip juos visi gerbė ir gerai apie juos atsiliepė. Vieni demonstruoja savo išvaizdą arba įvairius talentus bei gebėjimus, kuriais apdovanoti, kiti – protą, išradingumą ir nuovokumą, tretį nuolat prisimena, kokie jie buvo praeityje. Yra tokių, kurie nepavargdami pasakoja apie kažkada patirtus dvasinius palaiminimus taip dažnai kartodami vieną ir tą patį, jog klausytojai jau iš anksto žino, apie ką bus kalbama ir kitame susitikime. Tik pasakotojas, žinoma, nutyli, kad patirti palaiminimai – jau seniai praeityje ir kad jų nūdiena tikrai nėra tokia patraukli.

Yra tokių tėvų, o ypač mamų, kurios nepavargdamos pasakoja apie tikrus ir menamus savo vaikų talentus. Klausantis jų atžaloms skirtų šlovinančių odžių nejučia prisimeni vienos rusų patarlės žodžius: „*Gera dukrelė Onytė! – giria senelė ir mamytė*“. Žinodama šią žmonių silpnybę Biblija mus moko, patardama: „*Tegu kitas giria tave, o ne tavo burna; svetimas, bet ne tavo lūpos*“ (Pat 27, 2).

Nuostabą kelia tai, jog pagyrūnai, siekdami išaukštinti save prieš kitus, nepastebi, kad šitaip jie save diskredituoja ir ne pritraukia prie savęs, o atstumia.

Gerai pamąstę suprastume, jog žmogui nėra jokio pagrindo girtis. Juk jeigu mes ką nors turime, visa tai mums buvo tiesiog duota. Tam tikrą išvaizdą ir protinius gabumus gauname gimdami. Kvaila girtis savo finiziais duomenimis – tai joks mūsų nuopelnas. Mes

paprasciausiai tokie gimėme. Visos mūsų žinios – gauto išsilavinimo rezultatas. Šią informaciją į mūsų smegenis įdėjo kiti. Daugelį savo gabumų mes paveldėjome iš tėvų ir paprasciausiai išlavinome juos, nes buvome atkylūs ir dirbome.

Kreipdamasis į korintiečius apaštalas Paulius užduoda tiesų ir aiškų klausimą, skirtą ir kiekvienam iš mūsų: „*Ir ką gi turi, ko nebūtum gavęs?*“ (1 Kor 4, 7). O jeigu šitaip yra iš tikrųjų, jeigu visa, kuo mes paslapčia didžiuojamės ir dėl ko save aukštiname prieš kitus, yra ne mūsų pastangų vaisius, o tik gauta dovana, tuomet mes neturime jokio pagrindo girtis ir savimi žavėtis. Verčiau už visa gera, ką mes turime ar darome, šlovinkime Dievą elgdamiesi kaip parašyta: „*Kas giriasi, tesigiria Viešpačiu*“ (1 Kor 1, 31).

Pataikavimas – tai suktas prisigerinimas, apsimetinis pritarimas, veidmainiškos liaupsės ir meilikavimas norint ką nors gauti ar atkreipti mus dominančio asmens dėmesį. Pataikavimas ne tik pridengia mūsų savanaudiškumą, bet ir tampa dvasine duobe tiems, į kuriuos jį nukreipiame, nes šių širdyse labai dažnai pažadina išdidumą ir pasipūtimą. Dievo žodis mums pataria vengti pataikūnų, įspėdamas, kad „*Pataikaujanti burna sukelia pražūtį*“ (Pat 6, 28). Dažnai atsitinka taip, jog būtent tas žmogus, kuris kažkada tau pataikavo, tampa pirmuoju tavo šmeižiančiu ir apkalbas apie tavo nešiojančiu priešu. Kad ir koks artimas ir brangus mums būtų žmogus, nepataikaukime jam, o prisiminkime Šventojo Rašto žodžius: „*Kas pataikauja artimui, spendžia pinkles sau*“ (Pat 29, 5).

Atrodytų, jog **blevyzgojimo** net prisiminti neverta, nes tarp Dievo vaikų šiai nuodėmei neturėtų būti vietos. Tačiau iš tikrųjų tam tikrose situacijose tai, deja, vyksta. Ypač dažnai šitaip atsitinka buvusiems pasauliečiams,

kurie kažkada bjauriai keikdavosi. Šie žmonės priversti taip susikoncentruoti į savo kalbą, jog po įtikėjimo paprastas pokalbis jiems tampa tikru išbandymu.

Neretai šiurkštūs ir nepadorūs žodžiai žmogui išsprūsta tada, kai jis būna vienas ir be galo susinervinęs. Kai kada tai rodo sunkiai slepiamą pyktį. Kartais žmogus plūstasi norėdamas išlieti nusivylimą. Atsitinka taip, jog keiksmas išsprūsta prisiminus kokį nors atvejį arba įvykį, kai tu sutrikai, buvo gėda ir nemalonu. Nepaisant geriausių ketinimų ir nuoširdaus pasiryžimo, kas kartą netikėtai ateinančios į galvą nešvankybės išsprūsta pirmiau nei spėji apie tai pagalvoti.

Kai kuriuos šis bjaurus įprotis taip kankina, kad jie praranda viltį jį nugalėti. Tokius nusivylusius norėtusi nuraminti, nes blevyzgojimą, kaip ir bet kurią kitą nuodėmę, galima įveikti, nors tai, žinoma, bus nelengva kova su pačiu savimi. Ypač greitai pasiektume pergalę tuomet, jei nuolat mąstytume, kaip stipriai nešvankūs žodžiai žeidžia Tą, Kuris šventas ir mirė už mus Golgotoje.

Baigiant temą apie pikto liežuvio sukeliamas dvasines ligas norėtusi trumpai apžvelgti pagrindinius jų gydymo ir profilaktikos būdus, kuriuos mums siūlo Biblija.

Saugodamas krikščionis nuo netikslų išvadų ir skubotų sprendimų Dievo žodis moko būti labai atsargius ginčytiniais klausimais ir nesiremti tik vieno žmogaus liudijimu. Išklause kieno nors vieno nuomonę, mes visi linę jam pritarti. Šio žmogaus žodžiai mums atrodo tokie įtikinami, kad iš karto pavergia širdį. Tačiau po kurio laiko sužinome, kad mums buvo pateikta tik viena problemos pusė. Išklause antrosios pusės mes suprantame, kad pirmasis pašnekovas iškraipė faktus arba tiesiog pateikė juos sau palankesniu būdu. Apie tai labai tiksliai parašyta Patarlėse, kad: „*Pirmasis, kalbąs teisme,*

atrodo teisus, kol ateina jo kaimynas ir išklausinėja jį“ (Pat 18, 17).

Užuot iš karto kam nors paskelbus nuosprendį, reikia luktelėti, kol išaiškės visi faktai. Senojo Testamento laikais nieko nebuvo galima apkaltinti, jei nebuvo dviejų ar trijų liudininkų (Įst 19, 15). Nepaisydami šių taisyklių, rizikuojame kitiems sudaužyti širdis, sutepti kieno nors gerą vardą, sukelti bažnyčioje susiskaldymą, nutraukti draugystę.

Lygiai taip pat reikia elgtis kai ir su mumis yra neteisingai pasielgiama. Jeigu kas nors jus įskaudino, neskubėkite visiems iš eilės apie tai pasakoti, bet, kaip pataria Biblija, eikite pas tą žmogų ir pabandykite su juo išspręsti konfliktą. Juk Dievo vaikai turi skleisti meilę ir tiesą, o ne pyktį ir susiskaldymą. Jeigu spręsdami šią problemą visada pasikliautume Šventuoju Raštu, tarp mūsų būtų mažiau neteisybės ir skausmo.

Mes visi galime išvengti su liežuvio susijusių dvasinių ligų atsiradimo ir kartu apsaugoti nuo didelių nemalonumų jeigu dažniau prisiminsime Viešpaties žodžius: *„Tad visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite...“* (Mt 7, 12). Kiekvieną kartą, kai tavo liežuvis ketins ką nors piktai apkaltinti, sustok akimirką ir paklausk savęs: *„Ar aš norėčiau, kad šitaip pasakytų man? Ar būtų malonu, jeigu panašios apkalbos pasklistų ir apie mane? Kaip jausčiausi, jeigu taip piktžodžiautų ne apie jį, o apie mane?“* Patikėkite, toks požiūris nutildys daugelį piktžodžiauti pasiruošusių žmonių.

Taip pat sutramdyti piktą liežuvį gali ir štai tokios mintys: *„Kokia dvasia aš kalbėsiu? Kas mane dabar valdo? Pavydas, pyktis, pavyduliavimas ar noras pažeminti ir atkeršyti? Kokios bus pasekmės, jeigu dabar viską išsakysiu? Kaip reaguos Dievas? Kaip aš dabar prieš Jį atrodau?“*

Jeigu šitaip mintyse su savimi pasikalbėsime ir sąžiningai atsakysime į šiuos klausimus, bus nesunku užsičiaupti ir sustingdyti liežuvį. Nepamirškime, kad jei ir visko neišsakėme, esant būtinybei dar galėsime tai padaryti, o štai ką jau ištārėme, atgal jau nesugrąžinsi. Ap-sisaugoti nuo bet kokios kūno ar dvasios ligos yra daug lengviau negu ją išgydyti.

Dar vienas geras būdas kovoti su liežuvio – tai nuolatinis siekimas naudoti jį tik geriems tikslams. Pasaulyje, kur yra daug egoizmo, pykčio ir žiaurumo, **geras žodis** yra kaip šviesos spindulys tamsos karalystėje.

Apaštalas Paulius savo laiškuose kreipdamasis į skirtingus žmones prabildavo į juos padrąsinančiais žodžiais. Jis ne tik vadino vardais tuos, kurie jam padėjo skelbti gerąją naujieną, bet ir dėkojo už viską, ką jie padarė. Gaila, pas mus viskas toli gražu ne taip. Bijodami, kad mūsų artimas ims didžiulis, mes išsakome ir pabrėžiame tik tai, kas jo elgesyje ir veiksmuose netinkama, o gerus bruožus prisimename ir apie juos pasakojame tik per jo šermenis. Tuomet mes negailime pagyrų, dėkin-gumo ir pripažinimo žodžių. Žinoma, žmogaus, išėjusio visiems laikams, gerus darbus galima ir reikia prisiminti, tik daug geriau suspėti tai padaryti kol jis gyvas. Galbūt jam kaip tik trūksta būtent šių žodžių. Vienas nežinomas poetas parašė tokias eiles:

*Geriau vieną rožytę iš žydinčio sodo
Man brangios rankos dovanos
Negu kalnus vainikų ir puokščių
Prie mano karsto atneš kada nors.*

*Geriau **žodį, vienintelį paprastą žodį,**
Su meile ištars man švelniai*

*Nei beprasmiškas, daugiažodes kalbas
Atmindami sakys nenuoširdžiai.*

*Geriau draugas tiesiog man
be žodžių šypsosis, ir ta šypsena šildys mane,
Negu žmogus prie karsto raudos ir kankinsis,
Nors gyvo manęs net girdėt nenorėjo tuomet.*

*Atneškit man šiandien nors mažą žiedelį,
Nors lapą, nors žalią žolelę,
Atplėškit dabar man širdies nors kampelį,
Kad neplėšytumėt pavėlavę.*

Šiuose žodžiuose skamba skausmas ir šauksmas sielos, nepatyrusios meilės, gerumo ir malonaus, jautraus žodžio. O juk mes iš tikrųjų visi šito trokštame. Geri žodžiai mums reikalingi visada – ir kai kovojame už teisingumą, ir kai sprendžiame sudėtingas problemas, ir kai tiesiog užsiimame paprastais kasdieniais reikalais darbe ir namuose. Geras žodis gali paguosti, paskatinti, palaikyti, o kartais ir visiškai pagydyti vienišą sielvartaujančią sielą. Kartais laiku ištartas vienas protingas žodis gali nulemti žmogaus likimą. Tad naudokime savo kalbą ne kaip nuodingą, mūsų sielas griauinantį ginklą, o kaip nuostabų instrumentą mylinčio ir maloningo Dievo rankose.

3 skyrius

Kūniškos žmogaus prigimties apraiškos

Kai susimąstai apie kūniškos žmogaus prigimties esmę, nejučia prisimeni Šventojo Rašto žodžius: „*Aš žinau, kad manyje, tai yra mano kūne, nėra jokio gėrio. Gero trokšti sugebu, o padaryti – ne. Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu*“ (Rom 7, 18-19). Ir tai yra tiesa. Kai Adomas nusidėjo, visi jo palikuonys paveldėjo nuodėmingą savo protėvio prigimtį, todėl neatsitiktinai parašyta: „*Todėl kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, o per nuodėmę mirtis, taip ir mirtis pasiekė visus žmones, nes visi nusidėjo*“ (Rom 5, 12).

Nuodėminga prigimtis – tai nuolatinis polinkis nusidėti, būtent tai, apie ką taip taikliai ir tiksliai kadaise pasakė apaštalas Paulius: „*Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu. O jeigu darau, ko nenoriu, tada nebe aš tai darau, bet manyje gyvenanti nuodėmė. Taigi aš randu tokį įstatymą: kai trokštu padaryti gera, prie manęs prilimpa bloga. Juk kaip vidinis žmogus aš gėriuosi Dievo įstatymu. Bet savo kūno nariuose jaučiu kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu, ir paverčiantį mane belaisviu nuodėmės įstatymo, glūdinčio mano nariuose*“ (Rom 7, 19-23).

Nuodėmė prasiskverbia į tris sudedamąsias mūsų egzistencijos dalis: kūną (Rom 7, 24), sielą (Rom 8, 7; Jer 17, 9-10) ir dvasią (Jok 4, 5; 2 Kor 7, 1; 1 Tes 5, 23). Kūniška prigimtis, mūsų žmogiškasis „Aš“ visada garsiai save primena, reikalauja savo teisių, vis ką nors įrodinėja ir ko nors reikalauja. Deja, nuodėminga prigimtis nežino, ką reiškia būti kūniškam. Kūniškas pradas, besipriešinantis Dvasiai, kuri apsigyvena mumyse mums atgimus iš aukšto, ir Dvasia, besipriešinanti kūniškam pradui,

sukuria nuolatinės kovos atmosferą ir atskleidžia mūsų nuodėmingus polinkius.

Žmogaus kūniškai prigimčiai daug įtakos turi paveldimumas, auklėjimas, kitų žmonių įtaka, aplinkybės ir konkrečios situacijos, dėl kurių žmogus išklysta iš tiesos kelio. Neretai mes bandome kovoti su nedorais poelgiais ir mintimis, bet pripažinę, kad esame bejėgiai, patiriame nusivylimą. Žmogaus kūniška prigimtis reikalauja sau visko, atskleisdama ne ką kita, o tik mumyse gyvenančią nuodėmę (žr. Rom 7, 17).

Egzistuoja daugybė ydų, kurios tiksliai charakterizuoja mūsų nuodėmingą prigimtį. Kuo daugiau mes jų turime ir kuo stipriau jos reiškiasi mūsų gyvenime, tuo daugiau pagrindo turime laikyti save kūniškais, iš aukšto neatgimusiaisiais krikščionimis.

Savianalizei ir nešališkam savo dvasingumo įvertinimui būtina būti sąžiningam sau pačiam. Naudinga rimtai pamąstyti nors apie kai kurias ydas, būtent: egoizmą, egocentrizmą, savimeilę, savimylą, savojo „Aš“ paieškas, nepaklusnumą, nenuolankumą, užsispyrimą, maištavimą, tuštybę, per didelį (liguistą) susirūpinimą, nerimą, nekantrumą, nepasitenkinimą, susierzinimą, pasipiktinimą, piktabūdiškumą, įtūžį, pagiežą, rūstybę, įniršį, rėksmą, nedraugiškumą, atšiaurumą, uždarumą, užsisklendimą, neapgalvojimą (beatodairiškumą), nesaikingumą, tinginystę ir kt.

Savimeilė – tai teigiamo savęs įvertinimo ir savigarbos jausmas. Kai toks jausmas mūsų gyvenime pasireiškia saikingai, jis yra pateisinamas. Bet jeigu esama per daug geros nuomonės apie save, savimeilė pereina į užąstrintą būseną – pastovų liguistą norą įsitvirtinti, siekimą šlovės, garbės ir pirmavimo. Savimeilei būdingas didesnis įžeidumas. Žmogus įsižeidžia, jei jį, jo manymu, nepakankamai vertina arba gerbia. Savimeilės atmaina

savimyla, kai paisoma tik savo interesų ir nesidomima artimųjų gyvenimu.

Egoizmas – tai ryški savimybės išraiška, savo asmeninių tikslų iškėlimas, nesiskaitymas su kitais, visuomenės ir aplinkinių interesų nepaisymas. Žmogus yra egoistas iš prigimties. Visur ir visada jis pirmiausia galvoja apie save, siekdamas įvykdyti savo valią. Neretai tam, kad pasiektų savo tikslą arba patenkintų žemus savo norus, aistras ir gašlius įgeidžius, jis pasiryžęs sugriauti kitų gerovę. Siekdamas įgyvendinti savo planus jis meluoja ir apgaudinėja.

Žmogumi sunku pasitikėti, nes dėl savojo „Aš“ ir savo gerovės jis bet kurią minutę gali išduoti. Trokšdamas žūt-būt pasiekti užsibrėžtą tikslą jis gali, kaip sakoma, „*lipti kitiems per galvas*“, nepaisydamas, kiek jo sėkmė gali kainuoti kitiems. Savo pyktį ir įniršį jis išlieja ant artimųjų nesuvokdamas, kaip dvasiškai juos giliai žeidžia. Jam pasaulio ašis – jis pats. „Aš“, „Man“, „Mane“ – tai pagrindiniai dalykai, kurie jam rūpi ir kuriais jis vadovaujasi. Radęs palankią dirvą augti, egoizmas greitai pereina į kraštutinę pakopą – **egocentrizmą**. Tai tokia būseną, kai žmogus susikoncentruoja į savo asmenį ir atmeta viską, kas jo nedomina ir asmeniškai neliečia.

Gyventi su egoistu ir savimyla – tikra katorga ir ypač dėl to kenčia jo šeimos nariai. Kur pasireiškia savimyla ir egoizmas, ten būtinai atsiranda išdidybė ir savęs liaupsinimas. Egoistas mano, kad jis apie gyvenimą išmano geriau nei kiti. Jis viską nori daryti savaip – taip, kaip jam atrodo. Kitų nuomonės ir norai jo nedomina. Toks žmogus kabinėjasi prie namiškių, valdo juos, lengvai susierzina ir netenka kantrybės kai kas nors pasielgia neapdairiai. Jis visada ir visur pabrėžia savo pranašumą.

Liūdniausia tai, kad egoistas nemano, jog savo elgesiu nuodija aplinkiniams gyvenimą. Priešingai, jam

atrodo, kad aplinkiniai jo gyvenimą daro nepakenčiamą, ir visokiais įmanomais būdais stengiasi atsikratyti jų įtakos. Nesvarbu, kas šeimoje yra egoistas – vyras, žmona, motina, tėvas, uošvė, anyta arba savas vaikas, – kenčia visi ir metai po metų kaistanti atmosfera namuose tampa tokia nepakeliama, kad norisi iš ten bėgti. Nereikėtų stebėtis, kad šeimos, kuriose yra toks žmogus, dažnai išyra.

Savimylės atvesti į protą beveik neįmanoma, nes viską, kas gali suvaržyti jo „Aš“, jis paprasčiausiai atmeta. Toks žmogus į viską žiūri pro savo akinius ir įtikinti jį pakeisti savo nuomonę dažnai yra beviltiška. Arogancijos ir pasipūtimo kupinas jo „Aš“ taip apakina, kad blaiviai mąstyti jis jau paprasčiausiai nebegali.

Biblijoje yra daug egoizmo pavyzdžių. Pranašas Jona susinervino dėl to, kad kirmėlė pakando augalą, po kuriu jis slėpėsi nuo kaitrios saulės. Jis visai negalvojo apie tai, kad tūkstančiams Ninevės gyventojų gresia pražūtis. Jam jie nerūpėjo. Tuo metu Jona galvojo tik apie save (Jon 4, 6-11). Apaštalai, nors ir buvo arti Jėzaus ir matė Jo didelį atsidavimą ir tarnystę žmonėms, siekė išskirtinės padėties ir pareigų Dangaus Karalystėje (Mk 10, 37). Ryškų egoizmo pavyzdį randame Korinto bažnyčioje. Apaštalas Paulius taip buvo priverstas kalbėti korintiečams: *„Jūs susirenkate kartu, bet ne Viešpaties vakarienės valgyti, nes kiekvienas paskuba suvalgyti savo maistą, ir vienas lieka alkanas, o kitas nusigeria“* (1 Kor 11, 20-21). Juk Dievas nori, kad mes pirmiausia galvotume apie kitų gerovę, o ne apie savo egoistiškus norus. Deja... Gyvenimas nuolat parodo, kad mes nemylime nei Dievo, nei savo artimo, nes per daug mylime save.

Kur klesti egoizmas, ten vysta ir miršta meilė, draugystė ir abipusis supratimas, pagrįsti pasiaukojimu ir sugebėjimu nusileisti kitam. Savimylai tokie jausmai yra svetimi, nes jis pripratęs tik reikalauti ir imti. Kupiname

blogio pasaulyje ši yda plinta vis labiau, todėl viena po kitos byra santuokos, suyra draugiški ryšiai, nutraukiami nuoširdūs broliški santykiai.

Bėda yra ta, kad artimame žmoguje egoistą galima užsiauginti patiems. Ir tai dažnai nutinka mūsų karštai mylimam vaikui, ypač jeigu jis yra vienintelis šeimoje. Apakinti aklos meilės motina ir tėvas jam pataikauja, jau ankstyvoje vaikystėje pildydami visus jo norus ir pageidavimus. Toks sūnus ar duktė taip pripranta būti dėmesio centre, kad jo trūkumo tiesiog nepakelia. Bėga metai, ir toks numylėtinis šeimai tampa tikra bausme. Visi turi „šokti pagal jo dūdelę“. Viskas turi vykti kaip jam norisi. Leidę klestėti egoizmui ankstyvoje vaikystėje greitai įsitikinsime, kad žemėje užaugo dar vienas nepermaldaujamas tironas.

Egoizmą labai lengva išsiauginti ir savyje, jeigu tampame savojo „Aš“ vergu, pasiduodami savo norams ir įgeidžiams. Kiekvienas, kuris nežino, kas yra savi-drausmė, kuris nenori pasakyti „ne“ savo nuodėmingiems polinkiams ir įgeidžiams, greitai patenka į šitą tinklą, iš kurio būna sunku išsipainioti. Žmogus gali prijaukinti laukinius žvėris. Jis gali įveikti kalnus, jūras, užkariauti kosmosą ir visa, kas po dangumi, tačiau nesugeba sutramdyti savo išdidaus, išpuikusio ir savimi pasitikinčio „Aš“.

Kur klesti savimeilė ir egoizmas, ten, aišku, pasireiškia **savivalė, neklausymas, nepaklusnumas, ne-nuolankumas, užsispyrimas ir maištavimas**, kurie atsiskleidžia atsisakant klausyti ir protestuojant prieš viską, kas neįtinka ir žemina mūsų išdidųjį „Aš“. Šios nuodėmės būdingos ne tik pasaulio žmonėms, bet, deja, ir mums, krikščionims, puikiai žinantiems, ką apie šias ydas sako Šventasis Raštas. Būtent dėl jų pirmasis Izraelio karalius Saulius neteko Dievo malonės ir buvo

amžiams atmetas. Dievas savo nusikaltusiam pateptajam pranašo lūpomis tuomet pasakė labai svarbius žodžius, kurie aktualūs ir šiandien: „*Paklusti yra geriau negu aukoti ir klausyti yra geriau už avinų taukus. Nepaklusnumas yra kaip žyniavimo nuodėmė ir užsispyrimas yra kaip stabmeldystė*“ (1 Sam 15, 22-23).

Paklusnumas yra pagrindinis krikščioniško gyvenimo įstatymas. Bibliją galima pavadinti Dievo knyga, prakeikiančia nepaklusnumą ir palaiminančia paklusnumą. Kiekvienas atverstas Biblijos puslapis tikina, kad paklusnumas yra pagrindinis veiksnys, nulemiantis mūsų ir su mumis susijusių žmonių būtį amžinybėje. Tai ypač ryškiai atskleista Pakartoto Įstatymo knygos 28, 29 ir 30 skyriuose. Nepaklusnumas Dievui jau pasireiškė Adomo ir Ievos poelgiuose ir tapo prakeikimo, kuris sleigia žmoniją iki šių dienų, priežastimi.

Mūsų kūniškoje prigimtyje nerasime net užuominos apie paklusnumą ir klausymą. Mes lyg jaunas laukinis asilas esame įnoringi, užsispyrę ir nepalenkiami. Mums ne prie širdies žąslai, pavadėlis ir balnas, kuriuos mums siūlo Dievas. Net ir įtikėję sugebame elgtis kaip neprijaukintas eržilas ir neskubame į Dievo rankas atiduoti savo gyvenimo vadžių. Savavaliaudami ir stengdamiesi viską pasiekti savo jėgomis, mes dažnai sugriauname savo gyvenimą, o paskui, užuot pripažinę savo kalnę, dar ir pykstame ant Dievo, manydami, kad jis pagailėjo mums savo palaiminimų. Tačiau tai yra tikra beprotybė – kaltinti Dievą dėl pasekmių tų dalykų, kuriuos jis uždraudė mums daryti! Jeigu neleisime Viešpačiui mūsų sutramdyti, niekada niekam nebūsime naudingi.

Mums, krikščionims, ypač svarbu nusižeminti ne tik prieš Viešpatį, bet ir prieš žmones. Tai reiškia, kad mūsų širdyse neturi likti vietos išdidybei, puikybei, per dideliu pasitikėjimui savimi. Tuomet mes nelaikysime

būtinybe karštai ginti savo teises ir įrodinėti esą neteisingai apkaltinti. Neatsakysime tuo pačiu, jei mus išjuoks, įžeis, apkalbės arba purvu apdrabstys mūsų garbę. Neskaičiuosime skriaudų ir nekaupsime pykčio, kitaip sakant, tapsime tikrais vaikais To, Kuris pasakė: „...nes aš romus ir nuolankios širdies“ (Mt 11, 29).

Kiek sielvarto ir bėdų mums tenka patirti namie ir bendruomenėse dėl neklausymo ir nenoro paklusti! Kiek ašarų išliejama tose šeimose, kuriose auga nepaklusnūs vaikai! Kaip skaudina Viešpatį įnoringi vyrai, nežinantys, kas yra tikroji meilė ir nuolankumas! Kiek skausmo, nusivylimo vyrams suteikia žmonių nepaklusnumas! Kiek pykčio, vaidų, nesutarimų ir skilimų kyla bažnyčiose, kur širdyse nėra nuolankumo ir kur viešpatauja užsispyrimas, maištavimas, pasipriešinimas! Jei maišto dvasia valdo žmogų, nebus taikos nei jo sieloje, nei tarp jį supančių žmonių.

Šventajame Rašte yra labai trumpas ir nuostabiai taiklus aprašymas požymių, charakterizuojančių mūsų kūnišką prigimtį: „...nes tebesate kūniški. Jeigu tarp jūsų pavydas, nesantaika ir susiskaldymai, – argi nesate kūniški? Argi nesielsiate grynai žmogiškai?“ (1 Kor 3, 3). Kaip matote, užtenka tikrai šių trijų apaštalo Pauliaus paminėtų žmogiškų ydų, būdingų šių laikų krikščionims, kad galima būtų suabejoti, ar krikščionis yra dvasiškas.

Ginčai, barniai, skirtingos nuomonės ir susiskaldymai šių dienų bažnyčiose tapo tarsi norma. Yra nemažai įvairių krikščioniškų konfesijų bendruomenių, kuriose susiskaldymai yra vykę ne vieną kartą. Vieno Dievo vaikai skiriasi, skiriasi, skiriasi... Beje, dažnai būna taip, kad kuo bendruomenė labiau save laiko dvasiškesne, tuo daugiau joje pavydo, ginčų, nesutarimų, prieštaraimų ir susiskaldymų. Išties sunku paaiškinti, kaip visa tai susiję su žodžiais, kuriuos sakė apaštalas Paulius.

Kiti mūsų kūniškai prigimčiai būdingi bruožai – **nekantrumas, nepasitenkinimas ir susierzinimas** neretai vienas su kitu būna susiję, nes, išsisknijus vienai šių nuodėmių, atsiranda kita. Kai sukiyla nekantrumas, mes leidžiame atsirasti nepasitenkinimui, kuris pereina į susierzinimą ir įtūžį. Galima suprasti pasaulio žmones, kurie dažniausiai negali kantriai ko nors laukti, kuriems būdingas reiklumas, siekis viską gauti nedelsiant. Tačiau toks požiūris iš viso nepriimtinas krikščionims, nes kantrumas, pagal Dievo žodį, yra Šventosios Dvasios, jeigu ji iš tikrųjų gyvena mumyse, vaisius.

Šventajame Rašte yra daugybė vietų, pabrėžiančių ypatingą šio būtino Dievo vaikams bruožo reikšmę. Pats Viešpats Jėzus, žinodamas apie išbandymus, sunkumus ir kentėjimus, kuriuos patyrė Jo sekėjai, sakė: „*Savo ištvėrme jūs išlaikysite savo sielas*“ (Lk 21, 19). Vėliau kantrybės svarbą nuolat savo laiškuose pabrėždavo jo mokiniai. Apaštalas Jokūbas rašė: „*...o ištvėrmė tesubręsta iki galo, kad jūs taptumėte tobuli, subrendę ir nieko nestokotumėte*“ (Jok 1, 4). Apaštalas Paulius, guosdamas, įsakmiai ragindamas ir pamokydamas po pasaulį pasklidusius krikščionis, nuolat jiems primindavo: „*...nusimeskime visus apsunkinimus bei lengvai apraizgančių nuodėmę ir ištvėrmingai bėkime mums paskirtose lenktynėse*“ (Hbr 12, 1).

Kantrybė, arba žmogaus sugebėjimas laukti, tai sąvybė, be kurios Dievo vaikai negali apsieiti nei kūniškame, nei dvasiškame gyvenime. Aplinkiniai žmonės nepamatys mumyse Jėzaus šviesos, jeigu mūsų reakcijose, poelgiuose ir veiksmuose nebus taikos, ramybės ir kantrybės, o būtent tik tai juos žavi, stebina ir iš dalies veda prie Dievo. Jeigu žmogus kantriai, be nusiskundimų, aimanų ir murmėjimo pakelia ligas, vargus, sielvartą, bėdas ir kitas gyvenimo negandas, aplinkiniams nejučia

kyla klausimas: „Iš kur jis semiasi jėgų? Kokiu būdu, iš kokio šaltinio jis semiasi stiprybės, kad visa tai pakeltų?“ Taip be žodžių, pamokslų ir liudijimų galima sielą atvesti prie Dievo.

Didelės kantrybės reikia moteriai krikščionei atliekant nesuskaičiuojamus darbus namie, taip pat nuolat rūpinantis šeima. Ne mažiau jos reikia tėvams auklėjant savo vaikus. Kantrybė nepaprastai reikalinga bendraujant su kolegomis darbe, sprendžiant nesklandumus, susijusius su darbu. Kantrybė mums reikalinga bendraujant su namiškiais, giminėmis, draugais, tikėjimo seserimis ir broliais. Mes, žmonės, esame labai skirtingi, todėl negalima reikalauti iš kitų, kad jie galvotų, suprastų ir elgtųsi kaip aš. Jeigu jau Dievas nė vieno žmogaus neverčia ko nors daryti jėga, tuomet mes juo labiau neturime tam jokios teisės.

Kai netenkame kantrybės, susierziname, o susierzinimas yra įpykio, pykčio ir įniršio pradžia. **Susierzinimas** – kieno nors sukeltas pasipiktinimo, apmaudo ir nepasitenkinimo jausmas.

Linkęs į susierzinimą ir greitai supykstantis žmogus yra tikra bausmė aplinkiniams, ypač artimiesiems, gyvenantiems po vienu stogu. Karti dalia teko žmonai, turinčiai greitai susierzinantį vyrą, kuris dėl bet kokių menkniekių netenka kantrybės. Ji gyvena nuolatos gniuždoma baimės žodžiu ar kokiu nors savo poelgiu sukelti jam nepasitenkinimo ar įniršio proveržį.

Gaila vaikų, kuriems tenka matyti visada nepatenkintą ir susierzinusią motiną ar greitai supykstantį ir įnirštantį tėvą. Apie taiką, ramybę ir laimę tokiuose namuose galima tik pasvajoti. Sukaustymas ir įtampa tarp šeimos narių, nuolatinis konfliktų laukimas, pastovi baimė jų nesukelti šeimos gyvenimą paverčia tikru pragaru. Su lengvai susierzinančiu žmogumi labai sunku

bendrauti dėl jo spontaniško elgesio ir nenuspėjamos reakcijos. Todėl dažniausiai stengiamasi su juo nebendrauti, kad būtų išvengta nemalonumų.

Irzlus žmogus bet koku atveju atstumia. Tačiau kai susierzina krikščionis, ypač tarnautojas, tai paprasčiausiai neatleistina. Kokią po to jis turi teisę liudyti apie Dievą ir juo labiau pamokslauti?!.. Deja, būtent tai broliams krikščionims neretai ir nutinka. Sėdi salėje tokio tarnautojo žmona ir vaikai ir klausosi, apie ką jis kalba ir kaip moko kitus, o patys su skausmu ir apmaudu galvoja: *„Kalbėk, kalbėk... Aš tai žinau, koks tu esi“*.

Atsitiko taip, kad vienas toks plačiai žinomas pamokslininkas į misionierišką kelionę pasiėmė savo žmoną. Tuo metu, kai susirinkusieji salėje sulaukė kvėpavimą klausydavo jo žodžių, sukrečiančių savo jėga ir stiprumu, tos žmonos veidas būdavo abejingas ir atrodydavo, kad jai visiškai nesvarbu, ką jis kalba. Kartą po vieno tokio tarnavimo dvi sėdinčios šalia jos krikščionės neišlaikiusios pasilenkė prie jos ir į ausį sušnibždėjo: *„Ak, tikriausiai didelė laimė būti žmona tokio žmogaus, kaip jūsų vyras!“* Pamokslininko žmona tik karčiai nusišypsojo ir liūdnai atsidususi pasakė: *„Jūs kalbate taip tik todėl, kad nežinote, koks jis savo namuose...“*

Taigi, brangus broli, jeigu tavo pamokslai tavo žmonai tik tuščias garsas, tai kokie jie bejėgiai prieš piktąjį, kad ir kaip teisingai ir įtikinamai jie skambėtų. Pamokslavimai yra tušti, jeigu kalbame viena, o elgiamės visai kitaip. Tikras mokymas išplaukia iš paties gyvenimo. Asmeninis pavyzdys suteikia galios ir veiksmingumo tam, apie ką mes pamokslaujame. Žmonės sudomina ir patraukia ne mokymas, o pavyzdys.

Kad ir kaip būtų liūdna, reikia pripažinti, kad tarp moterų labiausiai paplitusi ir didžiausia nuodėmė yra

palaidas liežuvis, o tarp vyrų – būtent susierzinimas ir pyktis. Kas žino, galbūt, tokiu būdu jie įtvirtina savo teisę vadovauti, tačiau ar taip ta teisė turėtų būti išreiškiama tarp išmanančių Šventąjį Raštą?

Impulsyvumas, susierzinimas, nesugebėjimas susivaldyti iš esmės yra tiesioginė kūniško elgesio išraiška. Dievo vaikas turėtų visomis savo išgalėmis stengtis to išvengti.

Kaip jau minėta, susierzinimas lengvai pereina į pyktį, įtūžį ir įniršį. **Pyktį** visada lydi stiprus pasipiktinimas ir sukilimas prieš ką nors. Neradus būdų, kaip tai išreikšti, šie jausmai pereina į priešiško jausmą – **įtūžį**, o dar vėliau į aukščiausią jo pakopą – nevaldomą **įniršį**, tai yra į tokį stiprų susierzinimą, kuris gali pereiti į siutulį. Būdamas tokios būsenos savęs nebecontroliuojantis žmogus gali pasakyti ir padaryti tai, dėl ko paskui labai gailisi.

Pykčio apimtas žmogus nepajėgus daryti ką nors gera ir teisinga. Tokiu momentu sunku veikti objektyviai, be nusistatymo. Yra parašyta: „*Žmogaus rūstybė nedaro Dievo teisumo*“ (Jok 1, 20). Kur pyktis, ten dažnai ir **rėksmai**, kai susierzinus ir sukilus pasakoma daug neapgalvotų žodžių. Įtūžis lengvai pereina į **pagiežą**, tai yra į tokią dvasios būseną, kai kyla noras kitam padaryti ką nors pikta. Taip formuojasi **piktabūdiškumas** arba sunkus charakteris, kai piktosios charakterio savybės nustelbia gerąsias – meilę, romumą, gailestingumą.

Apimto pagiežos, pykčio ir įniršio žmogaus poelgiai dažnai sveiku protu nesuvokiami. Šventasis Raštas, saugodamas mus nuo šios beprotybės, sako: „*Nebūk greitas pykti, nes pyktis glaudžiasi prie kvailojo krūtinės*“ (Ekl. 7,9); „*Kvailys kalba viską, ką galvoja, o išmintingas susilaiko*“ (Pat 29, 11); „*Rūstaukite ir nenusidėkite:*

*tegul saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės!.. Tebūna toli nuo jūsų visoks kartėlis, piktumas, rūstybė, riksmas ir keiksmas su visomis piktybėmis” (Ef 4, 26,31); „Taigi trokštu, kad vyrai melstųsi visur, keldami aukštyn šventas rankas, **be pykčio ir abejonių**” (1 Tim 2, 8).*

Supykęs žmogus dažnai elgiasi neapgalvotai, užsišpyręs siekia, kad viskas būtų taip, kaip jis nori. Pyksta tik pasipūtėlis, kuris mano, kad visi jo sprendimai ir sumanymai yra neklystami, todėl jis nepakenčia jokių pastabų ir prieštaravimų. Norėdamas įgyvendinti savo norus ir susidūręs su kliūtimis toks žmogus besipriešinančius jam puola su didžiausiu nuožmumu ir įtūžimu.

Deja, šio pasaulio akyse toks sprogstantis temperamentas tapo jėgos, vyriškumo, lyderystės simboliu ir priemone siekti sau pagarbos. Tačiau Biblijos šviesoje toks elgesys atrodo visai kitaip. Bet koks pykčio pliūpsnis – ne pergalė, o pralaimėjimas. Pykdami mes netenkame kitų pagarbos ir kenkiame Dievo reikalui. Niršdami mes visai nesiskiriame nuo pasaulio žmogaus, pasmerkdami save tylėjimui, užuot liudiję apie Dievą.

Susierzinimas, įtūžis, pyktis ir niršis, – tai ne Šventosios Dvasios vaisiai, o kūniškai prigimčiai būdingi jausmai, todėl jie yra visiškai nepriimtini Dievo tarnautojui, nes užčiaupia jam burną ir atima moralinę teisę mokyti, įtikinti, barti ir pamokslauti, o tai jau yra labai rimta.

Kūniškai prigimčiai taip pat būdinga nesaikingumas ir beatodairiškumas. **Nesaikingumas** suprantamas kaip nekontroliuojamas elgesys, prasilenkiantis su sveiku protu ir etikos normomis. Priklausomai nuo to, kokią gyvenimo sritį tai liečia, nesaikingumas pasireiškia apsiri-jimu, gobšumu, lytiniu palaidumu, nežabotumu, šėlimu, alkoholizmu ir panašiai.

Mes, krikščionys, rodos, galėtume pasakyti, kad mūsų tai neliečia, nes tokios nuodėmės būdingos tik pasaulio

žmonėms. Deja, gyvenimas rodo, kad taip yra ne visada. Per atvirus sielovadininkų pokalbius su tikinčiais žmonėmis kartais išgirsti tokių dalykų, kad sunkiai galima patikėti savo ausims, girdint, kad apie tai kalba krikščionis. Aišku, eilinis bažnyčios narys vargu ar žino tai, bet pastoriams ir juo labiau sielovadininkams su tokiomis problemomis kartkartėmis tenka susidurti. Dažniausiai į dienos šviesą iškeliama apsirijimo, godumo ir lytinio palaidumo atvejai, apie kuriuos pakalbėsime vėliau.

Beatodairiškumas pasireiškia tuomet, kai žodžiai ir poelgiai nepasižymi išmintimi ir protu. Tai sukelia chaosą ir netvarką mūsų gyvenime, griaua jį ir paverčia nesibaigiančiu košmaru. Dėl to kenčiame ne tik mes patys, bet ir mus supantys žmonės ir pirmiausia mūsų artimieji.

Tikslų šios ydos priežasčių ir pasekmių aprašymą randame Šventajame Rašte, kur duodamas nuostabus patarimas, kaip jos atsikratyti: „*Kvailiai dėl savo nedorybių ir dėl savo kalčių kenčia. Jiems nebemielas joks valgis, jie priartėjo prie mirties vartų. Vargė jie šaukiasi Viešpaties. Jis iš sielvartų juos išgelbsti. Jis siuntė savo žodį ir išgydė juos, iš pražūties juos išlaisvino*“ (Ps 107, 17-20).

Taigi jeigu mes veikiami savo nuodėmingos prigimties neprotingai pasielgsime pasakydami ar padarydami ką nors neapgalvota, o vėliau labai gailėsimės, neverta pulti į neviltį. Prisiminus šiuos Šventojo Rašto žodžius, reikia atgailauti, prisiimant visą kaltę už savo neteisumą ir savivalę, ir paskubėti ateiti pas Tą, Kuris gali išgydyti mūsų žaizdas ir išvaduoti iš baisios žūties.

Tuštybė taip pat yra būdinga mūsų kūniškos prigimties išraiška. Sąvoka „*tuštybė*“ apima visa, kas bergždžia, tuščia, neturi tikrosios vertės, visa, kas anksčiau ar vėliau virsta dulkėmis. Tuštybei būdingi niekingi rūpesčiai, perdėtas skubotumas savo veiksmuose, darbe

ir elgesyje. „*Tuštybių tuštybė, – sako pamokslininkas. – Tuštybių tuštybė, viskas tuštybė*” (Ekl 1, 2). Šie žodžiai 100% tikslumu apibūdina šiuolaikinį mūsų gyvenimą, kuris lyg verpetas įtraukia į savo be perstojo didėjančią tempą, ir mes, lyg voverė besisukančiame rate, bėgame, bėgame, bėgame...

Atrodo, vienintelis nepavergto tuštybės Žmogaus pavyzdys buvo Jėzus, kai Jis gyveno žemėje. Kokie ramūs, apgalvoti ir neskubūs buvo visi Jo žodžiai, poelgiai ir veiksmai! Kaip ramiai ir nepriekaištingai Jis elgėsi, rodė, beviltiškose ir kritinėse situacijose! Tai iš tiesų buvo Dievo Sūnus. Psalmininkas Dovydas, apibūdindamas ir apibendrindamas mus, žmones, kartą pasakė: „*žmonių sūnūs – tik tuštybė*” (Ps 62, 10), ir tikslesnio apibūdinimo už šį, prisipažinkim, nerasime.

Atidžiai skaitydamas Šventąjį Raštą nejučia prieini prie išvados, kad visais laikais tuštybė buvo paženklinta prakeikimo. Jau Jobo knygoje mes randame tokius žodžius: „*Tenepasitiki apsigaudamas tuštybe, nes **tuštybe jam bus atlyginta***” (Job 15, 31). Daug vėliau, karaliaus Dovydo laikais, levitas Asafas, žinomas istorijoje kaip žymus pranašas ir psalmininkas, prisimindamas Dievo pyktį, kad Izraelis išklydo iš tiesos kelio, sako: „***Jie leido dienas tuštybėje, savo metus – rūpesčiuose***” (Ps 78, 33). Tarsi jam pritardamas, karalius Dovydas tvirtina: „*Kaip šešėlis vaikščioja žmogus, **tuščiai stengiasi**; krauna turtus ir nežino, kam jie atiteks*” (Ps 39, 6). Apaštalas Paulius, pamokydamas ir įspėdamas Tesalonikų krikščionis, tuštybę vadina nederamu dalyku: „*...kai kurie iš jūsų tinginiauja, nieko nedarba, tik **niekdarbiauja***” (2 Tes 3, 11). Ir tai iš tiesų yra taip. Gyvenime pastebime, kad hiperaktyvūs žmonės, kurie nuolat kuo nors užsiėmę, bėga ten ir šen, siekdami daug ką įgyvendinti, iš tikrųjų nedaug padaro.

Dar viena kūniškos žmogaus prigimties apraiška – **nerimas**, kurį patiriame kai kas nors mus sujaudina ir suaudrina. Dažniausiai, kai tik nelieka pagrindo nerimauti, tas jausmas praeina. Tačiau būna ir taip, kad žmogus nerimauja nuolat, ir nerimas tampa jo gyvenimo dalimi. Jis nerimauja dėl visko, nesvarbu, ar yra tam priežasčių, ar ne. Toks žmogus neretai nerimą laiko išminties požymiu ir teigiamu savo charakterio bruožu, patvirtinančiu jo nuoširdžią meilę artimiesiems. Iš tikrųjų jis greičiau kartina jiems gyvenimą nei padeda, nes neturėdamas širdyje ramybės sukuria rūpesčių ir nepatogumų kitiems, atimdamas iš jų taiką ir vidinę pusiausvyrą.

Kai apima nerimas ir esame sumišę, mums ypač svarbu širdimi išgirsti Jėzaus žodžius, kažkada ištartus vėtrai jūroje: „*Nutilk ir nurimk*“. Jeigu gamta, vėjas ir bangos paklūsta Kūrėjui, tad kiek daugiau turi paklusti Jam mūsų mintys, jausmai ir emocijos. Dievas nuolat visa kontroliuoja ir todėl, žinodamas, kiek mes galime pakelti, neleis mūsų bandyti daugiau, nei turime jėgų. Ramybė Kristuje niekaip nepriklauso nuo aplinkybių, o tik nuo mūsų asmeninių santykių su Juo.

Nerimas dažniausiai liudija mūsų ydingumą, nes, leisdami jam keroti, mes parodome, kad abejojame, ar Dievas pajėgs išspręsti mūsų problemas. Tad palikite savo jaudinimąsi, kuris niekaip nieko nepakeis. Atmeskite savo spėliones ir visiškai pasitikėkite Dievu. Prisiminkite nuostabius Šventojo Rašto žodžius: „*Tas, kuris gyvena Aukščiausiojo globoje, **Visagalis** šešėlyje pasilieka. Jis sakys Viešpačiui: „Tu mano priebėga ir mano tvirtovė, mano Dievas, kuriuo pasitikiu. Jis ištrauks tave iš medžio-tojo kilpos, iš pražūtingo maro. Jis pridengs tave savo plunksnomis, po Jo sparnais rasi sau prieglaudą. Didysis skydas ir šarvas yra Jo tiesa*“ (Ps 91, 1-4). Neteikite per daug reikšmės savo nesėkmėms, netikėkite nelaimingu

likimu ir vadinamąja „juoda diena“, juk Dievas ne veltui pasakė: „*Tenebūgštauja jūsų širdys*“ (Jn 14, 1). Kartokite šiuos žodžius daug kartų per dieną kol priprasite pasitikėdami Dievu iškelti Jį į pirmą vietą ir daryti viską pasikliaudami Jo meile, ištikimybe, artumu ir malone.

Su nerimu artimai susijęs **perdėtas susirūpinimas**. Tai yra žmogaus polinkis leistis įtraukiamam į rūpesčių, išgalvotų pavojų ir baimių verpetą. Perdėto susirūpinimo nereikėtų painioti su rūpinimusi ir rūpestingumu, kurie suprantami kaip mintys ir veikla, rūpinantis kieno nors laime ir gerove. Rūpinimasis – tai dėmesys, globa, tarnavimas mums artimiesiems ir brangiems žmonėms. Susirūpinimas pasireiškia nerimu ir baime, kurie dažniausiai ir nereikalingi, jeigu mes iš tikrųjų tikime, kad Dievas rūpinasi mumis.

Mūsų gyvenime niekas net negali vykti be Dievo valios ir leidimo. Mes negalime tapti atsitiktinio įvykio, likimo ar piktos lemties auka. Visa, kas mums nutinka, suplanuoja ir kontroliuoja Dievas, todėl nereikia iš anksto baimintis dėl to, kad išsivystys vėžys, ištiks širdies infarktas ar kelyje įvyks avarija. Visa tai gali įvykti tik tada, jeigu tai numatė Dievas. Būti susirūpinusiam ir baimintis – ne tik nereikalingas, bet ir bergždžias dalykas. Kad ir kaip nerimautum, tai nepadės išspręsti problemos arba išvengti krizės. Laiške filipiečiams 4-ame skyriuje 6-oje ir 7-oje eilutėse yra tokie žodžiai: „**Niekuo nesirūpinkite, bet visuose reikaluose malda ir prašymu su padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui. Ir Dievo ramybė, pranokstanti visokį supratimą, saugos jūsų širdis ir mintis Kristuje Jėzuje**“.

Perdėtas susirūpinimas ir nereikalinga baimė yra ne tik nuodėmė, neduodanti mums ramybės ir atimanti pasitikėjimą Dievu, bet ir nervinės įtampos, nemigos, širdies ligų ir skrandžio opos priežastis. Nereikalingas

jaudinimasis ne tik nesumažina to skausmo, kurį galime patirti rytoj, bet ir iščiulpia jėgas, reikalingas mums šiandien. Todėl mums geriausia kaip vaikams visur pasikliauti Dievu, paklusniai vykdant tai, kas parašyta Biblijoje: „*Meskite ant Jo savo rūpesčius, nes Jis mumis rūpinasi*“ (1 Pt 5, 7).

Kur rūpesčiai ir nerimas, ten būtinai atsiranda **baimė**. Vargu ar atsirastų tarp mūsų nors vienas žmogus, kuriam nežinomas šis jausmas. Baimė dėl nepasitikėjimo savo jėgomis, naktiniai košmarai, jaudinimasis, kad esi paliktas vienas su visomis savo problemomis, jaudinimasis prieš egzaminus, baimė prarasti darbą, susirgti nepagydoma liga arba senatvėje tapti bejėgiam.

Visiems mums žinoma ši žmogiška baimė, atimanti ramybę ir džiaugsmą, sukaustanti ir paralyžiuojanti, neleidžianti širdyje puoselėti ramybės, liudyti apie Dievą ir žūvančioms sieloms nešti Gerąją Naujieną apie išgelbėjimą. Baimė ne smulkmena, su kuria galima susitvarkyti pasitėlus savidrausmę ir protą, tačiau vis dėlto jai negalima pasiduoti. Ji negali mūsų atskirti nuo Dievo. Atvirkščiai, kai apima baimė, reikia šauktis Dievo taip, kaip tai darė tikėjimo patriarchai Jobas, Jona, Dovydas, Jeremijas ir kiti: „*Nes aš skubotai tariau: „Esu atskirtas nuo Tavo akių“. Tačiau Tu išgirdai mano maldavimą, kai šaukiaus Tave*“ (Ps 31, 22).; „*Mano sielai alpstant, prisiminiau Viešpatį, ir mano malda pasiekė Tave Tavo šventykloje*“ (Jon 2, 7).

Kai mus kamuoja nerimas ir baimė, kai save išsekiname rūpesčiais ir nerimu, tai kaip tik ir yra tas laikas visomis savo mintimis kreiptis į Dievą. Juk Jis yra visagalis, Jis – geriausia atrama, Jis yra meilė, ir Jo meilėje mūsų viltis. Jei jaučiamės bejėgiai, turime liūdnos patirties ir gąsdina perspektyvos, reikia tikėti jėgomis ir pagalba To, Kuris gali ištraukti iš bet kokios bėdos.

O dabar norėtusi paliesti tokias mūsų kūniškos prigimties apraiškas, kurios, daugelio žmonių supratimu, yra ginčytinos. Pavyzdžiui, kai kurie tikintieji nesutinka, kad **drovumas, užsisklendimas, atšiaurumas, ir nedraugiškumas** yra nuodėmė. Jie tai daugiau linkę laikyti netobulumu, silpnumu, silpnavališkumu ar paprasčiausiai mažai reikšmingais neigiamais charakterio bruožais, prie kurių dar galima priskirti **nesusikaupimą, nevalyvumą, aplaidumą, nedėmesingumą, ištižimą, lėtumą ir tinginystę**.

Tačiau jeigu būsime tokios nuomonės, nieko kito neiliks, kaip tik su tokiais trūkumais susitaikyti ir tokiems likti visą gyvenimą. Pripažinę ir išpažinę juos kaip nuodėmę ir prisiartinę prie brangiausio Kristaus kraujo, galime iš jų išsilaisvinti ir apsivalyti. Panašias žmogiškas silpnybes, be abejonės, reikia laikyti nuodėme vien dėl to, kad jų ištakos yra atvirkščiai išversta išdidybė, kurios, žinoma, sau niekas nenori pripažinti.

Krikščionis neturi pasiduoti savo silpnybei, nes turi Tokį padėjėją, Kuriam nėra nieko neįmanomo. Siekimas kaip nors sušvelninti ir pateisinti šias nuodėmes rodo, kad mes dar esame kūniški, pagal kūnišką prigimtį sprendžiame, pagal ją ir galvojame. O šitame kūne, pasak apaštalo Pauliaus, „*negyvena nieko gero*“. Paprasta pasakyti: „*Ką padarysi, jeigu aš toks! Tokie buvo mano tėvas ir motina. Aš paveldėjau tai iš jų....*”

Ne! Jeigu Dievo žodis sako: „*kas yra Kristuje – tas yra naujas kūrinys. Kas sena – praėjo, štai visa tapo nauja*“ (2 Kor 5, 17), tai taip ir turi būti mūsų gyvenime. Čia, žemėje, santykiai su kitais turėtų būti lygiai tokie patys kaip ir bus tarp Dievo vaikų amžinybėje. Argi galima įsivaizduoti, kad prie Dievo sosto tu būsi su tokiais kaip tu nenuoširdžiais, užsidariusiais žmonėmis? Aišku, ne! O jei taip, neteisink savo charakterio, bet stenkis tai

iš savęs išguiti. Argi Šventasis Raštas nesako: „*Kas nori turėti draugų, turi pats būti draugiškas...*“ (Pat 18, 24) ir „...*būkite visi draugiški*“ (1 Pt 3, 8). Pradėk pats veikti, stenkis save pakeisti ir labai greitai pamatysi, kaip atsi-kratysi atsiskyrimo ir uždarumo. Prisimink neįkainojamus mūsų Jėzaus Kristaus žodžius: „*Tad visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite; nes tai Įstatymas ir Pranašai*“ (Mt 7, 12). Pamėgink peržengti savo vadinamojo „*blogio charakterio*“ barjerą ir greitai įsitikinsi, kad Dievas iš tikrųjų padeda tam, kuris stengiasi.

Tai pasakytina ir apie kitus negerus mūsų charakterio bruožus, įskaitant lėtumą ir tinginystę, kai nenorima nieko daryti ir dirbti, kitaip tariant, kai linkstama į dykinėjimą. Šventasis Raštas griežtai smerkia šias žmogiškas ydas. Apie tinginystę žmonės sukūrė daug priežodžių ir patarlių. Tinginys namie ir darbe – tikra bausmė. Beje, dar blogiau kai Dievo vaikas kenčia ir dėl dvasinės tinginystės. Ir jeigu, kaip pasakė išmintingasis Saliamonas, „*tingi ranka daro (žmogų) beturtį*“ (Pat 10, 4), dvasinė „*tinginystė panardina į gilų miegą*“ (Pat 9, 15). Kur klesti dvasinė tinginystė, ten silpsta, atšąla, užmiega krikščioniška bendruomenė, o tai bėgant laikui tampa vis labiau plintančia liga.

Baigiant temą apie žmogaus kūniškos prigimties apraiškas belieka pasakyti, kad visų anksčiau išvardytų problemų esmė yra mūsų širdies nuodėmingumas, ir pasikeisti mes galime tik iš vidaus, įtikėję į Jėzų ir pradėdami gyventi taip, kaip moko Biblija. Tikrajam Dievo ieškančiam krikščioniui būdingas nuolatinis siekis išsilaivinti iš savojo „Aš“. Toks žmogus iš visų jėgų siekia įveikti įsivaizdavimą apie savo išskirtinumą, tą egoizmą, kuris surakina mūsų žingsnius ir neleidžia pasireikšti tikrajam dvasiškumui. Išsilaisvinimas iš egoizmo yra labai skausmingas procesas, bet jis neišvengiamas, jei mes

norime pasiekti Dievo tikslų. Jei nedirbsime su savimi, paprasčiausiai nesugebėsime atiduoti savęs į Jėzaus rankas ir pamilti Dievo ir žmonių.

Kūniškos prigimties pakeitimas vyksta laipsniškai. Kaip greitai mes tobulėsime, priklauso nuo to, kaip greitai atsisakysime nuodėmingų įpročių ir diena po dienos atsinaujinsime širdimi ir protu, t.y. elgsimės pagal Dievo žodį, kuris mums pataria: „*privalu atsižadėti senojo žmogaus ankstesnio gyvenimo būdo, žlugdančio apgaulingais geismais, atsinaujinti savo proto dvasioje ir apsirengti nauju žmogumi, sukurtu pagal Dievą teisume ir tiesos šventume*“ (Ef 4, 22-24). Tokia permaina nevyksta per vieną ar dvi dienas. Tai nenutrūkstamas procesas. Kažkas teisingai pasakė, kad atgaila ir kreipimasis į Dievą gali trukti vieną minutę, o brendimas šventume – visą gyvenimą. Antrajame Petro laiške 1, 5 pasakyta taip: „*Todėl parodydami visą stropumą, praturtinkite savo tikėjimą dorybe...*“

„*Parodyti stropumą*“ – tai reiškia savo charakterį kurti iš naujo, t.y. įgyti naujų įgūdžių, mokytis budėti ir koncentruoti savo dėmesį. Niekas negimsta su jau suformuotu charakteriu ir įpročiais. Ir charakterį, ir savo įpročius turime keisti, atsižvelgdami į atėjusio į mūsų vidų naujo gyvenimo reikalavimus. „*Parodyti stropumą*“ visada sunku. Nors ir žinome, kad „*siauri vartai ir kelias, vedantys į amžiną gyvenimą*“, tačiau elgiamės taip, lyg lauktume iš Dievo, kad Jis vestų mus į dangų gelėmis nuklotu taku.

Mes nieko nelaukdami privalome paskelbti nuosprendį mūsų prigimtiniam polinkiui nusidėti, t. y. visiškai atsisakyti savęs tokio, koks buvai anksčiau, kaip atsisakoma lavono jį palaidojant. Apaštalas Povilas kalbėjo: „*Esu nukryžiuotas su Kristumi. Ir daugiau ne aš gyvenu, o gyvena manyje Kristus*“ (Gal 2, 20).

Žmogaus kūniškos prigimties numarinimas – tai ir Dievo, ir mūsų reikalas. Tai nėra mums duotas pasirinkimas (norime – darome, nenorime – nedarome), tai mums, Dievo vaikams, turi ypatingą, jeigu net ne lemiamą reikšmę. Gaila, bet galima taip priprasti gyventi pagal kūnišką prigimtį, kad visa tai galima laikyti normaliu dalyku ir būti įsitikinusiems, kad išteisinimui ir išsigelbėjimui užtenka tik tikėjimo. O jei taip, tai atseit galima nebijoti Dievo teismo, nes parašyta: „*Kas kaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisina!*” (Rom 8, 33).

Tačiau taip galvodami mes nekreipiame dėmesio, kam konkrečiai šie žodžiai yra skiriami. Dievas išteisina ne apskritai visus, kurie paprasčiausiai tiki Jį (juk „*ir demonai tiki ir dreba*” Jok 2,19), bet Savo **išrinktuosius**, apie kuriuos pasakytą: „*Taigi dabar nebėra pasmerkimo tiems, kurie yra Kristuje Jėzuje, kurie gyvena ne pagal kūną, bet pagal Dvasią... Kurie gyvena pagal kūną, tie mąsto kūniškai, o kurie gyvena pagal Dvasią, dvasiškai. Ir todėl gyvenantys pagal kūną negali patikti Dievui... Jei jūs gyvenate pagal kūną, mirsite. Bet jei dvasia marinate kūniškus darbus – gyvensite*” (Rom 8, 1,5-8,13). Tokiu būdu **Dievo išrinktieji**, kuriuos išteisina Dievas, tai tie, kurie kasdien savyje marina kūnišką prigimtį.

Mes labai klystame manydami, kad viską mummyse ištaisyti ir pakeisti turi Dievas, ir atsisakydami save auklėti dvasiškai, sieliškai ir fiziškai. Nevertėtų versti kaltės ir tėvams, kurie vaikystėje tinkamai mūsų neišauklėjo. Jeigu taip ir yra, būtina jau šiandien užsiimti savo auklėjimu, aukojant kūniškumą dvasingumo labui. Nelepinkime kūniškos prigimties, o geriau ryžtingai išveskime ją į dykumą tam, kad sutramdytume ir numarintume.

Stojant į kovą su senuoju žmogumi savyje, reikia pirmausia pripažinti, kad kiekvienas žmogus iš prigimties yra

ydingas, egoistiškas ir apskritai piktavalis. Šito nepadarę mes sudarysime taikos sutartį su nuodėmingumo apraiškomis savyje ir nuspręsimė, kad kovoti su šiuo blogiu beprasmiška. Mes turime išmokti ne tik pripažinti nuodėmę, bet ir sugebėti rasti išeitį iš aklavietės, prisimindami, kad atėjęs dėl mūsų į žemę Gelbėtojas nuodėmę nugalėjo visiškai ir galutinai. Jis žino, kaip mums padėti mūsų kovoje.

Įžymus anglų evangelistas Rojus Hessionas (Roy Hession) savo nedidelėje knygoje *„Po Golgotos ženklų“* rašo: *„Žmogaus kūniškos prigimties marinimas neįvyksta vieną kartą ir visam laikui. Jis gali prasidėti tada, kai Dievas pirmą kartą parodys mums mūsų ydas. Po to eina nenutrūkstamas mirimas, nes, tik tokiu keliu einant, Viešpats Jėzus gali pasireikšti mūsų nuodėmingoje prigimtyje. Šimtus kartų per dieną mes turėsime pasirinkti. Ir čia kalbama ne apie mūsų planus, laiką, pinigus ar malonumus, o apie nuolatinį nusileidimą žmonėms, esantiems aplink mus; tai patikimas mūsų nuolankumo Dievui rodiklis. Bet koks pažeminimas, bet koks mūsų skriaudikas ir kankintojas – tai ginklas, kuriuo Dievas mus triuškina, kad atsirastų daug gilesnė vaga, kuria Jėzaus gyvenimas tekėtų į mus. Vienintelis gyvenimas, kuris džiugina Dievą ir kuris gali baigtis pergale, – tai Jo gyvenimas, atsispindintis mumyse. Tačiau, kadangi mūsų susitelkimas į save visiškai prieštarauja Jo gyvenimui, mes negalėsime prisipildyti Jėzaus gyvenimo, jeigu nebūsime pasirengę dėl Dievo savo gyvenimą atiduoti mirčiai. Čia mums turėtų padėti mūsų moralinis pasirinkimas“.*

Gilindamasis į šiuos žodžius, nejučia suprantį, koks gilus, tikslus ir patikimas Šventojo Rašto patarimas: *„Sakau: gyvenkite dvasia ir jūs nevykdysite kūno geismų“* (Gal 5, 16).

Nuo gimimo iš aukšto momento Dievas mumyse pradeda naujo žmogaus kūrimą, ir ateina laikas, kai iš

senosios mūsų prigimties jau nieko nelieka. Išnyksta buvęs parodomasis šventumas, dingsta buvęs požiūris į daiktus, ir viskas mumyse tampa iš Dievo. Visiškai atsi-sveikinę su senuoju gyvenimu, mes gauname naują gyvenimą be aistrų ir egoizmo, be savojo „Aš“, be jautrumo patyrus pažeminimą, skriaudas ir kaltinimus, gauname gyvenimą, pripildytą meilės, kuri kantri, kuriai svetimas pavydas, susierzinimas, kuri nemąsto pikta, kuri nesi-aukština, visiems atleidžia, visa pakenčia, visada džiau-giasi ir niekada nepavargsta.

Kai visa kūniška prigimtis išeina, tai tampa taip aki-vaizdu, kad paprasčiausiai to neįmanoma nepastebėti, ir tai patvirtins gyvenimo situacijos. Pavyzdžiui, tau kas nors nutinka, o tu nesusierzini, nesisinervini, nesipiktini ir nustebęs galvoji: *„Jeigu man tai būtų nutikę anksčiau, aš kaipmat būčiau pasipiktinęs!“* Mirdamas dėl savęs ir elgdamasis pagal dvasią, pradėsi stebėtis, kokį darbą Dievas atlieka tavo viduje. Ir tada iš tikrųjų tavo gyvenime taps veiksmingi žodžiai: *„Taigi, jei kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys. Kas sena – praėjo, štai visa tapo nauja“* (2 Kor 5, 17).

4 skyrius

Nuodėmės, daromos artimųjų atžvilgiu

Šventajame Rašte yra daug patarimų, kuriais pasinaudoję galėtume išvengti nesuskaičiuojamų problemų, su kuriomis susiduriame savo gyvenime. Viena problemų yra susijusi su žmonių tarpusavio santykiais. Visi žinome, kad charakteriu, įpročiais, polinkiais, elgesiu visuomenėje, sugebėjimu kontaktuoti ir kitais bruožais mes vieni nuo kitų labai skiriamės. Viena vertus, tai gerai, nes dėl to mūsų bendras gyvenimas daug įdomesnis. Kita vertus, mūsų skirtumai yra daugelio konfliktų, nemalonių susidūrimų, skandalų ir tarpusavio nesusipratimų priežastis.

Bėda ta, kad nuolat savimi užsiėmę mes nepastebime arba nenorime pastebėti, kuo gyvena esantys šalia mūsų. Būdami iš prigimties egoistai, artimųjų palankumą, rodomą dėmesį, rūpinimąsi, pagalbą ir kitas paslaugas priimame kaip savaime suprantamą dalyką, lyg visi tai privalėtų daryti. Greičiausiai mes paprasčiausiai pamirštame, kad ir meilė, ir geri santykiai pagrįsti abipusiškumu.

Geriausias harmoningo bendro gyvenimo principas pateiktas Šventajame Rašte: „*Tad visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite; nes tai Įstatymas ir Pranašai*“ (Mt 7, 12).

Nuostabus šių žodžių gilumas ir paprastumas, ar ne taip? Jeigu šiuo patarimu vadovautųsi visi žmonės, tai jis iš esmės pakeistų šeimą, visas bažnyčios veiklos sritis, nacionalinę politiką ir tarptautinius santykius. Šioje trumpoje Biblijos ištraukoje apibendrintas Mozės įstatymo ir visų laikų Dievo pranašų moralinis mokymas.

Vadovaujantis šiuo principu viskas atrodo nepriekaištingai paprasta ir aišku. Jeigu nenori, kad tavo artimas

žmogus, kad ir kas jis būtų – motina, tėvas, duktė, sūnus, brolis, sesuo – kalbėtusi su tavimi tokiu tonu, kokių dabar kalbi tu, nedaryk šito pats. Jei nenori, kad su tavimi pasielgtų taip, kaip tu ketini pasielgti su kitu, ar ne geriau būtų tau liautis? Pagalvok, kaip tu jaustumėsi, jeigu visiems girdint būtų pranešta tai, ką ruošiesi apie ką nors pasakyti? Ar tau nebūtų apmaudu ir skaudu? Jei taip, tai geriau patylėk.

Kalbant apie santykius su artimaisiais (artimas yra bet kuris žmogus, su kuriuo mes bendraujame, nesvarbu, ar jis tikintysis, ar ne) būtina dažniau prisiminti, kad krikščionybė – tai ne paprastas susilaikymas nuo nuodėmės, bet aktyvi geradarystė visose gyvenimo srityse. Toks **dvasios kilnumas** turi būti būdingas kiekvienam save gerbiančiam žmogui ir juo labiau krikščioniui. Labai gaila, bet ši nuostabi savybė mūsų dienomis tapo tokia retenybe, kad mes jau ir šio žodžio reikšmę pamiršome. O jis reiškia aukštą dorovę, sąžiningumą, atvirumą ir pasiaukojimą. Apie tokius aukštos dvasios žmones mes su malonumu skaitome praėjusių epochų pasakojimuose. Mūsų dienomis tokia savybė žmonės beveik nepasižymi arba dėl to, kad žmonija nusmulkėjo, arba todėl, kad pasitvirtina visa, kas Biblijoje pasakyta apie paskutinius laikus.

Yra vienas žmogaus charakterio bruožas, pagal kurį neklystant galima nustatyti jo dvasinę būklę. Tai gebėjimas būti dėkingam Dievui ir šalia gyvenantiems artimiesiems. Puolusių ir ištvirkusių žmonių pasaulyje dėkingumas – retas svečias, bet jeigu mes jį vis dėlto aptinkame, tai dažniau jį parodo tie, iš kurių mažiausiai tikimės.

Dėkingumas – tai parodyto gerumo ir dėmesio pripažinimas arba, kitaip sakant, gebėjimas mandagiais žodžiais, elgesiu ir gestais reikšti kam nors pasitenkinimą ir džiaugsmą.

Ir atvirkščiai, **nedėkingumas** reiškia pripažinimo ir dėkingumo kam nors už suteiktą pagalbą nebuvimą. Ši daugeliui būdinga yda labai nuvilia Viešpatį. Kad tuo įsitikintume, užtenka prisiminti Evangelijoje pagal Luką aprašytą atvejį apie dešimt stebuklingai išgydytų raupsuotųjų, iš kurių tik vienas grįžo, kad nuoširdžiai už tai padėkotų. Kiek liūdesio, skausmo ir švelnaus priekaišto slypi Gelbėtojo klausime, kai žiūrėdamas į žmogų, puolusį jam po kojomis, Jis sako: „*Argi ne dešimt pasveiko? Kur dar devyni? Ar neatsirado nė vieno, kuris grįžtų atiduoti Dievui garbę, išskyrus šitą svetimtautį?*“ (Lk 17, 17-18). Kreipdamasis į samarietį Jėzus pasakė: „*Kelkis ir eik; tavo tikėjimas išgelbėjo tave*“ (Lk 17, 19). Iš to matyti, kad tik dėkingieji paveldės tikruosius Jėzaus turtus. Jėzus už mūsų dėkingumą atsako mums naujais palaiminimais. Devyni iš dešimties raupsuotųjų buvo išgydyti tik nuo savo baisios ligos, dešimtas buvo išgelbėtas ir iš nuodėmės.

Nedėkingumas, kurį mes patiriame iš kitų, mus stipriai glumina. Tačiau kai mes patys esame nedėkingi dažniausiai viso to nepastebime. Ypač tai liečia pačius artimiausius ir brangius mums žmones, kuriuos, atrodytų, mylime labiausiai, būtent: motinas, tėvus, žmonas ir vyrus, tai yra tuos, kurie dovanoja mums gyvenimą, visiškai save paaukvoja rūpindamiesi mumis ir dėl mūsų neretai rizikuoja savimi ir asmenine laime.

Kadangi esame visiškai nuo Dievo priklausantys Jo kūriniai ir gyvename žmonių visuomenėje, kuri turi mums tam tikros įtakos, gebėjimas jausti ir išreikšti šį jausmą, atrodytų, turėtų būti savaime suprantamas. Biblijoje galima rasti daug vietų, tai išreiškiančių žodžiais *dėkingumas, dėkojimas, dėkoti, dėkingas* (Kun 22, 29; Neh 12, 24; Jer 33, 11; Mt 15, 36; Rom 6, 17; 2 Kor 2, 14; Ef 5, 4; Fil 4, 6; 1 Krn 16, 4; 1 Tes 5, 18; Apd 24, 3; 2 Krn 29, 31; Ez 45, 15 ir t. t.).

Deja, nepaisant to, žmogiškasis nedėkingumas ne tik nuolat primena save, bet ir vis labiau tarpsta. Biblijoje randame jo pasireiškimą atvejų kai kalbama: **apie Dievą:** „Pažinę Dievą, jie negarbino Jo kaip Dievo ir Jam nedėkojo... todėl Dievas per jų širdies geidulius atidavė juos neskaistumui, kad jie patys terštų savo kūnus“ (Rom 1, 21,24); **apie tėvus:** „Sūnus niekina tėvą, duktė sukykla prieš motiną, marti – prieš anytą“ (Mch 7, 6); **apie geradarius:** „Už mano meilę jie kaltina mane... Piktą už gera jie man atlygina ir neapykanta už meilę“ (Ps 109, 4-5) ir „Argi atmokama už gera pikto? Jie kasa duobę mano gyvybei“ (Jer 18, 20); **apie nelaimės ištiktus draugus:** „Jobas atsakydamas tarė: kaip ilgai varginsite mano sielą ir kankinsite mane tuščiais žodžiais? Jau dešimt kartų mane plūdote ir nesigėdijate mane kankinti... Mano artimieji paliko mane, mano draugai mane užmiršo... Manimi bjaurisi mano artimiausi draugai; tie, kuriuos mylėjau, tapo mano priešais“ (Job 19, 1-3,14,19).

Ką gi, laikai keičiasi, o žmonės – ne. Kaip buvo prieš tūkstančius metų, taip yra ir dabar. Gaudami iš Dievo nesuskaičiuojamą daugybę malonių ir palaiminimų, žmonės Jam dėkoja tik lūpomis, nes jų širdis užimta kitais dalykais. Užaugę vaikai pamiršta viską, ką gero jiems padarė tėvai, ir, užuot padėkoję, išreiškia jiems savo nepasitenkinimą ir skaičiuoja patirtas skriaudas, nerodo meilės ir dėmesio, o senatvėje juos neretai visiškai užmiršta, palikdami tikrąją to žodžio prasmę likimo valiai. Jei kalbėtume apie atsilyginimą pikto už gera, tai su tokia pasipiktinimą keliančia žmogiškąja neteisybe susiduriama visur.

Kur yra nedėkingumas, ten būtinai klesti neatidumas, atžarumas, šiurkštumas ir beširdiškumas, besiribojantys su žiaurumu.

Neatidumas – tai jautrumo, supratimo, rūpinimosi ir pagarbos kitam nebuvimas, dažnai einantis greta su

žmogiškųjų privalumų ir teisių nepaisymu. Prie šio nepatrauklaus charakterio bruožo lengvai šliejasi ir **atžarumas**, kuris pasireiškia griežtumu, akiplėšiškumu ir neišsiauklėjimu bendraujant su kitais.

Atžarumas visada atstumia, bet kai taip elgiamasi su pačiais artimiausiais žmonėmis, tai ypač papiktina. Taikliai šią ydą apibrėžia viena patarlė, kuri skamba taip: „*Svetimiems – saldžios šypsenos, o saviems – plūstami žodžiai*“. Ir tai, deja, neretai iš tikrųjų būna taip. Dieną būnant tarp mažai žinomų žmonių darbe ar mokslo įstaigoje, galima vaidinti meilų, santūrų ir išauklėtą žmogų, o namie vakare ant namiškių iš pykčio išlieti tai, kas buvo slėpta nuo pašalinių. Nepažįstamos moters draugijoje vyras gali būti labai mandagus, galantiškas ir pabrėžtinai atidus, o grįžęs namo laukiančiai jo žmonai gali neištarti gero žodžio ir nepadovanoti švelnaus žvilgsnio.

Nedėmesingam ir šiurkščiam žmogui būdingas **sielos nejautrumas**, kuris tampa **beširdiškumo**, galinčio privesti prie **žiaurumo**, priežastimi. Žiaurumas – tai kieno nors atžvilgiu rodoma begalinė rūstybė, negailestingumas, nepasigailėjimas. Tokiu atveju apie atjautimą ir geraširdiškumą, tai yra apie gerus, švelnius ir kilnia-dvasiškus jausmus žmonėms nėra ko ir kalbėti, nes žiauri širdis to padaryti nepajėgia. Taigi pradedant „*nekaltu*“ neatidumu, kurį mes, rasdami visas galimas priežastis, sau lengvai atleidžiame ir pateisiname, galima prieiti prie kraštutinio žiaurumo, kuris žmogų paverčia despotu ir tironu.

Vienas mažas berniukas augo šeimoje, kurioje gyveno prosenelis. Vargšas senolis buvo toks ligotas ir silpnas, kad prie stalo negalėjo deramai elgtis. Kairė jo ranka buvo paralyžiuota, o dešinė taip drebėjo, kad jis negalėjo pakelti iki burnos šaukšto visko neišpylęs sau

ant krūtinės. Tai, žinoma, toli gražu neatrodė estetiškai, todėl, kad nesukeltų kitiems pasišlykštėjimo ir negadintų apetito, senolį su jo puodeliu sodindavo toliau nuo visų į kampelį ir, uždėję kaip mažam seilinuką, palikdavo valgyti vieną. Jaunai berniuko motinai taip nusibodo rūpintis bejėgiu jų šeimos nariu, kad ji slaptaį širdyje seniai linkėjo jam mirties.

Kartą po vakarienės, kai visi dar kalbėjosi prie stalo, mažylis prisiglaudė prie savo mylimo senelio kojų ir pradėjo iš pagaliukų kažką susikaupęs meistrauti. Nustebinta jo kruopštaus darbo motina garsiai paklausė sūnaus, ką jis ten daro, ir išgirdo atsakymą: *„Aš darau tau ir tėčiui dėžutę, iš kurios jus maitinsiu, kai jūs pasensite ir būsite kaip senelis“*.

Prie stalo stojo mirtina tyla. Gėdos raudonis užliejo jaunos moters skruostus, o jos vyras sumišęs kostelėjo. Žodžių daugiau nereikėjo. Viešpats panaudojo vaikišką mažylio protą, kad prabiltų į suaugusių žmonių sąžinę. Nuo to laiko senolis vėl sėdėjo prie bendro stalo, ir visi šeimos nariai paeiliui maitino jį be jokio susierzinimo ir pasibjaurėjimo, kaip būdavo anksčiau.

Daugelyje šeimų ir dabar yra ligotų ir senų žmonių. Jų atžvilgiu ypač greitai pasireiškia minėti bruožai. Todėl kad ir kaip būtų sunku, reikia mokytis meilės ir kantrybės, prisimenant, kad beveik kiekvienas iš mūsų sulauks senatvės, ir dabar mes negalime nuspėti, kokia ji bus. Tad jau šiandien su savo seneliais, močiutėmis, nukaršusiais tėvais ir motinomis elkimės taip, kad nereikėtų pavėluotai apraudoti savo nejautrumo ir žiaurumo, kai patys būsimė seni, kai pavėluotai teks suvokti Šventojo Rašto žodžių esmę: *„Neapsigaukite! Iš Dievo nepasišaipysi. Ką žmogus sėja, tą ir pjaus“* (Gal 6, 7).

Mes savo pačių artimiausių žmonių atžvilgiu galime būti ne tik nedėkingi, atžarūs, neatidūs ir šiurkštūs, bet

dar leidžiame sau juos pašiepti, pažeminti ir daug ko pareikalauti.

Pašaipumas – tai polinkis į užgaulius juokelius, siekis ką nors išjuokti kitų akivaizdoje, išsityčiojant ir netgi įžeidžiant taip, kas gali juos atvesti į neviltį. Neretai panašių pajuokavimų objektu tampa kas nors iš šeimos narių, kuris dėl kokių nors priežasčių negali arba nenori duoti atkirčio. Tokius žmones paprastai vadina „*atpirkimo ožiais*“, išliedami ant jų apmaudą, skriaudas, susierzinimą ir įtūžį. Mėgėjams pajuokauti ir pasijuokti iš kitų nelabai patinka, kai pajuokų objektu padaro juos pačius. Tada jau jiems ne juokeliai rūpi. Jie užpyksta, įsižeidžia ir pradeda nekęsti visų, kurie iš jų šaiposi.

Dar vienas atstumiantis bruožas bendraujant su artimaisiais – įprotis juos **žeminti kitų akivaizdoje**. Ypač dažnai tai sąmoningai arba nesąmoningai daro sutuoktiniai, kurie kaip niekas kitas gerai žino kito silpnąsias puses ir trūkumus. Kai jam arba jai tai pradeda pabosti arba jie mato, kad jų užuominos, priekaištai ir bandymai ką nors pakeisti jau neveikia, pradeda lieti savo skriaudas, nepasitenkinimą ir pasipiktinimą kitiems žmonėms, pirmiausia „*nusikaltusiojo*“ artimiesiems giminėms. Svečiuose vyras apie žmoną gali pasakyti, kad ji nieko nesugeba ir taip skaniai kaip juos priimanti šeimininkė gaminti nemoka, nė kiek nepagalvodamas apie tai, kaip tai girdėdama jaučiasi žmona, o kartais netgi tyčia taip sakydamas, kad įskaudintų. Būna, kad ir žmona nelieta skolinga ir pareiškia, kad jos vyras neapsakomas tinginys ir namie vinies negali įkalti.

Žemindami vienas kitą kitų akivaizdoje sutuoktiniai praskleidžia širmą, kuri slepia tikruosius šios poros tarpusavio santykius. Sutuoktinis, žemindamas savo antrašą pusę, žemina pirmiausia patį save, atsiskleisdamas ne iš pačios geriausios pusės. Juk gyvenimo partnerį mes

išsirenkame patys pagal savo skonį. Ne veltui sakoma, kad „*paukštis ieško pagal savo plunksną*“. Taigi apnuogindami prieš kitus žmonos ar vyro trūkumus mes demonstruojame savo skonį ir pačius save. Maža to, tokiu elgesiu mes visai nepatvirtiname, kad turime savigarbos jausmą.

Neretai būna, kad ištekęsusi duktė, atvykusi pas motiną, jai vienai arba prie kitų šeimos narių pradeda skųstis, kad vyras jos daugiau nemyli, nepadeda namų ūkyje, nerodo dėmesio. Skriaudos ir pasipiktinimai liejasi upe, o „*kaltasis*“ dėl šių nelaimių sėdi greta raudonuodamas ir nežinodamas, kur dėti akis. Taip daro ir vyrai, pasakodami savo motinoms apie žmonių trūkumus. Ar verta stebėtis, kad tokios uošvės ir anytos, pripumpuotos savo sūnų ir dukterų skundų ir pasakojimų apie patirtas skriaudas, iš visų jėgų stengiasi paprotinti žentus ir marčias, o tai dažnai baigiasi dar didesniu ir taip įtemptų šeimos santykių paaštrėjimu. Žeminant savo sutuoktinį kitų akyse, norint sulaukti užuojautos ir pagailos, galima tiek „*priskaldyti malkų*“, kad paskui bus sunku ką nors ištaisyti.

Kažkas panašaus vyksta ir plėtojant draugiškus santykius. Stipri ir nesavanaudiška draugystė mūsų dieno-
mis yra didžiulė retenybė. Daugelis įgyja draugų toli gražu ne visada iš tyrų paskatų. Užmegzdami draugystę su vadinamaisiais „*reikalingais žmonėmis*“ kai kurie tai daro iš savanaudiškų paskatų, ieškodami sau kokios nors naudos. Bet jeigu ir ne taip, draugystė dažnai patiria išbandymus ne tik ištikimybe, bet ir pavydu.

Būna, kad tavo draugu visi kaip susitarę žavisi, girdami jo poelgius ir elgesį. Mylėdamas jį kurį laiką tu gana lengvai tai pakeli, bet ateina momentas, kai darosi nepakeliama, nes širdyje apsigyvena pavydas, ir, žinodamas savo draugo nepatrauklias savybes, pradedi įtikinėti be-
sižavinčius juo, kad jų nuomonė ne visiškai teisinga.

Ir taip į dienos šviesą išvelkamas visa, ką tavo draugas tau pasitikėdamas atvėrė arba nuoširdžiai kažkada prisipažino. Norėdamas pakeisti per gerą nuomonę apie draugą, tu tikriausiai šito pasiekei, tik ar draugiškai pasielgei? Ar neišdavei kaip Judas jo pasitikėjimo ir nuoširdumo? Ar norėtum, kad tavo atžvilgiu jis pasielgtų taip pat? Ne? Bet kodėl taip elgiesi tu? Juk Šventasis Raštas sako: „...visur, kaip norite, kad su jumis elgtųsi žmonės, taip pat elkitės ir su jais“. Net jeigu tai, ką apie jį papasakojai kitiems, yra teisybė, ar ne geriau būtų buvę, prisimenant draugystę, patylėti?

Gyvendamas žemėje Jėzus nusižeminęs kaip tarnas nuplovė kojas savo mokiniams ir pasakė: „*Jei tad Aš – Viešpats ir Mokytojas – nuploviau jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas plauti. Aš jums daviau pavyzdį, kad jūs darytumėte, kaip Aš jums dariau*“ (Jn 13, 14-15). Šiuose žodžiuose slypi gili dvasinė prasmė. Kojų nuplovimas įeinantiems į namus tais laikais buvo tarnų ir vergų, tai yra pačių prasčiausių, žeminamų žmonių pareiga. Prilygindamas save jiems Jėzus parodė pavyzdį, kaip turime elgtis savo artimųjų atžvilgiu.

Su artimu dažnai elgiamės kaip su menkysta, žemindami jį ir visaip demonstruodami savo pranašumą. Beje, neretai taip elgiamės su žmogumi, kuris amžiumi, išsilavinimu, proto sugebėjimais, intelektu ir sielos kilnumu gerokai lenkia mus ir yra geresnis už mus. Pažemintas ir įžeistas jis tyli, nes nenori į pikta atsakyti piktu, pasielgdamas, kaip moko Šventasis Raštas. Tiktai kaip atrodome mes? Nereikia pamiršti, kad Viešpats visada pažemintųjų ir nuskriaustųjų pusėje. Taigi stengdamiesi suteršti kieno nors garbę kitų akyse užsitraukiame Dievo rūstybę, bet jokių būdu ne Jo palankumą. Jis teisingas, todėl mūsų padarytas blogis anksčiau ar vėliau sugrįš.

Patys būdami toli gražu netobuli, mes sugebame būti labai reiklūs kitiems virsdami tironais ir despotaais.

Reiklumas – aukštų reikalavimų, skirtų kam nors, pateikimas. Žmogus, kuriam būdingas šis bruožas, dažniausiai labai griežtas kitiems, rūstauja ir susierzina dėl niekų kiekvieną kartą, kai jis būna kuo nors nepatenkin-
tas. Visus savo prašymus ir įpareigojimus jis išreiškia ryžtinga ir kategoriška forma, tonu, neleidžiančiu prieštarauti. Šiurkštus atkaklumas, reikalaujant savo norų ir geismų įgyvendinimo, nervina ir vargina žmones, nuodija jiems gyvenimą.

Reiklumas savo artimiesiems būdingas ne tik egoistiškiems pasaulio žmonėms, bet ir kai kuriems vadiniamsiesiems „*pavyzdingiems tikintiesiems*“. Savo šeimoje šie „*dievobaimingieji*“ visai nelinkę nusižeminti ir būti meilės, kantrybės ir romumo pavyzdžiu, o, atvirkščiai, jiems turi paklusti netikintys giminaičiai, kurie, tai patyrę, nenori vėliau nieko žinoti apie tokį tikėjimą ir krikščionis. Vadinas, žodžiais galima kalbėti apie Kristų, siekiant sielas atvesti prie atgailos, o poelgiais ir darbais atstumti nuo Jo, nuteikiant prieš krikščionybę.

Mes galime ir nepastebėti, kad savo nuolatiniais reikalavimais, spaudimu ir dominavimu paverčiame jų gyvenimą namie nesibaigiančiu košmaru, ir jie tik ir laukia galimybės ištrūkti iš namų ir gyventi taip kaip patys norėtų.

Toks reiklus žmogus šeimoje neretai būna jos šeimininkas, tai yra tėvas ir vyras, kuris savo elgesiu su žmona ir vaikais verčia juos vaikščioti, kaip sakoma, „*viena grindų lenta*“. Naudodamasis savo vadovavimo teise jis elgiasi kaip neginčytinas autoritetas, tikėdamasis besąlygiško paklusnumo, klausymo ir visų jo nustatytų taisyklių ir tvarkos įvykdymo. Beje, to siekia ne išmintimi, švelnumu ir meile, o reiklumu, pereinančiu į prievartą ir

žiaurumą. Valdomi tokios „geležinės rankos“ žmona ir vaikai tiesiog vaitoja, jausdamiesi eksploatuojami. Esant tokiems santykiams apie tarpusavio pagarbą, pasitikėjimą ir nuoširdumą negali būti ir kalbos, nes žiaurumas ir įstatymas viską numarina.

Panašiai namie gali elgtis rūsti ir valdinga motina, kuri, pasitelkusi visas priemones, siekia, kad visi „šoktų pagal jos dūdelę“. Iš jos vaikai girdi tik piktus žodžius: „Ką aš tau pasakiau! Kur susiruošei?! Kiek tau reikia kartoti tą patį?!.. Greičiau!.. Negalima!.. Niekur neisi, ir tai mano pasakutinis žodis!.. Kokia tinginė! Taip ir sieki išsisukti nuo namų ruošos!.. Tokių tinginių kaip mano sūnus reikia dar paieškoti!.. Ką?!.. Kaip tu drįsti taip su manimi kalbėti?!..“

Ilgą vis panašaus „švelnumo“, kuriuo tokios motinos kaip lazdele gainioja savo mylimus vaikus, apraiškų sąrašą galima tęsti ir tęsti. Ta, kuri šeimoje turėtų būti meilės, šilumos, ramybės ir sutarimo šaltinis, sukuria šaltą, įtemptą, negeranorišką atmosferą, vedančią į užsisklendimą ir susvetimėjimą.

Vargšai vaikai, užaugę šeimose, kuriose buvo tokie tėvai ir motinos! Nepatyrę motiniškų glamonių ir švelnumo, tėviško dėmesio, draugiškumo, jie išeina į gyvenimą ir patys tampa tokiais pat tėvais ir motinomis, kankinasi suvokdami, kad yra nepilnaverčiai, ir nežino, kaip tai ištaisyti.

Taigi, net to nesuvokdami, savo šiurkštumu, nejautrumu, reiklumu ir žiaurumu mes galime suluošinti artimųjų žmonių sielas, sugriauti jų gyvenimą ir likimą.

Dievo tarnas Ch.U. Smitas (Ch.U. Smith) rašė apie tai: „**Gerbti savo šeimą** – vienas pačių svarbiausių krikščionybės aspektų, tačiau tai pas mus ne taip dažnai pasitaiko. Neretai galima sutikti krikščionis, gyvenančius šventuoliškai prieš pašalinius ir užmirštančius šį teisumą, vos peržengę savo nuosavų namų slenkstį. Aš žinau vieną

šeimos tėvą, kurio maldos susirinkimuose karštos ir nuoširdžios, kurio pamokslo žodžiai ilgam lieka atmintyje, kurio teisumas yra pavyzdys kitiems; bet parėjęs iš bažnyčios namo, jis tampa toks šiurkštus ir susierzinęs, kad žmona ir visa šeima jam esant bijo ištarti žodį“. Tarsi baigdamas šią mintį Samuelis Džonsonas (S.Johnson) pasakė: „Savo pyktį už kieno nors jam sukeltą skausmą gyvūnas siekia išlieti ant tų, kurie yra šalia“... Sutikite, kad čia yra apie ką pagalvoti.

Savo reiklumu ir griežtumu nepastebint galima peržengti visas ribas ir pereiti prie **įžūlumo**. O įžūlumas yra netaktiškas, akiplėšiškas, nevaržomas ir pabrėžtinai provokuojantis elgesys kieno nors atžvilgiu, kuris ne tik žemina, sukelia pasipiktinimą, bet ir provokuoja neigiamus atsakomuosius veiksmus, o to įžūlusis, beje, ir siekia.

Apibūdinamas paskutinių laikų, kuriais mums lemta gyventi, žmones ir išvardydamas jų ydas apaštalas Paulius, pamini ir įžūlumą. Siaubinga, jeigu mes įžūliai elgiamės su artimaisiais, o dar labiau pasibjaurėtina, kai panašiu būdu kreipiamės į Dievą, reikalaudami, kad Jis įvykdytų mūsų norus ir įvairiausius įgeidžius. Kad tuo įsitikintume, užtenka įsiklausyti į kai kurių pamokslautojų, įtikinančių klausytojus, kad Dievas mums viską turi duoti, žodžius, pavyzdžiui: „*Mūsų Dievas ir Dangiškasis Tėvas pasakiškai turtingas, ir todėl Jis turi rūpintis Savo vaikais, dovanodamas jiems perteklių ir gerovę... Jis privalo mums padėti!.. Privalo atsiųsti tai, ko prašoma... Privalo apvalyti ir apšviesti... Privalo padovanoti namą, butą, mašiną, sodą, jachtą, sraigtasparnį, radiją ir televizijos studiją!..*“

Atleiskite, bet toks požiūris į Dievą, išvardijant Jam savo reikalavimus, yra tikriausias įžūlumas! **Jis mums nieko neprivalo!** Viską, ką Dievas iš malonės ir gailesčio

panoro duoti puolusiam žmogui, Jis jau įgyvendino Savo Sūnuje Jėzuje Kristuje, į Kurį įtikėję mes gausime amžinąjį gyvenimą! Gelbėtojas ant Golgotos kryžiaus padarė viską, ką buvo numatęs Dangiškasis Tėvas, ir atidavė mums Save iki paskutinio kraujo lašo! Tad kokiems įžūliams reikia būti, kad gavus visa tai veltui, toliau švaistytis žodžiais: „*Tu privalai... privalai... privalai!..*“ Ne Jis, o mes Jam skolingi! Mes Jam turime būti dėkingi visu savo gyvenimu. Taip, išvadinęs tokius įžūliais apaštalas Paulius buvo visiškai teisus!

Apmąstant tai, apie ką kalbėjome, nejučia iš atminties iškyla Šventojo Rašto žodžiai: „*Jie visi nuklydo, visi kartu sugedo. Nėra darančio gera, nėra nė vieno*“ (Ps 14, 3).

Gerumas – gebėjimas kitiems daryti gera – tai dar viena sielos kilnumo išraiška ir visiška priešingybė tam, ką prieš tai išvardijome. Pasaulyje, kuriame klesti egoizmas, pyktis, nejautrumas ir žiaurumas, jis tarsi šviesos spindulys tamsos karalystėje. Ne veltui sakoma, kad „*pasaulis ne be gerų žmonių*“. Ir tai yra tiesa. Be tokių žmonių, kad ir kiek mažai jų būtų, žmonijos egzistavimas būtų neįmanomas. Ir nors puolusių, ištvirkusių žmonių žemėje karaliauja šėtonas, gerumas ir meilė skina pergalę po pergalės, nes jų pusėje – Pats Dievas.

Būti geram reiškia su kitais elgtis taip, kaip su tavimi pasielgė Dievas, ir tuo, beje, viskas pasakyta. Dangiškasis Tėvas į žemę pasiuntė Savo Sūnų mūsų nuodėmėms atleisti ne dėl to, kad mes to nusipelnėme, o todėl, kad Jo dieviškajai prigimčiai būdinga pasigailėti, suteikti malonę ir užjausti nuodėmės apakintus ir žiaurius žmones. To turėtume siekti ir mes, jeigu iš tiesų esame Jo vaikai.

Gerumas pasižymi nuostabia savybe įveikti blogį. Jeigu į neapykantą atsakai neapykanta, vadinasi, blogis nugalėjo tave, bet jei tu esi aukščiau neapykantos, esi

gailestingas, geras ir mylintis, vadinasi, elgiesi pagal Šventąjį Raštą, kuris sako: „*Nesiduok pikto nugalimas, bet nugalėk pikta gerumu*“ (Rom 12, 21).

Visa, kas gera, kyla iš meilės, tos pačios Dieviškosios meilės „*agape*“, apie kurią apaštalas Paulius taip įkvėptai kažkada rašė: „*Meilė kantri ir maloni, meilė nepavydi; meilė nesigiria ir neišpuiksta. Ji nesielgia nepadoriai, neieško savo naudos, nepasiduoda piktumui, nemąsto piktai, nesidžiaugia neteisybe, džiaugiasi tiesa; visa pakenčia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria. Meilė niekada nesibaigia*“ (1 Kor 13, 4-8).

Meilė „*agape*“ – tai meilė, kurią mums Dievas parodė ir kurią mes, krikščionys, turime jausti vienas kitam. Tai viską nugalinti jėga egoizmo, neapykantos, nesantaikos ir blogio pasaulyje. Ji gali padaryti tai, kas neįveikiama jokiai kitai dorybei, todėl teisėtai vadinama jų karaliene. Meilė teisinga, stengiasi daryti gera visiems, nepaisydama išvaizdos ir padėties visuomenėje. Ji absoliučiai tyra, joje nėra net užuominos apie geidulingumą. Meilė gera linki draugams ir priešams, ištverminga ir linkusi pasiaukoti. Jai būdingas nesavanaudiškumas ir pasiryžimas padėti visiems, nes jos varomoji jėga – gerumas ir gailestingumas. Joje nėra nė ženklo nekantrumo, išdidumo, pavydo arba kerštingumo. Į įžeidimą meilė atsako romumu ir nusizeminimu, meldžia malonės savo budiams ir gyvena nuolatos save aukodama, kai kiti garsiai reikalauja savo teisių. Ji dosni ir todėl vis duoda tol, kol neatiduos visko. Užuoat puoselėjusi neapykantą, meilė priešus paverčia draugais. Pasaulyje nėra jėgos, kuri būtų aukščiau už meilės jėgą.

„*Dievas yra meilė*“. Šie Evangelijos žodžiai kartojami milijonus kartų visose bažnyčiose. Kur meilė, ten ir Dievas. Tikras krikščionis mylės ne tik savo draugą, bet ir priešą. Dieviškoji meilė neigia egoizmą ir bet kokią

neapykantą. Per paskutinę vakarienę, prieš Savo mirtį ant kryžiaus Kristus pasakė savo mokiniams: „*Aš jums duodu naują įsakymą, kad jūs vienas kitą mylėtumėte: kaip Aš jus pamilau, kad ir jūs mylėtumėte vienas kitą*“ (Jn 13, 34). Atrodytų, kas čia naujo, jeigu prieš du tūkstančius metų Dievas pasakė: „*Mylėkite savo artimą kaip patys save*“ (Kun 19, 18)? Paaiškinimą randame tame pačiame Jono Evangelijos 13-ame skyriuje: „*Kad jūs vienas kitą mylėtumėte kaip Aš jus pamilau, kad ir jūs mylėtumėte vienas kitą*“.

Kaip pamilo mus Kristus, kiekvienas krikščionis labai gerai žino. Būtent tai turi tapti ir mūsų meilės etalonu. Bet kuris tikintysis, svajojantis apie dangų, kur jis tikisi būti „*su auksiniu vainiku ant galvos*“, kaip mes giedame viename krikščioniškame himne, gali perkelti dangų į žemę, į savo namus, į savo bažnyčią, jei jis savo širdį atiduos į Dievo rankas. Kaip liūdna, kai žmonės gieda: „*Su Kristumi aš būsiu danguje, su nuostabių palmių šakelėmis rankose*“, o vietoj palmių užantyje laiko akmenį ir laukia patogaus momento jį paleisti į savo brolių. Argi tai ne veidmainystė?

Mylėti savo priešą – tai prieštarauja nuodėmingai žmogaus prigimčiai ir yra antgamtiška. Mylėti priešą įmanoma bus tik tada, kai žmogus iš tiesų atvers savo širdį Dievui ir gaus iš Jo naują dvasinę prigimtį. Tada jis pamils Dievą, o mylėdamas Dievą, pamils ir artimą, nesvarbu, kas jis būtų. Vokiečių rašytojas G.E.Lesingas (G.E. Lessing) vieną kartą pasakė: „*Kol aš nepastebėsiu, kad žmogus laikosi vieno svarbiausių Kristaus priesakų: „mylėkite savo priešus“, aš abejosiu, kad tas, kuris laiko save krikščioniu, yra tikrai krikščionis...*“

Jeigu žmogaus širdyje nėra gerumo ir meilės, ten kaip piktžolės želia daugybė nuodėmių: neištikimybė, išdavystė, nesąžiningumas, vagystės, suktumas, pasalūniškumas,

klastingumas, nepalankumas, neapykanta, priešišku-
mas, nepakantumas, piktavališkumas, piktanoriškumas,
kerštas ir net žmogžudystė, kuri pasireiškia įvairiomis
formomis.

Apgailestautina, kad šių ydų, pasireiškiančių kitų
žmonių elgesyje, mes nepakenčiame, bet kai jos reiškiasi
mūsų elgesyje, būname labai pakantūs ir randame joms
švelnių, o kartais net labai taurių apibūdinimų. Neištiki-
mybę vadiname nepastovumu ir siekimu pažinti ką nors
nauja, įžūlumą – sugebėjimu apginti ir išreikšti save, o iš-
davystę – silpnadvasiškumu ir neryžtingumu. Todėl kad
ir kaip stengtumeisi pridengti ir užtušuoti savyje šias
dvasines ligas, nuo to niekas nepasikeis, kol jų nepripa-
žinsi kaip nuodėmių ir nepradėsi su jomis kovoti.

Rusų kalbos aiškinamajame žodyne parašyta, kad **iš-
tikimybė** – tai savo jausmų, santykių, įsipareigojimų ir
priedermių tvirtumas ir nekintamumas. Tai ištikimybė
sau, savo prigimčiai ir savo žodžiui, atsidavimas ir savo
santykių patikimumas Dievo ir kitų žmonių atžvilgiu.
Deja, mūsų nepastoviname, ištvirkusiame pasaulyje šis
nuostabus ir vertingas žmogaus charakterio bruožas pa-
sitaiko vis rečiau. Ištikimus žmones seniai laikas įtraukti
į Raudonąją knygą kaip išmiršančią rūšį. Jų skaičius ma-
žėja neapsakomu greičiu. Jau Senojo Testamento laikais
Dovydas sielvartavo dėl jų išnykimo, maldaudamas:
*„Viešpatie, gelbėk! Nyksta dievotieji, nebelieka ištikimųjų
tarp žmonių vaikų“* (Ps 12, 1). Ir jeigu jis tais laikais taip
apibūdino žmones, tai ko nusipelnome mes, gyvenantys
paskutiniais laikais?

Ištikimas žmogus – tai tas, kuriuo galima tikėti ir pa-
sikliauti, kuris vieną kartą pasako ir savo sprendimo ne-
keičia. Pažadėjęs jis visada laikosi savo žodžio. Savo
pareigas, nesvarbu, kas tai būtų: santuoka, šeima, darbas
ar tarnavimas Viešpačiui, jis ne tik žino, bet ir nuolat

vykdo su didžiule atsakomybe. Ištikimybė jam garbės ir savo vertės reikalas, todėl su savo sąžine nedaro jokių sandėrių, net jeigu dėl to kenčia asmeniniai interesai. Turint su juo reikalų galima būti visiškai užtikrintam, kad ką jis žadėjo, viską tiksliai įvykdys.

Neištikimas žmogus lengvai žada, bet neįvykdo. Jo pažadai nieko nereiškia. Jis gali susitarti dėl susitikimo, bet neateiti arba ateiti labai pavėlavęs. Jeigu neištikimasis ko nors imasi, retai viską pabaigia iki galo. Juo dėl nieko negalima pasikliauti. Apie tokius žmones Saliamonas sakė: „*Kaip sugedęs dantis ar išnirusi koja, taip pasitikėjimas neištikimu žmogumi nelaimės dieną*“ (Pat 25, 19).

Mūsų laikais, kai tiek daug blogio ir apgaulių, **neištikimybė** tapo visiškai natūraliu dalyku. Ji pasitaiko visur: santuokiniame gyvenime, kai vienas arba abu sutuoktiniai, užmiršę kažkada duotą ištikimybės pažadą, apgaudinėja ir yra neištikimi vienas kitam ir paties artimiausio žmogaus sieloje padaro galias, neužgyjančias žaizdas; **draugaujant**, kai vienas tų, kurie visa širdimi buvo prisirišę vienas prie kito, staiga dėl kokios nors priežasties, o kartais ir be jokio reikalo niekšišškai išduoda tą, kuriam, gali būti, dėl daug ko yra skolingas; **darbe** arba **bendrame dvasiniame tarnavime**, kai kas nors palieka žmogų vieną, su kuriuo kažkada uoliai ir stropiai darbavosi. Neretai tai įvyksta kai vienas, patenkinęs savo savanaudiškus tikslus ir pasiekęs tai, ko siekė, mato, kad toliau jam jau iš jo daugiau nebus jokios naudos.

Neištikimybė visada veikia griaušančiai, bet ypač karčių vaisių atneša šeimos gyvenime. Atrodo, nė vienas pasižadėjimas, duodamas žmonių gyvenime, nesugriau-namas taip klastingai ir dažnai kaip santuokinė ištikimybė. Sutuoktinių išdavystė mūsų dienomis tapo vos ne

norma. Tai įrodo nenutrūkstamai augantis skyrų skaičius. Daugelyje išsivysčiusių šalių faktiškai kas antra santuoka išyra. Gėda pripažinti, bet skyrybos jau nėra ypatingas įvykis net ir tarp krikščionių. Ir nors skiriantis tarp jų ne taip dažnai paaiškėja santuokinė neištikimybė, visur vykstantis svetimavimas mintyse jau tapo įprastu reiškiniu. Gera, kad tai dar ant kaktos neparašyta.

Neištikimybė tampa dažna išdavystės priežastimi. **Išdavystė** – tai artimo žmogaus išdavimas, klastingas žingsnis ir žemas, niekšiškas poelgis su artimu, draugu arba kokia nors bendruomene. Išdavystė tarp žmonių egzistavo visais laikais. Dar iki pasaulio sukūrimo pirmuoju Dievo išdaviku tapo Viešpatį dengiantis cherubas, paskui pavadintas šetonu. Toks yra tas, kas sugriaua ištikimybę, gėdingai išduoda, pasitelkdamas melą, klastą, niekšiškumą. Ar verta stebėtis, kad išdavikai visada buvo ypač neigiamai vertinami.

Dievui reikalingi ištikimi žmonės, darbininkai, ištikimai tarnaujantys Jam, kad ir kiek jiems tai kainuotų. Jam reikia ištikimų pastorių ir tarnautojų, kurie sugebėtų mokyti žmones ne to ar kito tikėjimo mokymo dogmų, o tikrųjų krikščioniško tikėjimo tiesų. Viešpačiui reikia tikinčiųjų, pasirengusių, kaip ir Jis kažkada, su džiaugsmu nešti savo kryžių, kurių pagrindinis gyvenimo tikslas ir prasmė būtų tarnavimas artimiesiems pagal tikėjamą žmonėms ir neišgelbėtiems. Dievo akyse ištikimybė turi didelę kainą, ir aukščiausiu apdovanojimu už ją amžinybėje taps Jo žodžiai: „*Gera, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi buvai ištikimas mažuose dalykuose, pavesiu tau didelius. Eik į savo šeiminko džiaugsmą!*“ (Mt 25, 21).

Neištikimybė susijusi su daugeliu nuodėmių, turinčių tą patį pagrindą: nesąžiningumu ir nedoru požiūriu į žmones, vagyste, suktumu, pasalūniškumu, klastingumu.

Nesąžiningumas ir nepadorumas – kai kiti žmonės ieškodami asmeninės naudos kuo nors pasinaudoja turėdami savanaudišką tikslą. Šie bruožai būdingi veikliems žmonėms ir ypač verslininkams, kuriems gauti naudos plėtojant savo verslą yra svarbiausia, svarbiau ir už savo sąžinę, nuoširdumą, meilę ir pagarbą artimiesiems. Laimėti, įsigyti, pasipelnyti ir iškilti kito sąskaita – štai jų pagrindinis uždavinys.

Nesąžiningumas būdingas taip pat žmonėms, siekiantiems ką nors gauti lengvu keliu, neįdedant daug pastangų, kitaip sakant, **vagiantiems** (slaptai, pažeidžiant įstatymus, įsigyjant ką nors, kas tau nepriklauso). Žmogus, praradęs sąžinę, nesivargina pamąstyti apie tai, kaip Dievo akyse atrodo tai, ką jis daro, ir ima viską, kas „*blogai padėta*“ ar papuola jam po ranka, pradedant pinigais, ištrauktais iš svetimos piniginės, ir baigiant lėšomis, paimitomis iš bažnyčios kasos.

Nesąžiningumas ir su juo susijusi vagystė egzistavo visais amžiais, bet paskutiniaisiais mūsų laikais pražydo visu gražumu. Pasipelnyti kieno nors kito ir juo labiau valstybės sąskaita tapo tikrąja to žodžio prasme užkrečiama liga, kuri paplito ne tik buvusiose Rytų bloko šalyse ir valstybėse, bet, deja, ir dabar klestinčiame Vakarų pasaulyje. Retas žmogus gali atsispirti pagundai ką nors pasiimti, jeigu tai jis gali gauti už dyką, o norint pasiteisinti priežastį rasti nesunku. Pavyzdžiui, labai tinka tokie pasiteisinimai: „*Vyriausybė mus vienaip ar kitaip daug kur apgaudinėja... Aš juk moku pajamų mokesčius, tai kodėl man nepaimti to, kas priklauso valstybei, vadinasi, ir man... Dirbdamas pas savo šeimnininką ar firmos savininką aš daugiau jam duodu negu imu. Todėl jis nenuskurs, jeigu paimsiu šiek tiek iš jo pertekliaus... Pamanyk, argi įmonė (gamykla, fabrikas, firma, parduotuvė, sandėlis ir t.t.) nuskurs, jeigu pasidalys tuo,*

ką gamina. Aš juk čia dirbu, o „dirbantis nusipelno savo apdovanojimo“.

Šitaip paaiškinama ir pateisinama ta nuodėmė, kurios Viešpats neapkenčia vagis palygindamas su paleistuvautojais, burtininkais, stabmeldžiais ir žmogžudžiais, kurie, pasak Šventojo Rašto Dievo karalystės nepaveldės (1 Kor 6, 10; Apr 21, 27; 22, 15).

Liūdna tai, kad vagia ne tik pasaulio žmonės, bet, deja, ne taip retai ir Dievo vaikai. Tegu tūkstančiams tų, kurie dievobaimingai sėdi krikščioniškuose susirinkimuose, guls ant sąžinės nesuskaičiuojama daugybė pavogtų daiktų – nuo adatų, siūlų, vinių, lentų ir visų maisto produktų iki mašinų, namų, sodų ir statybinių medžiagų, naudojamų maldos šventovėms, taip pat daug to, ką nesigėdijama vadinti „*Dievo reikalu*“. Ne veltui parašyta: „*Akmuo iš sienos šauks, o medinės sijos jam atsakys: „Vargas tam, kuris stato miestą krauju ir tvirtovę neteisybe“*“ (Hab 2, 11-12).

Kur įsišaknija nesąžiningumas ir neteisybė, ten būtinai randa vietos suktumas ir pasalūniškumas, neretai pereinantį į klastą.

Suktumas – tai nenuoširdus elgesys ir nedori santykiai su kuo nors, polinkis gudrauti ir apsimesti turint tikslą įgyvendinti savo ketinimus. Dievas taip pat nekenčia šios nuodėmės ir visai saugo Savo vaikus nuo įvairių jos apraiškos formų: „*Atstumk nuo savęs nedorą burną, ir iškrypusios lūpos tebūna toli nuo tavęs*“ (Pat 4, 24); „*...nusišaltėlių klastingumas juos sunaikins*“ (Pat 11, 3); „*...kieno liežuvis iškreiptas, turės bėdų*“ (Pat 17, 20); „*Kas trokšta mylėti gyvenimą ir matyti gerų dienų, tepažaboja liežuvį nuo pikto ir lūpas nuo klastingų kalbų*“ (1 Pt 3, 10); „*...sugauna protinguosius jų gudrybėje*“ (1 Kor 3, 19).

Suktumas žinomas kaip viena savybių, būdingų šetonui, kurį Dievo žodis daugelyje Šventojo Rašto eilučių

taip ir vadina – saktu. Todėl tas, kuriam būdinga ši yda, nori to ar ne, pataikauja velniui.

Pasalūniškumas – tai piktavališkumas, slepiamas parodomuoju geranoriškumu, o **piktavališkumas** – tai poelgis arba veiksmas kieno nors atžvilgiu, persmelktas žalingų ir piktų kėslų siekiant padaryti nuostolių, žalos arba emocinę traumą. Šios nuodėmės Dievas neapkenčia lygiai taip pat kaip ir suktumo. Apie tai Biblija sako tiesiai: „...*Viešpats bjaurisi kraugeriu ir apgaviku*“ (Ps 5, 6); „...*Žmogžudžiai ir apgavikai žus nė pusės amžiaus nesulaukę*“ (Ps 55, 23); „*Viešpats nekenčia veidmainių, bet dorieji Jam patinka*“ (Pat 11, 20); „*Kas turi klastingą širdį, nieko gero nepasieks*“ (Pat 17, 20).

Žmones, kurių širdyje gyvena pasalūniškumas, Šventasis Raštas vadina nedorėliais ir piktadariais bei pataria šalintis jų: „*Veidmainio kelias pilnas erškėčių ir žabangų; kas saugo savo gyvybę, išvengs jų*“ (Pat 22, 5 ir dar 12, 5,20).

Klasta – tai poelgis arba veiksmas, atliekamas, pasitelkus apgavystę, veidmainystę ir išdavystę. Štai kodėl tokiais žodžiais apibūdinami ypač piktybiški, pasižymintys ypatingu žiaurumu ir išūlumu poelgiai artimųjų atžvilgiu: „*klastingas melagis*“, „*klastingas puolimas*“, „*klastinga išdavystė*“. Pats Dievas vartojo tokią charakteristiką kai buvo kalbama apie niekšingą neištikimybę: „*Žinojau, koks tu klastingas, nes nuo motinos iščių tu buvai vadinamas sukčiumi*“ (Iz 48, 8); „*Tačiau kaip moteris klastingai sulaužo ištikimybę savo vyrui, taip jūs, izraelitai, klastingai sulaužėte ištikimybę man,– sako Viešpats*“ (Jer 3, 20); „*Jo pranašai (maištingojo miesto Jeruzalės) lengvabūdžiai ir klastingi, jo kunigai suteršė šventyklą ir laužo įstatymą*“ (Sof 3, 4).

Stebėdamas kai kuriuos Dievo vaikų poelgius ir veiksmus šiais krikščionybės laikais nejučia galvoji apie

tai, kad geresnio žodžio kaip klastingumas Dievo ir Jo teisingumo atžvilgiu, deja, nesugalvosi.

Toliau galima vardyti daugybę nuodėmių, kurias sukelia pagieža artimajam. Joms priklauso nepalankumas, neapykanta, priešiškus, nesutaikomumas, piktanoriškus, piktdžiuga, kerštas ir žmogžudystė, pasireiškianti visomis formomis.

Nepalankumas yra negeranoriškus ir nedraugiškus, kurių žmogus jau negali paslėpti. Pasireiškia pikta pašaipa, nepritariamų žodžiu, dygia pastaba ir įvairiais išpuoliais prieš tą, kuriam juntami tokie jausmai.

Nepalankumas yra vienas geriausių šėtono ginklų, o jo mėgstamiausia veikla – vieno žmogaus siundymas ant kito. Palikęs žmogaus širdyje nepalankumo kieno nors atžvilgiu sėklą velnias pagavo jį meškere ir trauks paskui save pagiežos keliu vis toliau: nuo nepalankumo prie neapykantos, o nuo jos – prie nesutaikomumo, priešiškus, žmogžudystės tiesiogine arba perkeltine šio žodžio prasme. Nepalankumas – tai degtukas, nuo kurio įsiplieskia viską savo kelyje sunaikinantis neapykantos gaisras, kurio pasekmės nenuspėjamos.

Neapykanta – tai stipraus priešiškus ir pasišlykštėjimo kuo nors jausmas, kuris prasiskverbia į kupinus sielvarto, pagiežingus santykius arba **neap-kentimą**, su kuriuo pagal nuožumą gali lygintis tik santuokinis pavydas. Žmogus, apimtas neapykantos, gali ryžtis bet kokiems, net ir patiems baisiausiems poelgiams. Jis tiesiog jį smaigia. Ir, kad jis atslūgtų, žmogus gali ryžtis bet kam: atvirai nuplėšti garbę, gėdingai pažeminti, negailestingai pasityčioti, žvėriškai nužudyti. Matydamas, kaip jo priešininkas kenčia, liūdi, sielvartauja, patiria skausmą, padarytą nuostolį, žalą, nekenčiantysis jaučia **piktdžiugą**, tai yra pagiežingą džiaugsmą.

Nesantaika – tai įtempta sielos būseną, kai jausmai, mintys, žodžiai ir poelgiai kokio nors žmogaus atžvilgiu persmelkti nesutarimų, nepalankumo ir blogų linkėjimų. Žinodamas šį negerą žmonių polinkį Dievas jau Mozės laikais perspėjo Savo tautą dėl to sakydamas: „*Nelaikykite širdyje neapykantos prieš savo brolių. Sudrauskite savo artimą, kad jums nebūtų nuodėmės dėl jo*“ (Kun 19, 17). Kraštutinis nepalankumas ir neapykanta pasireiškia **priešiškumu**, dėl kurio žmonės metų metus ir dešimtmečius pykstasi ir kariauja vienas su kitu.

Gaila, kad minėtas blogis labai plačiai paplitęs, pradedant vienos šeimos nariais ir baigiant tarptautiniais santykiais. Kad toks reiškinys yra paplitęs tarp pasaulio žmonių suprantama, nes kur karaliauja blogio dvasia negali būti taikos. Bet jeigu tai vyksta tarp krikščionių, žinančių, ką apie tai sako Šventasis Raštas, tai suprasti sunku.

Kiek paslėpto ir akivaizdaus nepalankumo būna tarp krikščionių toje pačioje vietinėje bažnyčioje! Žmonės nenori eiti į Dievo tarnavimą, kad nesusitiktų su tais, kurių jie „*nevirškina*“. Tikintys giminaičiai stengiasi nesusitikti vienas su kitu arba ir visai metų metus nesimato, nes kažkoks konfliktas, įvykęs tarp jų, arba nesutarimas dėl kai kurių dvasinių klausimų tapo nesantaikos priežastimi. Paprastai stebiesi, kaip toli dėl to gali nueiti Dievo vaikai, puikiai žinantys antrąjį įsakymą: „*Mylėk savo artimą kaip save patį*“ (Mt 22, 39).

Nesantaikos priežasčių labai daug, bet apie jų visų esmę gerai pasakyta Šventajame Rašte: „*Iš kur tarp jūsų atsiranda karai ir kivirčiai? Ar ne iš jūsų užgaidų, kurios nerimsta jūsų nariuose?*“ (Jok 4, 1). Šventasis Raštas nepripažįsta jokių kompromisų ir nepriima mūsų pasiaiškinimų ir pasiteisinimų įvardydamas pagrindinę nesantaikos ir iš to išplaukiančio atsiskyrimo šaknį –

mūsų „Aš“ su jo reikalavimais ir piktais troškimais, dėl kurių kyla nelaimės ir griovimas.

Kai širdyje keroja nesantaika, žmogui labai būdingas **nesutaikomumas**, pasireiškiantis elgesiu, kuriam svetimumas susitaikymas, sutarimas arba tarpusavio supratimas. Neapykanta, nesantaika ir nesusitaikymas sukuria palankią dirvą piktanoriškumui, kerštui ir net žmogžudystei.

Piktanoriškumas – tai slapta linkėjimas kam nors patirti nelaimę, netektį arba nuostolį. Be neapykantos ir nesantaikos kitos priežastys, sukeliančios piktanoriškumą, yra pavydas ir pavyduliavimas. Ilgai brandinamas piktanoriškumas ypač akimirkomis, kada aistros įkaitusios, išsiveržia į paviršių prakeikimo žodžiais („*kad tave!..*“ ir „*būk tu prakeiktas!*“) arba įtūžio kupiniais veiksmais siekiant keršto. Taip prasideda **kerštas**, kuris būdamas aklas gali savo kelyje viską sugriauti. Jo genamas žmogus nesuvaldomas ir baisus. Jis savęs nekontroliuoja, nustoja blaiviai mąstyti ir svarstyti. Tai žinodamas Dievas perspėja saugotis tokios būklės, patardamas leisti Jam Pačiam atkurti teisybę: „*Nekeršykite už save, mylimieji, bet leiskite pasireikšti Dievo rūstybei. Nes parašyta: „Mano kerštas, aš atmokėsiu, – sako Viešpats“*“ (Rom 12, 19); „*Mano atlyginimas ir kerštas, kai jų kojos paslys. Jų pražūties diena arti, greitai juos ištiks tai, kas jiems skirta*“ (Išt 32, 35).

Kraštutinio įtūžio būsenoje toks apimtas pykčio, kupinas neapykantos ir kerštingas žmogus gali ryžtis **žmogžudystei**, tai yra nusikalstamam, sąmoningam kieno nors gyvybės atėmimui. Savaimė aišku, žmogžudystė gali būti netyčinė, kai mirtis ištinka dėl kieno nors neatsargumo ar įvykus nelaimingam atsitikimui. Su tokiais pavyzdžiais mes susiduriame gyvenime, apie tai skaitome laikraščiuose ar girdime per radiją. Bet mus,

krikščionis, turėtų daugiau jaudinti kitos jos pasireiškimo formos.

Užmušti artimą galima baisia, sukrečiančia jo sielą žinia, taip pat piktu ir žiauriu žodžiu, įstumiant į beviltiškumo ir visiško nusivylimo būseną. Būtent tokia žmogžudystė tarp mūsų, žmonių, dažniau paplitusi, be to, ne tik tarp pasaulio žmonių, bet ir tarp tų, kurie save vadina Dievo vaikais. Kaip ir šaunamasis, pjaunamasis ir duriamasis ginklas, liežuvis gali padaryti tokią mirtiną žaizdą, nuo kurios žmogus niekada jau negalės atsigauti.

Apie nuodėmes, susijusias su mūsų liežuvio, anksčiau užtektinai buvo pasakyta, tad daugiau kartoti neverėtų. Norėtusi tiktai dar kartą pabrėžti, kad pikti, pašaipūs, žiaurūs žodžiai įgauna ypač žudikišką jėgą kai jie išsprūsta iš lūpų brangių ir artimų mums žmonių, kuriuos be galo mylime. Juk jeigu trumpą „*nekenčiu tavęs*“ ištaria nepažįstamas žmogus arba tas, kuris mažai ką mums reiškia, nors tai bus nemalonu ir skaudu, vis dėlto nevirs peiliu, smeigiamu į tavo nugarą. Bet jeigu tuos pačius žodžius išgirs vyras iš žmonos, žmona iš vyro arba tėvai iš savo vaiko, jie nuskambės jų ausyse kaip griaustinis, sukrės ir tiesiog sunaikins atsidavusią ir mylinčią sielą. Taip, liežuvio iš tikrųjų galima užmušti... Ir nors mes apie šį kovinį ginklą visi gerai žinome, vis tiek apie jo pavojingumą dažnai pamirštame, o kartais gyvenimo krizės momentais net sąmoningai jį taikome.

Kiek kartų išrėkę į veidą pačiam artimiausiam žmogui piktus, žiaurius žodžius, trenkę durimis palikome jį vieną krauju pasrūvusią širdimi, o paskui lyg niekur nieko sugrįžome ir elgėmės, lyg nieko neatsitiko! Toks elgesys ne tik žiaurus, bet ir nežmoniškas. Galima tik stebėtis, kaip galima apakti iš egoizmo, reiklumo ir pykčio, kuris lengvai virsta neapykanta, galinčia bet kurią minutę pastūmėti į savižudybę.

Viena tikinti sesuo vakare karštai susiginčijo su savo pažįstama ir pagauta įsiūčio išsakė viską, ką apie ją galvojo. Tą pačią naktį Dievas parodė jai tokį sapną. Ji matė, kaip kažkokia į raganą panaši moteris su peiliu rankoje gainiojo nusilpusią, sergančią avytę. Galiausiai sučiupusi savo auką ji griebė ją už kaklo ir įsmeigė peilį tiesiai į širdį. Pasklido širdį veriantis šauksmas, ir tą pačią minutę paveikslas pasikeitė. Raganos vietoje dabar stovėjo ji pati laikydama kruvinose rankose jau ne avelę, o tą, kurią vos prieš dvi valandas sužeidė savo žodžiais. Plūsdama krauju mirštančioji su nebyliu priekaištu žiūrėjo tiesiai į akis ir lėtai sukniubo ant žemės. Siaubingas riksmas išsiveržė iš miegančios moters gerklės, ir ji išpilta šalto prakaito pabudo pasiryžusi bėgti pas tą, kuriai buvo tokia negailestinga. Tačiau kokią baisią neviltį dar teko patirti, kai kitą rytą, atėjusi pas ją į namus, sužinojo, kad nelaimingoji naktį mirė nuo miokardo infarkto. Taip buvo įvykdyta ši baisi piktadarystė, apie kurią, be pačios žmogžudės, niekas nežinojo. Galima įsivaizduoti, kaip ji paskui gyveno žinodama tai, kad turės atsakyti už mirusiosios kraują.

Brangieji, o kiek kartų savo gyvenime, kaip ta moteris, jūs tapote potencialiais žudikais? Tad ir jeigu nelaimingos jūsų žudikiško liežuvio aukos nemirė nuo kraujo išsiliejimo į smegenis ar miokardo infarkto, jų kraujas nepastebimai vis dėlto buvo pralietas. Tad nejaugi mums nebaisu, kad už tai sulauksime atpildo amžinybėje?! Nejaugi iki šiol mes neįsisąmoniname Biblijos žodžių apie tai, kad „*bet kuris nekenčiantis savo brolio yra žmogžudys*“ (1Jon.3,15)?

Piktu ir žiauriu žodžiu žmogų galima ne tik paprastai įskaudinti, bet ir sunkiai sužeisti. Kad taip yra, visi mes gerai žinome, nes arba patys patyrėme tai, arba panašiai pasielgėme. Bet liūdniausia yra tai, kad sužeidžiamo ne

savo konkurentus, varžovus arba priešus, o tuos, kurie mums artimiausi už visus pasaulyje. Būtent jiems, be galo mus mylintiems ir darantiems tiek daug gero, mes būname žodžiais ypač žiaurūs. Ir bėda ta, kad tai suprantame dažniausiai tada, kai staiga jų netenkame. Tikrai tada mes įvertiname juos taip, kaip jie gyvendami to nusipelnė. Tikrai, deja, pasakyti jiems tai ir ką nors ištaisyti jau būna per vėlu. Štai kodėl, kai norėtume ištarti skaudų žodį, sustokime sekundei, pagalvokime apie galimas pasekmes ir geriau nieko nesakykite. Tad tapkime geresni **ne žodžiais, o tegul mūsų žodžiai taps geresni.**

Gailiaširdis ir kantrus požiūris į mus šokiruojančią žmonių elgesį yra viena iš Šventosios Dvasios vaisiaus – kantrybės – apraiškų. O tai reiškia, kad mes neturime būti greitai užsiplieskiantys ir susierzinantys, neturime svaidytis piktais, visa griauinančiais žodžiais stengdamiesi atkeršyti tiems, kurie sukėlė mums skausmą. **Gailestingumas** – tai geri, švelnūs, kilnūs santykiai su artimaisiais, pasiryžimas jiems padėti skiriant dėmesio, pagaila ir atjauta. Būtent to mus moko Dievo žodis sakydamas: „*Galiausiai visi būkite vienminčiai, užjaučiantys, mylintys brolius, gailestingi, draugiški. Neatsilyginkite piktu už pikta ar keiksmu už keiksmą, bet, priešingai, laiminkite, žinodami, kad ir patys esate pašaukti paveldėti palaiminimo*“ (1 Pt 3, 8-9) ir „*Būkite tarpusavyje svetingi be murmėjimo. Tarnaukite vieni kitiems kaip geri visokeriopos Dievo malonės tvarkytojai, sulig kiekvieno gautąją dovana*“ (1 Pt 4, 9-10).

Kaip Dievas iš Savo gailestingumo „*siunčia lietu ant teisų ir neteisų*“, taip ir mes, būdami Jo vaikai, su savo artimaisiais, kad ir kokie jie būtų, turime elgtis, pagal Jo pavyzdį, su meile, geruoju.

Savo Kalno pamoksle Jėzus mokė sakydamas: „*Palaiminti gailestingieji, nes jie sulauks gailestingumo*“ (Mt 5, 7).

Dievo gailestingumas pasireiškia tuo, kad Jis mus išlaisvina iš bausmės, kurios mes nusipelnėme. Tai Jo gailestis mums, Jo gerumas ir užuojauta silpniems, neįgaliesiems ir sergantiems, sieloje besikankinantiems, pripažįstantiems savo nuodėmes ir atgailaujantiems dėl jų. Jis rodo mums pavyzdį skatindamas, kad ir mes būtume tokie pat gailestingi kitiems. Visi žinome palyginimą apie gailestingąjį samarietį, kuris užjautė žmogų, papuolusį į bėdą (Lk 10, 30-37). Kai tą patį padarome savo artimui kiekvienas mūsų tampa panašus į jį. Mes būname gailestingi kai atleidžiame kaltam, pamaitiname alkanus, aprenčiame vargšus, slaugome ligonius, lankome našles ir našlaičius, verkiame su verkiančiais prisiimdami jų naštą. Būdami gailestingi atsisakome atkeršyti savo skriaudikams ir užtariame bei užjaučiame puolusius. Netgi tuos, kurie mums nemalonūs, kurie, žmogiškai mąstant, šito visai nenusipelno, mylime ir linkime jiems gero. Tokį elgesį su artimaisiais Dievas vertina labiau už bet kokią auką ir patį didžiausią apdovanojimą, žadėdamas už tai: „...jie sulauks gailestingumo“ (Mt 5, 7).

Tad nepamirškime dėkingumo. Juk mes patys greitai supykstame kai ištiesiame kam nors pagalbos ranką, o tas pamiršta net elementarų mandagumą, paprasčiausią „ačiū“. Būtent tai leidžia mums suprasti, ką jaučia kiti, kai, priimdami jų paslaugas ir pagalbą pamirštame išreikšti jiems savo dėkingumą. Juk kas, rodos, galėtų būti paprasčiau? Stiprus rankos paspaudimas, dėkingumo kupinas žvilgsnis, telefono skambutis arba dėkingumo laiškas, ir žmogaus širdį užlieja šiluma. Mes būname tokie neorganizuoti, kad nesugebame rasti 20-30 minučių paskambinti, parašyti arba rasti sunkią minutę tokį svarbų gerą žodį. Tai suprantant reikia dažniau atkreipti dėmesį į savo discipliną ir tikslingai išsiugdyti įprotį dėkoti ir išreikšti savo dėkingumą kaip galima greičiau, neatidedant

to rytdienai ar porytdienai, o tai neretai nusitęsia dienas, savaites, mėnesius, metus.

Gera, jeigu savo gyvenime vadovausimės žodžiais: „*Nemąstykite pikta savo širdyse prieš savo brolių*“ (Zch 7, 10). Tai vykdydami negalėsime kalbėti blogo apie savo artimą, nesidalysime su kitais pastabomis apie jį, bet, atvirkščiai, jeigu tarp mūsų atsirado kliūtis, pasakosime apie jį tik gerus dalykus ir melsimės už jį. Juk „*Mes esame Jo kūrinys, sukurti Kristuje Jėzuje geriems darbams, kuriuos Dievas iš anksto paskyrė mums atlikti*“ (Ef 2, 10). Patikėkite, visai nesunku rasti galimybę daryti gera. Aplink mus tiek daug tų, kuriems reikalinga pagalba, supratimas, mūsų dalyvavimas, užuojauta ir atjauta. Eikite pas juos. Neatidėliokite to rytdienai, nes jūsų laukia šiandien. Tapkite Dievo žodžio vykdytojais, kuris ragina: „*Švelniai mylėkite vienas kitą broliška meile*“ (Rom 12, 10). Argi mes nepašaukti „*džiaugtis su besidžiaugiančiais, verkti su verkiančiais*“? (Rom 12, 15). Juk kiekvienas iš mūsų, be abejonių, gavo kokią nors ypatingą dovaną iš Dievo, kad galėtų tarnauti kitiems. Tai gali būti pamokymas, labdara, geradarystė, užtarimo malda, mokymas, sielovados darbas. Atiduodami save kitiems patys patiriame džiaugsmą, nes žinome, kad esame naudingi. Juk gyvenimas, pragyventas tik dėl savęs, yra tuščias ir neprasmingas.

Būdamas žemėje, Viešpats kvietė nešti taiką kitiems ir sakė: „*Palaiminti taikdariai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais*“ (Mt 5, 9). Visais laikais, kiek egzistuoja Žemė, tarp žmonių buvo daug priešiško, neapykantos, pykčio, žiaurumo ir prievartos, dėl to vyko nenutrūkstamai pasikartojantys karai. Todėl Jėzus visada kvietė Savo vaikus visur nešti su savimi taiką, atsakant gerumu į blogį. To korintiečius mokė Paulius, ragindamas sekti jo pavyzdžiu: „*Keikiami – laiminame, persekiojami – kenčiame, piktžodžiaujami – maloniai atsakome*“ (1 Kor 4, 12-13).

Tad ir mes to mokykimės siekdami būti taikdariai. Aplink tiek žiaurumo ir pykčio, kad pavargusios sielos trokšta meilės ir gerumo, kaip laukia lietaus karščio išvarginta dykuma.

Biblijoje apie tai, kokie turėtų būti mūsų santykiai su artimaisiais, parašyta: „*Neliudyk neteisingai prieš savo artimą*“ (Iš 20, 16); „*Negeisk savo artimo namų... žmonos... jaučio... asilo... nieko, kas yra tavo artimo*“ (Iš 20, 17); „*Jei kas pasiskolina iš savo artimo...privalo atlyginti nuostolį*“ (Iš 22, 14); „*Kas nusidėtų Viešpačiui, nenorėdamas sugrąžinti savo artimui to, ką tas jam buvo patikėjęs ar paskolinęs, arba ką nors prievarta atimtų, arba apgautų savo artimą, arba, radęs pamestą daiktą, išsigintų, arba melagingai prisiektų, arba padarytų kitą nuodėmę, kadangi jis nusidėjo ir yra kaltas, turi grąžinti tai, ką atėmė ar apgaule įsigijo, ar buvo gavęs pasaugoti, ar surado, ar melagingai prisiekė. Jis turi atlyginti ir pridėti penktąją dalį savininkui tą dieną, kai aukoja auką už kaltę*“ (Kun 6, 2-5); „*Prakeiktas, kuris perkelia savo artimo žemės ribų ženklą*“ ir „*Prakeiktas, kuris užmuša savo artimą*“ (Išt 27, 17,24); „*Nespauskite ir neišnaudokite savo artimo*“; „*Teisme teiskite teisingai, neatsižvelgdami, ar tai beturtis, ar žymus asmuo*“; „*...mylėkite savo artimą kaip patys save*“ (Kun 19, 13,15,18 ir Rom 13, 9); „*Viešpatie, kas gali pasilikti Tavo palapinėje ir gyventi Tavo šventajame kalne? Tas, kuris gyvena dorai, elgiasi teisiai ir savo širdyje kalba tiesą; kuris savo liežuviu nešmeižia, nedaro pikto savo artimui ir neplūsta kaimyno*“ (Ps 15, 1-3; „*Neplanuok pikta prieš savo artimą*“ (Pat 3, 29); „*Kas niekina savo artimą, nusikalsta*“ (Pat 14, 21); „*Meilė nedaro blogo artimui*“ (Rom 13, 10); „*kiekvienas iš mūsų tebūna malonus artimui jo labui ir pažangai*“ (Rom 15, 2); „*...kiekvienas tekalba tiesą savo artimui*“ (Ef 4, 25) ir t.t.

Gali būti, kad tokių žodžių sukrėstas skaitytojas pasipiktinęs pasakys: „*Taip, bet argi negali būti taip, kad kas nors iš artimųjų mano atžvilgiu elgiasi neteisingai. Kodėl tik aš turiu pripažinti savo klaidas ir laikyti save kaltu, jeigu ką nors darau ne taip, tuo tarpu kiti mano atžvilgiu elgiasi daug blogiau?!.*“

Ką gi, mūsų „Aš“ visada nori pasiteisinti. Ir tam jis išsirenka patį trumpiausią ir lengviausią kelią lygindamas save ne su tais, kurie geresni, o su tais, kurie blogesni už mus. Kai peržvelgę savo žodžius, darbus, reakcijas ir pasakutinius poelgius nieko tokio labai blogo savyje nerandame, tada ir mūsų sąžinė greitai nusiramina. Deja, viskas atrodytų visiškai kitaip, jeigu save lygintume su tais, kurie turėdami tą pačią prigimtį visada lieka Dievo vaikais ir yra labai dvasingi. Tokių pavyzdžių galima rasti ne tik Biblijoje, bet ir mūsų dienomis, jeigu tik atidžiai pažiūrėtume į tuos, kurie gyvena tarp mūsų. Gali būti, kad jų ne tiek ir daug, bet jie yra, ir būtent jų egzistavimo faktas mūsų paskutiniaisiais, piktais laikais atima bet kokią teisę pateisinti savo nedorą gyvenimą.

Niekas nesiginčija, kad būti tikru ir ištikimu Biblijai Dievo vaiku mūsų dienomis nelengva. Sunku – taip, bet ne neįmanoma. Ir kokie mes būsime priklausome tik nuo mūsų, žiūrint, kokią pasirinksiame kelią sekdami Viešpačiu: lengvą melagingos vilties ir nusiramino kelią arba sunkų kovos ir nusikryžiovimo su Kristumi, tai yra kasdienio savo „Aš“ numarinimo kelią. Kaip Senojo Testamento teisiesiems: Enochui, Nojui, Jobui ir Abraomui juos supančio pasaulio negarbė nesutrukdė gyventi dorovingai Dievo akivaizdoje, taip pyktis, žiaurumas, neapykanta, melas ir šiuolaikinio gyvenimo purvas negalima sutrukdyti gyventi garbingai, tyrai ir šventai, kaip šito nori Viešpats.

5 skyrius

Meilė pinigams – visų blogybių šaknis

Nuo amžių kultūringoje visuomenėje kalbėti apie pinigus nebuvo priimta. Jei kas nors iš smalsumo teiraudavosi kito apie pelną ar atlyginimą, tai buvo laikoma neišsiauklėjimo ir netaktiškumo požymiu. Dvidešimtajame amžiuje buvusiose Rytų bloko valstybėse, kur vyravo socialistinė sistema, niekas to nesmerkė. Tačiau Vakarų valstybėse toks elgesys visada buvo nepriimtinas. Tokios yra etiketo taisyklės.

Taisyklių paisoma tik visuomeniniame žmonių gyvenime. Vidiniame gyvenime finansiniai klausimai pagal savo reikšmingumą yra vos ne pirmoje vietoje ir užvaldo žmogaus mintis, norus ir siekius. Kai kuriems žmonėms pinigai tampa viso gyvenimo tikslu ir esme. Jie pastūmėja imtis neteisėtų veiksmų: nuo apgavystės ir smulkių vagysčių iki žudymo ir kitų sunkių nusikaltimų. Vaikydami pinigų, aukso ir turtų tūkstančiai padėjo savo galvas ten, kur jų siekė. Kai buvo atrasti tauriųjų metalų telkiniai, aukso karštligė privedavo žmones prie beprotystės, atimdavo blaivų protą, sveikatą ir gyvybę.

Civilizuoto žmogaus sąmonėje beveik viskas yra susiję su pinigais: jo gerovė, padėtis visuomenėje, galimybė laisvai naudotis visokiais malonumais ir pramogomis, kelias į valdžią ir šlovę – visa tai, ką žmonės vadina laime. Ir nors gyvenimas kartkartėmis įrodo, kad viskas yra kaip tik atvirkščiai, dėl to žmonių psichologija nesikeičia. Istorija kartoja: besiveržiantys prie turtų sudega jų ugnyje kaip skrendantys prie ugnies naktiniai drugeliai.

Saliamonas, kuris, kaip tvirtina Biblija, buvo turtin-
gesnis už visus žemės karalius, kartą pasakė: „*Kas pasitiki*

savo turtais, kris, o teisusis žaliuos kaip lapas“ (Pat 11, 28). Šie prieš daugelį amžių pasakyti žodžiai teisingi ir šian-dien. Pinigai nutiesia kelią į pripažinimą ir pagarbą, už juos perkami turtai, pareigos, padėtis visuomenėje, pri-pažinimas ir šlovė, už juos galima įsigyti viską, išskyrus ramybę širdyje ir tikrąją laimę. Vis didėjantis žmogaus troškimas turėti daugiau didina besotį godumą. Troški-mas praturtėti tampa jo gyvenimo varomąja jėga. Tačiau bėga metai, ir vieną kartą jis suvokia, kad nei sėkmė, nei pripažinimas, nei pinigai, nei materialinė gerovė, nei be-ribės galimybės pasitenkinimo nesuteikia.

Apaštalas Paulius Pirmame laiške Timotiejui, pamokydamas savo dvasinį sūnų, kalba: *„Žinoma, dievotumas yra didelis pasipelnymas, kai jį lydi pasi-tenkinimas. Juk nieko neatsinešėme į pasaulį ir, aišku, nieko neišsinešime. Turėdami maisto ir drabužių, būkime patenkinti. Kas trokšta praturtėti, pakliūva į pagundymą ir į pinkles bei į daugelį kvailų ir kenksmingų geidulių, kurie paskandina žmones sugedime ir pražūtyje. **Visų blogybių šaknis yra meilė pinigams.** Kai kurie, jų geis-dami, nuklydo nuo tikėjimo ir patys save drasko aibe skausmų. Bet tu, Dievo žmogau, bėk nuo tų dalykų ir vykis teisumą, maldingumą, tikėjimą, meilę, kantrumą, romumą. Kovok gerą tikėjimo kovą, laikykis amžinojo gyvenimo, kuriam esi pašauktas ir išpažinai gerą išpa-žinimą daugelio liudytojų akyse... Šio amžiaus turtuo-liams įsakyk, kad nesididžiuotų ir nesidėtų vilčių į netikrus turtus, bet į gyvąjį Dievą, kuris apščiai visko mums teikia mūsų džiaugsmui. Tegul jie daro gera, tur-tėja gerais darbais, būna dosnūs, dalijasi su kitais. Taip jie pasidės gerus pamatus ateičiai, kad pasiektų amži-nąjį gyvenimą“ (1 Tim 6, 6-12, 17-19).*

Šioje pastraipoje pateiktas labai glaustas ir, ko gero, labai tikslus bei teisingas vienos iš labiausiai paplitusios

žmonių nuodėmės – meilės pinigams apibūdinimas:
„Visų blogybių šaknis yra meilė pinigams“.

Paulius, aprašydamas šią dvasinę ligą, primena, kad ateidami į žemę mes nieko neatsinešame. Ir tai iš tikrųjų taip. Naujagimis ateina į pasaulį mažas, bejėgis ir visiškai nuogas. Tik gimusį jį kieno nors rūpestingos rankos aprenkia pirmuoju drabužėliu. Kai žmogus baigęs savo kelią žemėje išeina į amžinybę, jis taip pat ten negali nieko pasiimti. Ir vėl kieno nors rūpestingos rankos jį mirusį aprenkia įkapėmis, kurios žemėje labai greitai suyra, apnuogindamos dūlėjantį kūną. Taip pasitvirtina teisingo Jobo žodžiai: „Nuogas gimiau, nuogas ir mirsiu“, kuriuos beveik pažodžiui pakartojo išmintingasis Ekleziastas: „Kaip gimė jis (žmogus) nuogas, taip nuogas ir išeis – nieko nepasims savo rankoje, ką užsi-dirbo“ (Job 1, 21 ir Ekl 5, 14).

Toks yra žmogaus santykis su materialine geroje jo kelio pradžioje ir pabaigoje. Tačiau laikotarpiu nuo gimimo iki mirties yra visiškai kitaip.

Gyvendami mes užsiėmę kaupimu, ir šitam mūsų „reikia...reikia“ nėra pabaigos. Jau mažutėliui naujagimiui reikia tiek daug. Jam reikalingi vystyklai, marškinėliai, šliaužtinukai, megztukai, kelnaitės, puskojinės, pėdkelnės, batukai, žaislai, lovytė, patalynė, higienos reikmenys, vaikiškas maistas ir dar daug visko. Mažyliui augant poreikių daugėja. Išmokęs vaikščioti ir kalbėti jis pradeda prašyti, neretai net reikalauti nupirkti tą ar kitą daiktą. Tada jau vieno žaislinio automobiliuko ar lėlės neužtenka. Jam reikia dar, dar ir dar. Taip jau kūdikystėje pasireiškia kaupimo poreikis, perduotas su tėvo sėkla ir motinos pienu. Ir taip iš kartos į kartą.

Gyvenime žmogui, be abejonės, daug ko reikia. Reikia apsirengti, valgyti, patalynės miegoti, namų prisi-glausti, darbo pragyventi ir taip toliau. Sąrašą visko, ko

mums reikia, galima būtų tęsti be galo. Stengdamiesi patenkinti šitą „reikia“ pamirštame Rašto žodžius: „*Turėdami maistą ir drabužį, būkime patenkinti*“ (1 Tim 6, 8). Esame praradę saiko arba, kitaip tariant, pasitenkinimo ir dėkingumo jausmą dėl to, kad mūsų norai yra daug didesni nei turėti tik tai, kas būtina. Todėl ir šiuos apaštalo Pauliaus žodžius retai kas priima rimtai. Mums atrodo, kad normaliam gyvenimui ir tikrai gerovei maisto ir drabužių pernelyg maža. Mes paprasčiausiai kratomės Biblijos patarimo, tvirtinančio, kad „...*dievotumas yra didelis pasipelnymas, kai jį lydi pasitenkinimas*“, ir kaupiame sau vis naujesnes „brangenybes“.

Viskuo patenkintas žmogus turi tai, ko nenusipirksi už jokus pinigus. Dievo žmogus E. Stenlis Džonesas (E. Stanley Jones) kartą pasakė: „*Kas nieko negeidžia, tam priklauso viskas. Neturėdamas nieko, jis turi viską, įskaitant ir patį gyvenimą... Jis turtingas, bet turtingas ne savo turto gausybe, o savo troškimų menkumu*“.

Žmogaus mąstymo logika yra tokia, kad jis negali suprasti Kristaus žodžių „*nesirūpinkite savo gyvybe, ką valgysite ar ką gersite, nei savo kūnu, kuo vilkėsite*“ (Mt 6, 25). Mums nesuprantama, kaip gi galima nesirūpinti, ką valgysime kiekvieną dieną. Juk be šito mes ir gyventi negalėtume! Beje, argi neišmintinga žmogui pasirūpinti materialine gerove, kuria džiaugsis senatvėje, arba pinigais, atidėtais „*juodai dienai*“? Juk negalima gyventi perdėm nerūpestingai, lengvabūdiškai ir neatsakingai! Nejaugi nuodėmė užsidirbti pinigų ir rūpintis savo kūnu? Nejaugi tai nėra būtinybė ir tiesioginė, svarbiausia mūsų atsakomybė? Nejaugi Dievas už tai gali mus smerkti?!..

Jei peržvelgsime Bibliją, suprasime, kad ji mums užsidirbti pinigų nedraudžia. Atvirkščiai, ji ragina tai daryti. Pavyzdžiui, apaštalas Paulius nuolat pats užsidirbdavo pragyvenimui bei patarė taip elgtis ir kitiems, sakydamas:

„Kas nenori dirbti – tenevalgo!“ (2 Tes 3, 10). Maža to, jis ragino dirbti galvodamas ne tik apie save, bet ir apie kitų poreikius: „Kas vogdavo, tegu daugiau nebevagia, bet dirba, darydamas savo rankomis gerus darbus, kad turėtų iš ko padėti stokojančiam“ (Ef 4, 28).

Problema yra ne ta, kad mes turime pinigų, bet svarbu, koks mūsų požiūris į juos: ar jie mums reikalingi mūsų poreikiams tenkinti, ar mes, pernelyg juos mylėdami tarnaujame jiems patys. Čia yra tik dvi galimybės: arba jie bus mūsų vergai, arba – mūsų šeimnininkai. Taigi užsidirbti pinigų yra teisinga, o mylėti juos – nuodėmė. Ypač pavojinga kai jie tampa pagrindiniu mūsų gyvenimo tikslu ir svajone, nes tokiu atveju mes greitai galime tapti to „aukso versio“ vergais.

Dirbdami nesistenkime už savo darbą gauti kuo daugiau. Didesnio uždarbio siekis pervargstant kenkia ne tik sveikatai, bet ir dvasiniam gyvenimui, maldoms bei tarnavimui Viešpačiui. Labai dažnai tai daro didelę įtaką šeimoms santykiams. Juk jokia pinigais įgyta materialinė gerovė negali atstoti namų aplinkos harmonijos, tarpusavio santykių ir abipusio dėmesingumo.

Užsidirbdami lėšų pragyvenimui neturėtume tapti jų tarnais, užsikrėsti kaupimo troškuliu, kuris gali pavergti ir dvasiškai išsekinti mūsų sielą. Ne veltui Dievo žodis teigia, kad negalima vienu metu tarnauti dviem šeimnininkams: Dievui ir mamonai, t.y. turtams (Mt 6, 24).

Negalima užmiršti dar vieno dalyko: pinigai turi būti uždirbami tik sąžiningai. Štai kodėl nesąžiningais būdais įsigyjamos lėšos ištekės kaip vanduo ir taps ne palaiminimu, o prakeikimu. Tai ypač svarbu žinoti krikščionims. Jiems yra visiškai neleistina užsidirbti pragyvenimui apgaule, įvairiomis machinacijomis, suktybėmis ir pasinaudojant įstatymų spragomis, pavyzdžiui, ven-giant mokesčių, pateikiant neteisingus duomenis apie

atliktą darbą, savo poreikiams pasisavinant gamybines medžiagas.

Visais laikais žmonių požiūris į pinigus nebuvo vienas. Senojo Testamento laikais išmintingasis Agūras maldavo Dievo neduoti jam nei skurdo, nei turtų (Pat 30, 7-9). Turtingas jaunuolis nerado savyje jėgų atsisakyti savo turto ir sekti paskui Jėzų (Mt 19, 16-22). Ananijas ir Sapfira sprendami finansinius reikalus griebėsi apgaulės, dėl kurios neteko savo gyvybių (Apaštalų darbų 5-as skyrius). Besiverčiantis kerėjimais Simonas manė už pinigus nusipirksiąs Šventosios Dvasios dovaną ir vos išvengė griežtos bausmės (Apd 8, 9-24). Apaštalas Paulius galėjo gyventi turėdamas pinigų ir jų neturėdamas: *„Esu patyręs ir skurdą, ir perteklių. Visa ko esu ragavęs: buvau sotus ir alkanas, turtingas ir beturtis“* (Fil 4, 12).

Taip yra ir mūsų dienomis. Stengdamiesi turėti daugiau pinigų žmonės siekia pačių įvairiausių tikslų. Lošiantys loto ir perkantys loterijos bilietus svajoja apie „*laimingą*“ numerį, kuriam atiteks didelis prizas ir kuris atvers duris į slapčiausių svajonių išsipildymą. Siekiantys lengvų pinigų tampa azartiškais kazino ir lošimo automatų įstaigų lankytojais, nesuvokdami, kad užkibo ant jau daug sielų tokiu būdu pražudžiusios šėtono meškerės kabliuko. Verslininkai kartais pasiruošę griebtis visko, kad padidintų savo pajamas. Kelionių mėgėjai ištisus metus dirba dieną ir naktį, kad per atostogas, keliaudami po pasaulį, galėtų sau leisti viską. Turtuoliai nuolat planuoja, kur naudlingiau investuoti savo kapitalą ir tokiu būdu padidinti savo turtą. Visi mano, kad pinigai suteiks laimę, nors Dievo žodis apie tai kalba kitaip: *„Kas trokšta praturtėti, pakliūva į pagundymą ir į pinkles bei į daugelį kenksmingų ir kvailų geidulių, kurie paskandina žmones sugedime ir pražūtyje“* (1 Tim 6, 9) ir *„Žiūrėkite, saugokitės godumo, nes žmogaus gyvybė nepriklauso nuo jo turto gausos“* (Lk 12, 15).

Daugelio turtingų žmonių nelaimingi ir tragiški likimai patvirtina šių Biblijos teiginių teisingumą. Tie, kurie galėjo sau leisti viską, ko tik troško jų siela, kurie švaistėsi pinigais ir skendo prabangoje, dabinosi auksu ir brangenybėmis, mėgavosi nesuskaičiuojamais malonumais ir pramogomis, vieną dieną prarado tuo bet kokią susidomėjimą, pasinėrė į gilią depresiją, pateko į psichiatrines ligonines ir baigė gyvenimą tragiška mirtimi ar savižudybe. Pakanka prisiminti daugelio visų tautų ir visų laikų didžiųjų valdovų ir kitų garsių ir ryškių asmenybių bei šių laikų Holivudo superžvaigždžių gyvenimus, kad įsitikintume, jog turtai nesuteikia laimės.

Koks palaiminimas skaityti apaštalo Pauliaus žodžius: *„Kalbu ne todėl, kad stokoju, nes išmokau būti patenkintas savo būkle. Esu patyręs ir skurdą, ir perteklių. Visa ko esu ragavęs: buvau sotus ir alkanas. Aš visa galiu Kristuje, kuris mane stiprina“* (Fil 4, 11-13).

Gaila, kad šiuolaikiniai krikščionys šio tikro Dievo vaiko žodžius vis rečiau pritaiko savo gyvenime. Mums dabar vis sunkiau būti patenkintiems, nes mūsų sielai nuolat ko nors trūksta. Įsigydami viena ar kita mes nepasitenkiname, o nuolat norime daugiau. Labiausiai stebina tai, kad kaupimo aistra ypač greitai „*suserga*“ tie, kurie gyvenę kukliai atvyko ten, kur yra visos sąlygos pagerinti savo gyvenimą, kitaip sakant, tie, kurie, anot rusų patarlės, „iš purvo pateko į kunigaikščius“. Praeina visai nedaug laiko ir stebiesi – jiems jau nepatinka jų namas ir automobilis jau per prastas. Pradedami statyti architektūros požiūriu įmantrūs namai, primenantys mažus rūmus, perkami automobiliai, kuriems net turtuoliai pagaili pinigų. Ir viskas dėl puikybės. Pažiūrėkit tik, ką aš turiu!

Vystantis mokslui ir technikai mūsų gyvenimo sąlygos gerėja. Be to, yra daugelis dalykų, kurių anksčiau

nežinojome, o dabar jau ir gyventi be jų nebegalime. Prieš dešimt penkiolika metų mūsų namuose kompiuterių nebuvo. Šiandien daugelis jaunų žmonių, nepaisydamai didelės kainos, siekia įsigyti pačius naujausius jų modelius. Kai kurie išgyvena vos ne tragediją, jei ko nors trokštamo neįstengia įsigyti. Deja, dažnai nutinka, kai tokie naujovių siekėjai pagaliau įsigiję tai, ko taip trokšta, suvokia, kad tai bevertis daiktas, ir daugiau tuo svajonių objektu iš vis nebesidomi.

Norint būti laimingam ir patenkintam gyvenimu visiškai nebūtina vaikytis paskutinių technikos naujovių, prikimšti spintas vis naujesnių apdarų, statyti vieną po kito namus, žavėtis naujausiais automobilių modeliais, pasinerti į komfortą, ieškoti malonumų ir pramogų, stengiantis išplėsti iš gyvenimo visa, ką tik jis gali pasiūlyti. Visa tai tik apgaulingas mirażas! Žmogaus laimei reikalingas Dievas. Kūriniui reikalingas artumas su savo Kūrėju. Tiktai turėdamas Jį savo širdyje, žmogus galės būti patenkintas ir su dėkingumu naudosis tuo, ką turi, neatsižvelgdamas, ar tai daug, ar mažai.

Turtai ir pinigai yra nelengvas išbandymas visiems, o jauniems, gyvenimu neišbandytiems žmonėms, tai gali būti ypač pavojinga. Gavę aukštas pareigas, įsteigę savo nuosavą verslą arba gavę didelį palikimą jie pradeda dykaduoniauti, perka brangias mašinas, pasineria į aistrų ir malonumų pasaulį nieko sau neatsakydami. Toks elgesys, žinoma, prie gero nepriveda. Kaip sūnus palaidūnas, pavaizduotas Evangelijos palyginime, toks jaunuolis (ar mergina) paprastai savo dienas baigia puotomis ir paleistuvystėmis, pradžudydamas savo jaunystę, sveikatą ir karjerą. Daugelį jaunų žmonių nuo mamonos pavojaus Dievas išgelbėjo neleisdamas jiems įgyvendinti savo finansinių projektų ir planų.

Pinigai atlieka savo griauinantį vaidmenį visur ir visada, neišskiriant ir bažnyčios reikalų. Niekam ne paslaptis, kad patys rimčiausi nesutarimai tarp tikinčiųjų, taip pat ir tarp ir vadovaujančių brolių, kyla dėl finansinių reikalų. Kad ir kaip būtų gaila, tenka pripažinti, kad teisinga sena rusų patarlė, teigianti, kad *„kai pro duris įžengia pinigai, meilė iš namų sprunka pro langus“*.

Pastarajame dešimtmetyje dėl didelių ekonominių permainų buvusio Rytų bloko šalyse ir didelės migracijos bangos į Vakarų šalis poreikis praturtėti tarp tikinčiųjų stipriai išaugo. Vaikydami lengvai uždirbamų pinigų ir stengdamiesi būti svarbūs kitų akyse kai kurie krikščionys ėmėsi verslo, kuriam atiduoda ne tik laiką, įgūdžius ir jėgas, bet ir kuris verčia neteisingai elgtis, padaro daug žalos jų sieloms ir dvasiniam gyvenimui.

Trys anksčiau gyvenę skirtingose pasaulio šalyse krikščionys įsteigė bendrą verslą. Po kelerių metų vienas iš jų dėl verslo atsisakė pastoriaus tarnavimo, kiti du prarado dvasinį uolumą ir bet kokią poreikį tarnauti Viešpačiui. Dabar visos jų mintys buvo tik apie sėkmingas dalykines operacijas, naudingas sutartis ir tolimesnį jų verslo klestėjimą. Meilė pinigams tapo klampiu liūnu, pamažu įsiurbiančiu jų sielas. Visus dvasiškai patyrusių krikščionių perspėjimus apie jiems gresiančius pavojus jie paniekinamai atmetė, tvirtindami patys žiną, kaip jiems elgtis. Viskas baigėsi tuo, kad vienas jų subankrutavo ir prarado absoliučiai viską, ką turėjo. Kitas pasiekęs savo verslo viršūnę tragiškai žuvo, o trečias už sukčiavimą ir mokesčių vengimą pateko už grotų.

Kur viešpatauja meilė pinigams, ten anksčiau ar vėliau išryškės kylančios iš jos nuodėmės: godumas, šykštumas, šykštavimas, gobšumas, turto kaupimas, nepasotinamumas, grobimas, savanaudiškumas ir Dievo *„apvaginėjimas“*.

Godumas – tai perdėtas, nesuvaldomas siekis patenkinti savo norus, potraukis įsigyti ir pasipelnyti, nesugebėjimas savo paaukoti kitiems. Šį nepatrauklų kito žmogaus charakterio bruožą mes pastebime ir pasmerkiamo labai greitai, tačiau savyje jo nematome arba pateisiname tai vadindami ekonomiškumu, taupumu arba protingu įžvalgumu.

Godumas pasireiškia ne tik dideliuose dalykuose, bet ir smulkmenose, kai tas, kuris gali daug paaukoti, staiga pastebi negalįs išsiskirti su koku nors menkniu. Veikdamas žmogaus psichiką godumas gali taip pa-keisti jo moralę, kad, siekdamas geidžiamų dalykų, jis bus pasiryžęs vogti, apgauti, išduoti, pasisavinti turtą ir imtis kitų rimtų piktadarysčių. Godžios, griebiančios rankos – tai prakeikimas, kuris anksčiau ar vėliau žmogų pražudys. Todėl tas, kuris neišpažįsta šios ydos kaip nuodėmės ir neatsisakys jos, gali prarasti išgelbėjimą. Ne veltui gi parašyta, kad *„nei vagys, nei gobšai, nei keikūnai, nei plėšikai nepaveldės Dievo karalystės“* (1 Kor 6, 10).

Visiška priešingybė godumui yra dosnumas, kuris pavergia žmonių širdis. Dosnus žmogus pelno apdovanojimus, kurie visiems kitiems tiesiog nesuvokiami, pavyzdžiui, kaip džiaugsmas Viešpaties vardu daryti gera. Dosnumas kuria pelną duodančiajam ir patvirtina, atrodytų, prieštaraujantį sveikam protui Dievo žodžio teiginį: *„Vieni dosniai dalina ir turtėja, kiti pasilaiko daugiau negu reikia, bet dar labiau nuskursta“* (Pat 11, 24). Liaudies išmintis sako: *„Mes duodame todėl, kad turime, o turime – todėl, kad duodame“*.

Kad ir kaip atrodytų keista, taip yra iš tikrųjų. Kuo daugiau duodi, tuo daugiau turi, ir kuo daugiau kaupi, tuo greičiau skursti. Dosnumas kuria perteklių, o godumas ir šykštavimas maitina skurdą. Žinomas teologas Viljamas Makdonaldas (William McDonald) teigia:

„Kiekvienas, kuris yra per daug ekonomiškai ir taupus, galimas dalykas, gali pasigirti savo solidžia sąskaita banke, tačiau jo sąskaita džiaugsmo banke menka, o indėlis į dangaus banką artimas nuliui“.

Solidi suma taupomoje knygelėje dovanoja pasitikėjimo rytojumi iliuziją, tačiau tik ne tą tikrą išliekantį džiaugsmą. Jokie, net patys aukščiausi, procentai už indėlį banke nėra iš tolo neprilygs džiaugsmui, kuris apima širdį matant, kaip tavo pinigai naudojami kitų gerovei ir Dievui šlovinti. Pats Dievas mūsų atžvilgiu yra dosnus ir kilniaširdis. Jis, kad mus išgelbėtų, paaukojo Savo vienintelį Sūnų. Nejau tai žinodami mes visą savo gyvenimą būsime laikomi šykštuoliais?!

Godumas visada koja kojon eina kartu su **šykštumu**, tai yra perdėtu taupumu, kai žmogus, gailėdamas ką nors atiduoti kitiems, stengiasi išvengti bet kokių išlaidų, kad ir pačių mažiausių, šitaip pasiekdamas aukščiausią jo išraiškos laipsnį – **šykštavimą**. Kartais negalima nesistebėti, kaip žmonės dreba dėl kiekvieno cento ir prieš atiduodami ar užmokėdami pinigus daug kartų juos perskaičiuoja. Tokius vadina šykštuoliais, sakydami, kad „iš jų žiemą sniego neišprašysi“.

Mąstydamas apie šykštumą ir šykštavimą nejučia prisimeni rusų rašytojo N.Gogolio „Mirusių sielų“ personažą Pliuškina. Kadaise taupus šeimininkas ir tūkstančio baudžiauninkų sielų valdytojas apsėstas beprasmiškos kaupimo aistros „*galų gale virto kažkokia žmonijos prapleša*“. Savo šykštumu jis ne tik nugalabijo savyje bet kokią žmogiškumą ir išgyvendino iš savo sielos visus gerus jausmus, bet ir prarado sveiką gyvenimo nuovoką. N.Gogolis, aprašydamas beprasmiškai besisukantį Pliuškino godumo ratą, išryškina tragišką jo likimo esmę, prilygindamas jį vorui, įsipainiojusiam į savo voratinklį. Mokykloje mes iš to šykštuolio hipertrofuoto godumo smagiai

juokėmės, tačiau su amžiumi mes patys neretai panašėjame į jį.

Godumo ir šykštumo apsėstiems žmonėms būdingas **nepasotinamumas** – nepasitenkinimas tuo, ką jau turi, ir turto **kaupimas**, pasireiškiantis begaliniu troškimu įsigyti, kaupti atsargas, praturtėti.

Neretai tos nuodėmės išryškėja kai žmogus ima kaupti įvairius daiktus ne dėl to, kad jie jam reikalingi, o todėl kad juos galima gauti veltui ar labai pigiai, arba kaupia ateičiai manydami, kad galbūt viso to kada nors prireiks. Taip visokiausiomis „*gėrybėmis*“ užverčiamas rūšys, sandėliukai, palėpė, o to „*prireiks*“ vis negana. Bėga laikas, ir besotis potraukis įsigyti pereina į **gobšumą**, pasireiškiantį nesuvaldomu, aistringumu noru turėti vis daugiau.

Dievo žodis kalba: „*Siurbėlė* (nepasotinamumo alegorija – vert. past.) *turi dvi dukteris, kurios šaukia: „Duok, duok!“* (Pat 30,15). Ir taip yra iš tikrųjų. Kenčiantys nuo šios ydos žmonės pasakyti sau „*Gana!*“ paprasčiausiai neturi jėgų. Jie karštligiškai trokšta turėti viską, net ir tai, ko jiems nereikia. Nepasotinamas gobšumas valdo verslininką, kuris bet kokia kaina stengiasi padidinti savo turtą ir kurio visos mintys sukasi tik apie pelno siekimą. Apimtos kaupimo troškulio namų šeimininkės sukasi begalinių pirkinių rate, nors visos spintos ir visos lentynos jau nebeatlaiko sudėto „*gėrio*“ svorio.

Kur nepasotinamumas ir kaupimas, ten būtinai bus ir **grobimas** – aistra pasiglemžti visokių žemiškų gėrybių, nepasotinamas troškimas pasisavinti. Gobšumas ir grobimas ypač pasireiškia dalijantis palikimą. Stengdamiesi gauti kiek įmanoma daugiau turto ar lengvų pinigų artimi giminės sugeba virsti pikčiausiais priešais, nebesugebančiais pasidalinti namo, baldų, vasarnamio, jachtos, bran-
gaus servizo ir kitų daiktų, likusių po žmogaus mirties.

Gobšumas – ne kas kita kaip stabmeldystė, nes mūsų norai iškeliami aukščiau Dievo valios. Gobšumas melagingas, nes jis visomis išgalėmis stengiasi įtikinti, kad materialinės vertybės suteikia laimę. Gobšumo vedami žmonės pasiruošę bet kam: apgavystei, bet kokiai nuodėmei ar sandoriui, kad tik pasiektų savo tikslų. Pateisindami tokias savo nuodėmes žmonės tvirtina, kad būtų tiesiog kvaila neatidėti ko nors „*juodai dienai*“. Kas žino, kaip toliau susiklostys jų gyvenimas. Dievo vyras Deividas C.Egneris (David C.Egner) šį reiškinių komentuoja taip: „*Mes visi branginame tai, ką turime, ir nėra čia ko gėdintis. Bet Kristus pasakė, kad ne daiktai turi valdyti mus, o mes juos, nes, ką užgyvenome žemėje, į amžinybę nepasiimsime. Mūsų namai – tai paprasčiausios dėžutės, kur mums šilčiau ir sausiau nei tūnoti po sniegu ar mirkti lietuje. Mūsų automobiliai – tai tik priemonė keliauti iš vienos vietos į kitą. Ir jei jau nei vieno, nei kito į tą pasaulį negalėsime pasiimti, ar ne protingiau juos vertinti tik kaip laikinus daiktus*“.

Žinodamas, kaip lengvai žmogus prisiriša prie turtų, Jėzus kalbėjo: „*Nekraukite sau turtų žemėje, kur kandys ir rūdys ėda, kur vagys įsilaužia ir vagia. Bet kraukite sau turtus danguje, kur nei kandys, nei rūdys neėda, kur vagys neįsilaužia ir nevagia, nes kur tavo turtas, ten ir tavo širdis*“ (Mt 6, 19-21). Ir taip yra iš tikrųjų. Paprastai mūsų širdis yra ten, kur mūsų turtas, ar tai būtų namas, butas, vasarnamis, automobilis, verslas, firma ar sąskaita banke.

Kita nuodėmė, kilusi iš meilės pinigams, yra **savanaudiškumas** arba **gobšumas**, tai yra asmeninės naudos ieškojimas, pastangos iš visko turėti materialinės naudos, prasigyventi arba praturtėti kito sąskaita.

Ko tik nesiima kai kurie žmonės, kad galėtų sutauptyti dar vieną centą. Ekonomiškumas ir taupumas iš esmės nėra yda. Švaistyti pinigus bet kur – negerai ir

neprotinga. Tačiau taupyti kitų sąskaita – tai jau visai kas kita. Viešpats nenori, kad siekdami sau naudos mes ką nors skriaustume, žemintume ar išnaudotume. Taip pat ir Šventasis Raštas mus ragina ieškoti ne savo, o kito naudos (1 Kor 10, 33).

Tačiau toks požiūris mūsų kūniškai, nuodėmingai prigimčiai yra visiškai nepriimtinas. Kiti jai nerūpi. Ji ieško tik sau naudos. Galima tik stebėtis, kaip stipriai kai kurie žmonės, net ir krikščionys, yra paveikti gobšumo. Siekiant naudos jų niekas nesustabdys, ir jie vadovaujasi principu „*nugriebk savo duonos riekelei svietimo sviesto sluoksnėlį*“. Tokiu atveju imamas visko: melo, apgaulės, sąmoningo klaidinimo, pasinaudojimo artimu savo tikslais, dokumentų klastojimo, įvairių prirašinėjimų ir daugelio kitų dalykų. Kai taip elgiasi šio pasaulio žmonės, tai galima suprasti, nes tarp jų viskas yra pagrįsta melu. Tačiau kai tai daro tikintys, suglumęs galvoji, kaip jie tikisi išsigelbėti, žinodami, kad „...*ten* (į šventą miestą dangiškąją Jeruzalę) *niekas nepateks kas netyra, joks nešvankėlis ar melagis...*“ (Apr 21, 27).

Apaštalas Judas savo laiške apie tokius kalba šitaip: „*Vargas jiems! Jie pasuko Kaino keliu, godžiai pasidavė Balaamo paklydimui dėl pelno, pražudė save Korės maištu*“ (Jud 11). Neištikimas Dievui pranašas Balaamas iš gobšumo buvo pasirengęs prakeikti Dievo tautą ir, be abejonės, būtų tai padaręs, jeigu Dievas nebūtų jo sustabdęs.

Stulbina, kad tokių dalykų gali imtis Dievo vedamas žmogus, kuris pats save apibūdina taip: „*Kalba žmogus, Beoro sūnus Balaamas, kurio akys atvertos, kuris girdi Dievo žodžius, pažįsta Aukščiausiojo mokslą, mato Visagalio regėjimus ir krinta atvertomis akimis*“ (Sk 24, 15-16). Gobšumas, susiviliojimas turtu ir naudos sau ieškojimas baigėsi tuo, kad žydai „*Nužudė kardų ir Beoro sūnų Balaamą*“

(Sk 31, 8). Taip jau ne pirmą kartą yra pasitvirtinama Šventojo Rašto tiesa: „*Atpildas už nuodėmę – mirtis*“ (Rom 6, 23). Godumas, gobšumas ir naudos ieškojimas gali taip aptemdyti žmogaus protą, kad turėdamas „*atvertas akis*“, jis gali tapti aklas ir pražūti.

Daugelis dalykų, kurie vyksta tarp žmonių, daromi iš gobšumo, ar tai būtų darbe, ar tarnyboje, ar mokslo įstaigoje. Taip pat iš gobšumo kuriami ir asmeniniai santykiai. Neretai net pažintys ar draugystė užmezgamos dėl tų pačių priežasčių: ieškoti sau naudos. Pavyzdžiui, vienas ar kitas kontaktas su žinomais žmonėmis atveria didesnes galimybes tolesniems veiksams ir kelia autoritetą kitų akyse.

Tačiau ypač liūdna, kad meilė pinigams ir gobšumas sužalojo ne tik pasaulį, bet ir prasiskverbė į įvairias dvasinio gyvenimo sferas. Vis dažniau taip vadinamas „*Dievo darbas*“ daromas iš išskaičiavimo, kad už tai bus mokamas honoraras, ir dažnai labai jau nemažas. Taip, tai teisinga, kad „*darbininkas vertas savo užmokesčio*“ (Lk 10, 7) ir „*Taip ir Viešpats patvarkė, kad Evangelijos skelbėjai gyventų iš Evangelijos*“ (1 Kor 9, 14), tačiau tai visiškai nepateisina tų, kurie pateikia sąskaitą už dovaną, kurią patys gavo iš Dievo.

Fritz Kreisleris (Fritz Kreisler), vienas žymiausių pasaulio smuikininkų, kartą pasakė: „*Muzika buvo manyje nuo pat gimimo. Dar neišmokęs abėcėlės aš jau instinktyviai žinojau partitūrą. Tai Apvaizdos dovana, ir čia nėra mano nuopelnų. Todėl aš neturiu teisės už savo muziką reikalauti net padėkos žodžių...*“

Deja, toks aukštas sielos kilnumas ir suvokimas, kad esi visiškai priklausantis nuo Duodančiojo, būdingas labai nedaugeliui Viešpaties vynuogyno darbininkų. Daugelis dalykų, susijusių su tarnyste Dievui, yra atliekami dėl pinigų. Galima neabejoti, kad jeigu staiga būtų

nustota mokėti už tai, ką vadiname krikščionišku darbu, tai didelė jo dalis būtų iš karto nutraukta. Dievo laukuose dirbantieji darbininkai neturėtų pamiršti, kad pagrindinis krikščioniško tarnavimo tikslas – duoti, o ne gauti. Tarnaudamas Dievui turtingas ne tas, kuris gauna pelną, o tas, kuris investuoja. Kuo daugiau mes atiduodame, tuo gausėnis palaiminimas ir didesnis apdovanojimas. Tada iš tikrųjų amžinybėje „*saiką gerą, prikimštą ir su kaupimu duos mums į užantį*“ (Lk 6, 38).

Asmeninės naudos dvasia yra priešiška krikščionybės dvasiai. Ištikimybės demonstravimas **vardan kažko** nėra tiesa. Mes taip pripratę viską vertinti su išskaičiavimu, kad net Dievo atžvilgiu plėtojame vartotojiškus santykius. Mums ne taip svarbu, kaip pasišvęsti Jo tarnavimui, o kiek galima daugiau iš Jo gauti. Kad tuo įsitikintume, pakanka įsiklausyti į savo pačių maldas, kuriose dažniausiai skamba žodis „*duok*“. Ir su šituo „*duok*“ nueiname taip toli, kad be jokio sąžinės graužimo išvardijame viską, ko tik geidžiame: namą, baldus, vasarnamį, valtį, automobilį, ir ne bet ką, o tam tikros spalvos, modelio ir variklio galingumo.

Kai kuriose krikščioniškose konfesijose ypač pabrėžtinai pamokslaujama apie duodantį Dievą. Jei šitas Dievas yra turtingas ir valdo visus žemės turtus, tai mes, Jo mylimi vaikai, turime visą teisę iš Jo prašyti visko. Iš tokio požiūrio kilo krikščioniškos gerovės ir klestėjimo teorija, kuri taip imponuoja mūsų meilei pinigams. Uolūs šios teorijos šalininkai nepailsdami kartoja, kad nuostabu matyti turtingą krikščionį, nes jo materialinė gerovė patvirtina, jog jis turtingo Tėvo sūnus. Tačiau tai tvirtindami jie kažkodėl pamiršta, kad iš dangaus nužengęs tikrasis Dievo Sūnus visiškai nebuvo turtingas. Jei atsisakome pasaulio ar ko nors kito su dingstimi iš Dievo gauti daugiau, mūsų atsisakymas visai nesusijęs su

Šventąja Dvasia. Tai tik apgailėtinas gobšumas iš išskaičiavimo.

Šios temos pabaigoje pakalbėkime dar apie vieną meilės pinigams apraišką, kuri pasireiškia krikščionių dvasiniame gyvenime ir, galima dalykas, yra pati painiausia ir nemaloniausia tema mums visiems – **Dievo apvauginėjimas**.

Yra vienas labai senas ir labai išmintingas posakis: *„Gali aukoti nemylėdamas, bet negali mylėti neaukodamas“*. Ir tai iš tikrųjų taip. Šventasis Raštas kalba: *„Nes Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė Savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą“* (Jn 3, 16). Dangiškasis Tėvas Savo meilę Savo kūriniiui žmogui įrodė iki galo auka, kuri aukščiau visų kitų aukų, kada nors atnašautų šioje žemėje. Norėdamas mus išgelbėti Jis nepagailėjęs atidavė kankinio mirčiai Savo vienintelį karštai mylimą Sūnų, Kuris vėliau pasakė: *„Niekas neturi didesnės meilės, kaip tas, kuris savo gyvybę už draugus atiduoda“* (Jn 15, 13).

Sutikime, jei kas nors tvirtina mus mylįs, mes turime teisę laukti tai patvirtinančių veiksmų ir poelgių. Kitaip tai tik tušti, niekuo nepagrįsti gražūs žodžiai. Lygiai taip yra ir dėl mūsų meilės Viešpačiui. Karštai tikindami, kad mes Jį mylime, privalome savo meilę patvirtinti savo elgesiu ir veiksmais.

Mylėti nesiaukojant neįmanoma. Tačiau ar ir mes taip elgiamės? Ką duodame Dievui ir ką pasiryžę Jam paaukoti? Viename sukrečiančiame paveiksle vaizduojamas žiauriu kankinimu ir pasityčiojimais sužalotas Kristus, o jo apačioje parašyta: *„Aš taip aukojausi dėl tavęs, o ką tu padarei dėl Manęs?!“*

Kaip mums, brangieji, atsakyti į šį klausimą? Ką mes padarėme ir ką jau sugebėjome duoti mūsų Gelbėtojiui? O gal mes apskritai nepajėgūs duoti, o įpratę tik

imti? Juk meilė ir yra meilė tik todėl, kad ji atiduoda, o neima, aukodama viską, ką turi, įskaitant ir pačią save. Girdėjau liudijimą, kad vienoje neturtingoje šalyje vargšas berniukas, matydamas, kaip žmonės prie Dievo altoriaus atneša savo dovanas, gaudžiai pravirko ir suvaitojo: „*Viešpatie! Aš neturiu nieko, ką galėčiau Tau duoti. Bet aš turiu galvą, sugebančią galvoti, rankas, kurios gali darbuotis, kojas, galinčias eiti. Visa tai Tu man davei. Ir, atsidėkodamas už Tavo gerumą, aš noriu visą save atiduoti Tau!*“.

Ištaręs šiuos žodžius berniukas gulė prie altoriaus.

Visi mes gerai prisimename istoriją iš Evangelijos pagal Morką apie tai, kai Jėzus sėdėjo šventykloje ir stebėjo, kaip turtingieji dėjo į iždinę savo aukas – solidžias pinigų sumas. Po to priėjo našlė ir paaukojo dvi pačias tais laikais mažiausias monetas. Kristus žinojo, kad tai buvo paskutiniai jos pinigai, ir tarė mokiniams: „*Iš tiesų sakau jums: ši beturtė našlė įmetė daugiausia iš visų, kurie dėjo į iždinę*“ (Mk 12, 43). Taigi Jis auką įvertino kitaip: ne pagal sumos dydį, o kokią dalį sudaro auka nuo to, ką aukotojas turi iš viso. Žinoma, Jėzus tuo nepasakė, kad mes turime atiduoti viską, ką turime. Taip kalbėdamas apie našlę Jis tik akcentavo, kad pati geriausia auka yra ta, kuri duodama iš be galo Jam atsidavusios ir Juo pasikliaujančios širdies.

Jėzaus pašaukti mokiniai, vėliau tapę apaštalais, paliko savo šeimas, turtą, luomą ir pasekė Jėzų gyvendami vos ne elgetų gyvenimą. Dievo žodyje keliose vietose kalbama, kad Kristaus ir pirmųjų apaštalų bažnyčios laikais daugelis tarnavo savo namais ir turtu. Evangelistas Lukas ypač akcentuoja Erodo namų prievaizdo Chūzo žmonos Joanos, taip pat Zuzanos vardus, nes jos dėl Dievo reikalų nieko savo negailėjo. Apie pasiryžimą Dievo reikalui aukoti savo namus užsimenama Apaštalų darbuose 2, 45 ir Hebrajams 10, 34.

Mūsų nuostatos dėl to visiškai kitokios. Kai reikia apsispręsti dėl kūniškų dalykų, pavyzdžiui, atostogų, kokios nors kelionės, gerų pirkinių, gražių drabužių, saldumynų, brangių baldų, televizoriaus, kompiuterio, automobilio ir panašiai, tai ir pinigų surandame, ir kainos nebaugina. O kai kalba nukrypsta apie sielos reikalus arba finansinę paramą Dievo reikalui, mums pinigų visada trūksta. Piktinamės, kai reikia mokėti už krikščionišką knygą, laikraštį, žurnalą, kasetę ar kompaktinį diską, ir tikiname save, kad visa tai turėtume gauti veltui arba už simbolinę kainą. Kai kurie „uolieji“ tokiems atvejams turi iš anksto paruoštą frazę: *„Veltui gavote, veltui ir duokite!“*

Gaila, kad taip kalbėdami jie negalvoja, jog veltui iš dangaus mes gauname tik orą, saulę ir lietų. Visa, kas žmogaus pagaminama, visada kainuoja, ir gauti tai veltui galima tik tada, jei kas nors už tai jau sumokėjo. Taigi savo kūnui, savo norams ir užgaidoms mums negaila nieko. O jei tai susiję Dievo reikalais ar mūsų pačių sielomis, daromės ypač apdairūs ir stengiamės sutaupyti kitų sąskaita. Prisiminkite, kiek kartų esate svarstę: duoti ar neduoti, paaukoti savo lėšas Dievo reikalui ar savo poreikiams ir pasisavinote tai, kas teisėtai priklauso Dievui.

Gal kas nors pasipiktinęs gali šaukti: *„Kaip galima taip kalbėti?! Aš juk nuolat duodu! Kiekvieno tarnavimo metu, kai pas mus bažnyčioje nešioja aukų krepšelį, į jį aš beveik visada ką nors įmetu! Todėl niekas negali man prieštarauti, kad aš nieko neaukoju!..“*

Taip, tai tiesa. Dabar daugelis arba beveik visi krikščionys tokiu būdu duoda Viešpačiui. Toks priverstinis pinigų rinkimas, vykstantis tarnavimo metu, virto nuobodžia rutina ir yra ne pati maloniausia tarnavimo dalis. Tačiau tarnautojai yra priversti tai daryti ir taip padengti bažnyčių išlaidas bei turėti galimybę kiek nors skirti

misionierių ir kitiems tarnavimams. Tikrai tokia rinkliava daugeliui sėdinčių salėje kelianti sunkiai slepiamą pasipiktinimą yra labiau panaši į duoklę ir visiškai nepuošia vykstančio tarnavimo. Tiesa, kad visa tai atrodytų tinkama ir pateisinama, už aukų krepšelius meldžiamės, prašome Dievo palaiminimo ir išminties, kaip surinktus pinigus racionaliai panaudoti. Taigi tai lyg ir nieko bloga. Viskas dievotai ir teisingai, jeigu ne vienas „bet“...

Vienas JAV rusų ir ukrainiečių bendruomenės pastorius su gailia šypsenėle pripažino: *„Žinote, žmonės pas mus aukoja taip, kad pagal vieno dolerio vertės banknotų skaičių galima sužinoti, kiek žmonių buvo tarnavime“*... Kaip sakoma, komentarai čia visai nereikalingi. Išties mūsų aukos labiau panašios į arbatpinigius, o ne į dovaną Dievui. Minėta bažnyčia nėra kokia nors išimtis, o atspindi tipinę situaciją, jau virtusią taisykle.

Rusai vartoja tokį posakį: *„Čia tau, Dieve, nes to man jau nebereikia“*. Vokiečių priežodis beveik toks pats: *„Čia tau, Viešpatie, kas nuo manęs atliko“*. Posakių esmė ta pati: Dievui aukojama kas nors atliekama arba tai, kas jau daugiau nebereikalinga.

Kadaise Dievas, rūstaudamas ant Izraelio tautos ir jos kunigų, atnašaujančių aukas, taip prakalbo Savo išrinkto pranašo lūpomis: *„Sūnus gerbia tėvą, o tarnas – savo šeimininką. Jei Aš tėvas, kur derama Man pagarba? O jei Aš šeimininkas, kur Mano baimė?... Aukodami ant Mano aukuro suteptą maistą Jūs klausiate: „Kaip mes sutepame jį?“ Negerbdami Viešpaties stalo. Jei aukojate aklą, raišą ar ligotą gyvulį, ar tai nėra blogai? Įteik tokį savo valdovui! Ar jam patiks, ar jis maloniai tave priims?“... ar Aš turiu tai priimti iš jūsų?“ – sako Viešpats“ (Mal 1, 6-8,13).*

Dabar mes gyvulių Dievui, žinoma, neaukojame. Tačiau ant Dievo aukuro atnašaujame kita. Kyla klausimas,

kas yra tas kita? Ar Dievas šiandien nepriverstas apie mūsų aukas kalbėti, kad jos, Jo akimis, ne kas kita kaip „raiša“, „ligota“ ar „vogta“?

Tenka pripažinti, kad mes nelabai mėgstame skaityti pranašo Malachijo knygą, ir ypač šias eilutes: „*Ar gali žmogus apiplėšti Dievą? Tačiau jūs apiplėšėte Mane. Jūs sakote: „Kaip mes apiplėšėme Tave?“ Dešimtinėmis ir aukomis! Prakeikimas krinta ant jūsų, kadangi jūs, visa tauta, apiplėšėte Mane. Atneškite visas dešimtines į sandėlius, kad būtų maisto Mano namuose, **ir tuo išmėginkite Mane**, – sako kareivijų Viešpats, – Ar Aš neatversiu jums dangaus langų ir neišliesiu jums apščiai palaiminimų? Ar nesudrausiu kenkėjo, kad jis nesunaikintų jūsų laukų derliaus ir vynmedis neliktų be vaisių? – sako kareivijų Viešpats. – Tada visos tautos vadins jus palaimintais, nes būsite graži šalis, – sako kareivijų Viešpats“ (3, 8-12).*

Štai kur esmė! Ar aišku, kodėl tai, ką įsigyjame, nesuteikia mums palaiminimo? Pas mus skėrių nėra, o pinigai išteka kaip vanduo, ir mūsų „vynmedis“ duoda vis mažiau ir mažiau vaisių. Dievas atima Savo palaiminimą iš tų, kurie Jį apvagia.

Dievas Savo tautai nuo amžių nustatė dešimtinę, dar daug anksčiau negu davė Mozės įstatymą. Jau pasakojimuose apie Melchizedeką ir Jokūbą randame priminimus apie paaukojimus šventiems tikslams (Pr 14, 20; 28, 22). Šita atnaša, kaip ypatinga dovana Dievui, buvo viena dešimtoji dalis nuo laukų derliaus, sodinių, kaimeinių ir kitų pajamų ir buvo skiriama levitams, kurie neturėjo dalinės žemės ir jokių kitokių pajamų. Levitai, savo ruožtu, nuo to, ką tokiu būdu gaudavo, privalėjo vieną dešimtąją dalį skirti kunigams išlaikyti (Kun 27, 30; Sk 18, 21-28). Likusios devynios dalys vėl buvo dalijamos į dešimtines, kurios buvo naudojamos įvairioms šventėms šventyklos kieme arba gretimose su šventykla

patalpose. Dešimtinę buvo galima atiduoti pinigais pagal jos vertę su vienos penktosios dalies priemoka.

Vėliau buvo nustatyta dar viena dešimtinė, kurią kartą per metus atnešdavo į Dievo namus ir suvalgydavo kartu su šeimomis ir levitais. Kas treči metai ši dešimtinė buvo skiriama pramaitinti nepasiturinčius, ateivius, našles ir našlaičius. Ji buvo vadinama trečiąja dešimtine. Ne-kanoninėje Tobito knygoje judėjas Tobitas taip rašo apie šias dešimtines: „*Ir atidaviau dešimtinę nuo visų prieauglių Levio sūnums, tarnaujantiems Jeruzalėje; kitą dešimtinę parduodavau ir kiekvienais metais ateidavau ir išėikvodavau Jeruzalėje; trečią atiduodavau, kam privalėjau, kaip man prisakė Debora, mano tėvo motina, kada, tėvui mirus, likau našlaičiu*“ (Tob 1, 7-8). Dievas buvo priverstas per pranašų ir Savo ištikimųjų tarnų lūpas kartkartėmis izraelitus griežtai perspėti apie jų pareigą atnešti dešimtines (Neh 13, 10-13; Mal 3, 10).

Suprasdami, kad Viešpaties nuostatos ir įstatymai Dievo tautai galioja visais laikais, krikščionys juos taip pat stengiasi vykdyti. Tačiau dėl dešimtinių mūsų dienomis atsirado nesutarimų, ginčų ir nuomonių skirtumų, o to, atrodytų, iš viso neturėtų būti. Bėda ta, kad žmonės paskutiniaisiais laikais, anot apaštalo Pauliaus, yra „*pinigų mylėtojai*“ ir „*labiau mylintys malonumus negu Dievą*“ (2 Tim 3, 2,4). Mūsų materializmo klestėjimo laikais daugeliui tikinčiųjų dešimtinė tapo „*nepakeliama*“ našta, nes turtai ir pinigai jiems brangesni nei žūstančios sielos. Daugelis Dievo vaikų vadovaujasi tokiu principu: „*Paskui Viešpatį eisiu, bet prie savo piniginės neprileisiu*“.

Uolus Dievo tarnas A.T.Pirsonas, širdgėlos spaudžiamas kartą prasarė: „*Krikščionių namuose sukaupia tiek gėrio, aukso, nereikalingų daiktų ir nenaudingų papuošalų, kad už visa tai galima būtų pastatyti 50000 laivų*

*laivyną, jų triumfus užpildyti Biblijomis, o denius – misio-
nieriškai; pastatyti bažnyčias visuose, net ir pačiuose nuo-
šaliausiuose kaimeliuose ir kiekvieną sielą aprūpinti
Evangelija daugeliui metų į priekį“. Kitas pamokslininkas
J. A. Stiuartas (J.A.Stewart) rašė: „Mes savo turtus iššvais-
tome ne būtiniausiems poreikiams, o geiduliams tenkinti.
Mūsų skonis pats įmantriausias ir pats rafinuočiausias,
mes tapome gurmanais, o milijonai žmonių visame pasau-
lyje žūsta nuodėmėse, neturėdami jokio dvasinio maisto.
Savo pirmagimio teisę mes išmainėme į lėkštę srėbalo“.*

Nevalingai kyla klausimas, kada gi mes, krikščionys, nustosime beprotiškai vaikytis materialinių gėrybių ir visas savo jėgas, lėšas ir energiją skirsime dvasiniam žmonių gėriui. Juk viena žmogaus siela vertesnė už visas šio pasaulio brangenybes. Svarbu ne daiktai. Svarbu žmo- nės. Teisus buvo Hadsonas Teiloras (J.Hudson Taylor), sakydamas, kad „mums reikia bijoti ne lėšų trūkumo, o ne- paaukotų Viešpačiui pinigų pertekliaus“.

Viešpačiui patinka sugebėjimas aukotis. Žmogus žino, kam ko reikia, ir aukoja nepriverstinai, o savo šir- dies paragintas, kad palengvintų kieno nors kančias. Duoda ne todėl, kad kas nors apie tai kalbėtų, ir ne todėl, kad gėrėtųsi savimi. Duoda „...kaip širdyje yra nutaręs, ne gailėdamas ar verčiamas“ (2 Kor 9, 7). Aukodamas turi būti įsitikinęs, kad darai tai, kas patinka Viešpačiui, Kuris pasakė, kad „labiau palaiminta duoti negu imti“ (Apd 20, 35). Gyvenimas patvirtina, kad didžiausi palai- minimai atitenka tiems, kurie duoda gausiai nieko už tai nesitikėdami.

Tačiau dėl aukojimo gali būti ir kitas kraštutinis. Kai kurie krikščionys yra tokie lengvatikiai, kad gali pa- sielgti neatsargiai ir lengvabūdiškai. Jie pasiruošę aukoti, kad ir kokia neįtikėtina beatrodytų spaudžianti ašaras is- torija, kurią jiems pasakos atvažiuojantys pinigų rinkėjai

taip vadinamiems „*Dievo reikalams*“. Niekas net nesi-
teiks patikrinti, ar tai, kas pasakojama, atitinka tikrovę,
ignoruodami Šventojo Rašto žodžius: „*praturtinkite
savo tikėjimą dorybe, o dorybę – pažinimu*“ (2 Pt 1, 5).
Nevertėtų pamiršti, kad šiais laikais priviso daug suk-
čių, sugebančių lengvai pasinaudoti mūsų atvirumu ir
patiklumu.

Bėgant metams vis labiau kelia nerimą, kad kai ku-
riose krikščioniškose atšakose paaukojimais tampa bene
svarbiausiu dalyku. Bažnyčiose atsirado paaukojimų pa-
mokslininkų, profesionalių paaukojimų propaguotojų ir
rinkikų. Pasinaudodami ir iškraipydami įvairias Šventojo
Rašto vietas jie sugeba iš tikinčiųjų išsiurbti kuo daugiau
pinigų. Ten atvirai pamokslaujama apie turtus. Materia-
linei gerovei pritariama, ir ji šlovinama. Ten ypač patai-
kaujama turtingiesiems, kuriems rodomas ypatingas
dėmesys ir pagarba, ir, vos tik jie priima Viešpatį, tuojau
pat kviečiami pamokslauti ar pasiūlomos atitinkamos
pareigos bažnyčioje. Tokiu būdu pritraukdamos pinigų
tokios bažnyčios turi puikias finansines galimybes
skleisti savo mokymą, tvirtai įsitikinusios, kad tikslas
pateisina priemones, kad ir kokios jos būtų abejotinos
ar nešvarios.

Štai kodėl aukojant visada mums reikia išminties, at-
sargumo ir pažinimo. Duoti reikia visada, kai matai tikrą
poreikį, tačiau visada pravartu įsitikinti, kad siūloma
priemonė, tarnystė ar projektas iš tikrųjų yra iš Dievo.
Niekada nesileiskite paprasčiausiai išnaudojami. Taip pat
negalima savo gerumo paversti mainais „*perku – par-
duodu*“ arba „*duok už duodu*“, ar juo labiau siekiant įsi-
teikti ir turėti naudos.

Nepamirškite, kad neretai ištiesus kam nors pagal-
bos ranką tas, kuris gauna tai, ko prašo, taps jums prie-
šiškas, piktas atsidėkodamas už jūsų gerumą. Būkite tam

pasiruošę. Nesistebėkite, nesutrikite ir nenusiminkite. Taip buvo visada ir visiems Dievo vaikams. Taip, pavyzdžiui, karalius Dovydas, vyras pagal Dievo širdį, guodėsi Viešpačiui: „*Tie, kurie atmoka man piktą už gera, kamuoja mane, nes aš siekiu to, kas gera*“ (Ps 38, 20-21). Būkite paguosti šiais Šventojo Rašto žodžiais: „*Nepaliaukit daryti gera, nes savo metu pjausime derlių, jei nepailsime!*“ (Gal 6, 9).

Ir dar vienas patarimas. Jei pinigų atžvilgiu jūs elgiatės teisingai, gali nutikti, kad pradėsite smerkti kitus dėl, kaip jums atrodo, per daug gero jų gyvenimo lygio. Atėję į tikėjimo brolio ar sesers namus nepradėkite mintyse skaičiuoti namų ir buto apstatymo vertės, nekalbėkite su kitais apie tai smerkiamai, nes kiekvienas prieš Dievą atsakys už save. Pasistenkite ir šiuo klausimu vengti pasmerkimo ir kritikos.

Pabaigoje dar liko pakalbėti apie tai, ką reikėtų daryti ir kokių priemonių imtis, kad nepatektume į šio „šlykštaus voro“ – meilės pinigams voratinklį. Tenka pripažinti, jog pasaulyje rasis nedaugelis, kurie atvirai pripažintų, kad „*dėl cento jie galėtų persiplėšti per pusę*“. Mes apskritai stengiamės maskuoti ir visais įmanomais būdais pateisinti šias savo ydas finansinėmis problemomis, materialiniais nepritekliais, amžinu pinigų trūkumu ir todėl esame priversti taupyti. Visais tais gražiais žodžiais gal mums ir pasiseks prieš kitus nuslėpti savo tikrąją gyvenimo esmę, tik nuo Dievo nieko nenuslėpsi. Jis žino viską ir mato mus kiaurai ir tai, ką mėginame nuslėpti, vadina tikruoju vardu. Tai ar ne geriau mums, pridėjus ranką prie širdies, pripažinti ir atgailauti už tai, kas Jam jau seniai žinoma. Juk, kaip ir darant kitas nuodėmes, Dievo tikslas yra mus ne pasmerkti ir nubausti, o duoti galimybę pasitaisyti.

Suvokus, kad „*aukso veršis*“ jau pasistatė sostą ir gerokai įsigalėjo mūsų širdyje, būtina su Dievo pagalba

paskelbti jam ryžtingą karą. Kiekvieną kartą, kai šėtono balsas primygtinai pradės jus įkalbinėti ką nors prisilaukyti sau, sąmoningai, įveikę save, būtent tai ir paaukokite.

Svarbu išmokti pasakyti griežtą „ne“ savo nesibai-giantiems norams, įgeidžiams ir geiduliams ir „taip“ Dievo nuostatoms. Be abejonės, mūsų amžinai reikiam ir niekuo nepasitenkinančiam „Aš“ bus nelengva, tačiau tik taip galima pasiekti pergalę ir tikrą, visą gyvenimą išliekantį džiaugsmą.

Supratę, kad neaukodami dešimtinių mes nepaiso-me Dievo įsakymo ir tuo Jį apvagiame, nepalikite sau jo-kios galimybės atsitraukti – dešimtinę atiduokite iš karto, tik gavę atlyginimą, arba iš savo sąskaitos banke automa-tiškai perveskite konkrečią sumą, lygią dešimtajai daliui pajamų, savo bažnyčiai, krikščioniškai misijai arba kitam Dievo reikalui, kaip Dievas paragins jūsų širdį. Pažįstu daug krikščionių, kurie sielovados tarnavime pasakojo, kad nuo tada, kai, nuslopinę savo godumą, pradėjo aukoti dešimtinę, jų pačių nuostabai, pasitaisė finansinė padė-tis, ir jie netrukus sugebėjo išbristi iš skolų, ko niekaip nesisekė padaryti daug metų. Tokiu būdu Dievas savo vaikams patvirtina tikrumą Savo žodžių: „ir tuo išmėgin-kite Mane“ (Mal 3, 10).

Prisiminkime neturtingą našlę, kuri paklausė pra-našo Elijo žodžių: „*Nebijok! Parėjus padaryk, kaip sakei, tik iškepk man pirmam mažą paplotėlį ir atnešk jį man, o sau ir sūnui paskui padarysi*“ (1 Kar 17, 13). Taigi jei ši našlė sugebėjo patikėti Dievo žmogaus žodžiais, nejaugi mums sunku patikėti Paties Dievo pažadu, žinant, kad „*Dievas ne žmogus, kad meluotų, ir ne žmogaus sūnus, kad pakeistų Savo nuomonę. Ar Jis pasakė ir nepadarys? Ar Jis kalbėjo ir neįvykdys?*“ (Sk 23, 19).

Baigdama mūsų pokalbį šia tema norėčiau vėl priminti tai, nuo ko mes pradėjome, pasitelkusi vieno

eilėraščio žodžius, kurie geriausiai apnuogina menkystę
ir niekingumą siekių, kuriems mes neretai paaukojame
savo gyvenimą.

Ateina žmogus į pasaulį,
Kumštelin pirštus suspaudęs,
Tarsi norėtų išlaikyti,
Ką galės įsigyti.

O tvirtai atsistojęs ant kojų,
Kvapą grynųjų užuodžia,
Puola į gerovės rojų,
Įkandin chimeros skuodžia.

Nuo gyvenimo naštos sulinkęs,
Kartais vos paeiti gali,
Bet nuožmioj kovoj už būvį
Griebia visa, ko neturi.

Kada vėjai nepalankūs,
Visa nupučia kaip miglą,
Jis atleidžia savo saują
Ir palieka šį pasaulį.

6 skyrius

Geidulingų akių ir kūniškų troškimų nuodėmės

Mes visi išgyvename sunkų laikotarpį, kurį Šventasis Raštas vadina paskutiniais laikais. Dabartinį pasaulį užplūdo dvi bangos: okultizmo ir glaudžiai su ja susijusi sekso banga, kuriai būdingas visiškas dorovės sunykinimas ir plačiai paplitusi paleistuvystė. Žmonija dabar yra būtent tokia, kokia, pagal Biblijoje aprašytas pranašystes, ir turėjo tapti prieš savo žūtį. Blogis ir bedievyystė įveikę gėrį ir padorumą pasiekė aukščiausią lygį. Aukšti idealai, visa, kas tyra ir šventa, skęsta tvankiame blogio, veidmainystės, ištvirkavimo bei dvasinio nuosmukio tvaikė. Šis nesveiko, nešančio mirtį ir susiskaldymą, maro dvelkimas yra lygiai toks pats, koks buvo Nojaus, Sodomos ir Gomoros laikais.

Pamynę Dievo žodį žmonės atmeta visas moralės normas, taisykles ir apribojimus. Pagal atskirų žmonių arba jų grupių norus bei elgesį nustatomos etikos normos. Žmogus pats sau tampa aukščiausiu savo elgesio teisėju vadovaudamasis šūkiu: „*Daryk tai, kas tau teikia malonumą*“, pasiteisindamas, kad „*visi taip daro*“. Galiausiai meile pradeda vadinti ką tik nori: geidulingumą, aistrą, iškreiptą seksą ir net šlykščius lytinius nusikaltimus. Žmonės nusimeta nuo savęs bet kokią atsakomybę pasiduodami homoseksualizmui, lesbijizmui ir kitokiam iškreiptam paleistuvavimui bei ištvirkavimui. Vis tik kaip taikliai pasakyta: „*Be apreiškimo žūsta tauta. Palaimintas, kas laikosi įstatymo*“ (Pat 29, 18).

Net jeigu ir visas pasaulis panirtų į siautulį, nežabotumą ir nedorovę, tikras tikintysis gyvens laikydamasis Dievo įsakymų. Kito būdo patirti tikrą ir pilną laimę paprasčiausiai nėra. Pirmame laiške tesalonikiečiams

parašyta: „*Nes tokia Dievo valia – jūsų šventėjimas; kad susilaikytumėte nuo ištvirkavimo ir kiekvienas iš jūsų mokėtų saugoti savąjį indą šventume ir pagarboje, o ne aistringame geiduly, kaip pagonys, kurie nepažįsta Dievo*“ (1 Tes 4, 3-5). Įdomu tai, jog Dievo žodis, kalbėdamas apie šventėjimą, pirmiausia prašo susilaikyti nuo ištvirkavimo. O gal tai reiškia, kad neįveikę šios nuodėmės negalėsime toliau eiti šventėjimo keliu?

Lytinis pasileidimas buvo ir iki šiol yra geriausias ir stipriausias šėtono ginklas, su kuriuo jau nuo seniausių amžių jis skina didžiausias pergales. Nesutramdyta aistra tokiems garsiems Biblijos vyrams kaip Samsonas, Dovydas ir Saliamonas tapo suklupimo akmeniu, padarė daug žalos jų tarnystei bei paskyrimui. Nuo to laiko praėjo daug amžių, tačiau ir šiandien kai kurie Dievo tarnautojai, praradę budrumą ir savikontrolę, ima paleistuvauti bei svetimauti, ir dėl to jų tikėjimas visiškai žlunga.

Dievas dovanojo mums visus instinktus bei troškimus, ir jie tarnauja geriems tikslams. Taigi vienas iš jų, seksualinis instinktas, buvo numatytas ir pašventintas nuo to momento, kai buvo sukurtas žmogus. Kiekviena Dievo dovana gali būti panaudojama ir geriems, ir piktiems užmojams. Pavyzdys gali būti ugnis. Jei ji liepsnoja krosnyje ir yra prižiūrima, šildo skleisdama namams šilumą ir jaukumą. Ant jos galima išvirti ir pašildyti maistą. Ugnis naudojama metalų lydymui, sidabro ir aukso išgryninimui. Ji reikalinga kalvėje, kur gaminami visokiausi būtini dirbiniai ir daiktai. Ugnis naudojama pramonėje ir daugelyje žmonių veiklos sričių. Tačiau jei ši kuriamąją galią turinti ugnis kaip nors pasidaro nevaldoma, ji tampa baisia griauinančia, viską savo kelyje naikinančia ir siaubiančia jėga.

Labai panašiai veikia ir lytinis instinktas. Vienintelis teisingas jo pasireiškimo būdas – tai intymus sutuoktinių

artumas. Būtent šiuo tikslu Dievas jį išmintingai įpynė į gyvenimo visumą, linkėdamas žmonėms dvasinės, fizinės ir protinės gerovės. Lytinis instinktas buvo duotas moteriai ir vyrui visam gyvenimui. Tokia buvo jo paskirtis iki tos minutės, kai į pasaulį atėjo nuodėmė. Štai kodėl, tai ypač pabrėždamas, apaštalas Paulius sakė: „*Tebūna visų gerbiama santuoka ir nesuteptas santuokos patalas. O ištvirkėlius ir svetimautojus teis Dievas*“ (Hbr 13, 4). Nors šis visiškai Dievui pasišventęs tarnautojas pats buvo nevedęs, jis labai aukštai vertino santuoką, jos šventumą simboliškai palygindamas su Kristaus ir Bažnyčios bendravimu, o tai jau daug ką pasako (žr. Ef 5, 22-23). Dievas aprašo savo santuoką su Izraeliu kaip sudarytą sandorą: „*Kai aš eidamas pažiūrėjau į tave, buvo atėjęs tavo meilės laikas. Aš apdengiau tavo nuogumą savo apsiaustu, prisiekiu tau, padariau su tavimi sandorą, ir tu tapai mano*“ (Ez 16, 8).

Dievo valia žmonių atžvilgiu visuomet buvo monogamija. Nors Biblija ir užsimena apie Senojo Testamento laikais egzistavusią daugpatystę, suguloves ir kitokią vedybinį nepadorumą, tačiau tam niekuomet nepritarė. Vestuvių metu vyksta ypatinga, nusistovėjusi šventiška ceremonija pagal to laiko, kultūros ir tautos, kuriai priklauso jaunavedžiai, tradicijas ir papročius. Jie ne kartą yra aprašyti Šventajame Rašte (Pr 24, 53-58; Mat 22, 1-14; Lk 12, 36).

Kiek vyro ir moters vestuviniai santykiai Viešpaties akyse yra priimtini ir šventi, tiek Jam suterštas, bjaurus ir neleistinas bet koks nesantuokinis seksualinis ryšys. Intymus artumas sutuoktiniams suteikia santuokos pilnatvę, džiaugsmą ir laimę, tuo tarpu lytiniai santykiai tarp sveimų žmonių turi iš vidaus griauančią jėgą. Todėl ir parašyta: „*Bet kokia kita žmogaus daroma nuodėmė nepaliečia kūno, o ištvirkėlis nusideda savo kūnui*“ (1 Kor 6, 18).

Šėtonas labai sėkmingai išnaudoja šią žmonių gyvenimo sritį, žinodamas ir puikiai suprasdamas, kad pastūmėjęs žmones į nedorovės kelią labai greitai užtrauks ant jų Dievo pyktį. O būdų ir galimybių suvedžioti – kiek tik nori. Aiškų pavyzdį apie šį šėtono naudojamą ginklą randame Senojo Testamento eilutėse, pasakojančiose, kaip nepatikimas Dievo pranašas Balaamas „*mokė Balaką suvedžioti Izraelio sūnus, kad šie valgytų stabams aukojamas aukas ir ištvirtautų*“ (Apr 2, 14). Apie šio klastingo patarimo pasekmes pasakojama Skaičių knygoje: „*Izraelitams gyvenant Šitime, tauta pradėjo paleistuvauti su Moabo dukterimis. Jos kvietė izraelitus į aukojimo šventes. Ten jie valgė ir lenkėsi prieš jų dievus. Izraelitai garbino Baal Peorą. Užsirūstinęs Viešpats tarė Mozei: „Surink visus tautos vadus ir pakark saulės kaitroje, kad Mano rūstybė nepaliestų Izraelio tautos*“ (Sk 25, 1-4).

Šitaip šėtonas veikė Senojo Testamento laikais vedamas į moralinį nuosmukį Dievo tautą ir atitolindamas ją nuo Viešpaties. Šitaip jis ir dabar veikia stumdamas žmones į lytinį palaidumą ir per šią nuodėmę padarydamas didžiulę žalą nusidedančioms sieloms, jų šeimoms bei krikščioniškoms bendruomenėms.

Bažnyčiose požiūris į šią problemą yra labai nevienodas – nuo vieno kraštutinumo, kai žmogus atskiriamas nuo bažnyčios kol ateis Kristus, iki kito kraštutinumo, kai yra tiesiog nuolaidžiauojama. Atvirai pamokslauti apie seksualines nuodėmes paprastai nėra priimta, nes šiai temai yra uždėtas tabu. Tačiau taip nutylėdami galime susilaukti graudžių pasekmių, nes kai kurių narių dorovingumo stoka skaldo bendruomenę iš vidaus ir daro labai blogą įtaką bendrai dvasinei bažnyčios būklei. Jei mes turėtume drąsos išmintingai ir atvirai apie tai kalbėti, galėtume įspėti ir dvasiškai padėti daugeliui krikščionių, apsaugodami juos nuo lemtingų klaidų.

Neteisinga manyti, kad nekreipiant dėmesio į paleistuvystės problemą, ji pati kažkaip išsispręs savaime. Jau geriau suvokę realų jos pavojų ir trokšdami Viešpaties artumo rimtai užsiimkime šia problema ir darykime viską, ką galime, kad apsaugotume save nuo bet kokio amoralumo.

Šią sunkią, bet taip pat ir jaudinančią temą, manau, geriausia būtų pradėti nuo nešvarių minčių ir tokios plačiai paplitusios nuodėmės kaip savęs patenkinimas.

Žmogaus vaizduotėje šmėžuojančios su paleistuvavimu susijusios nešvarios mintys – tai tik viena iš viso didžiulio geidulių pasaulio sričių, teršianti mūsų sąžinę ir atskirianti nuo Dievo. Tokio pobūdžio mintys vadinamos svetimavimu, ir daug ką pasako apie tikrą žmogaus dvasinę ir širdies būseną bei patvirtina Šventojo Rašto žodžius: „*Iš širdies išeina pikti sumanymai, žmogžudystės, svetimavimai, paleistuvystės, vagystės, melagingi liudijimai, piktžodžiavimai. Šitie dalykai suteršia žmogų...*“ ir „*...nes kaip jis galvoja savo širdyje, toks jis ir yra*“ (Mt 15, 19-20 ir Pat 23, 7).

Nešvarios svetimavimo mintys – tai tiesioginis atspindys mūsų troškimų ir ketinimų, kurių įgyvendinti negalime dėl savo krikščioniškų įsitikinimų, bet slapta aistringai jų trokštame. Tokia būseną yra labai pavojinga, nes sukelia naujus, iki šiol nepatirtus jausmus ir troškimus, uždega aistrą, kurią vėliau labai sunku užgesinti. Gimęs mintyse geismas stumia imtis veiksmo. Žmogus geidžiamo pradeda ieškoti akimis, o vėliau – ir visa savo įjaudinta esybe. Taip po truputį šėtonas verčia žmogų nuodėmingai elgtis, ir dažniausiai šis ima pats save seksualiai tenkinti.

Savęs tenkinimas arba masturbacija – viena iš kūniško geismo apraiškų, kuri kaip ir lytinis aktas, yra sąmoningai suvoktas ir į save nukreiptas seksualinio pasitenkinimo būdas. Ši nuodėmė yra ne kas kita, o kūno

ir minčių išniekinimas bei Dievo įspėjimų nepaisymas. Žmonės savęs patenkinimą vadina dar ir onanizmu. Šis žodis kilo nuo vardo Onanas, apie kurį Biblija pasakoja, jog jis turėjo vesti savo mirusio brolio našlę, tačiau žinodamas, jog jos vaikai bus ne jo, nesutiko to padaryti ir išliejo savo sėklą ant žemės. Viešpats jį nubaudė mirtimi ne todėl, kad jis masturbavosi, o už nepaklusnumą tais laikais egzistavusiam įstatymui.

Nors atrodytų, jog Šventasis Raštas tiesiogiai nekalba apie savęs patenkinimą, tačiau vis dėlto jame rasime tokių vietų, kurios gali mus įspėti ir pamokyti. Pavyzdžiui: *„Todėl neleiskite nuodėmei viešpatauti jūsų mirtingame kūne, kad nepasiduotumėte jo geiduliams. Neduokite nuodėmei savo kūno narių kaip neteisumo ginklų, bet paveskite save Dievui, kaip iš numirusiųjų atgijusius, ir savo narius Jam – kaip teisumo ginklus. Nuodėmė neturi jums viešpatauti: jūs ne įstatymo, bet malonės valdžioje“* (Rom 6, 12-14).

Šios eilutės mums kalba, jog negalima naudoti savo kūno narių, taip pat rankų ir lytinių organų save sudergti. Šitoks elgesys atneša negarbę mūsų Kūrėjui. Kitoje Šventojo Rašto vietoje pasakyta: *„Ar nežinote, kad jūs esate Dievo šventykla ir Dievo Dvasia gyvena jumoje? Jei kas Dievo šventyklą niokoja, tą Dievas sunaikins, nes Dievo šventykla šventa, ir toji šventykla – tai jūs!“* (1 Kor 3, 16-17) ir *„Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventykla jumoje gyvenančios Šventosios Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebeprisiklausote patys sau? Jūs esate nupirkti už didelę kainą. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu ir savo dvasia, kurie yra Dievo“* (1 Kor 6, 19-20). Atsižvelgdami į tai, jog mūsų kūne gyvena Šventoji Dvasia, mes negalėsime pasiduoti tokiai negarbingai mus teršiančiai onanizmo nuodėmei, kuri mūsų sielai gali užtraukti Dievo bausmę.

To paties Laiško korintiečiams septinto skyriaus ketvirtoje eilutėje parašytas griežtas įspėjimas: *„Žmona neturi valios savo kūnui, bet vyras. Panašiai ir vyras neturi valios savo kūnui, bet žmona“*, o tai reiškia, kad lytinis patenkinimas įmanomas tiktai santuokoje. Nei jaunuoliui, nei merginai, nei vyrui, nei moteriai nėra Dievo leista seksualiai valdyti savo kūną, o tai kaip tik ir daroma onanizmo metu.

Be to, Dievo vaikus Biblija vadina indais, Viešpaties naudojamais garbingiems ir šventiems tikslams. Žodis *„indas“* taip pat reiškia ir žmogiškąjį kūną, kuris tikrajam Kristaus pasekėjui kaip ir jo siela turi būti šventas, nes parašyta: *„Nes tokia Dievo valia – jūsų šventėjimas; kad susilaikytumėte nuo ištvirkavimo ir kiekvienas iš jūsų mokėtų saugoti savąjį indą šventume ir pagarboje, o ne aistringame geiduly, kaip pagony, kurie nepažįsta Dievo... Dievas nepašaukė mūsų nedorybei, bet šventumui“* (1 Tes 4, 3-5, 7).

Nors ir yra plačiai paplitusi nuomonė, jog būtent jaunimas teršia savo kūną, tačiau gyvenimo patirtis mums rodo, kad šią nuodėmę praktikuoja taip pat vedę, išteklėjusios, garbingo amžiaus žmonės ir netgi senoliai. Todėl ne veltui apaštalas Paulius savo laiške kreipdamasis į Titą ragina jį mokyti budrumo ir skaistumo ne tik jaunuolius, bet ir senolius: *„Kalbėk, kas sutinka su sveiku mokymu: kad pagyvenę vyrai būtų blaivūs, rimti, santūrūs, sveiki tikėjimu, meile, kantrybe... Taip pat jaunuosius ragink, kad būtų santūrūs“* (Tit 2, 1-2, 6).

Daugelis nusiramina manydami, jog susituokę jie liausis save tenkinę, tačiau iš tikrųjų tai yra dar viena eilinė šėtono apgaulė. Reguliarūs sutuoktinių santykiai visiškai neapsaugo nuo šios nuodėmės. Kiekvieną kartą, kai vyras arba žmona nepatiria lytinio pasitenkinimo ir intymaus artumo, tuomet norėdami tai patirti, jie ir vėl

griebsis ankstesnio savęs tenkinimo būdo. Štai kodėl kovą su šia nuodėme turėtume pradėti kuo anksčiau. Jei nesugebėsime pažaboti savo kūno, tapsime jo vergais iki gilios senatvės. Būtent tai apaštalas Paulius ir turėjo galvoje pamokančiai kreipdamasis ne tik į jaunos, bet ir į garbingo amžiaus žmones. Savęs tenkinimo nuodėmė žadina sąžinės priekaištus, kelia pasišlykštėjimo jausmą savimi pačiu, stabdo atgailą, niokoja ir skurdina žmogaus sielą trukdydama jam dvasiškai augti.

Kitos seksualinės nuodėmės yra **begėdiškumas**, kai demonstruojamos apnuogintos kūno dalys pradedant nuo seksualių drabužių ir baigiant klaikia pornografija, gundantis laisvas elgesys; **seksualinis nesusivaldymas**, kai žmonės vienas kitą liečia, apkabina, bučiuoja ir nusirenginėja; **seksualinis pasileidimas**, kai žmonės ištvirkauja, svetimauja ir yra lytiškai iškrypę arba turi seksualinės orientacijos nukrypimų, tai yra nenormalių bei sunkių lytinio potraukio arba jo tenkinimo būdų pažeidimų, tokių kaip vyrų homoseksualizmas, moterų homoseksualizmas arba lezbijizmas, pedofilija (lytinis potraukis vaikams), mazochizmas, seksualinis sadizmas, nimfomanija (moterų lytinis nepasotinamumas), nekrofilija (seksualinis potraukis lavonams), zoofilija (seksualinis potraukis gyvūnams) ir daug kitų.

Kai Adomas ir Ieva buvo žalčio sugundyti ir paragavo vaisiaus nuo gėrio ir blogio pažinimo medžio, pirmas jausmas, kurį jie patyrė, buvo gėda. Iš figmedžio lapų jų pačių pasiūtos juostos, o vėliau Paties Dievo jiems pagaminti odiniai apdangalai buvo naudojami nuogumui paslėpti. Nuo to laiko drabužiai visuomet buvo dėvimi, kad uždengtų nuo svetimų žvilgsnių tai, ką normaliam, sveiko proto ir save gerbiančiam žmogui rodyti tiesiog gėda.

Jeigu **gėda** plačiąja prasme yra jausmas kai žmogus, suvokęs savo kaltę ar padaręs smerktiną poelgį, labai

sutrinka, **gėdingumas** – tai siauresnė sąvoka, kai žmogus elgiasi droviai ir kukliai kai kalbama sekso tema. Taigi garbingas žmogus turi „*gynybinį jausmą*“ pasireiškiantį tuomet, kai norima paslėpti nuo kitų kai kurias savo gyvenimo sferas. Garsus vokiečių filosofas Imanuelis Kantas (Immanuel Kant) rašė, jog „*gėdingumas – tai ne-žabotą potraukį valdanti gamtos paslaptis, apgaubianti paslapties šydu net pačias natūraliausias ir būtiniausias žmogaus funkcijas, kad per didelę pažintis su jomis nesukeltų pasibjaurėjimo*“.

Gėdingumas intymių santykių kontekste – tai stengimasis nedemonstruoti kitiems egzistuojančių tarp vyro ir moters santykių, nežadinti žmonėms intymių jausmų, nenorint užgauti ir suteršti jų dvasinių ir kūniškų santykių tyrumo bei garbės. Šis puikus bruožas išryškėja tada, kai žmogus, norėdamas išvengti bet kokio pokalbio apie intymumą ir seksualumą, tiesiog nekalba apie kieno nors asmeninius santykius. Gėdingumas visuomet buvo būdingas moteriškos lyties atstovėms. Netgi antikos laikais, kai dominavo nuogumo kultas, visada egzistavo ir moteriškas gėdingumas.

Liūdna, kad tie dalykai, kurie prieš daugelį amžių moterį išskirdavo iš kitų ir ją išaukštindavo, mūsų civilizacijos laikais tapo didele retenybe. Gėdingumą pakeitė **begėdystė**. Tai netinkamas, stokojantis gėdos, priešingas etikai ir krikščioniškai moralei elgesys.

Ši nuodėmė šiandien valdo pasaulį. Ji pasireiškia žmonių išore ir manieromis, jų drabužiais, kalbomis ir tarpusavio santykiais. Daugiau nėra varžančių ribų, nėra jokių taisyklių, paniekinti visi tabu ir draudimai. Beveik visose asmeninėse ir visuomeninėse sferose viešpatauja savivalė. Tai, ką visuomet vadino gėdingumu, dabar visiems demonstruojama ant žurnalų viršelių, reklamose, televizijoje ir filmuose. Juokauja kalbėdami apie pasileidimą.

Stengiasi jį pateisinti ir suprasti. Pasaulis nori visus įtikinti, kad sąvokos „*nuodėmė*“ iš viso nėra. Viskas leistina, viskas galima, jei tai tau suteikia malonumą ir džiaugsmą. Štai kokie žodžiai tapo visų šūkiu: „*Imk iš gyvenimo viską, ką gali*“, „*Pasiglemžk tai, ką nori paimti*“. Ir pritardamas šioms nuostatoms pasaulis skuba imti.

Tačiau bėda ta, kad šiais principais vadovaujasi ne tik nepažįstantys Dievo žmonės, bet, deja, ir kai kurie krikščionys, kurie stengiasi kiek tik įmanoma glaudžiau bendrauti su nuodėminguoju pasauliu. Ir tokio gyvenimo vaisiai yra akivaizdūs. Daug ką pasako žmogaus išorė, kai yra dėvimi permatomi, aptempti, su didžiulėmis iškirptėmis drabužiai, apnuoginantys ir pabrėžiantys visus moteriško ir vyriško kūno anatomijos ypatumus. Taip pat kalbėjimo manieros, per daug laisvas, nevaržomas elgesys iškalbingai byloja apie tai, ko ieško ir ko trokšta taip vadinamieji „*Dievo vaikai*“. Atrodo nepasakytum, kad jie gyvena pasaulyje, bet pasaulis gyvena juose, diktduodamas savo tvarką ir taisykles.

Nors liūdna ir gėda apie tai kalbėti, bet niekur nepasislėpsi nuo karčios tiesos, kuri jau seniai yra neginčytina. Ne Biblija, o pasaulis vis dažniau tampa mūsų krikščioniško gyvenimo norma. Tai patvirtina ir Šventojo Rašto žodžiai, kalbantys apie paskutinių laikų dvasinę Bažnyčios bejėgiškumą. Juk niekam ne paslaptis, jog pasauliui būdingas seksualinis nesusilaikymas, pasireiškiantis dviprasmiškais žvilgsniais, prisilietimais, apsikabinimais ir kitais panašiais dalykais vis dažniau pasitaiko ir tarp tikinčiųjų, o ypač jaunimo susibūrimuose. Bendruomenių ir bažnyčių vadovai, lytinių santykių temą pavertę savotišku tabu, suteikė visas galimybes pasauliečiams, kad šie imtųsi mokyti visų šių dalykų. Tai, apie ką mes apsimestinai gėdydamiesi bijome kalbėti, šėtonas padaro savo galingu ginklu,

suteršdamas Dievo vaikų mintis ir širdis bei iš vidaus griaudamas bažnyčią.

Jeigu tikinčiojo širdį užvaldo begėdystė, nekuklus elgesys ir seksualinis nesusilaikymas, tada į ją lengvai įslenka ir su metais vis labiau pasireiškia **lytinis pasileidimas**. Kartais mus apima siaubas, kai sužinome, jog koks nors brolis arba gerai mums pažįstama sesuo įsivėlė į paleistuvystę ar svetimavimą, ir niekaip negalime suprasti, kaip tai galėjo įvykti. O stebėtis čia nėra ko, nes įvykęs faktas tėra daugelio dvasinio auklėjimo klaidų pasekmė. Pareigingumo stoka, nuolaidžiavimas ir per didelė laisvė atpratina krikščionis bijoti Dievo. O Dievo baimė yra išminties pradžia. Neturėdamos baimės ir stokodamos išminties sielos kaip išprotėjusios daro tai, kas tikinčiajam ne tik nėra leistina, bet ir prieštarauja jo prikimčiai. Iš tikrųjų, apie kokią Dievo baimę galime kalbėti, jei žmogus, laikantis Bibliją rankose, kur kalbama, jog „*paleistuvautojai ir svetimautojai nepaveldės Dievo karalystės*“, būtent šią nuodėmę ir daro?

Biblija teigia, kad **svetimavimas**, arba sutuoktinių ištikimybės pažeidimas, yra Dievo nustatytų santuokinių santykių išniekinimas (žr. Pr 2, 24; Iš 20, 14; Mt 19, 4-6), o nesusituokusių žmonių paleistuvavimas arba lytinis pasileidimas yra niekšybė ir nuodėmė prieš savo paties kūną (žr. 1 Kor 6, 13,16,18; Ef 5, 3,5; Kol 3, 5; 1 Tes 4, 3-5; Oz 4, 1-2; Pat 23, 27; 1 Tim 1, 10; Sk 15, 39). Dievas nenkenčia ir vieno, ir kito. O pasaulis, kuriame viskas apversta aukštin kojomis, paleistuvavimu žavisi ir sutuoktinių ištikimybę laiko praeities atgyvena.

Paleistuvystė prasideda nuo minčių. Juo daugiau mes galvojame apie seksą ir mėgaujamės šiomis mintimis kaip saldumynais, juo greičiau galime pulti į šią nuodėmę. Kūno geiduliai ir paleistuvavimo pagundos ypač persekioja tuos, kurie daug apie tai galvoja. Štai kodėl

Dievo žodis aiškiai ir be užuolankų sako: „*Nė vienas gundomas tenesako: „Esu Dievo gundomas“. Dievas negali būti gundomas blogiu ir pats nieko negundo. Kiekvienas yra gundomas, savo paties geismo pagrobtas ir suviliotas. Paslui užsimezgęs geismas pagimdo nuodėmę, o užbaigta nuodėmė gimdo mirtį*“ (Jok 1, 13-15).

Gašlumas – tai gyvuliškas jausmingas lytinis potraukis. Jis pasireiškia visuomet kai duodame laisvę nešvarioms mintims ir protu nekontroliuojamiems žemiems instinktams. Apimtas gašlumo žmogus tampa panašus į gyvulį, kuris neišgyvena žmogui būdingo meilės jausmo ir poruodamasis vadovaujasi tik įgimtais lytiniais instinktais, kurių tikslas yra dauginimasis. Būtent šitaip atsiranda tokie posakiai „*gyvuliškas geismas*“, „*gašlus kaip eržilas*“, „*morčiaus katinas*“, „*geidulinga patelė*“.

Žmogus nuo gyvūno tuo ir skiriasi, kad turi protą ir sveiką mąstymą, kuris gali kontroliuoti ir valdyti mūsų veiksmus ir prireikus tramdyti kūniškus troškimus kada tai yra būtina. Štai kodėl neverta visą kaltę versti šėtonui, kuris, atseit, neduoda ramybės gundydamas paleistuvavimo dvasia. Kalti mes, nes nebūdami budrūs ir nedrausmindami savęs patys savo mintimis ir akimis padedame šiai nuodėmei ateiti į mūsų gyvenimą.

Paleistuvystė gali tiesiog pavergti žmogų surakinama jo sielą nesibaigiančio potraukio, iškreiptų troškimų, laukinės aistros ir netramdomo geidulio grandinėmis. Paleistuvystės nuodėmė labai vilioja, bet jo vaisių skonis yra pasibjaurėtinas. Šios ydos galybė prieš žmogų yra tokia didelė, kad jai neatsispiria net ir patys stipriausieji. Tai patvirtinančių pavyzdžių ir Biblijoje, ir mūsų gyvenime tikrai nestinga. Patarlių knygoje yra ryškiai aprašytas jaunuolis, pakliuvęs į paleistuvės tinklus ir neturėjęs jėgos jai pasipriešinti ir „*...seka ją kaip jautis, vedamas pjauti, kaip kvailys, einantis į supančiojimo vietą,*

kol strėlė pervers jo kepenis; kaip paukštis, kuris lekia į spąstus ir nesupranta, kad praras savo gyvybę“ (Pat 7, 22-23).

Kiek daug sutinki žmonių, kurie sakosi esą krikščionys, bet greitai išryškėja, kad yra įtraukti į bjauriausią paleistuvystę! Gyvenimo patirtis atskleidžia, jog būtent amoralumas yra pagrindinė priežastis, dėl kurios žmonės atsisąsina Dievo ir pradeda prieš Jį piktžodžiauti. Jeigu praradusiųjų tikėjimą tiesiai paklaustume, į kokią nuodėmę jie įklimpo, išgirstume tragišką istoriją apie jų gyvenimą, merdintį gašlavimo ir paleistuvystės jūroje. Ne veltui apaštalas Jonas kažkada rašė, kad „*Kiekvienas, kuris daro bloga, neapkenčia šviesos ir neina į šviesą, kad jo darbai nebūtų atskleisti*“ (Jn 3, 20).

Paleistuvystės nuodėmei būdingas geidulingumas (polinkis į jaudinančius malonumus) ir besaikis netramdomas lytinis potraukis, vadinamas **aistra**. Tai yra beprotiškas troškimas turėti ką nors dabar, iš karto. Užtenka šiam nuodėmingam polėkiui pasiduoti vos vieną kartą – jau būsi šios nuodėmės vergas, nors dėl to, ką padarei, po to savęs neapkęsi. Žmogus neturi galios, išlaisvinančios jį iš šios vergovės. Ją turi tik Jėzus.

Mūsų purvinas, iškreiptas pasaulis aistrą apdainuoja ir išaukština. Ji su įkvėpimu aprašoma meilės romanuose. Poetai skiria jai savo eiles. Ji atvirai demonstruojama kino teatrų ir televizorių ekranuose. Daugelis ir ypač neturintys gyvenimo patirties jaunuolių slapta trokšta išgyventi aistringą meilę. Šiomis dienomis meilė sutapatinama su geidulingumu ir aistra. Kokia beprotybė!!

Aistra ir meilė yra taip toli viena nuo kitos kaip rytai toli nuo vakarų. Tikra žmogiška meilė yra tokia kaip Kristaus meilė „*agape*“, nes ji ne ima, o duoda. Ji kantri, švelni, netrokšianti sau naudos, pasirengusi aukotis ir atiduoti save. Ji neturi nė trupučio egoizmo. Ji galvoja apie kitą, o ne apie save. Ji kaip aiškus, ramus ir tylus

žvaigždės švytėjimas, kuriam būdingas pastovumas. Aistra yra kaip degtukas, išsiplieskia ir greitai sudega po savęs palikdama tik pelenus ir suodžius. Ji tik imituoja meilę sukeldama į ją panašius jausmus ir kurį laiką tai daro gana sėkmingai. Tačiau, kaip priešprieša meilei, aistra ne duoda, bet ima, būdama pati egoistiška, savi-myla, žiauri ir daug reikalaujanti iš kitų. Vardan savo tikslo ji gali meluoti, vilioti ir imtis klastos. Taigi aistra negali sukurti palaимintos, laimingos šeimos, nors kaž-kurią akimirką ji gali atrodyti labai patraukliai.

Meilė patikima, rami ir atlaidi. Ji panaši į tvirtą uolą, į kurią sunkiomis gyvenimo minutėmis galima patikimai atsiremti, ko negalėtume pasakyti apie aistrą, primenan-čią klampų balos kupstą. Aistra stengiasi išvengti norin-čio į ją atsiremti ir galiausiai kuris nors skęsta nevilties ir širdgėlos liūne.

Biblijoje ryškus žudančios aistros pavyzdys yra is-torija apie Dovydo sūnų Amnoną, kuris tiesiog degte degė geidulingai trokšdamas savo tikrosios sesers Tamaros. Ji buvo graži, ir jis tvirtai nusprendė paimti ją. Nors Amnonas puikiai žinojo, kad įgyvendinti šį jo troškimą Dievo įstatymas kategoriškai draudžia, tačiau, nenorėda-mas atsispirti savo geismui, nusprendė bet kokia kaina siekti savo tikslo. Apsimetęs ligoniū jis atviliojo Tamarą į savo kambarį ir išprievartavo ją. Dėl šios aistringos aki-mirkos jis buvo pasiruošęs viską paaukoti. Žinoma jis ne-sisijaudino dėl tolimesnio jos likimo, nes tik galvojo, kaip patenkinti savo kūnišką troškimą. Visi Tamaros prašymai to nedaryti buvo nesėkmingi. Išniekinęs vargšę merginą, ėmė jos neapkęsti ir gailėjosi iš viso ją sutikęs. Įsakęs iš-varyti ją iš kambario, užtrenkė duris, nes „*ta neapykanta buvo didesnė už jo meilę*“ (2 Sam 13, 1-18).

Štai kokia tipiška pabaiga taip vadinamos aistrin-gos meilės, kurios siekia žmonės, ir ypač jauni. Kaip jie

panašūs lekiančius į ugnies šviesą kvailus naktinius drugelius! Nors kartą tai patyrusių žmonių širdyse visam laikui lieka kartus nusivylimas, sudužusios svajonės, liūdesys ir dvasinis skausmas. Todėl, brangios merginos ir moterys, jeigu vaikinai arba vyrai prisiekdamas savo nuoširdžiais jausmais primygtinai reikalauja ikisantuokinio lytinio artumo, teigdamas, jog taip jūs jam įrodysite savo meilę, žinokite, kad šiuo atveju tai yra kūniškas geismas ir aistra, bet jokių būdu ne meilė, kuri gali laukti.

Sielovados tarnavime nuolat girdžiu panašių į Amnono ir Tamaros istoriją atsitikimų. Viena tikinti mergina taip pamilo jai asistuojantį pasaulietį jaunuolį, jog užsidedę nesutramdoma aistra ir lengvai nusileido jo primygtinam siūlymui iki vestuvių pradėti lytinį gyvenimą. Kai jų meilės ryšys išaiškėjo, tėvams reikalaujant jie susituokė, bet kokia nelaiminga ir neteikianti džiaugsmo buvo jų santuoka! Nors šeimoje buvo daug vaikų, vyras niekada netikėjo žmonos ištikimybe, motyvuodamas tuo, jog ji lengvai gali užmegzti ryšį su kuo tik užsimančius, kaip kad kažkada ji atsidavė jam. Jų vaikai augdami negalėjo sulaukti akimirkos, kada galės palikti tėvų namus, nes tėvas su motina gyveno kaip šuo su kate. Tie, kurie kažkada troško pabūti vienumoje, dabar buvo tiesiog priešai, nes kaltino vienas kitą dėl sugadinto gyvenimo.

Buvo kitas atvejis, kai jaunuolis taip pamilo merginą, kad dėl jį apėmusios aistros ir troškimo greičiau ją turėti tiesiog pametė galvą. Kai kas iš šalies matydamas, kad iš tokios sąjungos nieko gero neišeis, bandė jį sulaikyti patardamas ieškoti Dievo valios. Tačiau jaunas krikščionis nepaisė jokių argumentų būdamas tikras, kad tokios didelės meilės Dievas tiesiog negali nepalaiminti. Būdami abu tikintys pasilikę vienumoje jie iš pradžių stengėsi kalbėti apie Bibliją ir valdytis, bet jų širdyse siautė aistringi jausmai, ir neilgai trukus jie puolė į nuodėmę. Po

paleistuvystės jie atsitokėjo, kad per toli nuėjo, bet ištaisyti klaidos jau negalėjo. O pradžia buvo tokia tyra ir jaudinanti. Iš pradžių buvo švelnūs rankų paspaudimai, po to – bučiniai ir apsikabinimai, vėliau – nurenginėjimai, vienas kito tam tikrų kūno vietų lietimas... Ir taip žingsnis po žingsnio greitai įvyko tai, kas buvo neišvengiama.

O kaip jie kankinosi supratę, ką padarė. Neįstengdami išpažinti savo nuodėmės jie apsilviko vestuvių drabužius ir atėjo prie Dievo altoriaus po pastoriaus laiminančiomis rankomis būdami jau kūniškai netyri. Tik ne veltui Biblija sako: „*Neapsigaukite! Dievas nesiduoda išjuokiamas. Ką žmogus sėja, tai ir pjaus*“ (Gal 6, 7). Viešpats negalėjo palaiminti susitepusiųjų paleistuvystės nuodėme, ir tai labai greitai pasireiškė jų šeimyniniame gyvenime. Stebėjusieji jų tarpusavio santykius nesuvokė, kur dingo tokia graži jų meilė, kurios kažkada daugelis pavydėjo. Širdies gilumoje kaltindami vienas kitą dėl to, kas įvyko, jie labai greitai prarado bet kokią pagarbą vienas kitam. Pragyvenę ilgą, bet nedžiaugsmingą šeimyninį gyvenimą ir išauginę daug vaikų jie su siaubu galėjo stebėti, kaip nuslėpta nuodėmė pradėjo reikštis jų sūnų ir dukrų likimuose. Vyriausias sūnus į paleistuvystės liūną įklimpo dar jaunystėje. Vidurinysis būdamas krikščionis svetimavo ir išsiskyrė su žmona, o viena iš dukterų išsižadėjo Viešpaties ir tapo prostitute. Šie nelaimingi sutuoktiniai labai kankinosi, ir ašaros dėl jų vaikų liejosi be galo, nors dėl to buvo kaltas jų pačių nesusilaikymas, nuo kurio kenčia ne tik jaunimas, bet ir pagyvenę žmonės.

Vienas toks jau peržengęs penktą dešimtį ir turintis keletą vaikų krikščionis, vietinės bažnyčios tarnautojas, nesugebėjo atsispirti užvaldžiusiam jo akis geiduliui ir pradėjo svetimauti su visai jauna seserimi iš tos pačios bendruomenės, nors ji pagal amžių jam tiko į dukras. Palikęs pražilusią žmoną ir suaugusius vaikus šis žmogus

išsikraustė gyventi pas savo jauną mylimąją tvirtindamas, jog šitaip elgiasi pagal Dievo valią, kuri jam buvo apreiškta. Štai taip dvasiškai apakę mes išdrištame į savo nuodėmių purvą „*įtraukti*“ net šventą Dievą.

Lytinių iškrypimų tema yra tokia pasibjaurėtina, jog krikščioniškų knygų puslapiuose paprasčiausiai nesinori apie tai kalbėti. Besidomintys tuo gali ieškoti pagalbos skaitydami specialiąją aiškinamąją medicinos literatūrą apie seksopatologiją. Tačiau, manau, verta nors trumpai aptarti keletą iškrypimų, kurie dažniausiai atskleidžiami sielovados pokalbių su krikščionimis metu. Tai vyrų **homoseksualizmas**, dažniausiai pasireiškiantis dviejų vyrų santykiavimu, **lesbijizmas** arba moterų homoseksualizmas, **zoofilija** – lytinis ryšys su gyvūnais ir **pedofilija** – seksualinis potraukis vaikams, ne retai pastumiantis juos į paleistuvavimą.

Tikriausiai daugeliui tikinčiųjų tai skamba kaip krikščioniui kažkas nesuvokiamo, tačiau sielovados tarnavimų metu ne taip jau retai tenka su tuo susidurti. Pedofilijos, vyrų ir moterų homoseksualizmo apraiška – gana paplitęs reiškinys, nors iki galo jie to nesuvokia.

Kartais, kai vaikai žaidžia „*gydytojus*“, jie nusirenginėja, apžiūrinėja, čiupinėja lytinius organus ir ne retai užsimano padaryti dar daugiau. Tuomet ir būna pirmieji lytinio artumo bandymai. Ir tada berniukai tam panaudoja ne tik mergaites (dažnai žaidimų drauges arba jaunesnes sesutes), bet ir savo amžiaus berniukus bei visai mažus vaikus. Kažkas panašaus gali vykti ir su mergaitėmis, kurios tarpusavyje yra seserys arba pusseserės, bičiulės ar klasės draugės. Tai pasireiškia intymiomis glamonėmis ir įvairiais bandymais abipusiai lytiškai pasitenkinti. Taip padedamas pamatas polinkiams į tam tikrus iškrypimus, kurie su amžiumi ne visada išnyksta bet

gali ir pereiti į nebesuvaldomą homoseksualizmo arba lezbijizmo formą.

Tą patį galima pasakyti ir apie zoofiliją, kai vaikai arba paaugliai iš paprasto smalsumo arba dėl lytinio brendimo atsiradusio pirmojo geismo prisiartina prie gyvūno norėdami pasitenkinti. Tuomet tam tikslui tinka vištos, antys, triušiai, katės, šunys, ožkos, avys, karvės ir bet kokie kiti gyvūnai. Pasitaiko tokių šokiruojančių atvejų, kurių dabar aprašinėti tiesiog nederėtų.

Liūdna tai, kad bręstant ir netgi susituokus visos anksčiau išvardytos nuodėmės ne tik kad neišnyksta, bet darosi labiau rafinuotesnės. Žinoma, tai visai nereiškia, jog kiekvienas buvęs seksualiai netyras vaikas būtinai taps homoseksualistu, lezbiete arba zoofilu, tačiau jiems šių nuodėmių tikimybė yra žymiai didesnė negu tiems, kurie to nedarė.

Reikia priminti, jog dažnai seksualinės nuodėmės yra paveldimos iš senelių, močiučių, tėvų ir motinų. Taip pat žinoma, jog pjūtis yra visuomet didesnė už sėją. Ir jeigu kas nors iš tėvų kentėjo nuo savęs patenkinimo nuodėmės, vaikų polinkis į seksualinį netyrumą bus dar didesnis, pasireiškiantis ne tik lytiniu pasileidimu, bet ir įvairiais iškrypimais. Pavyzdžiui, vienos tikinčios moters, kuri jaunystėje užsiiminėjo savęs patenkinimu, dvi dukros tapo lezbietėmis ir gyveno kartu nenorėdamos ištekti.

Pedofilijos, tai yra lytinio potraukio vaikams, problema metams bėgant vis aštrėja ir tampa tikra tragedija. Tėvai ir patėviai prievartauja savo podukras ir dukteris, dėdės – dukterėčias, vyresnieji broliai – savo jaunesnes seseris. Rečiau, bet vis dėlto nutinka prievartos atvejai prieš berniukus. Kartą tai išgyvenę vaikai neretai tampa dvasiškai luošai su išdarytomis sielomis. Kai kurios lytinio iškrypimo aukos vėliau pačios gyvena nedorovingai.

Ypač apmaudu, kad beveik visi išvardyti seksualiniai iškrypimai laikas nuo laiko pasireiškia ir krikščionių tarpe.

Kalbėdama apie tai prisimenu Šventojo Rašto žodžius, kuriuos apaštalas Paulius rašo ne kam nors kitam, o būtent tiems, kurie pažinojo Dievą: *„Dievo rūstybė apsireiškia iš dangaus už visokią žmonių bedievybę ir neteisybę, kai teisybę jie užgniaužia neteisumu. Juk tai, kas gali būti žinoma apie Dievą, jiems aišku, nes Dievas jiems tai apreiškė... Pažinę Dievą, jie negarbino Jo kaip Dievo ir Jam nedėkojo, bet tuščiai mąstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo. Vadindami save išmintingais, tapo kvaili... Todėl Dievas per jų širdies geidulius atidavė juos neskaistumui, kad jie patys terštų savo kūnus. Jie Dievo tiesą iškeitė į melą ir garbino kūninius bei tarnavo jiems, o ne Kūrėjui, kuris palaimintas per amžius. Amen! Todėl Dievas paliko juos geidulingų aistrų valiai. Jų moterys prigimtinius santykius pakeitė priešingais prigimčiai. Panašiai ir vyrai, pametę prigimtinius santykius su moterimis, užsigeidė vienas kito, ištvirkavo vyrai su vyrais, ir gaudavo už savo paklydimą vertą atpildą. Kadangi jie nesirūpino pažinti Dievą, tai Dievas leido jiems vadovautis netikusių išmanymu ir daryti, kas nepridera. Nors jie žino teisingą Dievo nuosprendį, kad visa tai darantys verti mirties, jie ne tik patys taip daro, bet ir palaiko taip darančius“* (Rom 1, 18-19, 21-22, 24-28, 32).

Skaitant šiuos šokiruojančius žodžius, sunku patikėti, kad jie skirti ne bedieviams, o žmonėms, pažinojusiems Dievą. Lygiai taip pat ir šiais laikais, kai girdi ką nors, kas kartais vyksta tarp krikščionių, tai stebiesi ir galvoji: *„Nejaugi tai įmanoma?!“* Žinoma, tikintys, paprasti bažnyčios nariai, vargu ar žino apie pačias baisiausias krikščionių padaromas šlykštybes. Tikriausiai paleistuvavimo ir sveltinavimo atvejai jiems yra žinomi, nes jų pasitaiko vis dažniau. Apie homoseksualizmą, lezbijizmą, zoofiliją ir

kitus pasibjaurėtinius lytinius iškrypimus dažniausiai žino tik sielovados tarnautojai bei kai kurių bendruomenių pastoriai. Tik po daugelio metų panašūs dalykai retkarčiais paaiškėja ir sukelia krikščionims šoką. Taigi apaštalas Paulius puikiai žinojo, ką rašė Romoje gyvenusiems krikščionims. Ir jeigu Dievas numatė tai palikti Šventajame Rašte, mums privalu į tai atkreipti dėmesį. Juo labiau, kad minėti šlykštūs ir nuodėmę nešantys raupsai laikui bėgant plinta vis labiau.

Sielovados tarnavimo metu išaiškinama daugybė pasibjaurėtinų dalykų vykstančių bažnyčiose ir bendruomenėse. Šitaip atskleidžiama ta realybė, kurią paprastai visomis išgalėmis stengiamasi nuslėpti. Ir ji iš tikrųjų šokiruoja.

Seksualinės bjaurystės žaloja visus krikščionis, nepriklausomai nuo jų pareigų bažnyčios dvasinėje hierarchijoje. Nuo jų niekas nėra apsaugotas. Būtent dėl to krikščioniškas bendruomenes retkarčiais sudrebina netikėti pranešimai, kad vienas ar kitas tarnautojas, pamokslininkas ar netgi visame pasaulyje garsus evangelistas krito į paleistuvystę ar svetimavimą. Štai kodėl kiekvieną kartą iškyla jaudinantis klausimas: „*Dievo žmonės! Kas mums darosi?! Kur mes einame ir kur nueisime, jeigu taip ir toliau elgsimės?*“ Apie seksualines nuodėmes daugiau tylėti negalima! Reikia kalbėti, aiškinti, mokyti, įspėti ir reikalui esant griežtai bausti.

Pabaigai – keletas patarimų, kurie padėtų nugalėti kūniškus gundymus, ir taip išvengti galimo dvasinio žlugimo.

1. Gyvenkite Viešpaties baimėje, bijodami Jį žėisti bet kokia nuodėme, taip pat ir amoralumo apraiškomis. Jeigu iš tikrųjų mylite Viešpatį, tai bus visai nesunku daryti. Būkite artimi su Viešpačiu ir su džiaugsmu

vykdykite Jo duotus įsakymus. Tai garantuota apsauga nuo nuodėmės. Tai patvirtina mums visiems žinomi žodžiai: „*Kas gimęs iš Dievo, saugo save, ir piktasis jo nepaliečia*“ (1 Jon 5, 18).

2. Tiems, kuriuos kankina savęs patenkinimo nuodėmė, norisi palinkėti, kad jie kovodami su savo kūno geiduliais, niekada nenuleistų rankų. Maždaug 90-95% atvejų ši nuodėmė yra paveldima iš tėvų ir senelių, o su įgimtomis ydomis kovoti yra ypač sunku. Tačiau nors ir sunku pasiekti pergalę, ji vis dėlto įmanoma. Tai įrodo pavyzdžiai daugelio vaikinių, merginų, moterų ir vyrų, kurie be paliovos kovodami išsilaisvino nuo šios nuodėmės, net jeigu ši kova tęsėsi daugelį metų.

3. Nepasiduokime pagundymams ir neleiskime, kad mus vedžiotų mūsų instinktai, jausmai, emocijos ir geiduliai. Taip mes apsaugosime save nuo daugelio nemalonumų bei dvasinio nuopuolio. O Dievas, matydamas mūsų pastangas, ateis mums į pagalbą ir parodys kelią, kaip išeiti iš bet kokio pagundymo.

4. Prašykite Viešpaties, kad Jis saugotų jus nuo visų nedorybės nuodėmių lygiai kaip tai darė karalius Dovydas, kartą patyręs dvasinio kritimo kartėlį: „*Apsaugok mane, Dieve, nes Tavimi aš pasitikiu*“ (Ps 16, 1). Juk Dievas – pats svarbiausias mūsų saugotojas. Mes visada galime ateiti prie malonės sosto, kad reikiamu laiku sulauktume Jo pagalbos. Gera Viešpaties ranka yra saugojanti ranka. Po jos priedanga nebaisūs šėtono gundymai. Dievo malonė apsaugo mus nuo pavojaus kristi į nuodėmę, ir mūsų užduotis – taip gyventi ir bendrauti su Viešpačiu, kad ši malonė mus visada lydėtų.

5. Pasninkaudami ir melsdamiesi prašykite Dievo, kad jis mumyse sukeltų pasibjaurėjimą ir neapykantą šiai nuodėmei, nes patys savo pastangomis nesugebėsime atsisakyti to, kas jums labai patinka.

6. Mokykitės nuolatos kontroliuoti savo mintis, nes nedorybės nuodėmė, kaip ir bet kokia kita nuodėmė, užgimsta mūsų mintyse. Savos vaizduotės valdymas – tai gebėjimas ją sutramdyti. Visuomet kontroliuokite savo mintis. Kas turi seksualinių fantazijų, tas neišvengiamai jas įgyvendina realybėje. Suvokę, kad jūsų mintys netyros ir mąstote apie seksą, visomis valios pastangomis stenkitės galvoti apie ką nors kita. Jeigu žmogus niekada negalvoja apie svetimavimą, tai niekada to ir nepadarys. Prašykite Viešpaties, kad Jis jus sustabdytų jūsų sąžinės balsu. Tuomet Dievo kontroliuojama vaizduotė nebus palikta asmeninių impulsų savivalei.

7. Saugokite save pasitelkdami Dievo žodį ir pagundymų metu vis kartokite turinčias Dievo jėgą Biblijos eilutes, pavyzdžiui: „*Palaiminti, kurių kelias nepeiktinas, kurie pagal Viešpaties įstatymą vaikšto... nedarą jie neteisybės, vaikšto Jo keliais*“, „*Visa širdimi ieškojau Tavęs, neleisk man nuo įsakymų Tavo nuklysti. Giliai širdyje paslėpiau Tavo žodį, kad tau nenusidėčiau*“, „*Aš esu Tavo, išgelbėk mane, trokštu suvokti Tavo potvarkius. Nedorėliai mane pražudyti kėsina, tačiau aš Tavo liudijimų laikysiuosi*“, „*Tavo ranka tepadeda man, nes aš pasirinkau Tavo potvarkius*“ (Ps 119, 1, 3, 10-11, 94-95, 173). Taip mintyse meldamiesi ir kreipdamiesi į Dievą mes pasinaudojame patarimu Šventojo Rašto, kuris būtent apie tai ir kalba: „*Kaip gali jaunuolis savo kelią išlaikyti tyrą? Laikydamasis Tavo žodžių*“ (Ps 119, 9).

8. Kontroliuokite savo akis, nes pagundymas dažniausiai ateina būtent per jas. Evangelijoje pagal Matą 5, 28 Jėzus įspėja mus dėl geidulingo žvilgsnio, kalbėdamas, kad „...*kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau su ja svetimavo savo širdyje*“. Ypač venkite pornografijos, kad ir kokia ji bebūtų: nuotraukos su apnuogintais kūnais, pornografiniai žurnalai, erotiniai filmai, meilės romanai

ir panašiai. Šie įstrigę atmintyje vaizdai kiekvieną kartą vis iškils vaizduotėje ir kurstys netyras mintis bei troškimus. Sunku net įsivaizduoti, kiek šios nuodėmės pavergtų žmonių slapčia perka ir slepia savo namuose šiuos pasibjaurėtinus dalykus ir jais maitina savo sielas. Apsiginkluokite vertingais Šventojo Rašto žodžiais, ir tegul jie tampa jūsų pažadu: „*I tai, kas nedora, aš nežiūrėsiu*“ (Ps 101, 3).

9. Venkite bendrauti su paleistuvaujančiais žmonėmis prisimindami Biblijos įspėjimą: „*Blogos draugijos gaidina gerus papročius!*“ (1 Kor 15, 33). Geru, sektinu pavyzdžiu gali tapti istorija, pasakojanti apie Juozapo išgyvenimus, kai jį bandė sugundyti Potifaro žmona. Šis jaunuolis, turėjęs glaudžius ryšius su Viešpačiu, stovėjo ant bedugnės krašto. Jei būtų nors truputį sudvejojęs, būtų įvykęs nepataisomas dalykas. Tačiau jis atsispyrė pagundymui ir išgelbėjo save nuo dorovinio nuopuolio.

Reikia pridurti, kad Viešpaties bijanti, Jo apšviesta ir apvalyta moteris yra nuostabus Dievo kūrinys, Jo malonės indas, o negarbinga žmona visai neturinti gėdos, įklimpusi savo ydose – tai velnio išpera, galingas ginklas šėtono naudojamas pražudyti daugelį sielų. Tokios svetimautojos moters elgesį Dievo žodis apibūdina šitaip: „...*pavalgo ir, nusišluosčiusi lūpas sako: „Nieko blogo nepadariu*“ (Pat 30, 20). Venkite artimo bendravimo su tokiomis kaip ji. Krikščionims lygiai taip pat pavojinga bendrauti su svetimaujančiais ir paleistuvaujančiais vyrais.

10. Būkite budrūs ir savo protu kontroliuokite jausmus bei temperamentą ir nesuteikite galimybės kūno instinktams užvaldyti jūsų sąžinę. Venkite visko, kas gali iškreipti mintis ir sujaudinti jūsų kūną.

11. Netikėkite tuo, ką mokykloje arba darbe pasakoja jums draugai, kas rašoma laikraščiu ir žurnalu

atsakymuose į klausimus, susijusius su seksu ir dorove. Visa tai tik gudrūs kabliukai, ant kurių velniui jau pavyko daugelį pagauti. Atminkite, kad nuostabiausias dalykas, ką mes galime turėti šitoje žemėje – tai Viešpaties palaiminta laiminga santuoka. O Dievo palaiminimas liesis tik tiems, kurie stengiasi būti tyri ir dorovingi.

12. Mokėkite apriboti savo santykius su priešinga lytimi. Susilaikykite nuo visokių taip vadinamų „*draugiškų*“, bet per daug jau švelnių prisilietimų, apsikabinimų ir glostymų, kurie ne retai tampa nuodėmingo ryšio pradžia.

13. Niekur nepasilikite vienu du su priešingos lyties atstovais, ypač jeigu vienas kitam kaip nors simpatizuoja. Tai, kas iš pradžių atrodo visiškai nekalta, vėliau pavirs tikru gaisru. Bet koks ne tarp sutuoktinių esantis sielos artumas ir savitarpio supratimas gali tapti tokiu pavojumi, apie kurį Dievo žodis sako: „*Ar gali žmogus paimti ugnį į savo antį ir nesudeginti drabužių?*“ (Pat 6, 27).

14. Nemurmėkite ir nesipriešinkite Dievo valiai, kai Viešpats nubraukia jūsų ketinimus ir planus, susijusius su būsimomis vestuvėmis. Iš anksto žinodamas tai, ko nežinome mes, įsikišęs į mūsų gyvenimą Jis gali nutraukti sužadėtuves ir būsimas vestuves. Toks gyvenimo posūkis žmogui yra tikra tragedija. Bet Dievas tokiu būdu mus apsaugo nuo nepataisomos klaidos numatydamas kai ką geresnio. Tokiu momentu labai svarbu nepridaryti kvailysčių, bet pasikliaunant Jo aiškiaregyste paklusti ir sutikti su Jo valia tvirtai tikint, kad Jis neklysta. Praeis metai, o gal ir dešimtmečiai, kol mes suprasime, kad įsikišdamas Dievas mums parodė ypatingą malonę.

15. Stenkitės, kad nebūtų ilgai susilaikoma nuo santuokinių santykių, nes būtent dėl to sustiprėja šėtono išpuoliai ir kyla pagundymai, kurie veda į svetimavimą. Juk Dievo žodis ne veltui kalba: „*Nesitraukite vienas nuo kito,*

nebent abiem susitarus kuriam laikui, kad atsidėtumėte pasninkui ir maldai, paskui vėl būkite drauge, kad šėtonas negundytų jūsų nesusilaikymu“ (1 Kor 7, 5).

16. Venkite tokių situacijų, kurios galėtų jus sukompromituoti. Nesuteikite progos kitiems apie jus blogai galvoti. Šitaip jūs išvengsite pavydo konfliktų su savo sutuoktiniu ir apsaugosite vyrą arba žmoną nuo minčių arba veiksmų, vedančių į neištikimybę.

17. Venkite dykinėjimo ir tuščio laiko leidimo. Tai gali jus skatinti ieškoti nuotykių. Nepamirškite liūdno karaliaus Dovydo pavyzdžio. Jis krito į svetimavimo nuodėmę būtent tada, kai nieko neveikė. Stenkitės savo laisvu laiku užsiimti kokia nors veikla, kuri išblaškytų jūsų mintis ir apsaugotų nuo kūniškų pagundymų.

18. Atminkite, kad neįmanoma pastatyti tvirtų, harmoningų tarpusavio santykių ant supuvusio geismo pamato. Nepaisydamas Dievo tyrumo įstatymo, žmogus apvaginėja pats save ir pasirenka pražūties kelią.

Kova su netyrais troškimais ir mintimis, visokiausių savo paleistuvystės ir kitų nuodėmingų seksualinių polinkių apraiškų numarinimas vertas to, kad nenuleistume savo rankų, kol nebus pasiekta visiška pergalė, nes neveltui parašyta: „*Praeina pasaulis ir jo geismai, bet kas vykdo Dievo valią, tas išlieka per amžius*“ (1 Jon 2, 17).

7 skyrius

Išdidumas eina sunaikinimo priekyje

Yra daugybė žmogaus ydų, kurias pastebėję kituose, labai piktinamės. Jos mus žeidžia ir atstumia, tačiau kai tos pačios ydos ima reikštis mūsų poelgiuose, pabrėžtinai stengiamės į jas nekreipti dėmesio arba teisinamės, parinkdami pačius geriausius ir nekalčiausius žodžius. Tokioms nuodėmėms priskirtina išdidumas, išpuikimas, didžiavimasis, tuščiagarbiškumas, garbėtroška, savitika, saviklioja, pasitenkinimas savimi, savimana, savigyra, išdidybė, savęs išaukštinimas, kitų žeminimas, valdžios troškimas. Visos jos yra glaudžiai susijusios ir dažnai kyla viena iš kitos, turėdamos tą patį pagrindą ir šaltinį – mūsų nemarų „Aš“, kuriam mes taip nuolankiai tarnaujame.

Šitas „Aš“ pirmą kartą pasireiškė dar prieš pasaulio sukūrimą, kai puikus angelas, Dievo sosto sergėtojas, pasididžiavo savo padėtimi ir užsigeidė tapti panašus į Dievą. Už tai buvo išvarytas iš dangaus ir iš šviesaus dangiančio cherubo virto juodu mirties angelu. Biblijoje užrašyti gerai žinomi šėtono pirmavaizdžio Babilono karaliaus išdidumo kupini žodžiai: „...*Aš pakilsiu į dangų, iškelsiu savo sostą aukščiau Dievo žvaigždžių, sėdėsiu dievų kalne tolimiausioje šiaurėje. Aš pakilsiu aukščiau debesų, būsiu lygus Aukščiausiam!*“ (Iz 14, 13-14). Kadaisė vienos didžiausių pasaulio valstybių didžiojo valdovo kritimo priežastis, kaip ir šėtono atveju, buvo išdidybė ir didžiavimasis.

Nuo to laiko praėjo amžiai, tačiau šita piktybė, bėgant laikui, ne tik nesumažėjo, bet ir augo, su kiekviena karta įgaudama vis daugiau galios ir nutempdama paskui save į neišvengiamą pražūtį nesuskaičiuojamas naujas aukas.

Kad ir kaip būtų gaila, tenka pripažinti, kad iš viso nėra nuo išdidumo tobulai laisvo žmogaus. Jis mummyse pradeda ryškėti nuo ankstyvos vaikystės ir auga kartu su mumis. Paklauskite, pavyzdžiui, mažylis, kuo jis norėtų užaugęs būti, ir išgirsite atsakymą: „*Kosmonautu, artistu, lakūnu*“ – žodžiu, garsenybe, vienokiu ar kitokiu didvyriu. Taigi jau mažas vaikas save kuo nors laiko. Su tuo įsivaizdavimu jis gyvena visą savo gyvenimą, metai iš metų vis labiau jį brandindamas. Jam taip patinka garbė ir žmonių pripažinimas, kad dėl to jis pasiryžęs viskam.

Žmogaus savimeilei malonus bet koks pagyrimas. Pasakyk jaunai namų šeimininkei: „*O, kokia tu švaruolė! Kaip puikiai paruoši valgį ir kepi tortus bei pyragus!*“ – ir, žiūrėk, kaip ji užriečia nosytę išduodama slaptas savo mintis: „*Oho! Pasirodo, ir aš galiu kuo nors išsiskirti! Ir aš kažką galiu!*“ Net daug matęs senolis iš karto atgyja vos kas nors užsimena apie jo gyvenimo patirtį ir išmintį. Vadinasi, reta siela gali atsispirti gyriui ir pripažinimui.

Žinoma, ir šiuo atveju reikia būti protingam ir nepulti į kraštutinumus apskritai bijant ką nors pagirti, kad žmogui nebūtų sužadintas išdidumas. Pagyrimas pagyrimui nelygu. Nėra nieko smerktino, jei pagirdami norime kam nors pritarti ir paskatinti daryti gera. Apaštalas Paulius nebijojo pagirti Kolosų krikščionių, suprasdamas, kad tai suteiks jiems guvumo ir drąsos (Kol 1, 3-4). Nieko peiktino pagirti kūdikį už jo stropumą ir pastangas arba savo žmoną už gardžiai paruoštus pietus, arba tėvus už puikiai išauklėtus dievobaimingus vaikus, arba draugą už jo pasiryžimą visada padėti. Toks pagyrimas artimui bus kaip palaiminimas, duos jėgų ir noro toliau daryti gerus darbus. Tik svarbu nepersūdyti ir nenukrypti nuo paprasto pagyrimo iki pragaištingo įsiteikimo. Be to,

atiduodami kitiems tai, kas derama, mes pristabdome savojo išdidumo pretenzijas. Juk išdidėlis, kuris rūpinasi tik savimi pačiu, vargiai sugebės pamatyti ir įvertinti kito privalumus.

S.Ožegovo rusų kalbos žodyne žodis **išdidumas** apibrėžiamas taip: „Žmogiškos savigarbos jausmas arba pasitenkinimas kuo nors“. Toks apibrėžimas apima kažką iškilaus ir gero. Neigiama prasme išdidumas suprantamas kaip perdėtai aukšta nuomonė apie save ir pasireiškia daugybe ydų.

Išdidėlis – tai perdėtai savimi pasitikintis, arogantiškas, išpuikęs ir egoistiškas žmogus. Tam tikrais atvejais išdidumas gali būti teigiama savybė. **Išdidybė**, arba nepamatuotas išdidumas, visada neigiama. Jos buvimas liudija mūsų pagedimą. Būtent apie tokį išdidumą kalba Biblija, tai interpretuodama kaip mūsų savojo „Aš“ sudievinimą.

Daugelis mano, kad ši yda būdinga tik įžymiams, nusipelnusiems, iš prigimties gabiems ir talentingiems žmonėms, nes jiems, savaime suprantama, yra kuo didžiuotis. Tačiau gyvenimas rodo, kad ja serga visi be išimties. Tenka tik stebėtis, kokie išdidūs gali būti tie, kurie, atrodytų, neturi jokio pagrindo aukštintis. Ši yda ypač būdinga šių laikų žmonėms, apie kuriuos apaštalas Paulius savo mokiniui Timotiejui rašė taip: „*Žinok, kad paskutinėmis dienomis... žmonės bus... pagyrūnai, išdidūs... pasipūtėliai*“ (2 Tim 3, 1-4).

Apimti išdidumo žmonės stengiasi visada būti dėmesio centre. Jie trokšta, kad jais žavėtųsi ir juos laikytų aukštesniais už kitus. Jie nepakęs, jei jų nepripažins, nepagirs, neišaukštins, nepaklaus patarimo. Tokiems žmonėms tolygu mirčiai būti nepastebėtiems, pažemintiems, paniekintiems, išjuoktiems, paliktiems ir užmirštiems.

Išdidumas ne visada pastebimas. Pats žmogus paprastai savyje jo nepastebi. Kiti mato, o jis – ne, ir visas pastabas savo atžvilgiu laiko įžeidimu.

Per amžius išdidumas žalojo milijonų žmonių sielas ir buvo žiaurių bei daug kraujo pareikalavusių karų pagrindinė priežastis. Toks jis ir dabar – negailestingas sielų žudikas. Ir nors visiems tai aišku, nedaugelis nori iš jo išsilaisvinti. Išdidumas žmones žavi. Sugebėjimas apginti save ir kitą pastatyti į jo vietą pasaulį žavi, dėl to jis skatinamas ir aukštinamas, laikomas didele vertybe. O Dievo žodis kalba priešingai: „*Išdidus žvilgsnis ir pasipūtusi širdis, kurie išskiria nedorėlį, yra nuodėmė*“ (Pat 21, 4).

Šventojo Rašto puslapiuose randame daug pavyzdžių apie išdidumo kupinų žmonių gyvenimą ir liūdną jų išsiauکشtinimo pabaigą.

Po šėtono nuopuolio didžiausia žmogaus išdidumo išraiška buvo Babelės bokšto statyba. Rūsti pamoka, kurią Dievas davė žmonijai atsiuntęs į žemę potvynį, pražudžiusį visus, išskyrus Nojaus šeimą, bėgant laikui, buvo pamiršta. Ir vėl savo galvą pakėlė nuodėmė, pasireišianti nepamatuojamu išdidumu. Štai kaip apie tai liudija Šventasis Raštas: „*Besikeldami toliau į rytus, jie rado lygumą Šinaro krašte ir ten apsigyveno. Jie kalbėjo: „Pasidirbkime plytų ir gerai jas išdekime“. Plytas jie naudojo vietoj akmenų, o dervą – vietoje kalkių. Jie tarėsi: „Pasistatykime miestą ir bokštą, kurio viršūnė siektų dangų. Išgarsinkime savo vardą prieš išsiskirstydami į visus kraštus!“*“ (Pr 11, 2-4).

Taigi pagrindinis tikslas, vertęs žmones statyti Babelės bokštą, buvo siekis išgarsinti savo vardą. Kitaip tariant, jie panoro tapti įžymūs išgarsindami save visose būsimose kartose. Tačiau Dievas suardė jų arogantiškus planus sumaišęs jų kalbą taip, kad jie vienas kito jau nebesuprato ir savo užmačių buvo priversti atsisakyti.

Dažniausiai žmogus savo išdidumo nejaučia labai ilgai. Tai žinodamas piktasis labai pamažu, tačiau nesulaikomai stumia sielą į pražūties bedugnę. Jis mielai pasinaudos bet kokiais veiksniais, kurie padeda augti išdidybei, pavyzdžiui, patrauklia išvaizda, įgimtais gabumais, talentu ir visais kitais privalumais ir sugebėjimais, kurie patraukia kitų žmonių dėmesį. Išaukštintas ir išliaupsintas žmogus pradeda įsivaizduoti esąs nepaprastai, ypatingas, pasiekęs tai, apie ką kiti gali tik svajoti, užtikrintas, kad negali kristi. Tokia žmogaus būklė yra labai pavojinga, nes siela apanka dvasiškai, praranda budrumą ir atsargumą. Palaiminimai moksle, darbe ir dvasinėje tarnystėje gali sukelti „apsvaigimą nuo laimėjimų“. Panašią žalą daro populiarumas, žmonių pripažinimas, išgarsinimas ir šlovė, kurie patenkina savimeilę ir todėl mums labai patinka.

Koja kojon su išdidumu žengia kai kurios kitos ydos, ir pirmiausia **pavydas ir pavyduliavimas**.

Išdidėlis nepakęs, jei kas nors kitas, o ne jis yra labiau giriamas ar labiau aukštinamas. Pavyzdys būtų liguista karaliaus Sauliaus reakcija išgirdus Dovydą šlovinančias moterų dainas. Biblijoje skaitome: „*Saulius labai supyko, jam nepatiko tokios kalbos. Jis tarė: „Dovydui jos priskyrė dešimtis tūkstančių, o man tik tūkstančius; jam betruksta tik karalystės“. Nuo tos dienos Saulius ėmė stebėti Dovydą*“ (1 Sam 18, 8-9). Mes žinome, prie ko Saulių privedė jo pavydo kupinas išdidumas: nepavykus nužudyti Dovydo jis kreipėsi į En Doro burtininkę pagalbos ir galiausiai tragiškai žuvo krisdamas ant savo kardo smaigalio.

Visiška priešingybė Sauliaus elgesiui yra Jono Krikštytojo nuostata nepavydėti ir siekti kuklumo. Jis apie Kristų galėjo taip kalbėti: „*Jis turi augti, o aš – mažėti*“ (Jn 3, 30).

Šiais laikais išdidumas labai dažnai eina greta su pavydu, ir dažnai ten, kur, atrodytų, pastarojo iš viso neturėtų būti. Pavyzdžiui, kurioje nors bendruomenėje pradeda tarnauti Dievo pašauktas jaunas brolis. Visi jo tarnavime pajunta ypatingą palaiminimą, ir bendruomenė pradeda dvasiškai busti. Atrodytų, visi turėtų džiaugtis. Kur tau! Vyresnieji, iki to brolio tarnavimo buvę „*prie vairo*“, vietoj džiaugsmo tvinksta pavydu ir visokiomis išgalėmis stengiasi jam trukdyti. Atmosfera bendruomenėje pradeda kaisti. Vieni palaiko gyvą jaunąjo brolio tarnavimą, kiti lieka konservatyvūs. Žinoma, nieko gero tai nežada. Ginčai bendruomenę suskaldo. Kokia viso to priežastis? Pažeista savimeilė ir pavydo kupinas išdidumas nesugeba džiaugtis kito palaiminimu. Apaštalas Petras, pripažintas bažnyčios stulpu, tik džiaugėsi, kai Paulius tapo palaimintu misionieriumi ir savo tarnavime jį kai kuo net pralenkė. Kur nėra išdidumo, ten ir pavydui nėra vietos.

Be šių išvardintų ydų pavyduoliams būdingas **siekis pirmauti**. Čia pravartu prisiminti apaštalo Jono žodžius: „*Aš parašiau bažnyčiai, bet mėgstantis jiems vadovauti Diotrefas nepriima mūsų*“ (3 Jn 1, 9). Diotrefas buvo išdidus ir išpuikęs žmogus, kuris, baimindamasis konkurencijos, atvažiuojančius pamokslininkus sutikdavo šaltai ar net priešišškai. Ką gi, laikai nebe tie, tačiau tokių diotrefų ir dabar visur rasi.

Išdidumas nenori sutikti su kitų požiūriu ir pripažinti jų teisingumo dėl to, kad teisinga laiko tik savo nuomonę. Išdidėlis nepajėgus pripažinti savo klaidų. Net jei kuriame nors savo širdies kampelyje jis supranta, kad yra neteisus, vis vien atvirai to neišsakys, nes jo „*Aš*“ per daug pasipūtęs, kad leistų taip nusižeminti. Toks žmogus negali būti sąžiningas net savo paties atžvilgiu, ką jau kalbėti apie kitus. Išdidėliui nežinomas žodis „*atleisk*“, nes

teisiu visada ir visur jis laiko tik save. Apie tokius labai taikliai yra pasakęs išmintingasis Agūras: „*Karta, kurios išdidus žvilgsnis ir pakeltos blakstienos*“ (Pat 30, 13).

Išdidumas trokšta išgarsėti ir mėgsta šlovę, kuri yra pasalūniškos žabangos sielai ir niekada prie nieko gero nepriveda. Viskas prasideda nuo širdies gilumoje užsimezgsusios minties arba troškimo tapti dideliu. Po to eina pastangos ir veiksmai to siekti. Pasiiektas populiarumas tarsi apgaubia žmogų šlovės aureole. Ji kuriam laikui suteikia džiaugsmo ir pasitenkinimo, tačiau neilgam, nes paaugęs „Aš“ nuolat reikalauja daugiau. Tada asmenybė, tapusi tarsi savotiška žvaigžde, leidžia sau išdarinėti tokius dalykus, kurie anksčiau net į galvą nebūtų atėję. Visiška laisvė ir stabdančių veiksmų nebuvimas leidžia manyti, kad viskas galima, todėl jau nebepripažįstama nei padarumo, nei ribų. Toks sielos viduje prasidėjęs trūnijimas tęsiasi iki finalo, kuris paprastai būna gėdingas ar tragiškas.

Panašiai nutinka ir tiems, kurie siekia gyventi gražiai ir ryškiai. Jie stengiasi atkreipti dėmesį į save, stulbinti kitus savo grožiu ir talentais. Kurį laiką jie pritraukia žmonių dėmesį, jais žavimasi, tačiau tokia išdidumo užsikrauta našta vėliau juos palaužia ir sudaužo. O jei taip ir nenutinka, išgarsėjimas ir šlovė vis vien greitai baigiasi. Lieka tuštuma, skausmas ir nusivylimas.

Be šių minėtų ydų išdidumui dar būdingas **savęs išaukštinimas ir kitų žeminimas**. Savęs išaukštinimas yra perdėtas savęs vertinimas, kuris susijęs su savigyra, kai žmogus atvirai pabrėžia savo išorės duomenis, laimėjimus, gabumus, žinias, talentus ir kitus privalumus, demonstratyviai juos rodydamas. O kur išsiaukštinimas, ten būtinai bus žeminimas, pasireiškiantis paniekinamu požiūriu į kitą, stengiantis jį pažeminti ir sumenkinti. Apaštalas Paulius, kreipdamasis į korintiečius, tvirtina, kad

reikia nugalėti „bet kokią puikybę, kuri sukyla prieš Dievo pažinimą“, perspėja, „kad nepasipūstumėte vienas prieš kitą“, primindamas, kad „meilė nesigiria ir neišpuiksta,... neieško sau naudos“ (2 Kor 10, 5; 1 Kor 4, 6; 13, 4-5).

Šie šlykštūs žmonių bruožai lydėjo juos per amžius, tačiau ypač ryškiai jie pasireiškia šiandien, patvirtindami Šventojo Rašto žodžius, kad paskutiniais laikais žmonės bus savimylės, išdidūs, pagyrūnai, pasipūtėliai (žr. 2 Tim 3, 1-4).

Kur išdidumas, ten jį būtinai lydės išpuikimas, didžiavimasis, išdidybė, tuščiagarbiškumas, pasitenkinimas savimi, garbėtroška, savimana, savitika, saviklioja ir savigyra.

Išpuikimą mes suprantame kaip saviklioją ir pagyrūniškumą, pasireiškiančius elgesiu, balso tonu ir požiūriu į kitus. **Didžiavimasis** – išdidus ir pasipūtęs elgesys arba ryškus savo pranašumo pabrėžimas. Per šias kartu pasireiškiančias dvi ydas išdidumas pasiekia aukščiausią lygį – **išdidybę**. Labai artimos minėtoms ydoms yra garbėtroška ir tuščiagarbiškumas. **Garbėtroška** – tai visuotinio išgarsėjimo, pripažinimo, aukštos ir garbingos padėties siekis. Tai neigiamas žmogaus charakterio bruožas, neturintis nieko bendro su garbe, kuriai būdingos vertos pagarbos žmogaus moralinės savybės ir jo principai. **Tuščiagarbiškumas** yra jau nevaldomas ir nepamatuotas šlovės ir pripažinimo troškimas.

Išdidų, išpuikusį ir pasipūtusį žmogų nuolat persekioja mintis, kad jis yra nepaprastas, visa galva aukštesnis už kitus. Iš tokio savo išskirtinumo suvokimo kyla daugybė kitų nuodėmių, kurias lemia aukštas savęs vertinimas – tai pasitenkinimas savimi, savimana, saviklioja, savitika ir savigyra. Šių ligų pavadinimai jau patys kalba už save. **Pasitenkinimas savimi** –

tai mėgavimasis savimi. **Savimana** – per daug gera nuomonė apie save. Labai artimos pagal prasmę sąvokos **saviklioja** ir **savitika** reiškia perdėtai didelį pasitikėjimą savimi: savo jėga, teisumu ir nenuodėmingumu. **Savigyra** – pagyrūniškumas, ypač pabrėžiamas gyrimasis savimi, savo išore, įgimtomis dovanomis ir pasiektais sugebėjimais.

Bet koks išdidumo, pasididžiavimo, išdidybės, pasitenkinimo savimi ir savigyros pasireiškimas Dievo akyse yra pasibjaurėtinas. Dėl kitų žmogaus ydų Dievas yra stebėtinai pakantus, metai iš metų artindamas sielą prie jų suvokimo ir prie atgailos. Tačiau į aukščiau minėtas nuodėmes Jis žiūri ypač griežtai. Taip, pavyzdžiui, Jokūbo laiške 4, 6 randame šokiruojančius žodžius: „*Dievas išdidiems priešinas*“. Kad ir kaip būtų gaila, žmonės, žinodami tą Rašto vietą beveik mintinai, tų žodžių deramai neįvertina ir prisimena tik tada, kai jau tenka ragauti kaip pelynus karčius išdidumo vaisius. Priešintis reiškia kovoti, skelbti karą kam nors dėl ko nors. Siaubinga įsivaizduoti, kad Tas, Kuris yra mūsų pagrindinė viltis, atrama ir vienintelė apsauga, staiga tampa mūsų priešu. Blogesnės ir beviltiškesnės padėties iš viso negali būti. Dievas juk nenugalimas! Turėti priešą Dievą reiškia pasmerkti save neišvengiamam pralaimėjimui. O jei taip, tai kam taip toli eiti?! Kam savo išdidumu užsitraukti prakeikimą?

Pavartę Bibliją, sutelkę savo dėmesį į išdidumo, didžiavimosi ir kitų minėtų ydų apraiškas, galime būti tiesiog šokiruoti: visos jos veda arba į **gėdingą pažeminimą, arba į kritimą ir pražūtį**. Pavyzdžiui: „*Kur ateina išdidumas, ten ateina ir gėda, o kur nuolankumas – ten išmintis*“ (Pat 11, 2); „*Nes kareivijų Viešpaties diena užgrius kiekvieną, kuris išdidus ir pasipūtęs, tą kuris didžiuojasi, ir jie bus pažeminti*“ (Iz 2, 12); „*Kiekvienas, kuris save*

aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas“ (Lk 14, 11); „Išdidusis suklups ir kris, nė vienas jo nepakels“ (Jer 50, 32); „Išdidumas eina sunaikinimo priekyje, puikybė – prieš žlugimą“ (Pat 16, 18).

Įvairių atvejų, patvirtinančių šių Biblijos žodžių teisingumą, Šventajame Rašte labai daug. Ryškus tokio gėdingo pažeminimo pavyzdys yra karaliaus Nabukadnecaro istorija. Paskaitykime pastraipą iš Danieliaus knygos ketvirtojo skyriaus. *„Praėjus dvylikai mėnesių (po Dievo duoto jam perspėjamojo sapno), vaikščiodamas karaliaus rūmuose Babilone, karalius kalbėjo: „Ar tai nėra didysis Babilonas, kurį aš pastačiau savo didžia galia ir padariau jį karaliaus būstine savo didybės garbei?“ Karaliui dar bekalbant, pasigirdo balsas iš dangaus: „Tau, karaliau Nabukadnecarai, sakoma: „Karalystė ir valdžia iš tavęs atimta! Iš žmonių tave pašalins, su lauko žvėrimis gyvensi, esi žolė kaip jautis, kol septyni laikai praeis, kol pažinsi, kad Aukščiausiasis viešpatauja žmonių karalystėje ir duoda ją tam, kam Jis nori!“ Tą pačią valandą žodis išsipildė: Nabukadnecaras buvo pašalintas iš žmonių, jis ėdė žolę kaip jautis, jo kūną vilgė rasa, jo plaukai užaugo kaip erelio plunksnos ir nagai – kaip paukščių. Paskirtam laikui praėjus, aš, Nabukadnecaras, pakėliau akis į dangų, ir mano protas sugrįžo. Aš šlovinau Aukščiausiąjį, gyriau ir garbinau Tą, kuris amžinai gyvena, nes Jo valdžia yra amžina ir Jo karalystė nesibaigia. Visi žemės gyventojai yra niekas. Kaip Jis nori, taip Jis elgiasi su dangaus pulkais ir žemės gyventojais. Nėra nė vieno, kuris galėtų sulaikyti Jo ranką ir Jam sakyti: „Ką darai?“ Tuo pačiu metu man sugrįžo protas. Savo karalystės šlovei atgavau garbę ir spindesį. Mano patarėjai ir kunigaikščiai ieškojo manęs, ir aš vėl įsitvirtinau savo karalystėje, ir man buvo suteikta dar didesnė garbė. Dabar aš, Nabukadnecaras, giriu, aukštinu ir šlovinu dangaus Dievą, nes visi Jo darbai yra tiesa, ir Jo*

keliai teisingi. Tuos, kurie elgiasi išdidžiai, Jis gali pažeminti“ (Dan 4, 29-37).

Nuostabi istorija, ar ne tiesa? Dievas sugebėjo užkietėjusį pagonį ir uolų stabų garbintoją sutramdyti už jo aroganciją ir didžiavimąsi, nubausdamas išskirtine beprotystės rūšimi, kuri medicinoje vadinama likantropija, kai ligonis įsivaizduoja esąs gyvulys ir elgiasi kaip gyvulys. Visatos Kūrėjas Nabukadnecarą stipriai pažemino visų žmonių akivaizdoje, per jį perspėdamas visus pasipūtėlius ir save aukštinančius. Todėl jei kas nors pastebi, kad išdidybė ir didžiavimasis turi įtakos jo charakteriui, manieroms ir kasdieniniam elgesiui, tegu prisimena karčią patirtį šio karaliaus, kuris, patyręs gilų pažeminimą, turėjo pripažinti, kad Dievas gali pažeminti „*tuos, kurie elgiasi išdidžiai*“. Taip, Dievas iš tiesų žino, kaip sutriuškinti išdidybę ir išdidėlius parklupdyti ant kelių. Toks yra Dievo įstatymas. Ir jei bausmė neateina iš karto, anksčiau ar vėliau ji būtinai ateis.

Beje, net bausdamas, Dievas lieka Tas, Kurio malonė yra aukščiau už teismą. Jis karalių Nabukadnecarą nubaudė teisingai, tačiau ne tam, kad pražudytų, o kad atvestų į protą. Jo aukščiausias tikslas – išdidėlį ne sunaikinti, o atvesti prie supratimo, atgailos ir nusižeminimo. Ne veltui parašyta: „*Gailestingas ir maloningas yra Viešpats, lėtas pykti ir turtingas gailestingumo. Ne visados Jis barasi ir ne amžinai rūstauja. Jis nesiėlgė su mumis pagal mūsų kaltes ir neatlygino mums pagal mūsų nuodėmes... Kaip tėvas pasigaili vaikų, taip Viešpats gailisi tų, kurie Jo bijo. Jis mūsų prigimtį žino, atsimena, kad esame dulkės*“ (Ps 103, 8-10,13,14). Štai kodėl net pats didžiausias pažeminimas ir sugėdinimas – tai ne galas, o tik kelias, vedantis į pasikeitimą ir atnaujinimą.

Gelbėtojas, malonės Dievas, laukia metus, o kartais net amžius, kad žmonės susimąstytų ir atgailautų. Tačiau

neprotinga tuo save raminti, jei sąmoningai nusidėdami ir toliau gyvename nenubausti. Dievas yra teisingas ir nuodėmės nepakenčia, kitaip tai prieštarautų Jo dieviškai prigimčiai. Tai labai akivaizdžiai patvirtina pamokomi pavyzdžiai iš skirtingų laikų įvairių žmonių gyvenimo.

Senajame Testamente, Kronikų antroje knygoje, aprašyta judėjų karaliaus Ezekijo, kurį Dievas išgydė nuo mirtinos ligos ir dosniai palaimino, istorija. Atsakydamas į Ezekijo maldą Dievas stebuklingu būdu išgelbėjo jį ir visą judėjų tautą nuo Asirijos karaliaus rankos. Tačiau toliau rašoma: „*Tačiau Ezekijas nebuvo dėkingas už jam suteiktą Dievo malonę; jis pasididžiavo, todėl rūstybė užsidegė prieš jį, Judą ir Jeruzalę*“ (2 Krn 32, 25). Nors vėliau karalius už savo širdies išdidumą atgailavo ir prieš Dievą nusižemino, karčios jo išsiaužtinimo pasekmės pasireiškė karaliaujant jo palikuonims.

Gera, kai Dievas baudžia norėdamas pamokyti, ir tragiška, kai nusidėjėliui už savo išdidumą tenka sumokėti kritimu ir pražūtimi. Mums neduota žinoti, kodėl Dievas su vienais elgiasi vienaip, o su kitais kitaip. Žinome tik viena: Dievas yra teisingas ir klaidų nedaro.

Išdidumo, kuris baigėsi kritimu ir žūtimi, pavyzdys yra pirmasis Izraelio karalius Saulius. Jo karalavimas prasidėjo palaiminimu, tačiau tai truko neilgai. Leidęs išdidumui užvaldyti širdį, jis nustojo klausyti Dievo. Už tai teko sumokėti išrinkimu ir gyvybe. Panašas Samuelis, kaltindamas karalių už jo nepaklusnumą Dievo įsakymui, kalbėjo taip: „*Kai tu buvai mažas savo akyse, tapai Izraelio giminių galva ir Viešpats tave patepė Izraelio karaliumi... Kodėl nepaklusai Viešpaties balsui ir puolei prie grobio, piktai pasielgdamas Viešpaties akyse?*“ (1 Sam 15, 17,19). Taip kadaise Dievo palaiminto žmogaus išdidumas tapo nepaklusnumo ir

savavališkumo priežastimi, ir visa tai baigėsi atstūmimu ir tragiška žūtimi.

Antrą panašų pavyzdį randame Karalių pirmoje knygoje, kur kalbama apie vieną iš karaliaus Dovydo sūnų: „*Hagitos sūnus Adonijas didžiavosi, sakydamas: „Aš būsiu karalius“. Jis įsigijo vežimų bei žirgų ir penkiasdešimt vyrų, kurie bėgtų pirma jo...*“ (1 Kar 1, 5). Viskas baigėsi tuo, kad sostą paveldėjo kitas Dovydo sūnus – Saliamonas. Jo įsakymu už siekį pasigviešti tėvo tarnaitę Adonijas buvo nužudytas.

Mūsų dienomis tarp Dievo vaikų, deja, taip pat apstu išdidumo ir šokiruojančių jo pasekmių atvejų. Kiek palaimintų Dievo tarnautojų ir tarnaičių tiesiog „*atšaudė*“ piktasis, priėjęs per jų pasipūtimą. Kiek jų tapo liežuva- vimo ir visuotinės pajuokos objektu ir kiek mažai iš jų vėl sugebėjo pakilti. Ir kaip dažnai išdidumas baigiasi svetimavimu ir paleistuvyste, užtraukdami gėdą ir negarbę. Mūsų dienomis tai vis dažnesnis reiškinys, o tai mums, krikščionims, visai nesuteikia garbės.

Praėjusio dvidešimtojo amžiaus pabaigoje skirtingose buvusios Tarybų Sąjungos šalyse pasididžiavo trys tarnautojai, priklausę skirtingoms krikščioniškoms konfesijoms. Jie buvo puikūs Evangelijos pamokslininkai ir palaimintai darbavosi Dievo vynuogyne. Jų dvasinio išpuikimo vaisiai buvo apverktini. Kai viskas paaiškėjo, šimtai tikinčių sielų buvo apstulbintos. Buvo padaryta milžiniška žala visam Dievo darbui. Vienas jų apsiskelbė vyskupu, reikalaudamas pagarbos ir visuotinio pripažinimo. Viskas baigėsi apgailėtinais – žmogus prarado blaivų protą, pradėjo keistai ir nesuprantamai elgtis, visus šokiruodamas. Kiti du tarnautojai, iškeldami save virš visų kitų, pradėjo seksualiai priekabiauti prie jiems patikusių tos pačios bendruomenės seserų krikščionių. Gavę atkirtį nenurimo, ėmėsi grasinimų. Netrukus vienas

buvo rastas savo bute negyvas su įlaužtu kiaušu, kitas dėl auglio galvoje jaunas mirė baisiose kančiose.

Kadangi išdidybė taip lengvai randa kelią į mūsų širdis, Dievas, siekdamas, kad mes to išvengtume, leidžia, kad mūsų gyvenime kartkartėmis įvyktų tai, kas mus vėl nuleistų ant žemės. Jis dažnai panaudoja kokį nors žmogų, kuris sąmoningai ar nesąmoningai perspėja, kad savęs neaukštintume, o gyventume pagal Šventąjį Raštą. Apaštalas Paulius sako: „... *raginu kiekvieną iš jūsų nema-nyti apie save geriau negu dera manyti, bet manyti apie save blaiviai, pagal kiekvienam Dievo duotąjį tikėjimo saiką*“ (Rom 12, 3).

Kai tai įvyksta, nereikia įsižeisti, tai sielai paskelbti karo, o verčiau nusizėminus padėkoti už pamokymą, pripažinti savo išdidybę, atgailauti, šią nuodėmę išpažinti Dievo akivaizdoje ir prašyti atleidimo. Jei to nepadarysime, būtinai ateis žlugimas.

Yra ypatinga išdidumo rūšis, būdinga tik religinėms bendruomenėms. Ji vadinama dvasiniu išdidumu. Dažniausiai juo „*serga*“ Dievo vaikai, turintys didelės dvasinės patirties, einantys atsakingas pareigas bažnyčioje arba Dievo pažinimo kelyje patyrę tai, kas ne kiekvienam žinoma. Toks išgyvenimas – ar tai būtų kokios nors Šventosios Dvasios dovanos gavimas, stebuklingas išgijimas, apreiškimas, nepaprastas reiškinyss ar bet koks kitas palaiminimas – leidžia žmogų save laikyti ypatingu, išskirtiniu, gavusiu kažką tokio, ko daugelis neturi. Ir būtent dėl tos priežasties jis apie tai visur ir visada pasakos, dažnai nesuvokdamas, kad tokiais liudijimais jo paties vardas jau yra šlovinamas daugiau nei Dievo. Tokių žmonių neglumina tai, kad išgyventi metai jau yra tik tolimos praeities prisiminimas, o dabartis visai ne tokia palaiminta.

Taigi jeigu mes nebūsime budrūs, šėtonui pavyks panaudoti savo tikslais tuos gerus dalykus, ką mes patyrėme

artimai bendraudami su Dievu, paversdamas tai dvasinio išpuikimo priežastimi. Įsitikinimas apie savo išskirtinį išrinkimą, nesant nusižeminimo, verčia sielą pasirinkti išsiauکشtinimo kelią, kuris, kaip matėme, baigiasi pažeminimu ir kritimu.

Sulaukti tokio finalo, nepastebint patiems, gali net ir nuoširdžiai ieškantys dvasinio pažinimo. Dievo tiesos pažinimo gelmių ieškojimas, be abejonės, yra pagirtinas. Tik bėda ta, kad pasiekę kai ko daugiau, galime save išskirti iš tų, kurie iki to „*nepriaugo*“, pamiršę, kad bet koks išdidumas, įskaitant ir dvasinį, eina žūties priekyje. Siekdami pažinti Dievo gelmes ir tai, kas gali būti apreikšta nedaugeliui, neturėtume pamiršti iš to išplaukiančios atsakomybės: „*Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta, ir kam daug patikėta, iš to bus daug ir išieškota*“ (Lk 12, 48).

Tai gerai suprato apaštalas Paulius. Nepaisant visų didžiulių palaiminimų, patirtų ieškant Dievo, nepaisant didžiausio artumo su Viešpačiu, jo elgesyje nebuvo jokių pranašumo, išskirtinumo ar superšventumo apraiškų. Jis žinojo, kad gautais Dievo apreikškimais, glaudžiai bendraujant su Juo, galima pasididžiuoti ir pasukti keliu, vedančiu į kritimą. Štai kodėl jis visiems krikščionims nutarė palikti šiuos verčiančius giliai susimąstyti žodžius: „*Ir kad perdėm neišpuikčiau nuo gausybės apreikškimų, man duotas dyglys kūne...*“ (2 Kor 12, 7). Taigi, kad galėtų apsaugoti Savo ištikimąjį tarną nuo dvasinio išdidumo, Dievas jam davė tramdančią ligą.

Kadaise korintiečiai labai didžiavosi dovanomis, apreikškimais ir kitomis kalbomis, veikusiomis jų bažnyčioje. Tačiau apaštalas Paulius būtent jiems, o ne kitiems turėjo su gailesčiu išsakyti šiuos žodžius: „*Tenka girdėti apie ištvirtimą tarp jūsų ir net apie tokį ištvirtimą, kokio negirdi net pas pagonis...*“ (1 Kor 5, 1).

Ką gi, kaip sakoma, „istorija kartoja“. Sielovados tarnavimo patirtis rodo, kad daugelis šokiruojančių nuodėmių dažniausiai kaip tik būdingos krikščionims, laikantiems save dvasiškais ir labiausiai apdovanotais. Dievo vaikai sugeba didžiulis kuo tik nori, net savo ištikimybę Viešpačiui ir kadaise patirtais kentėjimais, pamiršdami, kad ir viena, ir kita yra krikščioniško gyvenimo norma ir neatsiejama dalis.

Tipiška, sutinkama vos ne visose krikščioniškose konfesijose išdidumo ir dvasinio pasididžiavimo išraiška yra nuomonė, kad tik jų tikėjimas teisingas, kad tik jiems apreikštas tikrasis išsigelbėjimo kelias, nors jų gyvenimas, žodžiai, elgesys ir veiksmai visiškai šito nepatvirtina. Kodėl? Kad ir vien dėl to, jog tarp jų nėra nei vienybės, nei meilės, nei atleidimo, nei pagarbos kitam, nei romumo, nei nusižeminimo, vien tik savo nuopelnų ir savo dvasinių privalumų demonstravimas.

Karaliaus Jokūbo Biblijos angliško vertimo pratar-mėje vertėjai rašo apie „*pasididžiavusius brolius, turinčius savo nuosavą vertybių skalę, atmetančius viską, kas ne jų pačių sugalvota arba nukalta ne ant jų pačių priekalo*“. Tiksliai pasakyta, ar ne tiesa? Sutikite, kad tai labai tikslus įvertinimas tų, kurie perdėtai didžiuojasi savo dvasingumu ir savo tikėjimo tikrumu, nieku laikydami kitus, už akių juos vadindami „*nepasiekusiais pilnatvės*“, „*prasilenkiančiais su tiesa*“, „*atsimetėliais*“.

Dvasinio išdidumo išraiškai priklauso dar vienas dalykas, kurį būtina aptarti dėl visuotinio išplitimo, tai – valdžios troškimas.

S.Ožegovo rusų kalbos aiškinamajame žodyne pateikiami tokie šios sąvokos sinonimai: meilė valdžiai, noras įsakinėti, siekis viešpatauti žmonėms. Pats žodis „**valdžia**“ reiškia teisę, galimybę įsakinėti ar ką nors tvarkyti pagal savo valią. Be abejonės, linkęs siekti valdžios ne

nuolankus ir romus, o išdidus, savimi pasitikintis ir savimi pasikliaunantis žmogus.

Nenagrinėdami visų žodžio „valdžia“ reikšmių (tėvų valdžia, prietarų valdžia, politinė valdžia ir taip toliau), pamėginkime išsiaiškinti, kaip valdžia, valdžios troškimas ir viešpatavimas žmonėms pasireiškia dvasinėje srityje. Ekleziasto knygos 8 skyriuje, 9 eilutėje, yra tokie žodžiai: *„Kartais žmogus gali valdyti kitą žmogų ir pats sau kenkti“*. Valdyti kitus gali tik tas, kuris užima vadovaujamą padėtį ir turi ypatingų įgaliojimų. Kas jie tokie krikščioniškose bendruomenėse? Savaime suprantama, tai atsakingieji už vadovavimą bažnyčioje: vyskupai, pastoriai, diakonai, brolių tarybos nariai ir tam tikru laipsniu sielovadininkai, tai yra žmonės, kurie vienokiu ar kitokiu būdu atlieka ganytojo vaidmenį.

Vienas tokių ganytojų pirmųjų apaštalų bažnyčios laikais buvo apaštalas Petras. Naujojo Testamento puslapiuose randame tokius maldaujančius, pamokančius ir perspėjančius žodžius, kuriais jis kreipiasi į visų laikų Dievo tautos vyresniuosius: *„Jūsų vyresniuosius raginu aš, irgi vyresnysis, Kristaus kentėjimų liudytojas... ganykite pas jus esančią Dievo kaimenę, prižiūrėdami ją ne iš prievartos, bet noriai, ne dėl nešvaraus pelno, bet uoliai, ne kaip viešpataujantys jums patikėtiems, bet būdami pavyzdžiu kaimenei“* (1 Pt 5, 1-3).

Taigi šie du perspėjimai iš Senojo ir Naujojo Testamentų apibūdina valdžios troškimą kaip problemą, kuri Dievo tautai buvo opi visais laikais. Norvegas Edinas Lovasas (Edin Lovas), sielovados tarnautojas, turintis keturiasdešimties metų patirtį, savo nuostabioje knygoje „Valdžios žmonės, valdžios troškimas ir Bažnyčia“ taip rašo apie žmones, sergančius valdžios troškimo liga: *„Valdžios žmogaus elgesį, metodus ir portretą pirmiausia lemia jo valdžios troškimas. Jam nėra nieko maloniau už*

viešpatavimą žmonėms. Valdžios žmonėms būdingas nesutramdomas troškimas valdyti žmonių širdis ir mintis. Bažnyčios, patiriančios vienokio ar kitokio pobūdžio krizę, dažniausiai tampa ta terpe, kur jie nevaržomai gali tenkinti minėtą troškimą.

Valdžios žmonės dažniausiai yra intelektualūs ir juos lydi sėkmė. Ieškodami naujų būdų ir argumentų savo pozicijai sustiprinti, kovai už valdžią jie gali panaudoti visą savo energiją ir įtaką. Jie sugeba labai meistriškai apsi-
gaubti dvasingumo aureole, save sutapatinti su didžiausiais pranašais ir tikėjimo didvyriais, ir tai tampa visų pokalbių tema.

Mėgstamiausias valdžios žmonių ginklas – manipuluoti kitų kaltumo suvokimo jausmais. Būdami priekabūs stebėtojai, jie savo aukas nuolat kontroliuoja, savo puolimui panaudodami mažiausius jų neapsižiūrėjimus ir klaidas. Valdžios žmogaus aukos gali būti tokios būklės, kad pagalbos kreipsis ne tiek į Dievą, kiek į jį kankinantį valdžios žmogų...

Mylintis valdžią visur stengiasi pasiekti to paties, ką daro diktatorius su visa tauta. Savo namuose jis atverčia Bibliją – teikdamas pirmenybę masyviai ir didelio formato – ir skaito ištraukas, kurios kalba apie absoliutų žmonos ir vaikų paklusnumą jam. Dievo žodis cituojamas parai-
džiui, griežtai ir negailestingai. Valdžios žmogus panašios taktikos laikosi ir bažnyčioje, tik daro tai atsargiau. Ten jis audringai piktinsis ir kovos su viskuo, kas jo lūpomis bus įvardyta „beširdiškumu“, „drungna būseną“, „dvasiniu mieguistumu“, „negyva krikščionybė“ ir taip toliau...

Valdžios žmogus, siekdamas savo tikslo, laimi du dalykus. Pirma, būtent jis atsiranda kitų pagarbos ir dėmesio centre. Antra, pašalindamas savo konkurentus, įgyja daugiau įtakos ir valdžios... Pasiekęs tai, ko geidžia, jis atskiria grupę jam ištikimų gerbėjų ir dėl jo netekusius valios savo

šeimos narius nuo visų kitų ir siunčia juos į kovą. Vieni jų negalvodami grindžia „savo“ požiūrį tais pačiais argumentais, kuriuos perėmė iš savo vadovo, kiti paprasčiausiai tampa nešneikiais jo rėmėjais, susirinkimuose balsuojančiais už „teisengus žmones“...

Gaila, kad tarp tikinčių yra nemažai tokių, kurie būdami perdėtai uolūs sutiktų visą gyvenimą likti pavaldiniais. Juk tada jų neslegia atsakomybės našta! Vadovas galvoja, vadovas vadovauja, vadovas kalba – mes vykdomė! Pavaldiniui lieka, nekvaršinant sau galvos, sekti paskui savo vadovą...”

Ką gi, tikslesnio ir geresnio šios baisios ir pragaištingos valdžios troškimo ydos apibūdinimo, ko gero, nerasime. Edino Lovaso, daug kartų savo sielovados tarnavime susidūrusio su šia problema, žodžiai labai tiksliai atskleidžia svarbiausia, ką privalu žinoti nuoširdžiam krikščioniui, kad „*nevilktime svetimo jungo su netikinčiais*“ (2 Kor 6, 14).

Baigiant šią temą pravartu aptarti kovos būdus, siekiant įveikti minėtas dvasines ligas. Pirmiausia reikia pabrėžti, kad tada, kai, pripažinę savo nuodėmes paskelbsime joms karą, turime nepamiršti, kad paskutinė mus paliksianti nuodėmė bus išdidumas. Ir nereikia tuo stebėtis, nes ši nuodėmė ir visos iš jos išplaukiančios kitos ydos yra kilusios iš mūsų „Aš“, kuris lengvai nepasiduoda ir juo labiau nenori mirti. Tai reikia įsiminti dėl to, kad nesitikėtume lengvos pergalės ir nenuleistume rankų, nusprendę, kad šio „*Galijoto*“ vis vien neįveiksime. Pasiكليauti tik savo pastangomis ir tik savo valios jėga, žinoma, neverta, nes tada tą kovą tikrai pralaimėsime. Tačiau pasikliaudami Dievo pagalba ir parama galime neabejoti, kad tikslas bus pasiektas. Suprantama, nebus lengva, nes mums iš visų jėgų priešinsis mūsų kūniška prigimtis. Štai kodėl į pergalę yra tik vienas kelias – savojo

„Aš“ nukryžiuojamas ir sąmoningas jo numarinimas. Tik mirus mūsų „Aš“ išsilaisviname iš savo ankstesniojo senojo žmogaus, atgimdami iš aukšto ir tapdami nauju kūriniumi Jėzuje Kristuje.

Kad mus išgelbėtų ir galėtų dovanoti amžinąjį gyvenimą, Jėzus sutiko už mus mirti. Taip ir mums, kad taptume tikrais Jo sekėjais, reikia būti pasiruošusiems mirti – numarinti savo „Aš“. Puikiausias to pavyzdys yra apaštalas Paulius. Jis ne tik pamokslavo apie tokio žingsnio reikalingumą kitiems, bet ir pats tai darė. Pradėjęs tokią kovą, jis iš pradžių beveik su neviltimi prisipažino: *„Vargšas aš žmogus! Kas išlaisvins mane iš šito mirties kūno!“* (Rom 7, 24). Tačiau po kiek laiko, tos pačios lūpos liudijo jau kita: *„...aš kasdien mirštu, ... bėgu nedvejodamas ir grumiuosi ne kaip į orą smūgiuodamas, bet tramdau savo kūną ir darau jį klusnų...“* (1 Kor 15, 31; 9, 26-27). Bėgo metai, galbūt net dešimtmečiai kol kova su nuodėminga prigimtimi, nuolatinis savojo „Aš“ marinimas, neįveikiamas troškimas gyventi dėl Dievo atvedė prie geidžiamo tikslo: *„Esu nukryžiuotas su Kristumi. Ir daugiau ne aš gyvenu, o gyvena manyje Kristus“* (Gal 2, 20).

Nusikryžiuoti su Kristumi – dvasine prasme reiškia prikalti prie kryžiaus visa, kas sena, ydinga, neatgimę, o po to, palaidojus savo išdidųjį „Aš“, prisikelti naujam, iš esmės atnaujintam gyvenimui. Kasdieniame gyvenime tai pasireiškia tada, kada mes neįprastai ramiai reaguojame į bet kokią gundymą padaryti nuodėmę, susijusią su savęs išaukštinimu. Tai gali būti meilikavimas, pagyrimas, tavo nuopelnų pripažinimas, garbė ar išgarsėjimas. Kaip mirusysis nereaguoja į jokių išorinių dirgiklius, taip ir miręs kartu su Kristumi atmes visa, kas gali sužadinti išdidumo jausmą.

Stojus į kovą su savuoju „Aš“, reikia nuolatos prašyti Dievo jėgos ir pagalbos, kad galėtume teisingai elgtis

esant bet kokioms provokuojančioms situacijoms. Kai pagunda tokia didelė, kad jautiesi visiškai bejėgis, tada pati geriausia priemonė – šauktis Dievo vardo. Juk parašyta: „*Viešpaties vardas – tvirtas bokštas, teisieji bėga į jį ir yra saugūs*“ (Pat 18, 10). Petras, supratęs, kad žūva bangose, sušuko: „*Viešpatie, gelbėk mane!*“ (Mt 14, 30). Nepamirškime, kad ir šiandien mes turime Dievą, kuris nelieka abejingas mūsų pagalbos šauksmui.

Kova su išdidumu ištis yra pati sunkiausia iš visų mūsų kovų su nuodėme, nes išdidumas palieka mus paskutinis. Tačiau žmogus, patyręs šią kovą, tampa ypač jautrus šiai nuodėmei, nes įaštrinta sąžinė į ją tuoju pat reaguoja. Dvasiniame gyvenime yra tokių dalykų, kuriuos suprasi tik tada, kai pats juos patirsi. Taip ir dėl išdidumo. Ko verta kova su juo, suprasi tik tada, kai pats ją patirsi. Tačiau, jei kas nors jau ryžosi stoti į tokią kovą, bus apdovanotas šimteriopai, nes tapti laisvam nuo šios nuodėmės – didžiulis pranašumas.

Kiekvienas trokštantis savo gyvenimą pašvęsti Viešpačiui privalo stoti į tokią kovą ir kovoti tol, kol bus pasiekta visiška pergalė. Kadaisė taip pasielgė Jokūbas, sakydamas: „*Nepaleisiu Tave, jei manęs nepalaiminsi!*“ (Pr 32, 26). Nepasiekus pergalės prieš išdidumą mažai tikėtina, kad siela sugebės tarnauti.

Danų pamokslininkas Sorenas Kirkegargas (Soren A. Kierkegaard) rašė: „*Dievas visa kuria iš nieko, ir viską, ką Dievas nori panaudoti, Jis iš pradžių paverčia į nieką*“. Būtent šis žmogaus pavertimo į **nieką** procesas liudija, kad jis ruošiamas tarnavimui. Aplinkybėmis, sunkumais, sielvartais, pažeminimu, plūdumu ir paniekinimu sutramdytą sielą Dievas ima ir naudoja Savo vynuogyne. Toks tarnautojas nebe taip greitai išpuiksta, nes žino, kas jis buvo, kur klydo ir kaip krito.

Nusižeminimas yra priešingybė išdidumui, ir yra būtent tas tikslas, kurio mums privalu siekti. **Nusižeminimas** – reiškia visada būti pasiruošusiam susitaikyti su tuo, ko nenorėtum, romiai pakludamas kito valiai. Tai pasiekti nėra lengva, nes mūsų kūniška prigimtis iš visų jėgų tam priešinasi. Tačiau prisiminus, kad tik nusižeminimas yra raktas, atrakinantis Dievo malonės ir palaiminimų duris, verta visomis pastangomis jo siekti. Nusižeminimas nėra žmogaus drovumo ar silpnumo požymis, o įrodymas, kad turime antgamtinių jėgų, teikiančių gebėjimą be murmėjimo priimti visus išbandymus, kuriuos mums siunčia Dievas. Sugebėjimas nusižeminti yra pats tikriausias ir neginčytinas įrodymas, kad mūsų „Aš“ jau atiduotas mirčiai.

Ryškiausias nusižeminimo pavyzdys yra Jėzus Kristus, kuriame spindėjo Dievo šlovė ir Kuris Pats Sau pasirinko tokį kelią: *„nusižemino, tapdamas pakludus iki mirties, iki kryžiaus mirties“* (Fil 2, 8). Nuėjęs tą kelią, Jis ir mus skatina juo eiti, nes žino, jog nusižeminimas veda mus per tramdančios realybės slėnį prie supratimo, kokie mes menki ir nereikšmingi savo ir aplinkinių akyse. Pažeminimų kelyje Viešpats mums priskiepia naują romaus gyvenimo ir minčių būdą, padarydamas naujo palaiminto gyvenimo paveldėtojais.

Nusižeminimas yra skiriamasis subrendusio krikščionio, kuris visada pasiruošęs pripažinti savo kaltę ir paprašyti atleidimo, požymis. Jis nepuls gintis, kai jį melagingai kaltins, kantriai pakęs apkalbas, pažeminimus ir įžeidimus, neturės net minties atkeršyti. Atvirkščiai, jis tai priims kaip vertingą priemonę, kurią pasirinko Dievas, norėdamas jį nubausti, pamokyti ir apvalyti. Nusižeminęs paklūsta Dievo valiai be savigailos ir pasipiktinimo žodžių, suvokdamas, kad Dievas neklysta. Jis žino, kad jo gyvenime nieko nevyksta atsitiktinai, ir tiki, kad

visa Dievas daro dėl jo gerovės. Būtent tik nusižeminimu pasiekama pergalė prieš visas nuodėmes, kilusias iš mūsų išdidaus, išpuikusio ir nuolat pasididžiuojančio „Aš“.

Be abejonės tai nelengva. Tačiau jei norime gyventi taip, kaip dera tikriems Jėzaus mokiniams, neturėtume pamiršti, kad siekti kilnumo išties yra labai sunku. Krikščionio gyvenimas labai sunkus, tačiau tai nėra pasiteisinimas mums nusileisti ir trauktis, o, atvirkščiai – paskatinimas siekti pergalės. Tam, kad Kristaus mokinio gyvenime reikštųsi Kristaus charakteris, būtina pati griežčiausia disciplina. Gyvenimo kilnumas neduodamas veltui. Visi, kurie trokšta tokie būti, privalo ir stengtis tokiais tapti.

8 skyrius

Šiuolaikinis fariziejiškumas

Evangelijoje pagal Luką aprašytas Jėzaus įžengimas į Jeruzalę. Į šį miestą Jis įžengė pergalingai ir iškilmingai. Nors Jeruzalėje stovėjo šventykla, kurioje buvo garbinamas gyvasis Dievas, ten buvo ir kitas – svetimas – išdidaus fariziejiškumo dievas. Fariziejai išoriškai atrodė padorūs ir religingi, bet savo viduje buvo kaip „*pabalinti kapai*“. Šis dievas buvo apakinęs tautą ir slėpė nuo jos tai, kas jam tarnavo. Štai kodėl, regėdamas išorinį Jeruzalės didingumą, Jėzus dėl jos gailiai verkė ir sakė: „*O kad tu nors šiandien suprastum, kas tau atneša ramybę! Deja, tai paslėpta nuo tavo akių*“ (Lk 19, 42).

Nuo to laiko praėjo beveik du tūkstančiai metų, tačiau dvasiniu požiūriu ir šiandien ši situacija neatrodo geriau. Visur vienas po kito iškyla didingi maldos namai, kur renkasi krikščionys, garbinantys gyvąjį Dievą. Iš sakyklių skamba Šventojo Rašto žodžiai, darniai gieda chorai, vykdomi įvairiausi evangelizaciniai renginiai ir daug visko, kas vadinama Dievo darbu, tik už šio išorinio religingumo, padorumo ir dievotumo kaukės slepiasi išdidus fariziejiškumas.

Jau senų senovėje žodis „*fariziejus*“ tapo bendriniu žodžiu, apibūdinančiu žmogų, kuris iš savo prigimties yra šventeiva ir veidmainis. Pavadinink taip bet kurį iš mūsų, ir jis, be abejonės, užsigaus ar net įsižeis. Pasaulyje atsiras nemažai žmonių, kurie kokia nors dingstimi nesusimąstydami taip gali pavadinti bet kurį savo artimą, taip atskleiddami savo dvasinį neišprusimą.

Ilgamžė krikščioniškoji tradicija žodį „*fariziejus*“ įprasmino žodžio „*veidmainis*“ sinonimu, ir tai visiškai teisinga, nes būtent šį jo skiriamąjį bruožą ir Jėzus ne

kartą pabrėžė. Tik gal kol kas neskubėkime teisti Kristaus laikų fariziejų ar tuo vardu vadinti kitų. Verčiau palyginimui ant lemties svarstyklių kitos lėkštės greta jų padėkime save pačius.

Žodis „*fariziejus*“ kilęs iš hebrajų kalbos žodžio „*perušim*“ ir reiškia „*atskirtas nuo žemės tautų nešvaros tarnauti Izraelio Dievui*“. Fariziejai buvo visuomeninis-religinis judėjimas, kurio šaknys siekia Makabiejų epochos pradžią. Tai buvo savotiška partija, kuri, kaip ir sadukiejai, siekė daryti įtaką tautai bei troško politinės valdžios. Jiems pats didžiausias autoritetas buvo senoviniai Izraelio papročiai. Kartu su savo motinų pienu gavę „*protėvių tradicijų*“ iš jų pradėjo formuoti religinius įsakymus, įstatymus ir įstatus, kurie būdavo perduodami iš kartos į kartą ir prilyginami vos ne Dievo įsakymams. Bėgant laikui šis mokymas buvo pradėtas laikyti „*žodiniu įstatymu*“, papildančiu Torą, ir virto Talmudu.

Fariziejai įstatymus stengėsi vykdyti skrupulingai ir paraidžiui. Tačiau viskas tebuvo tik žodžiai ir jų mokymo teorija, nesistengiant to patvirtinti savo gyvenimo praktika. Suvokdami, kad jie negali besąlygiškai įvykdyti Dievo įstatymo, stropiai ieškojo ir surasdavo sau būdų ir galimybių pasiteisinti, Šventąjį Raštą interpretuodami taip, kaip jiems buvo naudinga. Šitaip aiškindami jie dažnai nebūdavo vieningi, ir tai kartkartėmis sukeldavo ginčus ir susiskaldymus. Fariziejai darė didelę įtaką tautai, nes patys priklausė vargingajam ir vidutiniajam visuomenės sluoksniams. Ypač stipriai tai matėsi šalies religiniame gyvenime karaliaus Erodo valdymo metu. Fariziejų partija gyvavo iki Jeruzalės sugriovimo ir iki šių laikų judaizme paliko savo pėdsaką – įstatymiškumą.

Kristus fariziejus smerkė ir kritikavo ne dėl jų ydingo mokymo, o dėl to, kad jų gyvenimas neatitiko jų pačių skelbiamo mokymo nuostatų. Daugelis nuostatų,

kurių mokė kitus, atitiko Mozės įstatymą ir buvo teisingos, tačiau fariziejai patys nesielgė taip, kaip reikalavo iš kitų. Štai kodėl Jėzus taip kalbėjo Dievo tautai: „*Todėl visko, ko liepia jums laikytis, laikykitės ir vykdykite, tačiau nesielkite, kaip jie elgiasi, nes jie kalba, bet nedaro. Jie riša sunkias nepanešamas naštas ir krauna žmonėms ant pečių, o patys nenori jų nė pirštu pajudinti. Jie viską daro, kad būtų žmonių matomi. Jie pasiplatina maldos diržus (raiščiai ant kaktos ir ant rankų su žodžiais iš įstatymo) ir pasididina apsiaustų kutus. Jie mėgsta garbės vietas pokyliuose bei pirmuosius krėslus sinagogose, mėgsta sveikinimus aikštėse ir trokšta, kad žmonės juos vadintų „Rabi, Rabi“ (Mt 23, 3-7).*

Ką gi, tikslesnės ir teisingesnės fariziejiškumo esmės apibūdinimo, matyt, nerasime. Tuose Kristaus žodžiuose labai tiksliai pabrėžiami visi neigiami bruožai, kuriuos galime aptikti Dievo tautoje ir šiandien. Visų pirmiausia tai šventeiškumas ir veidmainystė, kurie ypač pastebimi tuomet, kai patys nesilaikome tos tiesos, kurios mokome kitus. Šioms ydoms priklauso ir dvasinis išdidumas, ir didžiavimasis, žavėjimasis savimi, apgaulingas nusiraminimas, saviklioja, apsimestinis šventumas, išorinis pamaldumas, pompastiškumas, šlovės, pripažinimo ir pagerbimo siekis, pagyrūniškumas, pabrėžtinai demonstruojami geri darbai, savavališkas nuolankumas, saviteisuoliškumas, šventuoliškumas, formalizmas, demonstratyvus religingumas, įstatymiškumas ir dvasinis aklumas.

Aštuonioliktame Evangelijos pagal Luką skyriuje Kristus palygina fariziejų ir muitininką. Jis labai tiksliai parodo fariziejiškumą šventeiškumą, žavėjimąsi savimi ir dvasinį aklumą. Skaitydami tą palyginimą mes nejučiomis taip nuteisiame pirmąjį, kad nė į galvą neateina mintis, jog čia kalbama apie mus pačius. Juk mes, šių laikų

krikščionys, esame tiesiog stulbinamai į jį panašūs. Netikite? Tad pamėginkime sugretinti fariziejų iš minėto palyginimo ir save. Atsimenate tuos įsidėmėtinus jo žodžius: „*Dėkoju Tau, Dieve, kad nesu toks kaip kiti žmonės – plėšikai, sukčiai, svetimautojai – arba kaip va šis muitininkas...*“ (Lk 18, 11).

Ar mums tai svetima?... Kaip dažnai, matydami kitų trūkumus, ydas ir nuodėmes juos savo širdyje nuteisiame ir pažeminame, visiškai pamiršę, kad ir patys, toli gražu, nesame tobuli. Juk mes matome būtent tas žmonių ydas, kurios slegia ir mus pačius. Mus kitų šykštumas, gobšumas ir savanaudiškumas pikcina dėl to, kad ir patiems būtų ne pro šalį ką nors sau prisilaikyti ar kitų sąskaita pasipelnyti. Pasmerkiame artimo pagyrūniškumą ir išdidumą tik dėl to, kad šios savybės ir mums būdingos. Negarbingas žmonių elgesys ir nedori veiksmai – tai veidrodys, kuriame matome savo atspindį.

Palyginime matome, kad fariziejus nuoširdžiai tikėjo, jog jis nedaro tokių nuodėmių, dėl kurių atgailavo muitininkas. Tikriausiai jis manė, kad Dievas reikalauja vien demonstruoti, jog susilaiko nuo kai kurių nuodėmių. Bet jis visiškai pamiršo, kad „*žmogus žiūri į išorę, bet Viešpats žiūri į širdį*“, sutapatindamas geidulį su svetimavimu, neapykantą su žmogžudyste, pavydą su vagyste, smulkmenišką tironiškumą namuose su despotizmu (1 Sam 16, 7; Mt 5, 27-28; 1 Jn 3, 15).

Ar ne lygiai taip pat nutinka ir mums? Kartkartėmis girdėdami kitų prisipažinimus ir atgailą galbūt juos smerkiame nesusimąstydami, kad daug teisingiau būtų pasekti jų pavyzdžiu ir taip pat atgailauti. Mes manome, kad nusideda kiti, tik ne mes. Net neįtariame, kad nusidedame ir apkaltiname Dievą veidmainyste vien tik šitaip pagalvoję, nes „*jei sakome, kad nesame nusidėję, darome Jį melagiu, ir nėra mumyse Jo žodžio*“ (Jn 1, 10).

Kai mums atrodo, kad esame nekalti ir mums nereikia keistis, tai dar visai nereiškia, kad neturime nuodėmių, tik paprasčiausiai jų nematome. Juk ne veltui Dievo žodis tvirtina, kad „*nėra teisus, nėra nė vieno*“ (Rom 1, 10).

Išskirtinis fariziejų bruožas buvo **veidmainystė**, tai yra elgesys, pridengiantis nenuoširdumą ir piktavališkumą tariamu atviraširdiškumu ir apsimestiniais gerais darbais. Kalbant paprasčiau tai pastangos apsimesti tuo, kuo iš tikrųjų nesi. Naujajame Testamente **veidmainis** ir **šventeiva** – tai dviveidis žmogus, kuris mano esąs teisus ir dievotas, savo tikrąją esmę slepia po tariamo nuolan-kumo ir viešai demonstruojamo pamaldumo kauke ir dažnai pats nesuvokia, ką daro.

Dievas veidmainystės nepakenčia. Jėzus, gyvendamas šioje žemėje, nuolat iškeldavo aikštėn šią fariziejų nuodėmę vadindamas juos aklais vadais, pabalintais kapais ir angių išperomis (žr. Mt 23, 24, 27, 33). Šiomis dienomis veidmainių sutiksi visur: šeimose, giminių ir draugų rate, mokykloje, versle, politikoje ir, deja, bažnyčioje.

Kaip ir kitas nuodėmes, šią ydą pastebime labai greitai, jei ją turi kiti žmonės, tačiau nematome, kai ji užvaldo mus. Jei būtume sąžiningi sau turėtume pripažinti, kad bendraudami su kitais žmonėmis norime pasirodyti iš pačios geriausios pusės ir dažnai tai mums pasiseka, nors iš tikrųjų tokie visiškai nesame. Ir taip yra ne tik mūsų kūniško, bet ir dvasinio gyvenimo plotmėje. Pripažinkime, kad pamaldų metu, sąmoningai arba to nesuvokdami, mes vaidiname pavyzdingus krikščionis, stengiamės atrodyti patenkinti, džiaugsmingi, malonūs ir draugiški, o iš tikrųjų mūsų sieloje yra visai kitaip. Dar daugiau, veidmainiškas yra ne tik mūsų elgesys, bet ir mūsų pamokslai, liudijimai, bendras giedojimas, tariami žodžiai, kurie visiškai neatitinka tikrovės.

Pastebėję bet kokią kitų žmonių veidmainystės išraišką, mes slapčia piktinamės ir širstame nesusimąstydami, kad patys esame nė kiek negeresni. Ar ne geriau būtų dar prieš pareiškiant, kad koks nors žmogus yra veidmainis ir tik apsimetėlis, stoti prieš Dievo žodžio veidroді ir sąžiningai apsvarstyti savo elgesio ir veiksmų paskatas. Būtų teisingiau ir kilniau pirštu moti ne į kitus, o į jį nukreipti į savo krūtinę.

Fariziejai beveik viską darė demonstratyviai. Tačiau, ar ne panašiai ir mes elgiamės? Ar mes už juos geresni, jei mūsų išvaizda, elgesio manieros, drabužiai ir, apskritai, visa mūsų esybė trokšta padaryti tam tikrą įspūdį kitiems? Taigi tenka pripažinti, kad visi mes esame veidmainiai, tik vieniems ši yda pasireiškia daugiau, kitiems – mažiau.

Be veidmainystės fariziejams buvo būdingas **išdidumas** ir **didžiavimasis**. Lygindami save su kitais jie save visada išsiauškštinavo. Jiems atrodė, kad jie yra teisesni už visus kitus paprastus žmones. Štai iš kur šie farizėjaus žodžiai šventykloje: „*Dėkoju Tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti žmonės – plėšikai, sukčiai, svetimautojai – arba kaip va šis muitininkas*“ (Lk 18, 11). Jei pažvelgtume paviršutiniškai, galėtume teigti, kad iš tikrųjų taip ir buvo. Tačiau kokia atstumianti toji „*tiesa*“. Kiek išpuikimo, savikliovos ir pagyrūniškumo tuose, atrodytų, „*teisinguose*“ ir kartu melaginguose žodžiuose! Melaginguose, nes savo paties pateikta charakteristika buvo tik išoriniai bruožai, o Dievo regimas vidus buvo kiaurai perpuvęs. Apie tai Jėzus kalbėjo: „*Vargas jums, veidmainiai Rašto žinovai ir fariziejai! Nes jūs panašūs į pabaltintus kapus, kurie iš paviršiaus atrodo gražiai, o viduje pilni numirėlių kaulų ir visokių nešvarumų. Taip ir jūs iš paviršiaus atrodote žmonėms teisūs, o viduje esate pilni veidmainystės ir nedorumo*“ (Mt 23, 27-28). Taigi lygindami save su kitais, gal

pasirinkime ne tuos, kurie blogesni už mus, o tuos, kurie geresni. Tuomet nenorėsime nei žavėtis savimi, nei per gerai apie save galvoti.

Taip pat fariziejams buvo būdingas **apgaulingas nusiramimas**. Jie kildino save iš Abraomo, ir tai suteikė jiems teisę vadintis jo vaikais. Tai turėjo omenyje Jonas Krikštytojas sakydamas, kad Dievas gali Abraomui pažadinti vaikų iš šitų akmenų (žr. Mt 3, 9). Lygiai taip pat yra ir mūsų dienomis. Vieni guodžiasi mintimi, kad kadaise atgailavo, ir tai turėtų reikšti, kad pateks į dangų, nepaisant, koks buvo jų tolimesnis gyvenimas. Kiti tikri dėl savo išgelbėjimu, nes sudarė sandorą su Dievu ir tapo kokios nors krikščioniškos bendruomenės nariais. Treti – ramūs, nes gavo dvasinį krikštą ir kalba kitomis kalbomis; ketvirtai – kad švenčia savaitę; penkti – kad patyrė ypatingus palaiminimus, apreiškimus, pranašystes ar regėjimus.

Taip galvodami mes užsimirštame, kad Dievas yra nešališkas. Jis myli kiekvieną, kuris elgiasi teisingai ir yra taurios sielos, kad ir kas jis bebūtų, pavyzdžiui, kad ir pagonis Kornelijus, kokių, pripažinkim, dar yra pasaulyje ir mūsų dienomis. Tad gal nesididžiuokime esą Dievo vaikai, o įsidėmėkim šiuos Šventojo Rašto žodžius: „*Mylimieji, dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime...*“ (1 Jn 3, 2).

Dar kitas fariziejų bruožas buvo **savikliova**, tai yra pasitikėjimas įgimtu asmeniniu dorumu: sugebėjimu mylėti, atleisti, pakęsti, išsaugoti moralinį tyrumą, aukotis Dievo darbui ir padėti kitiems. Visa tai absoliučiai teisinga ir labai teigiama. Dievas nėra nusiteikęs prieš tokias dorybes, bet nenori, kad į jas dėtume visas savo viltis. Viešpaties valia, kad pasikliautume Juo vienu.

Fariziejams taip pat buvo būdingas **išorinis pamaudumas** ir **parodomasis šventeiviškumas**, kurie

pasireiškė ne tik atitinkama apranga ir pabrėžtinai nusižėminusiu elgesiu, bet ir ilgomis, pompastiškomis, demonstratyviomis maldomis su tikslu pritraukti aplinkinių dėmesį. Atsimenate, ką apie tai yra pasakęs Jėzus ir kaip Jis juos vertino? *„Kai meldžiatės, nebūkite kaip veidmainiai, kurie mėgsta melstis, stovėdami sinagogoje ir gatvių kampuose, kad būtų žmonių matomi. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė savo atlygį... Melsdamiesi nedaugiažodžiaukite kaip pagony; jie mano būsią išklaudyti dėl žodžių gausumo... Vargas jums, veidmainiai Rašto žinovai ir fariziejai! Nes jūs ... dedatės kalbą ilgąs maldas, todėl gausite dar didesnę pasmerkimą“* (Mt 6, 5-7 ir 23, 14).

Malda yra svarbiausias žmogaus bendravimo su Dievu būdas, ir tas nuostabus pokalbis tęsiasi visą mūsų gyvenimą. Maldoje turi būti gyrius ir garbinimas, nuodėmių išpažinimas ir maldavimas atleisti, dėkingumas už parodytą malonę, prašymai dėl savęs ir tarpininkavimas už kitus. Labai svarbu, kokia yra malda. Viena, jei meldžiamės už savo poreikius, suprasdami visišką savo priklausomybę nuo Dievo, nusižeminę pripažįstam savo kaltes ir nuopolių, išreikšdami tikėjimą Jo malone, meile ir atleidimu. Ir visai kita, kai visiems girdint demonstruojame savo pamaldumą, savo išskirtinį ryšį su Juo ir jau pasiektą teisumą ir šventumą. Žinoma, galime Dievo prašyti visko, kas sutinka su Jo valia, tačiau neturime galvoti, kad mūsų dvasinis pasipūtimas gali teigiamai Jį paveikti.

Dievas tuščiakalbystės ir daugkalbystės neapkenčia. Kodėl? Evangelijoje pagal Matą 15, 8 šitaip pasakyta: *„Ši tauta artinasi prie Manęs savo lūpomis ir gerbia Mane savo liežuviu, bet jos širdis toli nuo Manęs“*. Mano religija, tradicijos, supratimai, nuostatos ir net maldos Dievo nedžiugina ir netenkina. Į jį prabilti turi mūsų

dvasia. Parodomasis dievotumas Dievui nereikalingas. Jam brangus intymiai artimas bendravimas su mumis. Malda – tai ne tik žodžiai, bet ypatinga mūsų dvasios būseną, kai Dievas per Savo Šventąją Dvasią bendrauja su mūsų siela. Štai kodėl maldose reikia vengti daugiažodžiavimo, tuščiažodžiavimo ir pompastiškumo, nes to Dievas nepakenčia. Ne veltui gi parašyta: „*Melsdamiesi nedaugiažodžiaukite kaip pagony: jie mano būsią išklautyti dėl žodžių gausumo*“ (Mt 6, 7).

Tą patį galima pasakyti ir apie **pasninką**, kurį fariziejai laikė savo didžiausiu privalumu. Atkreipkite dėmesį, kad Evangelijoje pagal Luką minimas fariziejus, vertindamas savo privalumus, būtent tai pirmiausia ir pabrėžia: „*Aš pasninkauju du kartus per savaitę...*“ (Lk 18, 12). Ši eilutė parodo, koks reikšmingas jam buvo šis dalykas.

Negalima abejoti, kad pasninkas kai kuriais mūsų gyvenimo dvasinės kovos laikotarpiais yra labai svarbus ir gali daug padėti. Pasninkas reikalingas meldžiantis už sielas slegiamas okultinių nuodėmių, už sergančius, atpuolusius ir kitais atvejais. Tačiau taip pat neteisinga jį paversti privaloma ar net ritualine tarnavimų dalimi. Juk fariziejai nors ir daug pasninkavo, nukryžiuo Kristų. Yra tikinčiųjų, kurie pasninką laiko savo tarnavimo kertiniu akmeniu, todėl kartais fiziškai labai išsenka, o šėtonas tuo sugeba meistriškai pasinaudoti. Kai žmogus pasninkauja norėdamas pasirodyti esąs labai dvasingas, tai yra ne kas kita kaip veidmainystė, apie ką taikliai kalbama Evangelijoje pagal Matą 6, 16-18.

Svarbu paminėti Jėzaus žodžius, kai Jono Krikštytojo mokiniai kreipėsi į Jį klausdami: „*Kodėl mes ir fariziejai daug pasninkaujame, o Tavo mokiniai nepasninkauja?*“ Jis atsakė žodžiais, kurie verčia labai giliai susimąstyti: „*Argi gali vestuviniųkai gedėti, kol su jais yra jaunikis? Bet ateis dienos, kai jaunikis iš jų bus atimtas, ir tada jie*

pasninkaus“ (Mt 9, 14-15). Nejučia kyla klausimas: „Ar mano siela neprarado savo Jaunikio, jei man reikia nuolat pasninkauti?“ Galėčiau pridurti: mano sielovados tarnavimo patirtis rodo, kad tie, kurie visus ragina pasninkauti bet koku atveju, patys tai daro labai nenoriai. Vis tik yra svarbiau neduoti maisto nuodėmei, o ne savo skrandžiui.

Tik išoriškai rodomas žmonių pamaldumas Dievo netenkina ir nieko Jam nereiškia. Tai patvirtina Jo žodžiai: *„Ką darysiu tau, Efraimai? Ką darysiu tau, Judai? Jūsų dievotumas kaip rytmečio migla, kaip rasa, kuri greitai išnyksta“ (Oz 6, 4). Kažką į tai panašaus randame ir Naujajame Testamente: „Jei kas iš jūsų mano esąs pamaldus ir nepažaboja savo liežuvio, bet apgaulinėja savo širdį, to pamaldumas tuščias. Tyras ir nesuteptas pamaldumas prieš Dievą ir Tėvą yra: lankyti našlaičius ir našles jų sielvarte ir saugoti save nesuterštą šiuo pasauliu“ (Jok 1, 26-27). Dievas iš savo vaikų tikisi tikro, o ne demonstratyvaus šventumo, kuris galėti stebinti žmones, bet tik ne Jį.*

Fariziejai buvo Dievo tautos vadai, kuriems buvo būdingas **pompastiškumas, šlovės, pripažinimo ir pagarbos** siekimas. Jėzus viso šito neapkęsdamas taip apie juos kalbėjo: *„Jie mėgsta garbės vietas pokyliuose bei pirmuosius krėslus sinagogose, mėgsta sveikinimus aikštėse ir, kad žmonės juos vadintų „Rabi, Rabi“ (Mt 23, 6-7).*

Ar mums tai nėra svetima? Kartkartėmis tik pažvelgus į kai kurių šių laikų Dievo tautos dvasinių vadovų veido išraišką arba į jų išdidžią eiseną galima suprasti, **kas** jų širdyje ir kuo jie gyvena. Ne taip jau seniai vienas iš tokių vadų nesidrovėdamas paskelbė save vyresnioju vyskupu reikalaudamas deramos tokiam titului pagarbos. Jei kalbėtume apie *„kovą dėl portfelių“*, tai ši problema krikščioniškose bendruomenėse žinoma daugeliui.

Tik keista, kad tokie Šventojo Rašto žinovai kažkodėl pamiršta visiems gerai žinomus mūsų Viešpaties žodžius: „*Ir kas save aukština, bus pažemintas, o kas save žemina, bus išaukštintas*“ (Mt 23, 12).

Kita mums būdinga fariziejiškumo išraiška yra pagyrūniškumas, pabrėžtinai demonstruojami geri darbai ir savavališkas nuolankumas. Yra krikščionių, kurie iš tikrųjų daro daug gero žmonėms ir pasiaukojamai tarnauja Dievui, tačiau jie taip dažnai ir tiek daug apie tai kalba, kad jų **pagyrūniškumas** ir **pabrėžtinai demonstruojami geri darbai** atstumia kitus. Kristus gi ne veltui primindavo: „*Žiūrėkite, jog nedarytumėte savo gailestingumo darbų žmonių akyse, kad būtumėte jų matomi, kitaip negausite atlygio iš Tėvo, kuris danguje. Todėl, duodamas išmaldą, ne-trimituok sinagogose ir gatvėse, kaip daro veidmainiai, kad būtų žmonių giriami. Iš tiesų sakau jums: jie jau atsiėmė savo atlygį. Kai aukoji, te nežino tavo kairė, ką daro dešinė, kad tavo gailestingumo auka būtų slaptoje, o tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins viešai*“ (Mt 6, 1-4).

Mes, krikščionys, šiuos mūsų Gelbėtojo žodžius tikrai žinome, tačiau, kai mums tai nutinka asmeniškai, kažkodėl juos visiškai pamirštame. Mūsų „Aš“ reikalauja atlygio ir pagarbos. Mes tai patvirtiname viešai išvardydamis savo duotas išmaldas ir gerus darbus.

Tas pat pasakytina ir apie **savavališką nuolankumą**. Tai yra savo pompastiško apsimestinio nusižeminimo demonstravimas, kurio dėka siekiama padaryti kitiems įspūdį, jog esame tikri Dievo vaikai. Šiais laikais galime sutikti daug tikinčiųjų, ypač moterų-krikščionių, kurios mėgsta ypatingai pabrėžti savo menkumą ir nusižeminimą. Net laiškuose pasirašydamos jos nepamiršta pabrėžti: „*sesuo, mažiausioji Viešpatyje*“. Tik pamėgink už skaudamo užkliudyti tokią „*mažiausiąją*“, tuojau pat galėsi įsitikinti, kokia „*romi*“

ir „nuolanki“, nes ji iš karto parodys savo tikrąjį veidą ir ne tokį jau mažą savąjį „Aš“.

Tikrasis nuolankumas – išties nuostabi savybė. Tik taip nuolankūs mes turime būti su savo Dievu. Tačiau mūsų išpūstas ir per daug akcentuojamas nuolankumas kitiems tampa nemalonus ir nepriimtinas.

Maždaug tokie pat skirtingi yra tikrasis ir apsimestinis teisumas. Antrajai kategorijai priskiriamas mūsų nuosavas teisumas. Tikrasis teisumas – tai visiškas tobulumas ir gyvenimas be nuodėmių. Taigi tikraja to žodžio prasme toks apibrėžimas gali būti taikytinas tik Kristaus atžvilgiu. Tik vienas vienintelis priimtinas Dievui žmonių teisumas yra ta tobulybė, kurią Jis priskiria tiems, kurie priėmė Jo Sūnų kaip savo Gelbėtoją ir gyvena pagal Šventojo Rašto nuostatas. Tik ten, kur yra tikrasis tikėjimas Kristumi, yra ir tikrasis teisumas, kurį Jėzus paskelbė savo Kalno pamoksle.

Tariamasis teisumas, taip pat ir **nuosavas teisumas** yra apsimestinis teisumas, neatitinkantis tikrosios žmogaus gyvenimo esmės. Pasaulio žmonės turi posakį, kurį naudoja, norėdami iš ko nors pasišaiptyti: „*Tikras teisuolis: ir girtuokliauja, ir ištvirtauja*“. Kartais panašiai elgiasi ir tikintieji, kurie kasdieniniame gyvenime nuolatos pažeidinėja Dievo nuostatas, negyvena taip, kaip moko Biblija, tačiau tarnavimų metu ir krikščionių būryje visokiais įmanomais būdais demonstruoja savo „*teisumą*“.

Lygiai taip pat elgėsi ir fariziejai. Jų teisumas buvo tik išorinis apvalkalas. Demonstruodami apsimestinį šventumą jie bandė paslėpti savo nuodėmingą esybę. Nors jie kruopščiai vykdė visas savo dievobaimingas apeigas, buvo tarsi gražiai nudažyti karstai, kurių viduje buvo patalpinti negyvi kūnai. Štai kodėl kreipdamasis į visų laikų savo pasekėjus Jėzus kalbėjo: „...*jeigu jūsų teisumas nepranoks Rašto žinovų ir fariziejų teismo, – neįeisite į dangaus karalystę*“ (Mt 5, 20).

Labai griežtas perspėjimas, ar ne taip? Tiktai jis kažkodėl visai mūsų nebaugina, ir mes ir toliau visiškai ramiai gyvename, tenkindamiesi vien tik savo pamaldumu ir religingumu.

Pamaldumas – tai stropus religinių nuostatų vykdymas. Tai yra tikinčiojo žmogaus požymis. Vienas žinomas teologas taip išsireiškė: „*Galima turėti tonas pamaldumo ir nė gramo išgelbėjimo*“. Ir tai iš tikrųjų tiesa. Jokia negilaus krikščioniško tikėjimo apraška nesuteikia vilties įeiti į amžinąjį Dievo artumą. Taigi nėra jokios prasmės ir stengtis kitiems įteigti savo pamaldumo stilių.

Kalbėdami apie religingumą ir religiją turėtume išskirti dvi sąvokas. Žodis religija plačiąja prasme yra dvasinių požiūrių visuma grindžiama, jog egzistuoja ir yra garbinamos antgamtinės jėgos ir būtybės (Dievas, dievai, demonai, dvasios). Pagal gilesnį apibrėžimą **religija** – tai susiformavę nepalenkiami įsitikinimai, besąlygiškas pasišventimas kokiai nors idėjai, principui, moralės nuostatai ar vertybei. Būtent, apie tai mes ir pakalbėsime. **Religingumas** – tai uolus bažnyčios ar kokios nors dvasinės pakraipos mokymo sekimas, griežtas tam mokymui būdingų įstatymų, nurodymų, įstatų ir tvarkos vykdymas.

Religingumas ir tikrasis dvasingumas yra visiškai skirtingi dalykai. Vienas išmintingas žmogus šį skirtumą apibūdino taip: „*Religingas asmenybė laikosi savo bažnyčios mokymo, o dvasingas asmenybė klauso savo širdies balso*“. Nereikėtų abejoti, kad mūsų tikėjimo dvasinė pusė Dievui yra daug svarbesnė negu mūsų religijos dogmatika.

Dievas nenori, kad mes vergautume religijai ir žudančiai jos įstatymo raidei, bet trokšta, kad tarnautume Jam kaip asmenybei. Šėtonas religiją priima mielai ir sumaniai naudoja savo piktiems kėslams. Prisiminkime kad

ir kryžiaus karų religinį fanatizmą, kai Dievo vardu buvo žudomi tūkstančiai ir milijonai žmonių. Religija ne tik žiauri ir griežtai reikli kitiems, bet dar ir akla. Kaip pavyzdį paskaitykime 50 psalmę: „*O nedorėliui Dievas sako: „Kodėl tu Mano nuostatus skelbi ir savo burna Mano sandorą mini? Nes tu nekenti pamokymo ir atmeti Mano žodžius“* (50, 16-17). Taigi net žinodami visas Dievo nuostatus, o išsireiškiant šiuolaikine kalba, net turėdami turint tobulą teologinį išsilavinimą, Dievo akyse galime likti nusidėjėliais.

Religinis fanatizmas neturi nieko dieviško, nes jis kupinas prievartos. Be meilės Dievui ir žmonėms religija tampa tuščia ir nieko nereiškančia apeiga.

Daug kančių šios žemės žmonės patyrė dėl to, kad religijoje nebuvo meilės. Tokia religija laužų liepsnose degino kankinius, pagimdė inkviziciją, skatino išdavystes. Prisiminkime nors tokias jos aukas kaip Girolamo Savonarolą, Giordano Bruno, Janą Husą ir kitus panašaus likimo žmones ir tuomet suprasime, kokia ji gali būti pavojinga. Religija be meilės negali sustabdyti neramumų ir kraujo praliejimo vykstančių įvairiose pasaulio šalyse. Kraujas liejasi kasdieną dėl neapykantos tarp religinių grupuočių. Religija be meilės nukryžiuo Jėzų Kristų. Juk ne bedieviai reikalavo Jį nukryžiuoti, o tikintys Dievą. Netikintys abejoja krikščionių tikėjimu dažniausiai tik dėl to, kad tarp krikščionių nėra tikros meilės ir stinga vienybės.

Kristų niekino nusidėjėliai, tačiau dar daugiau Jis kenčia dėl patyčių tų, kurie išpažįsta religiją be meilės. Kadaisė psalmininkas Dovydas taip meldėsi: „*Ištirk mane, Dieve, pažink mano širdį; išbandyk mane ir pažink mano mintis. Matyk, ar einu nedorėlių keliu, ir vesk mane keliu amžinuojų!*“ (Ps 139, 23-24). Jeigu tokia malda melstųsi kiekvienas, kuris laiko save krikščionimi, spindinti Evangelijos tiesos šviesa apšviestų visą pasaulį.

Ten, kur viešpatauja religija be meilės, kur apsimes-tinis pamaldumas ir sausas religingumas, būtinai bus for-malizmas, įstatymiškumas ir dvasinis aklumas.

Rusų kalbos aiškinamasis žodynas žodį **formalizmas** apibūdina kaip reiškini, kai nereikšmingiems dalykams skiriamas didelis dėmesys, o į esmę neatsižvelgiama. Tai tinka bet kam, kur labai sureikšminama forma ir išorinis apipavidalinimas. Krikščioniškoje praktikoje tai pasi-reiškia formaliu tarnavimu pagal ilgametes nusistovėju-sias tradicijas.

Jėzus peikė fariziejus, kad jų tarnavimas Dievui buvo labai apmiręs, nes jiems labiausiai rūpėjo jau nebeturin-čios gyvybės požymių ceremonijos. Tik ar nedvelkia tuo pačiu ir mūsų, šių laikų krikščionių, tarnavimai? Ar for-malumas, paviršutiniškumas, nenuoširdumas, veidmai-niavimas šių dienų Dievo vaikams ne tapo tarnavimo Viešpačiui norma? Kiek kartų grįždami iš tarnavimų mes jautėmės tušti ir dvasiškai nepamaitinti? Tik iš šalies at-rodė, kad tarnavimo metu viskas vyko sklandžiai. Iš sa-kyklos pamokslaujama, darniai gieda chorai, kaip įprasta meldžiamasi, tiktai viskas kažkaip negyva ir be Švento-sios Dvasios jėgos. Atviraširdžios sielos bažnyčioje vai-toja, kankinasi tarsi pasiklydusios dvasinėje dykumoje. Jausdamos nepasitenkinimą, norėdamos išgirsti gyvą Dievo žodį pradeda vaikščioti iš vienos bažnyčios į kitą. Tačiau ne daug kas randa tai, ko trokšta, ir sutrikę ap-rimsta nežinodami, ką toliau daryti.

Įstatymas Biblijos kontekste yra bendras visų pa-grindinių principų ir religinio mokymo idėjų pavadini-mas. Vėliau tuo žodžiu imta vadinti kokios nors religijos nuostatų ir taisyklių visuma. **Įstatymu žinovu** vadinamas žmogus, kuris ne tik pats griežtai vykdo įstatymus, bet ir budriai kontroliuoja kitus, reikalaudamas jiems paklus-numo. **Įstatymiškumas** – tai iškreiptas paklusnumas

įstatymo raidei. Toks paklusnumas nežadina troškimo teisingai gyventi. Tai nepaliauojamos pastangos užsitarnauti Dievo palankumą. Vykdydamas įstatymus žmogus viliasi tapsiąs šventas ir būsiąs išgelbėtas. Toks požiūris iškreipia pačią tikslo paskatą, vertindamas gerus darbus ne tiek kaip savaime suprantamą Dievo meilės išraišką mūsų širdyse, bet daugiau kaip priemonę užsitarnauti Dievo palankumą.

Įstatymiškumas pasireiškia įvairiais būdais. Vienu atveju tai gali būti griežtas reikalavimas besąlygiškai vykdyti tai, kas kam nors atrodo esant teisinga. Taip fariziejai manė, jog pakanka būti Abraomo vaikais, ir to pakaks, kad įtiktum Dievui. Taip pat jie galvojo, kad įsiteiks Dievui tik kasdieniniu įstatymo reikalavimų prisilaikymu. Įstatymo raidės laikymasis reiškesi net išoriškai: atitinkamai rengėsi, ant kaktos rišosi raiščius su žodžiais iš Talmudo. Jie teikė ypatingą reikšmę smulkmenoms, ignoruodami pirmareikšmius dalykus.

Judaizmo šalininkų įstatymiškumas pasireiškė reikalavimu privalomo apipjaustymo, be kurio, jų manymu, žmogus negali tikėtis Dievo malonės. Tradicijų sergėtojams svarbiausias dalykas buvo papročių laikymasis ir religinių švenčių šventimas. Žmonių padavimus laikė Dievo duoto įstatymo dalimi ir reikalavo sekti tradicijomis, šitaip sukaustydami žmonių sąžinę.

Būtent tai akcentavo Jėzus sakydamas: „*Akli vadai, jūs iškošiate uodą, o praryjate kupranugarį*“ (Mt 23, 24). Iš nešvarių gyvūnų uodas buvo pats mažiausias, o kupranugaris – pats didžiausias. Fariziejai skrupulingai ir sąžiningai atnešdavo dešimtinę nuo visų darže išaugintų žolelių, tačiau nematė tokių didelių savo nuodėmių kaip nesąžiningumas, veidmainystė, žiaurumas ir godumas.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad neigiamą prasmę turintis žodis „įstatymiškumas“ vartojamas ne visada

teisingai. Pavyzdžiui, mūsų laikais šis žodis vartojamas ir tuomet, kai kalbama apie griežtus moralinius reikalavimus, kuriuos pateikia mums pati Biblija. Tokiu atveju bet koks mėginimas drausti neleistinas krikščioniui elgesio išraiškas, tuojau pat įvardijamas kaip fariziejiškas įstatymiškumas. Nepamirškime, kad Naujajame Testamente yra daug nuostatų, kurias šiuo požiūriu galima būtų taip pat pavadinti įstatymiškumu, nes jos nusako aiškų ir nedviprasmišką draudimą. Skirtumas toks, kad jos duotos ne kaip įstatymai, už kurių nevykdymą gresia bausmė, o kaip pamokymai Dievo tautai siekiant teismo. Jei nevaržomos laisvės šalininkai Biblijos moralės normas vadina įstatymiškumu, yra aišku, kad jie toleruoja nuodėmę ir nepaiso biblinių moralės nuostatų.

Fariziejai pasižymėjo tuo, kad prie Dievo nuostatų pridėdavo daugybę savo nurodymų ir taisyklių. Jiems pačių sugalvota tvarka ir tradicijos, kurių prisilaikymo griežtai reikalavo iš kitų, turėjo tokią pačią svarbą kaip ir Dievo žodis. Jėzus tai atvirai smerkė, aiškindamas mokiniams ir minioms, kad taip savavaliaudami *„jie riša sunkias nepanešamas naštas ir krauna žmonėms ant pečių, o patys nenori nė piršto pajudinti“* (Mt 23, 4).

Fariziejų jau seniai nebėra, tačiau toks fariziejiškas požiūris į dvasinį gyvenimą gyvuoja ir dabar. Kaip nepriekaištingai mes laikomės įvairiausių savo bažnyčios taisyklių, užmiršdami mums Dievo duotą pagrindinį įstatymą – meilės įstatymą! Kaip dažnai tik mūsų konfesijai būdingų tradicijų ir tvarkos prisilaikymas tampa mums mūsų teisingumo etalonu, nors apie tai Šventajame Rašte neužsimenama nė vienu žodžiu! Daugybė iš denominacijos sampratos kylančių reikalavimų pateikiama vienos ar kitos bendruomenės nariams, nors apie tai Biblijoje nieko nepasakyta. Tai, ką sugalvojo žmonės, pateikiama kaip neginčijama Dievo

nustatyta tvarka. Apgailėtina, kad taip pat pamirštas griežtas perspėjimas: „*Aš sakau kiekvienam, kuris girdi šios knygos pranašystės žodžius: „Jeigu kas prie jų ką pridės – Dievas jam pridės aprašytą šioje knygoje negandų“ (Apr 22, 18).*

Tendencingas Šventojo Rašto tekstų priderinimas prie savo pažiūrų ir įsitikinimų yra labai pavojingas, nes tai veda prie nukrypimų ir klaidingo mokymo. Toks šventvagiškas požiūris į Dievo žodį, aiškinant ir interpretuojant pagal savo suvokimą anksčiau ar vėliau baigiasi blogai. Senajame Testamente randame Dievo perspėjimą Izraelio tautai: „*Klausykite ir vykdykite, ką Viešpats Dievas jums įsakė; nenukrypkite nei į dešinę, nei į kairę*“ (Įst 5, 32). Ši eilutė labai aktuali ir mums, šių laikų krikščionims.

Deja, šiandien būtent šia liga serga krikščioniškos bendruomenės, kurios dažnai nukrypsta į kraštutinybes. Tai, ką vieni Dievo vaikai visiškai neigia, kiti laiko savo mokymo kertiniu akmeniu. Labai stebina tai, kaip lengvai yra apeinamos Dievo nuostatos, apie kurias Biblija kalba tiesiai, ir kaip „*prirašinėjama*“ tai, ko Joje iš viso nėra. Toks požiūris į dvasinį gyvenimą tapo visuotiniu reiškiniu.

Viena krikščionė, persikėlusį į kitą gyvenamąją vietą, paprašė priimti ją į tos pačios konfesijos, bet kitos bendruomenės narius. Toje vietinėje bažnyčioje jai buvo pareikšta: „*Maldos namų vestibulyje kabo mūsų nustatytos tvarkos ir taisyklių sąvadas. Prašome perskaityt, ir, jei nesutinkate jų vykdyti besąlygiškai, negalite būti mūsų nariu*“.

Šitame pastoriaus nurodytame sąvade buvo įvairiausių nurodymų, kaip elgtis: kaip rengtis, kaip galvą apsi-gobti, kur tarnavimo salėje yra vyrų ir moterų sėdimos vietos, kaip elgtis Viešpaties vakarienės metu, ir taip toliau. Moteris, perskaičiusi visa tai, nutarė nebesiprašyti

priimama ir su gailėsčiu pridūrė, kad norinti tarnauti Dievui, o ne žmonių tradicijoms ir parėdymams.

Žinoma, visiškai nėra būtina, kad kokioje nors bažnyčioje kabėtų išsamus leistinų ir draustinų dalykų sąrašas. Tačiau visur yra taip vadinami „nerašytini įstatymai“. Ir kas nenori jų pripažinti bei vengia juos vykdyti, anksčiau ar vėliau turės problemų. Suprantama, mes nekalbame apie privalomą bažnytinę discipliną, numatančią atitinkamas nuobaudas. Tačiau labai svarbu, ant kokio pamato ta sistema pastatyta: Dievo duoto ar žmonių išgalvoto. Juk taip dažnai būtent žmonių samprotavimai ir daugiametės tradicijos apsprendžia priimtų nurodymų pobūdį ir formą.

Dar daugiau, sielovados tarnavimo patirtis rodo, kad taikant bažnytines disciplinos sistemos nuobaudas, pasitaiko piktnaudžiavimų Šventojo Rašto vieta, kuri kalba: „*ką tik jūs surišite žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tik atrišite žemėje, bus atrišta ir danguje*“ (Mt 18,18). Prisi-dengiant šiais žodžiais, kai kuriose bažnyčiose priimami tokie nutarimai ir įstatymai, nuo kurių sielos dūsta ir ai-manuoja. Jėzus žmonių niekada neįpareigodavo. Jis pa-prasčiausiai ką nors siūlydavo, o po to leisdavo pačiam žmogui apsispręsti. Negalima leisti, kad kas nors ant mūsų kaklo užnertų žmogaus sugalvotą jungą. Būtina paklusti tik Šventojo Rašto žodžiams.

Dar reikėtų pridurti, kad kai kurie pamokslininkai, pateikdami ir aiškindami Dievo žodį, jį pakeičia arba iš-kraipo pagal savo supratimą, nepaisydami Biblijos per-spėjimo, kad „*Kiekvienas Dievo Žodis yra tyras... Nieko ne pridėk prie Jo žodžių, kad Jis neap kaltintų tavęs ir ne- liktum melagis*“ (Pat 30, 5-6).

Religingumui, formalizmui ir įstatymiškumui labai būdingas **dvasinis aklumas** ir su juo susiję **siauraprotiš-kumas, surambėjimas ir ribotumas**. Aklumas, savaime suprantama, reiškia nesugebėjimą matyti. Perkeltine

prasme – tai nesugebėjimas ir nemokėjimas ką nors suprasti, išsiaiškinti ir teisingai spręsti. **Dvasinis aklumas** pasireiškia tuomet, kai žmogus Dievo tiesą mato per savo riboto įsivaizdavimo ir surambėjusio supratimo prizmę. Jis pavojingas ne tik dėl to, kad žmogus tampa saviteisuo- lis, bet dar ir nesugyvenamo charakterio, griežtas ir daug iš kitų reikalaujantis.

Jėzus fariziejus pavadino aklais vadais ne atsitikti- nai. Tais žodžiais jis atskleidė jų veidmainystę ir dvasinį ribotumą, kuriems didelę įtaką darė jų įsivaizdavimai ir supratimai. Fariziejai negalėjo Jėzaus priimti kaip ilgai laukto Mesijo tik todėl, kad Jis atėjo į žemę ne taip, kaip jie įsivaizdavo laikydamiesi per amžius nusistovėjusių tradicijų. Būtent dėl to Golgotoje buvo nukryžiuotas Tas, Kuriuo jie nesvyruodami tikėjo ir Kurio su tokiu nekant- rumu laukė.

Kažkas labai panašaus šiais laikais vyksta ir mūsų, krikščionių, tarpe. Kai tos pačios dvasinės tiesos yra su- vokiamos skirtingai, priešingai mąstantys, bet garbinan- tys vieną ir tą patį Dievą žmonės neretai tampa priešais. Tokie ginčytini klausimais, pavyzdžiui, yra, kaip suprasti, kas yra gimimas iš aukšto, prisipildymas Šventąja Dvasia, kas iš tikrųjų bus išrinktas ir išganytas. Dievo vaikai ne- supranta vienas kito todėl, kad nedrįsta suabejoti savo doktrinos teisingumu. Labiausiai apgailėtina, kad iš viso pamirštama, kad Dievo tiesa yra viena vienintelė, ir kad ji žmones ne skiria, o jungia. O, kad krikščionys apie tai pasvarstytų: „*Kokia iš tikrųjų yra ta tiesa, kurios aš taip tvirtai laikausi, jei ji mane atskiria nuo tų, už kuriuos, kaip ir už mane, mirė Kristus?*“ Nevertėtų pamiršti, kad konfe- sija, kuriai mes priklausome, pati savaime dar neap- sprendžia mūsų asmeninio dvasinio lygio.

Jeigu mes sugebėtume nors trumpam laikui užmiršti savo „*teisingą*“ supratimą ir įsiklausyti į kitus, greičiausiai

rastume tai, ko taip ilgai ieškome. Pavyzdžiui, Dievo vyras Osvaldas Čambersas (Oswald Chambers) taip atsakė į vieną labai krikščionis jaudinusį klausimą: „Šventoji Dvasia gyvena tik tokio žmogaus širdyje, kuris yra labai panašus į Jėzų ir niekuo nuo Jo nesiskiria“.

Labai paprastas ir patikimas dvasiškumo kriterijus, ar ne tiesa? Jeigu visi to siektume, tai daugelis dalykų, kuriais kai kurie krikščionys didžiuojasi ir aukštinasi prieš kitus, tiesiog prarastų vertę ir prasmę.

Tikrą krikščionį atpažinsi ne iš jo dievotos išvaizdos, o iš Šventosios Dvasios vaisių, kurie išvardyti Laiške Galatams 5, 22. Tai būtent jo meilė ir romumas, kurie išlieka net ir tuomet, kai su juo blogai elgiamasi. Taip pat kantrybė visada ir visur, net pačiose ekstremaliausiose situacijose. Tai džiaugsmas ir jo dėkingumas Viešpačiui – nuostabus jausmas jo širdyje nepriklausantis nuo jo materialinės gerovės. Tai gailestingumas visiems be jokio išskirtinumo. Tai jo tvirtas tikėjimas, nepajudinamas jokiais aplinkybėmis. Tai jo susilaikymas nuo bet kokios nuodėmės, pagundymų ar vilionių, kuriomis mėgaujasi šis pasaulis. Jeigu šios savybės mums nebūdingos, labai abejotinas yra mūsų tikėjimas, mūsų sugebėjimai, mūsų dovanos ir išgyventi palaiminimai.

Šventajai Dvasiai tenka nemažai pasidarbuoti, kad atpratintų mus galvoti, kad kiekvienas, kuris dalykus mato ne taip, kaip mes matome, būtinai bus neteisus. Toks požiūris nėra iš Dievo. Bendraudami su kitais krikščionimis mes neturime prarasti kantrybės. Juk mūsų atžvilgiu Dievas yra be galo kantrus ir atlaidus. Siūlydamas mums tiesą ir išganymą Jis niekada nevaržo mums suteiktos valios laisvės. Todėl ir mes neturime teisės kitiems per jėgą brukti tai, ką mes laikome Dievo tiesa. Juk gali atsitikti ir taip, kad norėdami įrodyti savo teisumą galiausiai suvoksime, kad tai buvo ne Dievo, o mūsų tiesa.

Mes nė vienas nesame apsaugoti nuo apsigavimo. Mes galime galvoti, kad mūsų supratimas yra pats teisingiausias, ir tuo pačiu metu klysti. Todėl negalime nei pykti, nei neapkęsti tų, kurie mums nepitaria ir kitaip suvokia Dievą ir tikėjimą.

Viešpats kalbėjo: „*Eikite ir padarykite mano mokinius*“, – tai yra „*ugdykite mokinius, padėkite jiems artėti prie Manęs, neverskite perimti jūsų supratimo, požiūrių ir nuomonės*“. Mes kažkodėl dažniausiai elgiamės atvirkščiai: skelbiame žmonėms ne Gerąją naujieną, o savo mokyimo doktrinas. Vedame juos ne pas Kristų, o į savo bažnyčią ar konfesiją. Mokome laikytis ne tiek Dievo nuostatų, o būdingų mūsų denominacijai supratimų, tradicijų ir nurodymų.

Dažnai nutinka, kad žmogus, išgyvenęs ką nors nepaprasto, arba, kaip jam atrodo, gavęs iš Dievo apreiškimą, tuo remdamasis pradeda kurti savo teoriją arba ištisą mokymą ir yra įsitikinęs, kad kitiems skelbia Dievo tiesą. Labai gaila, kad atsiranda nemažai lengvatikių, kurie pakimba ant tokios meškerės kabliuko. Praeina metai, dešimtmečiai, o kai kada net šimtmečiai, kol paaiškėja, kad tas muilo burbulas yra ne kas kita, o tik žmogaus įsivaizdavimas, jo fantazijos pateiktos norimus dalykus už tikrus vaisius. Galiausiai širdį užvaldo nusiuvylimas ir nusiminimas, bei neviltis. Susidaro įspūdis, kad susvyravo visas žmogaus tikėjimas. Atrodo, kad nebėra tvirto pagrindo po kojomis, nėra už ko toliau laikytis, nėra už ko griebtis. Sielos šaukia ir vaitoja, nežinodamos, kaip toliau tikėti.

Patarlių knygoje, skirtingose jos skyriuose du kartus kartojasi ta pati eilutė, kuri skamba taip: „*Kartais kelias, kuris žmogui atrodo teisingas, nuveda į mirtį*“ (Pat 14, 12 ir 16, 25). Jeigu Dievo žodis ką nors pakartoja du kartus, tai rodo ypatingą to teiginio svarbą ir reikšmę. Taip buvo

ir Jėzaus Kristaus laikais. Kai Jėzus norėdavo atkreipti ypatingą Savo mokinių dėmesį, Jis pakartodavo du kartus: „*Iš tiesų, iš tiesų sakau jums...*“. Du kartus kartojama Patarlėse ši aukščiau nurodyta eilutė mus perspėja, kad neapsigautume, pasikliaudami žmogaus nuomone, kas teisinga ar neteisinga. Tai, kas žmogui atrodo teisinga, gali vėliau tapti dvasinės katastrofos priežastimi. Tik vienas Dievo žodis iš tiesų yra autoritetas ir nenuginčijama tiesa. Visi, kurie tikį Jį ir paklūsta Jam, gali neabejoti savo pasirinkto kelio teisingumu ir niekada nepaklys.

Knygoje apie apaštalo Pauliaus Laiškus Donaldas Guthrie (Guthrie) rašė: „*Tam, kad bet kuris nepriklausomas mąstytojas pripažintų, jog tiesa yra ne jo pusėje, bet kito, reikalinga ypatinga drąsa ir Dievo malonė*“. Šiam teiginiui tarsi antrina žinomas teologas ir Biblijos komentatorius Viljamas Makdonaldas (William McDonald): „*Didžiuodamiesi savo dvasingumu ir tikindami, kad tik mūsų bažnyčioje ir tik mūsų konfesijoje pamokslaujama tiesa, mes, deja, pamirštame, kad tai jau yra vienas iš išskirtinių požymių sektos, kurios vadovai pretenduoja būti vieninteliais ir aukščiausiais tikėjimo ir moralės autoritetais. Jie reikalauja besąlygiškai paklusti visiems jų nurodymams ir visomis išgalėmis stengiasi savo pasekėjus apsaugoti nuo bet kokių kitokių požiūrių ir nuomonių įtakos. Taigi mes galiausiai turėtume suprasti, kad siauraprotiškumas ir dvasinis ribotumas visada kelia pavojų ir mes turime būti pasiruošę gerį vadinti gėriu, kur tik jį tepamatytume. Nė viena krikščioniška bažnyčia ar denominacija neturi teisės pareikšti, kad tik jie yra tikrieji Dievo tarnautojai ir tik jie turi monopolinę teisę į tiesą*“.

Ką gi, atrodo, kad prie šito galima pridurti tik viena: galimas dalykas, kad Dievo tiesa yra kruopelėmis paskleista po visas konfesijas ir nė viena iš jų negali pretenduoti į teisę vadintis tobula. Tikroji mokinystė

grindžiama ištikimybė Kristui, o ne kokių nors įstatų ar tikėjimo išpažinimo laikymusi. Mūsų dienomis ryškėja tendencija savo asmeninį tikėjimą keisti į kokio nors tikėjimo išpažinimą, ir štai kodėl tiek daug žmonių tar nauja kokiam nors reikalui ir taip mažai Jėzui Kristui. Mes neturime teisės savo nuosavą dvasinį patyrimą paversti aksioma, galvodami, kad visiems reikia pereiti tą patį, per ką perėjome mes. Palikim Viešpačiui galimybę elgtis su mūsų artimaisiais taip, kaip Jis to nori. Juk kiekvieną sielą Dievas veda skirtingu ir nepakartojamu keliu ir dirba su ja absoliučiai individualiai.

Mūsų užsispyrimas visomis išgalėmis ginti savo tiesą gali trukdyti Šventajai Dvasiai mums apreikšti ką nors kita. Kada mes atkakliai ir užsispyrusiai laikomės savo doktrinos ar „tiesos“, Dievas negali mums atverti naujų dalykų, nes būsime nepajėgūs priimti tai, ką Jis nori mums pasakyti. Štai tokiu būdu mes netenkame Dievo palaiminimų ir vertybių, kurios padėtų mums dvasiškai bręsti ir augti. Štai kodėl kiekvienas tikras ir ieškantis tiesos krikščionis turi būti dvasiškai lankstus ir gebantis atsisakyti negyvo surambėjimo, kurio priežastis mūsų pasenę supratimai ir tradicijos.

Taip pat labai svarbu, kad mes Evangeliją skelbtume ne vien žodžiais, bet ir savo gyvenimu. Osvaldas Chambersas kartą pasakė: *„Jei aš pamokslauju tiesą, bet pats negyvenu toje tiesoje, aš apie Dievą kalbu neteisybę“*. Šią mintį pratęsė Karlailas (Carlyle): *„Šiame faktų pasaulyje niekas taip įtikinamai neliudija apie Dievą, kaip šventas, vertas tikro Dievo vaiko vardo gyvenimas. Žodžiai tik tada įgauna jėgą ir svorį, kada jie eina kartu su darbais“*. Štai kodėl mes privalome nuolat siaurinti prarają, skiriančią mūsų darbus nuo mūsų žodžių.

Evangelijoje pagal Matą Jėzus, kalbėdamas apie fariziejų ir sadukiejų raugą, suprantama, turėjo omenyje

ne duoną, o jų elgseną ir pragaištingas doktrinas. Evangelistas Lukas tą raugą apibūdina kaip ereziją. Nors fariziejai tvirtino, kad jie laikosi pačių mažiausių Dievo žodžio nuostatų, jų paklusnumas buvo paviršutinis ir demonstratyvus, o patys buvo pikti ir nedori. Tačiau net ir sakydamas aštuonis kartus iš eilės tiems religiniams išdidėliams ir veidmainiams „*vargas*“, Jėzus liko maloningas ir užjaučiantis. Tuo Jo skausmingu šūksniu buvo išsakytas ne prakeikimas, o veikiau gailestis dėl jų dvasinio aklumo ir liūdno likimo. Šiuo atveju „*vargas jums*“ labiau panašus į išsireiškimą „*deja*“, kas suteikia dar kažkokią viltį. Ir kada šiandien Viešpats atveria mūsų akis, kad pamatytume savo fariziejiškumą, Jis tai daro ne todėl, kad mus pasmerktų ar mūsų atsisakytų. Jis nori nuimti nuo mūsų akių dievotumo akidangčius ir sustabdyti mus mūsų klystkeliuose, kad ir kokie teisingi jie mums atrodytų. Jis ragina ieškoti kelio, apie kurį pasakytą: „*Ir bus ten platus kelias. Jis bus vadinamas šventuoju keliu. Kas netyras, tas negalės juo eiti, ištvirkėliai nesuklaidins tų, kurie juo žengia. Nebus ten jokio liūto, joks plėšrus žvėris nesibastys; nė vieno jų ten neužtiksi. Juo keliaus tik išpirktieji*“ (Iz 35, 8-9).

Jei mes iš tiesų norime išsivaduoti nuo apkrėtusios mus fariziejiškumo dvasios, turėtume karštai trokšti pakeisti savo įsivaizdavimus apie mūsų ypatingą išskirtinumą ir reikšmingumą, kas iš tikrųjų yra mūsų egoizmas, kaustantis ir lėtinantis mūsų žingsnius dvasinio gyvenimo kelyje. Atsisakyti šio savo teisuoliškumo galime tik atidavę save į Jėzaus rankas ir pamilę Dievą ir žmones.

9 skyrius

Nuodėmės kaip tiesioginis iššūkis Dievui

Šventasis Raštas tvirtina, kad mes esame Dievo šventykla, todėl Dievo akyse mūsų nuodėmės yra Jo šventyklos išniekinimas. Nuodėmė griauja mus saugančią sieną ir atveria šėtonui vartus, pro kuriuos jis gali įsibrauti į mūsų gyvenimą. Būtent apie tai mes kalbėjome ankstesniuose šios knygos skyriuose. Tačiau dar yra ypatinga rūšis nuodėmių, kurios iš esmės yra atviras maištas ir tiesioginis iššūkis Dievui. Tokios nuodėmės yra Dievo valios nepaisymas, murmėjimas, stabmeldystė, žmonių garbinimas, savęs dievinimas ir netradicinė arba alternatyvi medicina (visi okultiniai diagnostikos ir gydymo metodai pasitelkiant tamsos jėgas: transcendentinė meditacija, hipnozė, joga, homeopatija, antroposofija, iridodiagnostika, ekstrasensorika ir taip toliau).

Dievo valios nepaisymas – tai vidinis žmogaus maištas prieš tai, kaip Dievas yra numatęs tvarkyti mūsų gyvenimą. Nenorėdami vykdyti to, ką Dangiškasis Tėvas mums paskyrė, mes Jam pareiškiame nepasitikėjimą ir abejones dėl Jo numatymo ir Jo išmintimi.

Nepritarimas Dievo valiai ir bet koks mėginimas pakeisti Dievo numatytą įvykių eigą yra mūsų iššūkis Jam. Šventasis Raštas teigia, kad be Dievo valios nepažus ne tik mažas paukštelis, bet ir nė vienas plaukas nuo mūsų galvos nenukris ant žemės. Tačiau sutikti, kad viskas, kas vyksta mūsų gyvenime, yra Dievo valia, mes nenorime. Ypač priešinamės, kai tai kertasi su mūsų siekais ir įsivaizdavimais. Tada Dievo planų atžvilgiu pereiname į opoziciją, stengdamiesi juos pakeisti, nesvarbu, kas tai bebūtų: mūsų žemiškas gyvenimas, kūno liga ar netikėta

mirtis. Puikiai žinome, kad kiekvienam žmogui „*skirta vieną kartą mirti*“ ir kad nuo to mes niekur nepabėgsime. Vis dėlto mums neužtenka jėgų su tuo sutikti ir priimti tai kaip neišvengiama, ypač kai mirtis visai netikėtai ir, mūsų supratimu, pirma laiko užklumpa mus ar mūsų artimuosius. Elgiamės taip, lyg mūsų valioje būtų nustatyti laiką. Sužinoję apie artėjančią ir neišvengiamą gyvenimo pabaigą, apimti pirmojo šoko mes visais savo sielos neuronais priešinamės lemčiai ir šaukiame Dievui „*Ne!*“, net nesuvokdami, kad metame Jį iššūkį ir kaltiname Jį ne-teisingai pasielgus.

Dar viena labiausiai paplitusi nuodėmė, kuria me-tame iššūkį Dievui, yra visiems mums žinomas murmė-jimas. Jo mes, žmonės, dažnai net nuodėme nelaikome. **Murmėjimas** – tai nepasitenkinimo, nuoskaudos, skundo išraiška. Jis reiškia pasipiktinimą Dievu, nepritarimą tam, kam Jis leido įvykti ir ką Jis daro, maištą prieš Jo valią. Kai įsigilini į šios ydos esmę ir reikšmę, išties darosi baisu. Kūrinija sukykla prieš savo Kūrėją reikšdama nepa-sitenkinimą tuo, ką Jis daro. Taip elgdamiesi kėsinamės į Dievo autoritetą, neigiamo Jo nepriklausomybę ir sava-rankiškumą, kaltiname Jį neižvalgumu, meilės trūkumu ir net, kaip mums atrodo, žiaurumu.

Murmėdami skundžiamės Dievui, kad mums ko nors trūksta, o to, ką turime, nepakanka arba tai nėra pakan-kamai vertinga ar įdomu. Tarp mūsų nemažai tokių, kurie visada viskuo nepatenkinti. Jie tarsi visada ieško priežas-ties maištauti ir susierzinti. Jiems viskas ne taip: ir iš-vaizda ne tokia jau patraukli, ir gabumai ne tie, kokių norėtųsi, ir šeima – ne šeima, ir vaikai nepakenčiami, ir vyras – vienas vargas, ir žmona – blogiau nesugalvosi, ir sveikata nekokia, ir kainos parduotuvėse neįkandamos, ir maistas nesveikas, ir vanduo užterštas, ir darbas sun-kus, ir bendradarbiai nepakenčiami, ir namas ne toks

kaip kitų, ir kaimynai neramūs, ir žmonės piktaširdžiai, ir bažnyčia galėtų būti geresnė, ir palaiminimų ten trūksta, ir orų nesuprasi – tai speigas, tai karštis, ir pats gyvenimas nedžiugina... Viskas pasibaisėtina, viskas ne taip, viskas gadina nervus. Visi blogi, tik jie vieni geri. Tie žmonės ne tik pesimistai, čia kai kas yra daug blogiau. Būtent apie tokius Judo laiške pasakyta: *„Jie visada murma, nepatenkinti savo dalia, gyvena geismais (nedorai ir neleistiniai)... Tai tie, kurie įneša susiskaldymą (nėra tikėjimo vienybės), sieliniai, neturintys Dvasios žmonės“* (Jud 16,19).

Nepasitenkinimas tuo, ką turi, ir aplinka, žmogui būdingas nuo žmonijos ištakų. Pirmasis nepasitenkinimą savo turima padėti išsakyti šėtonas, panoręs turėti kai ką daugiau. Po to Adomui ir Ievai pasirodė maža to, ką jiems davė Dievas, ir jie panoro to, kas buvo draudžiama. Dievo tauta murmėjo dėl maisto, kuris krito iš dangaus: *„Dabar mūsų sielos išseko, nes mūsų akys nieko kito nemato – tik tai maną“* (Sk 11, 6). Visos Dievo malonės išraiškos: išlaisvinimas iš Egipto vergystės, stebuklingas perėjimas Raudonosios jūros dugnu, lydėjimas debesies ir ugnies stulpu klajojant per dykumą, iš uolos išgautas vanduo, Dievo rūpinimasis jų drabužiais ir apavu – viskas buvo pamiršta. Mintyse jie nuolat grįždavo prie to, ko troško jų siela, – Egipto česnakų ir svogūnų.

Galima tik stebėtis izraeliečių nedėkingumu ir murmėjimu, tačiau ir mes lygiai tokie patys. Mums taip pat nuolat norisi ko nors geresnio ir įdomesnio. Murmėjimo dvasia pasireiškia ir smulkiose kasdienybės problemose, ir per didelius išbandymus bei kentėjimus. Būtent tada išlenda į paviršių tai, kas glūdi žmogaus sielos slaptavietėse, tai, kuo gyvename ir kas skatina judėti į priekį. Čia atsiskleidžia tikroji mūsų esmė.

Sielovados tarnavimo praktika rodo, kad galima tokia būseną, kai krikščionio sieloje sugyvena dieviška ir demoniška, panašiai kaip buvo Saliamono šventykloje Ezechielio dienomis karaliaujant Manasui. Tada vienu ir tuo pačiu metu buvo garbinamas Dievas ir aukojamos aukos stabams: *„Aukurus dangaus kareivijai garbinti jis (karalius Manasas) pastatė dviejuose Viešpaties namų kiemuose“* (2 Krn 33, 5). *„Jis (Dievas) ištiesė ranką ir nutvėrė mane už galvos plaukų. Dvasia pakėlė mane tarp dangaus ir žemės ir nunešė mane Dievo regėjime į Jeruzalę prie vidaus kiemo vartų šiaurės pusėje, kur stovėjo pavydo stabas, kuris kėlė pavydą... Jis man kalbėjo toliau: „Žmogaus sūnau, ar matai, ką jie daro? Izraelio namai daro dideles bjaurystes, kad Aš pasitraukčiau iš Savo šventyklos. Bet apsisuk, ir pamatysi dar didesnių bjaurysčių! Jis liepė įeiti ir pažiūrėti, kas čia vyksta. Įėjęs pamačiau ant sienų roplių, nešvarių gyvūnų ir Izraelio stabų piešinius. Prieš juos stovėjo septyniasdešimt Izraelio vyresniųjų... Kiekvienas laikė rankoje po smilkytuvą, iš kurių kilo aukštyn tirštas smilkalų debesis... Jis įvedė mane į Viešpaties namus. Čia sėdėjo moterys ir apraudojo Tamūzą. Jis įvedė mane į Viešpaties namų kiemą. Tarp Viešpaties šventyklos durų ir aukuro stovėjo maždaug dvidešimt penki vyrai, nusi-gręžę nuo Viešpaties šventyklos į rytus, ir garbino saulę“* (Ez 8, 3,6,9-11,14,16).

Tai skaitant sunku patikėti, kad čia kalbama apie Dievo tautą ir šventyklą, kuri buvo gyvojo Dievo namai. Čia kalbama apie stabmeldystę, nes Tamūzas buvo babiloniečių demoniškas dievas, o ryto saulės garbinimas buvo egiptiečių tarnavimo demonams išraiška. Taigi šventykloje, kurią Saliamonas pastatė gyvajam Dievui, vienu ir tuo pačiu metu buvo tarnaujama Dievui ir garbinami stabai. Toks šventyklos niekinimas truko beveik 100 metų. Po to Dievas pasitraukė, ir šventykla buvo visiškai sugriauta.

Šis pavyzdys yra pirmavaizdis mums, krikščionims. Jis ragina budėti, kad mes, kaip šventykla, kurioje gyvena Šventoji Dvasia, nebūtume panašiai išniekinti, kaip pasakyta Šventajame Rašte: „*Nevilkite svetimo jungo su netikinčiais. Kas gi bendro tarp teisumo ir nusikaltimo? Ir kas bendro tarp šviesos ir tamsos? Kaipgi galima gretinti Kristų su Beliaru? Arba kokia dalis tikinčio su netikinčiu? Ir kaip suderinti Dievo šventyklą su stabais? Juk jūs esate gyvojo Dievo šventykla, kaip Dievas yra pasakęs: „Aš gyvensiu juose ir vaikščiosiu tarp jų; būsiu jų Dievas, ir jie bus Mano tauta“* (2 Kor 6, 14-16).

Kadaise žmonės garbino gamtos jėgas, medžius, akmenis ir savo rankų dirbinius. Tokia **stabmeldystė** vadinama pagonybe. Bet ir dabar yra daug dalykų, kuriems lenkiamės kaip Dievui ir kuriems tarnaujame to net nepastebėdami. Juk blaiviai mąstant, mūsų Dievas yra ne tas, kurį mes garbiname, o tas, kam atsiduodame ir kam iš tikrųjų tarnaujame. Mūsų dievas, tiksliau, stabas, yra tai, apie ką daug galvojame ir kalbame, kam negailime savo pinigų ir kam skiriame daugiausia laiko. Tokie stabai gali būti žmogaus protu ir rankomis sukurti dalykai, kurie mūsų širdyje užima labai daug vietos ir iš jos išstumia Dievą. Pirmiausia tai televizorius, kompiuteris, internetas, kompiuteriniai žaidimai bei įvairiausi hobiai, kuriems negailime nei lėšų, nei laiko.

Bet koks kitų dievų garbinimas ir tarnavimas įvairiems stabams ne tik atima daug laiko ir atitolina nuo Dievo, bet ir plačiai atveria duris įeiti demonams, kelia realią grėsmę sulaukti liūdno arba net tragiškų pasekmių. Dievas neapkenčia bet kokios stabmeldystės dėl to, kad tai yra tiesioginis nusižengimas Jo duotam pirmajam įstatymui: „*Neturėk kitų dievų šalia Manęs*“ (Iš 20, 3).

Jei kalbėsime apie **televizorių** ir **televizijos laidas**, visi žinome, kad čia nesiskaitoma su jokiais moralės

normomis ir pačiu padorumo supratimu. Žiaurumas, smurtas, pati šlykščiausia paleistuvystė, netramdomos aistros, sutuoktinių neištikimybė, apgavystės, išdavystės, žmogžudystės ir visa kitokia bjaurastis sudaro pagrindinę ir svarbiausią televizijos programų dalį. Visas tas žiūrovui brukamas „*dvasinis maistas*“ visiškai neatitinka tų principų, kurių mus moko Biblija. Apaštalas Paulius Jos puslapiuose primena: „*Pagaliau, broliai, mąstykite apie tai, kas tikra, garbinga ir teisinga, tyra, mylima ir giriama, – apie visa, kas dora ir šlovinga*“ (Fil 4, 8).

Tačiau kai televizorius tave bombarduoja bedieviškais vaizdeliais, apie tai galvoti ir laikytis tokio patarimo išties nelengva. Štai kodėl leidžiant valandų valandas prie šito stabo ir perjunginėjant vieną kanalą po kito būtų labai pravartu tiesiog sau pačiam užduoti klausimą: „*Ar mano tikėjimas į Jėzų Kristų yra kuo nors susijęs su tuo, ką aš matau televizoriaus ekrane? Kas vyksta mano širdyje, mintyse ir vaizduotėje, kai aš žiūriu vieną ar kitą programą? Visa tai artina mane prie Dievo ar tolina nuo Jo?*“ Jei būtume sąžiningi patys sau, turėtume sutikti, kad maitindami savo sielą tokiu purvu ir atliekomis mes ne tik jai stipriai kenkiame, bet ir dergiame savo krikščionišką tikėjimą ir Dievo vardą.

Televizija krikščioniui kelia dar vieną pavojų – gali išsivystyti televizinė priklausomybė, kurios pats žmogus paprastai nepastebi. Metęs visus reikalus, pamiršęs savo pareigas šeimai ir vaikams, ignoruodamas maldą ir Dievo žodžio skaitymą, net praleisdamas tarnavimus, krikščionis gali ištisas valandas sėdėti prie televizoriaus, žiūrėti programą po programos niekuo nesiskirdamas nuo pasaulio žmonių. Televizorius prie savęs traukia nesulaikoma jėga, tampa vos ne pagrindine gyvenimo reikme, panašiai kaip narkomanui narkotikai.

Žinoma, tai pripažinti sau ir kitiems yra be galo sunku, dėl to sugalvojame visokių pasiaiškinimų ir pasiteisinimų: noras žinoti apie įvykius pasaulyje; meilė gamtai ir gyvūnijos pasauliui, o tuo galima pasigrožėti atitinkamose programose; tarnavimų peržiūra kitose bažnyčiose ir taip toliau. Tikrai visa tai yra ne kas kita kaip patrauklus jaukas ant šėtono kabliuko, kurį, kaip „*kvaili karosai*“, negalvodami apie pasekmes, jau daugelis „*prarijo*“.

Gerai, jei pažiūrėjus kokią nors krikščionišką, pažintinę, politinę ar visuomeninę programą, žinias arba ką nors iš gamtos ir gyvūnijos pasaulio mums dar užtenka valios išjungti televizorių ir užsiimti daug svarbesniais reikalais. Tačiau ar visada taip būna? O gal atsitokėjame tik tada, kai naktinės programos vedėjas su mumis jau atsisveikina, ir vaizdas ekrane dingsta? Kokia tada nauda iš pavėluotos sąžinės graužaties ir atgailavimo?! Šėtonas pasiekė savo tikslą ir dabar šaiposi ir džiūgauja. Tai kodėl taip lengvai ir neprotingai leidžiame jam pasiekti pergalę? Kam klaidinti save ir kitus tikinant, kad tai nieko baisaus ir juo labiau nedaro dvasinės žalos. Bet kokiu atveju televizinės priklausomybės žala anksčiau ar vėliau išryškės, nesvarbu, ar norime, ar nenorime su tuo sutikti.

Ypač pavojingos televizijos programos, rodančios ekstrasensų pasirodymus, siaubo filmus, kurie turi aki-vaizdžių okultizmo potekstę ir įtraukia žiūrovus į ragavimą, kerėjimą, spiritizmo ir satanizmo sferą. Tai tiesus kelias į šėtono tinklus. Apgailėtina, kad ir krikščionių tarpe yra tokių, kurie žiūri panašias laidas ir tikina, kad jiems tai tik pasakos. Tuo, ką rodo, jie netiki, taigi jiems tai ir nekenkia. Galima tik stebėtis tokiu dvasiniu aklumu, kuris jau savaime yra ilgalaikio kontakto su okultizmo pasauliu pasekmė. Nereikia stebėtis, kad bėgant laikui tokie tikintys televizijos žiūrovai nustoja

augę dvasiškai, atsiranda vidinis priešinimasis skaityti Dievo žodį, nesugebėjimas jį suprasti, nenoras lankyti tarnavimus, ištinka sielos sugniuždymas, apima dvasios sąstingis ir apatija. Tokiu būdu tu, kas mums atrodo visiškai nerimta ir nepavojinga, šėtonas pasinaudoja labai efektyviai.

Dar vienas dalykas, kuriuo žavisi žmonės mūsų laikais, yra kompiuteris, kompiuteriniai žaidimai ir internetas, kuriame be jokių apribojimų gali surasti ko tik nori.

Kompiuteris – tai dar vienas klastingas šėtono jaukas, kuris šiais mūsų civilizuotais laikais apžavėjo daugelį. Neabejotina, kad kompiuterinė technika mūsų gyvenimui davė daug vertingų ir naudingų dalykų. Tačiau, kaip ir daugelyje kitų dalykų, kurie iš esmės mums padeda ir palengvina gyvenimą, kompiuteryje slypi didelis pavojus. Visiems žinoma, kad žmonių mąstymą valdo informacija. O kompiuteris yra puikus informacijos šaltinis. Pasitelkus **internetą** žmogus gali surasti viską, ko siekia ir ko geidžia jo nešvari ir pagedusi širdis. Šią palyginti neseniai atsiradusią mūsų amžiaus naujovę šėtonas, norėdamas pavilioti šimtus, tūkstančius ir milijonus jaunų žmonių iš visų pasaulio šalių, naudoja ypač efektyviai. Susižavėjimas internetu tarp jaunų žmonių tapo visuotiniu reiškiniu. Tačiau internetas vis dažniau naudojamas ne tam, kad sužinotų ką nors reikiama ir naudinga, o kad būtų galima surasti nešvarios ir netyros informacijos kaip maisto, kuris reikalingas pasotinti jų širdyse gyvenančioms nuodėmėms. Dažniausia jų – paleistuvystė su jai būdingu potraukiu prie pornografijos. Siekdamas to saldaus ir svaiginančio gėralo jaunas žmogus gali imtis bet kokių gudrybių.

Taip vienas tikintis jaunuolis vos įstengdavo sulaukti vakaro, kad užsirakinęs savo kambaryje galėtų žiūrėti pačią šlykščiausią ir šokiruojančią pornografiją

ir masturbuotis. Kai tėvas, motina ar dar kas nors iš namiškių pasibelsdavo į duris, jis skubiai perjungdavo kitą programą arba išjungdavo kompiuterį ir atversdavo ant darbo stalo padėtą Bibliją, kad atėjusiam pas jį net į galvą neateitų, kokia bjaurastimi jis čia užsiima. Jis dar sugėbėdavo įžūliai priekaištauti, kad namiškiai jam trukdą ramiai „dirbti“.

Taigi kai kurie krikščionys gali žiūrėti vaizdus su pačia šlykščiausia paleistuvyste ir paniekinti šalia padėtą Bibliją, o po to eiti į maldos namus, sveikinti kitus savo suterštomis rankomis ir vesti jaunimo tarnavimą! O, kaip praradę sąžinę ir Dievo baimę, būdami dvasiškai akli galime toli nueiti!

Galbūt kas nors pasipiktinęs pasakys, kad visų tų, kurie naudojami internetu, negalima vadinti pasileidėliais. Žinoma, ne. Tačiau kai sielovados tarnavime turi reikalų su jaunuimu, apstulbsti supratęs, kokia visuotinai paplitusia liga tapo interneto panaudojimas būtent tuo tikslu. Jeigu labai norėtume, be abejonės, galėtume surasti argumentų ir tokiam potraukiui pateisinti. Ir tai, kad mes jau gyvename kitame amžiuje nei mūsų tėvai, ir negalima neiti koja kojon su nauju laiku. Bet esmė ne tai, kokia dabar mūsų epochos techninė pažanga, o kiek mes, krikščionys, sugebame priešintis nuodėmei. Juk, norint ką nors nužudyti, galima panaudoti kad ir virtuvinį peilį. Viskas priklauso nuo to, kam tas peilis naudojamas ir kieno jis rankose.

Atsakomybė už tai, kuo mes naudojames, tenka tik mums patiems. Nuo jos Dievas mūsų niekada neatleis. Jis davė mums laisvą valią, ir mes patys sprendžiame, ką daryti, kur ir ką žiūrėti, ko vengti ir nuo ko kaip nuo nuodingos gyvatės bėgti. Tuo ir skiriasi tikras krikščionis, suprantantis, kas yra Dievo baimė, nuo to, kuris, vadindamas save Dievo vaiku, matydamas ir suvokdamas

nuodėmę, vis vien ją daro ir yra jos vedamas kaip „*jautis į skerdyklą*“. Tam, kas nori viso to išvengti, tebus geras patarimas Dovydo žodžiai iš 101 psalmės: „*Į tai, kas nedora, aš nežiūrėsiu*“ (Ps 101, 3).

Didelį pavojų kompiuterių mėgėjams kelia **kompiuteriniai žaidimai**. Jie, kaip ir televizorius, gali sužadinti stiprų potraukį, lengvai pereinantį į visišką priklausomybę. Atidžiai panagrinėjus, tampa aišku, kad nė vieno jų negalima laikyti visiškai nepavojingu. Net patys paprasčiausi, iš pirmo žvilgsnio absoliučiai nekalti žaidimai turi vieną tikslą: žadinti žaidžiančiajam azartą ir trauką, kuri po kiek laiko nepastebimai pereina į priklausomybę. Pradėjęs nuo paprasto žaidimo, žmogus paprastai tuo neapsiriboja. Apimtas susidomėjimo ir smalsumo jis perka vis naujus ir naujus žaidimus.

Negana to, tartum užmiršęs laiką, toks žaidėjas valandų valandas sėdi prie monitoriaus, tokiu būdu apvogdamas save ir savo namiškius. Jam dar gresia didžiulis pavojus būti įtrauktam į okultizmo praktiką, įskaitant ir savo sielos atidavimą šėtonui. Pagrindinė kompiuterinių žaidimų siužeto dalis – tai kraupus muštynių, negailestingos kovos, prievartos ir žudynių, kur liejasi kraujas, šiupinys. Greitai besikeičiančių vaizdelių šmėžavimas taip atbukina sugebėjimą analizuoti ir kritiškai vertinti, kas čia vyksta, kad įsitraukę į tai jau nebereaguoja į jokias baisybes, priimdami viską kaip normalų dalyką.

Laikui bėgant narkomanams išsivysto fizinė, psichinė ir psichologinė priklausomybė. Pastaroji yra pati pavojingiausia, nes dažnai žmogų pavergia visam gyvenimui. Kompiuteriniai žaidimai ne mažiau pavojingi už narkotikus, nes jie veikia pasąmonę, ypatingu būdu programuodami jos veiklą. Kai tokių žaidimų mėgėjai prie monitoriaus praleidžia valandas ir dienas, kurios sudaro savaites ir mėnesius, šėtonui jau nesunku jį toliau

vesti norima kryptimi. Deja, ir krikščionys čia nėra jokia išimtis. Tarp jų nemažai tokių, kurie jau seniai kybo ant šėtono kabliuko, viso to net nesuvokdami. O po to stebisi, kodėl gęsta jų dvasinis gyvenimas, nekalbant jau apie artumą su Viešpačiu. Aklumo pažeisti jie nebesugeba suprasti savo sielos būsenos ir vaitoja skausmingai ieškodami ir nerasdami pagalbos.

Be išvardintų dalykų mūsų gyvenime gali būti daug kitų, kurių Dievas nepakenčia ne dėl to, kad jie iš esmės nuodėmingi, o dėl to, kad pavergę mus tampa mūsų **sta-bais**. Tokie daiktai ir dalykai, kuriuos mes nesąmoningai garbiname, gali būti: automobilis, butas, namas, baldai, valtis, vasarnamis, atostogos, drabužiai, žvejyba ir bet koks kitas pomėgis. Savotišku stabu mums gali tapti pats artimiausias ir brangiausias mums žmogus: vyras, žmona, motina, tėvas, geriausias draugas ar karštai mylimas vaikas. Bet kokia kraštutinė meilės išraiška ir perdėtas prisirišimas prie ko nors išstumia Dievą iš tos vietos, kuri teisėtai priklauso tik Jam. O Dievas, kuris yra pavydus Dievas, nepakenčia jokių varžovų. Ne veltui parašyta: *„Kas myli tėvą ar motiną labiau negu Mane – nevertas Manęs. Kas myli sūnų ar dukterį labiau negu mane – nevertas Manęs“* (Mt 10, 37).

Yra dar daugybė nuodėmių, kurios iš esmės yra tiesioginis iššūkis Dievui. Joms priskirtina žmonių garbinimas ir savęs sudievinimas.

Apie **žmonių garbinimą** Šventajame Rašte kalbama taip: *„Taip sako Viešpats: „Prakeiktas žmogus, kuris pasitiki žmogumi ir laiko kūną savo stiprybe, kurio širdis nutolsta nuo Viešpaties“* (Jer 17, 5). Gaila, kad nepaisant šio perspėjimo griežtumo, ši nuodėmė tarp krikščionių labai paplitusi. Padaryti iš žmogaus dievaitį mums pavyksta labai greitai, o ypač jei tai koks nors tarnautojas, kurį Dievas naudoja su didele jėga. Sužavėti jo nuostabios

pamokslavimo dovanos, mes jame linkę matyti tik gera ir sužavėti pasakojame apie jį kitiems iš eilės viską, ką žinome, ir tai, ko nežinome. Jis mūsų akyse pats išminčiausias, pats nuolankiausias, pats nuovokiausias, labiausiai palaimintas, labiausiai apdovanotas ir pats teisčiausias. Apskritai, pats... pats... pats. Po kiek laiko, patys to nepastebėdami, šituo „pačiu pačiausiu“ pradėdame grįsti savo tikėjimą. Jis tampa mums neginčijamu autoritetu ir pačia tiesa. Mes jau nebesugebame blaiviai vertinti, kas vyksta, nors ir atsimename tuos paprastus ir, atrodytų, tokius savaime suprantamus Šventojo Rašto žodžius: „*Nėra žemėje teisus žmogaus, kuris visad gera darytų ir niekad nenusidėtų*“ (Ekl 7, 20). Maža to, taip elgdamiesi atitraukiame savo žvilgsnį nuo Dievo ir nukreipiame į žmogų, pamiršdami Dievo perspėjimą: „*Nes Aš Viešpats, tavo Dievas, esu pavydus Dievas...*“ (Iš 20, 5) ir „*Aš esu Viešpats – tai Mano vardas. Aš neduosiu Savo garbės kitam ir Savo šlovės stabams*“ (Iz 42, 8). Ir liūdniausia tai, kad užsitraukiame prakeikimą sau ir Dievo pavydą tam, kurį aukštiname. O tai jau labai rimta.

Savęs sudievinimas – tai labai pavojinga dvasinė būsena, kuri liudija visišką dvasinį aklumą ir tikrą beprotybę to, kuris pats save pradeda laikyti Dievu. Dar Edeno sode šėtonas, gundydamas levą, tikino, kad paragavę uždrausto vaisiaus pirmieji žmonės žemėje taps tokie kaip dievai. Paskutiniaisiais laikais, kuriais mes dabar gyvename, taip pat ryškėja žmonių tendencija save sudievinti. Tai patvirtina kad ir socialinis-politinis judėjimas „Naujasis Amžius“ („New Age“), kuris yra įvairių religijų, astrologijos, žolelių medicinos, vegetarizmo, jogos, transcendentinės medicinos, hipnozės, ikirikščioniškos pagonybės, parapsichologijos, raganavimo, bendravimo su anapusiniu pasauliu, misticismo ir daugelio kitų okultizmo išraiškų kratinys. Šios filosofijos

esmė – raginti žmogų įgyti „pažinimą“ per vidinę „transformaciją“ ir taip tapti Dievu. Ji teigia, kad kai tik žmogus atras „Dievą savo viduje“ ir sukoncentruos į tai visą savo dėmesį, jo jėgoms ir galimybėms nebebus ribų. Ir, žinoma, nė puse žodelio neužsimenama, kad Dievas jau prieš tūkstančius metų, duodamas savo tautai nuostatas ir įstatymus, pačiu griežčiausiu būdu draudė kurti dievaičius ir stabus, tvirtindamas, kad tik Jis yra Dievas ir jokių kitokių dievų jie negali turėti. Taigi kokių bepročių reikia būti, kad, sudievindamas save, pačia tiesiogine prasme mestum iššūkį Dievui.

Žmonijos istorijoje jau buvo nemažai tokių „protinguolių“, kurie išdrįso savintis Dievo vardą, už ką turėjo užsimokėti mirtimi žemėje ir amžina pražūtimi amžinybėje. Prisiminkime karalių Erodą, kuris nesudraudė žmonių, vadinusių jį Dievu. Už tai jį tuojau pat ištiko Dievo Angelas – mirė suėstas kirmėlių. Gėdinga mirtimi baigėsi imperatoriaus Nerono gyvenimas. Jis reiškė pretenzijas į dieviškumą, nors jo sąžinę slėgė kaltė dėl tūkstančių krikščionių pralieto kraujo. Visais amžiais visuose žemės kampeliuose šėtonas rasdavo apsišaukėlių, tvirtinančių, kad jie esą vėl Dievo į žemę pasiųstas Jėzus Kristus. Dievas numatė, kad taip bus, ir perspėjo mus Jėzaus lūpomis: „Jei tada kas nors jums sakys: „Štai čia Kristus“, arba: „Jis tenai“, – netikėkite, nes atsiras netikrų kristų ir netikrų pranašų, ir jie darys didelių ženklų bei stebuklų, kad suklaidintų, jei įmanoma, net išrinktuosius. Štai Aš jums iš anksto tai pasakiau!“ „Todėl jeigu jums sakytų: „Štai Jis dykumoje!“, neikite, „Štai Jis kambariuose!“, netikėkite. Kaip žaibas tvyksteli iš rytų ir nušvinta iki vakarų, toks bus ir Žmogaus Sūnaus atėjimas“ (Mt 24, 23-27).

Mūsų dienomis taip pat nemažai tokių „Kristų“ ir „Dievo pasiuntinių“. Pavyzdžiui, tantras ir jogos išradėją Bhavaną Šri Radžnį (Bhavan Schrei Radnji) jo gerbėjai be

jokios baimės ar sąžinės graužimo vadina „*tas palaimintasis, kuris yra Dievas*“. Jungtinėse Amerikos Valstijose toks Vernonas Houvelas (Vernon Howell) iš Vako miesto Teksaso valstijoje, pakeitęs savo vardą į Deividą Korešą (David Koresh), apskelbė save karaliaus Dovydo įsikūnijimu ir Jėzumi Kristumi kūne. Žinomos sektos „Susivienijimo bažnyčia“ įkūrėjas korėjietis Sun Miung Munas (Sun Myung Moon) pats apsiskelbė Mesiju. Jis tvirtina, esą, kai jis 16 metų paauglys meldėsi kalnuose, jam apsirėškė Kristus. Jis pavedė atlikti tai, ko Jis (Kristus) pats nespėjo padaryti, ir atnešti pasauliui išgelbėjimą. Remdamasis tokiu tvirtinimu, jis dar apsiskelbė trečiuoju Adomu, tai yra trečiuoju į žemę atėjusiu Dievu – naujuoju Mesiju. Kartkartėmis buvusioje Sovietų Sąjungoje tenka išgirsti apie naujų „*Mesijų*“, kuriuos seka apakinti žmonės, pasirodymą. Tačiau ateina laikas, kai apsišaukėlio kaukė nukrenta ir apsinuogina sukrečianti tikrovė.

Šitokių apsišaukėlių mesijų gyvenimas buvo tikra gėda jiems patiems ir jų sekėjams. Visi jie yra suteršę savo vardą arba klaikia paleistuvystė ir santuokine neištikimybė, arba mažamečių tvirkinimu, arba įvairiomis piniginėmis machinacijomis ir nusikaltimais, už kuriuos kai kam teko net pasėdėti už grotų. Šito neišvengė ir jo prakilnybė Munas.

Žinoma, girdėdami ar skaitydami apie juos galime stebėtis jų beprotybe, visiškai negalvodami, kad ką nors panašaus ir patys galime padaryti. Netikite? Tada susimąstykime. Kai kas labai panašaus į susidievinimą nutinka tada, kai savo likimą nutariame imti į savo rankas, patys sudarydami savo gyvenimo planą ir numatydami tikslus, kurių norime pasiekti. Kitaip tariant, „*griebiame jautį už ragų*“, pamiršę Viešpaties žodžius: „...*be manęs jūs negalite nieko nuveikti*“ (Jn 15, 5).

Vadindami save Dievo vaikais nesivarginame ieškoti Dievo valios, o kai kada ir sąmoningai jos nenorime sužinoti, baimindamiesi, kad ji gali prieštarauti mūsų siekiams. Todėl mes pasirenkame lengviausią kelią, nes vis dėlto geriau jos visai nežinoti, nei žinoti ir nevykdyti. Ir taip be Dievo metų metus ir dešimtmečius patys tvarkome savo likimą. Visi tokių „*savarankiškųjų*“ reikalai baigiasi tuo, kad pasiekę, atrodytų, viską, ko geidė, įgyvendinę savo planus ir idėjas, gyvenimo pabaigoje pasijunta kaip sėdintys „*prie suskilusios geldos*“, nesuprasdami, kur buvo jų klaida. O atsakymas labai paprastas: žmogus pats save padarė dievu, kuriančiu tai, dėl ko neklysta tik Gyvasis Dievas. Biblija ne veltui mus įspėja: „*Tegul kiekvienas žiūri, kaip stato*“ (1 Kor 3, 10).

Kiti visai nesivargina ko nors siekti, juo labiau maldoje ieškoti Viešpaties veido pagalbos, ir leidžia savo gyvenimui plaukti pasroviui ten, kur nuneš srovė. Rezultatas tas pats – „*suskilusi gelda*“. Mūsų gyvenimui tvirtą pamatą padeda tik Dievas. Mūsų pačių padėtas pamatas – tik byrantis smėlis, šienas ir šiaudai.

O dabar aptarkime paskutinę ir pačią plačiausią grupę nuodėmių, kurios yra tiesioginis iššūkis Dievui dėl to, kad, nesulaukęs išgydymo iš Dievo ir gydytojų, žmogus kreipiasi kitų jėgų pagalbos, nesigilindamas, kokios tai jėgos, ir vadovaujasi principu „*sveikata – bet kokia kaina*“.

Dvidešimtajame amžiuje dėl nusivylimo materialinėmis vertybėmis kilo susidomėjimas rytų filosofija ir rytų religijomis, kurios, iš pirmo žvilgsnio, atrodė humaniškesnės ir viską aprėpiančios. Toks vertybių pervertinimo procesas apėmė beveik visą pasaulį, o ypač ryškiai ėmė reikštis vakarų pasaulio šalyse.

Polinkis į **sinkretizmą**, tai yra suderinimą ir sumaišymą vienos religijos su kita, žmonijos istorijoje egzistavo visada. Tai ryškiai buvo matyti Mozės laikais, kai išvesta

iš Egipto vergijos Izraelio tauta jau pakeliui į pažadėtą žemę pradėjo garbinti svetimus dievus. Mūsų dienomis, suintensyvėjus pastangoms suvienyti visas religijas, pradėjus klestėti „Naujojo Amžiaus“ („New Age“) judėjimui, kuris yra rytų ir vakarų idėjų mišinys, sinkretizmas pradėjo reikštis labai stipriai. Atsiradusią žmonių širdyse dvasinę tuštumą šiuolaikinė kultūra stengiasi užpildyti religijų mišiniu ir įvairiomis okultizmo formomis. Tokiu būdu šių laikų religija tampa **ezoterika**. (iš graikų kalbos žodžio „*esoterikos*“, reiškiančio „*susijęs su tuo, kas yra viduje, kas yra slapta ir mistiška*“ – vertėjo past.).

Atsiradus tokiai paklausai buvo sukurta įvairių meditacijos metodų, kurie pagrįsti jau nuo amžių egzistuojančiais ir iš okultizmo išsivysčiusiais rytų ezoteriniais mokymais. Atsirado vadinamoji **netradicinė** arba **alternatyvi medicina**, apimanti ligų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo metodus. Daugelis tų metodų grindžiami rytų filosofija ir rytų religijomis ir ne mažiau 70% iš jų susiję su atviru ar užmaskuotu satanizmo jėgų panaudojimu. Žmogus, naudojantis tokias priemones, sąmoningai ar nesąmoningai kreipiasi į šėtoną, kuris visada su malonumu padės mūsų kūnui, bet už savo paslaugas pareikalaus mūsų sielos.

Dėl šios knygos apimties nėra galimybės nuodugniau išnagrinėti daugybę alternatyvios medicinos formų ir metodų. Trumpai supažindinsime tik su dabar plačiau siai naudojamais metodais. Kad lengviau būtų įsiminti, suskirstysime juos į tris sąlygines grupes.

1. Gydymo metodai prisidengiant tariamais naujaisiais „mokslo metodais“. Jiems priklauso: hipnozė, joga, transcendentinė meditacija, autogeninė treniruotė, grupinė dinamika, tariamas gydymas žolelėmis, homeopatija, antroposofija, akupunktūra, akupresūra, pėdos zoninių refleksų masažas ir taip toliau.

2. Šiuolaikiniai netradiciniai diagnostikos metodai: diagnostika pagal akių rainelę (arba irididiagnostika), psichoanalizė, kraujo kristalografija, psichometrija ir radiestezija.

3. Ragoniškieji ir magiškieji gydymo metodai – tai visų rūšių užkalbėjimai, užkeikimai, „baltosios magijos“ panaudojimas, šamanizmas, ekstrasensorika, magnetizmas arba gydomoji magnetopatija, gydymas per atstumą arba „telepatija“, nešiojimas įvairiausių amuletų, talismanų, fetišų, apyrankių, kulonų (kaklo papuošalų) – daiktų, tariamai turinčių saugojančių ir stebuklingai organizmą veikiančių savybių.

Hipnozė – viena iš psichinės įtaigos rūšių. Seanso metu hipnotizuotojas pacientui sukelia transo būklę ir veikdamas jo pasąmonę keičia protinius sugebėjimus, norus, mąstymą ir atmintį. Hipnozė kaip terapijos metodas buvo pradėta taikyti Amerikoje 1958 metais su išlyga, kad ji gali sukelti nepageidaujamų ar net žalingų sveikatai pasekmių. Hipnozės praktika atėjo iš gilios senovės. Ja daugiausia naudojosi ragoniai ir magai ir tik retkarčiais mokslo ar medicinos tikslams. Senovės okultistai hipnozę naudojo kaip manipuliacijos priemonę, skirtą valdyti žmonėms. To užmiršti negalima ir šiandien. Nė vienas žmogus negali būti hipnozės paveikiamas prieš jo valią. Bet koks paciento pasipriešinimas trukdo pasiekti transą, kurio metu hipnotizuotojas mintimis perduoda informaciją, sukeliančią siekiamą įtaigą. Atsipalaidavęs ir pajungtas hipnotizuotojo valiai žmogus yra visiškai jo valdomas tarsi robotas ir atsakinėja į visus jo klausimus. Toks hipnotizuojamo žmogaus sielos ir dvasios atsipalaidavimas taip susilpnina gebėjimą save kontroliuoti, kad tuo labai lengvai gali pasinaudoti piktosios jėgos. Pasiūduodantys hipnozės įtaigai žmonės lengvai tampa demonų aukomis. Toks sugleibimas yra tarsi durys, per

kurias jie laisvai gali įeiti į žmogų. Hipnozė kaip reiškinyss yra sunkiai paaiškinama, todėl jos atžvilgiu reikia būti ypač budriems. Dievas mums laisvą valią davė ne tam, kad ją pajungtume žmogui, kurio nei pažįstame, nei žinome, kokia jėga jis naudojasi. Kiekvieną savo mintį reikia pavesti Kristui (žr. 2 Kor 10, 5). Atvėrę savo protą hipnotizuotojui, šito padaryti mes jau nebesugebėsime.

Joga – tai technika, kurios tikslas, naudojant asketines ir psichines priemones, išplėtoti sugebėjimą kontroliuoti svarbiausias organizmo funkcijas ir kūną pilnai pajungti savo valiai. Visi jogos technikos būdai gimė senovės Azijoje (daugiausiai Indijoje). Jie leidžia išmokti pilnai viešpatauti savo jausmams, išaukštinti savo „Aš“ net iki dieviškos esybės lygio pajutimo. Ši technika sieja ir derina tokias priemones: susikaupimą, pasinėrimą į save, ekstazę, kvėpavimo pratimus, mistinę apžvalgą (išskirtiną vidinių jėgų ir sąmonės būseną), meditaciją, asketizmą ir ypatingas kūno pozas raumenų ir nervų pagalba. Teigiama, kad tos pozos stiprina sveikatą. Tai visiškai nepanašu į klasikinės fizinės kultūros pratimus, kuriuos mes įprastai naudojame kaip priemonę treniruoti raumenis ir užgrūdinti organizmą. Tai statinė gimnastika, kaitaliojant kūno pozicijas ir vienu metu koncentruojant mintis į kokius nors iš anksto numatytus dalykus. Prancūzų jogos draugijos įkūrėja Eva Ruchpaul visa tai apibūdino sekančiai: *„Joga – tai tyla ir sustingimas, kad klausytume savo „Aš“. Ją naudoti – tolygu mąstyti kūnu“*.

Jogą plačiai reklamuoja ir naudoja „Naujojo Amžiaus“ („New Age“) sekėjai. Jie neigia nuodėmės realumą, teigia, kad žmogus iš prigimties yra ne tik geras ir tobulas, bet ir turi dieviškųjų savybių. Joga susijusi su įsivaizdavimu, regimybe, hipnoze, begaliniu „mantrų“ šventųjų žodžių kartojimu, pozityviu mąstymu ir dar daugybe

kitokių dalykų, kurie yra ne tik nebibliniai, bet ir labai pavojingi, nes keičia žmogaus psichiką. Tokio mokymo ištakos yra rytų religijos, kurios veda žmogų į savęs su-dievinimą. Joga – ne tik pagoniška, bet ir okultinė prak-tika. Taip, pavyzdžiui, visi plačiai reklamuojami gilaus kvėpavimo metodai yra ne kas kita, o senoviniai būdai pakeisti sąmonę ir įgauti vadinamųjų psichinių jėgų. O tai tolygu atverti duris į okultizmo pasaulį.

Transcendentinė meditacija – tai jogs atmaina, įdiegta vakarų pasaulyje kaip religinės pratybos prie-monė arba kaip rytų filosofija. Ji dabar dėstoma daugiau nei 100 pasaulio šalių. Vien tik JAV yra daugiau nei 400 mokymo centrų, kur ji dėstoma kaip disciplina. Iš esmės tai indų taip vadinamas sėkmės kultas. Terminas „**trans-cendentinis**“ reiškia „*Dievo didingumas už žmogaus su-pratimo ribų*“. **Meditacija** – individualus garbinimas arba proto pratybos, atvedančios į susitaikymą ir Aukščiausios Realybės dvasinį suvokimą. Meditacijos metodai: susikon-centravimas, įžvalga, atsiribojimas nuo gyvenimo realy-bės ir taip toliau. Meditacijoje iš esmės nėra nieko naujo. Jau nuo pačių seniausių laikų ji buvo naudojama kaip būdas nusiraminti, fizine ir dvasine prasme praturtinti kasdieninį gyvenimą, paruošti save intensyviai fizinei ir dvasinei veiklai. Meditacija padeda sureguliuoti pulsą, pa-šalina migrenos ir pervargimo simptomus. Įvairios pasau-lio religijos sukūrė skirtingas savo meditacijos sistemas. Taip, pavyzdžiui, Tibete, kur susitelkę stipriausi pasaulio raganai ir magai, meditacijai naudojamos ypatingos rū-šies diagramos, vadinamos „*mandala*“ (sanskrito kalba tai reiškia „*skritulys*“). Tai tos pačios mandalos, kurias dabar, nieko neįtardami, Vokietijos mokyklose piešia vai-kai, kad atseit „*išmokyti koncentruoti savo dėmesį*“.

Transcendentinės meditacijos įkūrėjas yra indas Macharišas Maheš Jogi (Maharishi Mahesh Yogi). Jis buvo

mokinys įžymaus guru Devos (Deva), kuris atgaivino meditacijos techniką. Šios technikos tėvas buvo IX amžiaus filosofas Šankara (sansk. Samkara). Macharišas Maheš Jogi skelbė fantastiškus pareiškimus apie transcendentinės meditacijos jėgą ir efektyvumą – atseit ji suteikianti kiekvienam norinčiam visapusišką jėgą ir vidinę ramybę. Jis tikino, kad žmonės visa tai gali gauti kiekvieną rytą medituodami po 20 minučių ir be paliovos kartodami kiekvienam kaip brolijos nariui asmeniškai sukurtos mantros (paslaptingo žodžio sanskrito kalba) žodžius, kuriuos po įvadinės maldos jam į ausį sušnabždės instruktorius. To žodžio esą negalima pasakyti niekam kitam, nes tokiu atveju jis praranda savo magišką jėgą. Taip pat kaip priedą prie viso to dar gaus ir amžinąjį išgelbėjimą. Galima tik stebėtis, kad šiandien milijonai žmonių, laikančių save civilizuotais ir išprususiais, pervargę nuo šiuolaikinio gyvenimo įtampos ir sumaišties, tikėdamiesi atsipalaiduoti nuo streso, padidinti savo kūrybinius sugebėjimus, išplėsti proto galimybes, paprasčiausiai „užkibo“ ant tokios meškerės. Dabar sėdinčius „lotoso“ pozoje transcendentinės meditacijos pasekėjus gali užtikti kur tik nori: mokyklose, universitetuose, darbo vietose, parkuose, net ir saunose. Pasaulis, ieškodamas išminties, jėgų ir ramybės bet kur, tik ne šaukdamas Dievo, tiesiog eina iš proto.

Autogeninė (atsirandanti savaime) **treniruotė** yra savos rūšies jogos atmaina. Ji pritaikyta konkrečiai vakarų pasauliui, nors išaugo iš indų meditacijos šaknų. Jos išradėjas Johanas Šulcas (Johannes Schultz) šį metodą traktavo kaip savihipnozę. Šiuo atveju nebūtina išorinė hipnotizautojo įtaiga. Visiškai atsipalaidavęs žmogus pats save įveda į hipnozės būseną, tarsi pasineria į savo „Aš“ ir vaizduotėje keliauja per įvairias fazes, tokias kaip: savo kūniško „Aš“ gelmės pagilinimą, sukoncentruotą

atsipalaidavimą ir taip toliau iki aukščiausio laipsnio – gilios savo paties įžvalgos ir išgyvenimų vaizduotėje su galimais sapnais ir pasakiškais regėjimais, panašiais į „*naktines keliones*“. Įsigilinus tampa suprantamas tokios autogeninės treniruotės pavojus. Bet kokia hipnozė atveria duris tamsos jėgoms, ir jos, užvaldžiusios užhipnotizuotą žmogų, gali nuvesti ten, kur tik panorės.

Grupinė dinamika – tai ypatinga žmonių bendravimo forma, kur atskira asmenybė tarsi ištirpsta asmenų grupėje, prarasdama savo individualumą. Jos išradėjai yra amerikiečių profesorius K. Rodžeris (Carl Rogers) ir jo mokinys Kurtas Levinas (Kurt Lewin). Šis vadinamosios „*pasaulio terapijos*“ metodas grindžiamas subtilia „*smegenų praplovimo*“ forma ir turi tikslą keičiant individualios asmenybės jausmus ir sąžinę sukurti iš anksto suplanuotą „*geresnę*“ žmonių bendruomenę. Kadaisė kinų vyriausybė gana sėkmingai naudojo šį metodą, norėdama perauklėti savo tautą. Grupinė dinamika žmonėms žada dvasinį nusiramimą ir išlaisvinimą iš bet kokių kompleksų, „*viltį nusivylusiems ir išgydymą nuo neišgydomo pasaulio*“.

O jos esmė tokia. Dvylikos – penkiolikos žmonių grupėje užmezgamas ilgas ir nevaržomas pokalbis. Jo metu kiekvienas išpasakoja savo materialines, kūniškas ir sieles problemas, atvirai apnuogindamas savo mintis, jausmus, emocijas ir net intymų gyvenimą. Žmogus, atvėręs širdį ir atskleidęs visiems savo giliausias paslaptis, faktiškai atlieka išpažintį prieš visą grupę ir leidžia kitiems save ištirti ir aptarti. Taip elgdamasis jis lyg atiduoda savo jėgą grupei, o grupė – savo apibendrintą jėgą jam. Tokiu būdu pasiekama reikiama vienybė. Kad galima būtų išsivaduoti iš bet kokių kompleksų ir pasiekti reikiamą laisvę ir visišką tarpusavio pasitikėjimą, papildomai be minėtų pokalbių taikomos ir kitos priemonės:

gestai, nedviprasmiški žvilgsniai, mimika, rankų paspaudimai, prisilietimai kūnu, vienas kito apgraibymas užsi-merkus arba tamsoje, išsirengimas, bučiniai, kurie atseit nuima bet kokius kompleksus. O iš tikrųjų pašalinama visa tai, ką Dievas žmogui davė kaip barjerą padorumui, gėdos jausmui išsaugoti, rodyti pagarbą sau ir kitiems. Tokiu būdu žmogus patenka į visišką priklausomybę nuo grupės, kuri tuo pačiu įgauna totalitarinį charakterį ir visiškai jį valdo, atimdama iš žmogaus valios laisvę, atsakomybės ir kaltės jausmą prieš Dievą. Visa tai yra savotiškas pasiruošimas antikristo atėjimui norint atvesti žmones prie „vieningos nuomonės“, atpratinti laisvai mąstyti ir apsispręsti. Susidaro iliuzija, kad žmonės tarsi gauna išlaisvinimą, palengvėjimą, net atlieka išpažintį, tačiau tai tik psichikos pakeitimai, pasireiškiantys sielos ir jausmų lygmenyje. Faktiškai nariai vis labiau ir stipriau pririšami prie grupės, ir iš jų atimama žmogaus laisvė. Tų grupių vadovai ir lyderiai reguliariai renkasi aptarti darbo rezultatų ir gauna naujus nurodymus iš aukščiau stovinčių treniruočių agentų. Gyvenimas parodė, kad įsitraukę į tokias treniruotes žmonės dažniau patiria nervinius priepuolius, sunkią depresiją, patenka į psichiatrijos ligonines ir baigia savo gyvenimą savižudybe. Deja, tenka pripažinti, kad grupinė dinamika ar atskiri to metodo elementai naudojami daug dažniau nei manome. Pavyzdys gali būti ne tik liūdnai išgarsėjusi Muno „Susivienijimo bažnyčia“, bet ir kai kurios krikščioniškos bendruomenės, kurios nejučia virto totalitarinėmis sektomis.

Gydymas vaistinėmis žolelėmis, kurias Dievas, kurdamas šį pasaulį, Savo apvaizdos išmintingumu sukūrė mums naudotis, buvo žinomas visada ir sėkmingai taikomas gydant įvairiausias ligas. Jau prieš 2000 metų iki Kristaus kinai apie jas rašė pirmose savo knygose.

Viduramžiais gydymą žolelėmis praktikavo daugelis vienuolių. Mūsų dienomis ligoniai ir gydytojai vis labiau vertina gydymą gamtinėmis gydymo priemonėmis nei cheminiais preparatais. Atrodytų, visa tai yra labai gerai. Bėda ta, kad žolelės renkamos ne natūraliu būdu, o naudojant švytuoklę, spiritistų lazdele, per mėnulio pilnatį, esant atitinkamam žvaigždžių išsidėstymui, atsižvelgiant į saulės ir mėnulio kalendorių ir naudojant užkalbėjimus ir užkeikimus.

Toks žolelių gydytojas Šveicarijoje buvo katalikų kunigas Kiunsle, parašęs knygą „Žolė ir piktžolė“. Jis rinkdavo tinkamas žoleles naudodamasis spiritistų lazdele. Prancūzijoje žolelėmis gydė Morisas Messegiu (Morice Messegeau), paveldėjęs šį gebėjimą iš tėvų ir protėvių. Jo pacientai buvo veikiami spiritizmo, nes jis žolelių ieškodavo švytuoklės, virbalo ir spiritistų lazdelės pagalba. 1098–1179 m. Vokietijoje gyveno vienuolyno vyresnioji Hildegard fon Bingen (Hildegard von Bingen), kuri apjungė į vieną religiją, spiritizmo praktiką, mistiką, žolelių mediciną ir sveiką gyvenimo būdą. Prisidengdama savo aukštu dvasiniu rangu, ji teigė gavusi ypatingą Dievo užduotį padėti žmonėms spręsti jų problemas ir tenkinti jų poreikius. Per jos „*gydomąją*“ veiklą labai daug žmonių pateko į okultizmo tinklą. Tokią pat ezoterinę įtaką turi labai populiarė gėlelių terapija pagal Edvardą Bachą (Edward Bach), žadanti apvalyti ir išgydyti sielą, išlaisvinti ją nuo visokių ydų.

Nuo XX a. pabaigos iki šių dienų Vokietijoje ir Austrijoje yra labai populiarė austrė Marija Treben (Maria Treben), patyrusi, kaip ji tvirtina, daug „*stebuklų*“ gydymą žolelėmis. Tose šalyse labai populiarė jos knyga „Sveikata iš Dievo vaistinės“. Gebėjimą gydyti žmones ji paveldėjo iš savo motinos. Ji pripažįsta, kad ją veda kažkokia jėga iš aukštybių, pirmiausia Dievo Motina, kuri

tarsi rodo kelią, kur galima rasti „*teisingų*“ gydomųjų žolių. Jau vien tai rodo spiritizmo įtaigą vartojant jos rekomenduojamus vaistų mišinius. Tai patvirtina ir siaubingi išgyvenimai žmonių, ne tik tų, kurie naudojami Marijos Treben patarimais, bet ir tų, kurie paprasčiausiai savo namuose turėjo jos knygą.

Viena tikinti moteris, gavusi iš pažįstamų knygą „Sveikata iš Dievo vaistinės“, nieko neįtardama, nutarė pasinaudoti ten nurodytais patarimais. Tačiau, net nespėjus to padaryti, pamatė, kad namuose pradėjo vykti nesuvokiami dalykai. Naktimis pasigirsdavo duslūs žingsniai, lyg kažkas liptų ir nuliptų laiptais. Po to atsirado keisti bauginantys garsai, lyg kas nors svetimas būtų namuose, nors iš tiesų nieko nebuvo. Į atbalsį niekas neatsiliepėdavo. Kartkartėmis šviesa išsijungdavo ir vėl pati įsijungdavo. Nei iš šio, nei iš to šioje draugiškoje šeimoje vis dažniau pradėjo kilti kivirčiai ir skandalai. Įtarusi negerą, šeimninė tą knygą gražino jos šeimnininkams, tačiau visi garsai ir visi nemalonumai iš namų dingo tik tada, kai ji atliko atgailą ir pasimeldė nuo ją persekiojusių satanizmo jėgų atsiribojimo malda.

Visame vakarų pasaulyje, ir ypač Vokietijoje, labai plačiai išpopuliarėjo **biochemija pagal Šuslerį**. Jos išradėjas Vilhelmas Henrikas Šusleris (Wilhelm Heinrich Schuessler) iš pradžių buvo homeopatijos šalininkas. Vėliau jis sudarė 12 taip vadinamų Šuslerio druskų mišinį, kuris buvo pavadintas fiziologiškai aktyvia chemine priemone žmonėms, kuriems trūksta kokio nors mineralo. Tiekiamas tablečių ir tepalo pavidalu labai mažomis homeopatinėmis koncentracijomis D₆ ir D₁₂ formomis. Tenka apgailestauti, kad net daugelis tikinčiųjų, nieko neįtardami, juos perka ir naudoja.

Homeopatiją išrado vokiečių gydytojas Samuelis Hanemanas (Samuel Hahnemann 1755–1843m.) Jis

buvo okultistas, spiritistas ir masonas. Jis tikino gavęs homeopatijos žinią „*per nežemiškų jėgų apreiškimą*“. Visos šio metodo mintys ir tezės grindžiamos mokymu apie mikro– ir makrokosmosą. Hanemanas visada buvo priešiškas Dievui ir vadino Jį pirmuoju ir pagrindiniu fantazuotoju. Jo spiritizmas slypėjo teiginyje, kad bet kokia materija, įskaitant ir gydomąsias žoleles, turi dvasią, kas absoliučiai prieštarauja Biblijai.

Hanemanas buvo įsitikinęs, kad po daugkartinio potencijavimo (skiedimo) iš augalų ekstrakto išseina jų dvasia, atsiranda daugiau veikiančių dvasinių jėgų (tiksliau, „*dvasių jėgų*“), kurios sąlygoja gydymo efektą. Toks požiūris tiesiogiai realizuojamas gaminant homeopatinis vaistus. Vaistams gaminti naudojami vaistiniai augalai, renkami esant tik tam tikrai mėnulio ir žvaigždžių išsidėstymo padėčiai. Iš jų gaminamas pradinis ekstraktas („*Urtinktur*“) arba smulkūs milteliai. Iš pradinio ekstrakto imama dešimtoji dalis ir sumaišoma su devyniomis specialaus homeopatinio tirpiklio dalimis. Viena dešimtoji gauto silpno tirpalo dalis vėl skiedžiama to paties tirpiklio devyniomis dalimis. Tokia procedūra pakartojama daug kartų. Vienu metu tie tirpalai šimtus ir tūkstančius kartų perpilami ir kratomi kosminių jėgų kryptimi. Miltelių mišiniai mažomis porcijomis ilgai pertrinami.

Tokios skiedimo (potencijavimo) procedūros, žymimos atitinkamais simboliniais ženklais D, C ir LM. Jos kartojamos daug kartų, kol iš pradinio augalinio ekstrakto, nurodyto ant vaistų etiketės, praktiškai jau nieko nelieka. Net jeigu pačiame žemiausiame praskiedimo laipsnyje (potencijoje) D_2 dar kas nors lieka, vis vien to neužtenka, kad galėtų pasireikšti vaistinio augalo natūralus gydomasis poveikis. Juo labiau skiediniuose D_{10} , D_{12} ir D_{23} , D_{24} , kur, be abejonės, nėra net pradinio ekstrakto pėdsakų. Tokiu būdu tenka pripažinti, kad faktiškai

gydomąjį homeopatinių vaistų poveikį lemia ne kas kita, kaip įėjusiomis į juos dvasios skiedimo, perpylimo ir kratymo procedūrų metu.

Kad suprastume ir turėtume bendrą vaizdą apie homeopatinės dozės ir potencijas (praskiedimo laipsnį), kurios paprastai nurodomos tų vaistų instrukcijose, panaudosiu tokių pavyzdžių su vienu gramu valgomosios druskos. Kad gautume praskiedimo laipsnį D_4 1 gramą druskos reikia ištirpinti kibire vandens. Skiedžiant iki D_6 jau prireiks didelės vandens cisternos, iki D_8 tektų ištirpinti jau dideliame tvenkinyje, iki D_{12} – prireiktų jūros, iki D_{22} – visų žemės jūrų ir okeanų, D_{27} – vandens kiekio, tolygaus žemės masei, D_{34} – tolygaus saulės masei, D_{50} – tolygaus visos visatos tūriui.

Astronominiai skaičiai, ar ne tiesa? Tuo labiau, jei įvertinsime, kad D_{24} lygu skaičiui $6 \cdot 10^{23}$. Toks palyginimas kalba pats už save. Ir tai dar ne viskas. Gydytojų homeopatų mokslinėje literatūroje yra paminėti skiediniai D_{200} , D_{1000} ir net $D_{1000000}$. Ir visiškai paradoksalus tas faktas, kad kuo daugiau preparatas praskiestas, tuo efektyviau jis veikia. Pacientai, vartojantys homeopatinis vaistus, aukšto praskiedimo laipsnio net prisibijo, nes jų pavartojus prasideda naktiniai košmarai.

Ilgą laiką homeopatinių vaistų poveikį buvo mėginta aiškinti „*placebo*“ efektu, pagrįstu savitaiga. Tačiau vis daugiau blaiviai mąstančių medicinos mokslininkų tai laiko paranormaliu, tai yra antgamtiniu reiškiniu.

Homeopatija yra netiesioginis mesmerizmas. Francas Antonas Mesmeras (Franz Anton Mesmer – 1734–1815m.) – Hanemano pirmtakas – buvo mediumas, žiniuonis, kuris vykdavo masinius gydymo seansus perduodamas žmonėms savo magnetinę energiją. Skirtumas tik tas, kad Mesmeras tai darė pats asmeniškai, o Hanemanas išrado būdą, taip vadinamą „*dvasinę kosmoso*“

energiją“ (o iš tikrųjų piktyjų dvasių energiją) perduoti per homeopatinčius medikamentus. Neabejotina, kad homeopatijos ištakos yra juodoji ir baltoji magija. Tos pačios kosminės jėgos pasitelkiamos į pagalbą gydant ligonius alternatyvios medicinos metodais, tokiais kaip joga, radiestezija, antroposofija ir kitais okultiniais metodais. Jie neturi nieko bendro su Dievo jėga. Iš visų gydomųjų priemonių patys pavojingiausi yra homeopatiniai preparatai. Jie yra ne kas kita, o „*vilkas avies kailyje*“.

Atrodytų, kad ne tik pats naiviausias ir neišsilavinęs, bet ir visai normalus žmogus neturėtų tikėti, kad priemonė, pagaminta iš vieno lašelio žolelių antpilo, praskiesto kibiro, vonios, jūros ar okeano ar ištiso vandenyno vandenyje, galėtų būti laikoma vaistu. Tačiau, kad ir kaip būtų keista, žmonės tuo tiki. Ir ne tik tie, kurie Dievo nepripažįsta, bet ir kai kurie tikintys.

Viena tokia krikščionė, kuri gilioje pagarboje ir Dievo baimėje tarnavo Dievui, kentėjo nuo psichosomatinų negalių. „*Gailiaširdžių*“ patarimu ji kreipėsi į homeopatą ir ilgai vartojo jo paskirtus vaistus. Netrukus jos dvasinis gyvenimas pradėjo šlyti. Maža to, ji pradėjo tikėti erezijomis, į jos gyvenimą atėjo nelaimės ir tragedijos. Siaubingomis aplinkybėmis vienas po kito žuvo du jos sūnūs. Po to sunkiai susirgo ir didelėse kančiose mirė vyras. Paskutinis sūnus nebepanoro daugiau gyventi su motina ir gilioje senatvėje paliko ją vieną. Pasikeitė moters charakteris. Ji tapo tiesiog neatpažįstama. Iš geranoriškos, užjaučiančios ir draugiškos virto atšiauria, užsidariusia ir amžinai viskuo nepatenkinta. Net artimiausi draugai nebepanoro su ja daugiau bendrauti.

Antroposofija, arba žmogaus išmintis, yra šiuolaikinės teosofijos atšaka, kurios pradžia siejama su spiritistės Elenos Blavatskajos veikla Niujorke 1875 metais. Antroposofiją pagrindė austrų masonas daktaras

Rudolfas Šteineris (Rudolf Steiner, 1861–1925m.), kada jis 1913 m. išstojo iš teosofijos draugijos. Turėdamas aiškiaregystės dovaną, šis žmogus 8 metų pradėjo bendrauti su mirusiųjų dvasiomis. Vėliau jį likimas suvedė su mistinių pažiūrų žolelių rinkėju, kurį jis vadino savo „*dvasiniu mokytoju*“.

Nors Rudolfas Šteineris atvirai atsiribojo nuo teosofijos, jo antroposofija pagal kilmę ir turinį pastarąją labai primena, nors turi labiau išreikštą krikščionišką atspalvį. Ji stengiasi žmones atvesti prie žmogiškosios esmės pažinimo gelmių ir pažadinti sąmonėje glūdinčius okultinius gebėjimus. Tas mokymas yra indų, gnostikų, spiritistų, okultizmo ir krikščioniškų pažiūrų kratinys. Antroposofijoje galima įžvelgti „Naujojo Amžiaus“ judėjimo, astrologijos, taoizmo ir kosminių jėgų idėjų. Daugelis žmonių, patys to nesuvokdami, turi ryšį su šiuo mokymu per homeopatinis medikamentus, gaminamus naudojant antroposofinės ir teosofinės mokyklų idėjas.

Antroposofinių vaistų gamybai vaistažolės sodinamos, renkamos ir paruošiamos tiksliai pagal mėnulio ir saulės kalendorius ir kai žvaigždės išsidėsto „*veiksmingoje*“ padėtyje. Taip pat įvertinama padėtis „*dvasinių kunigaikščių*“: Jupiterio, Saturno ir kitų, tarp jų Kristus įvardijamas kaip „*saulės kunigaikštis*“ ir laikomas vienu iš dievų. Gamybinio proceso metu naudojamos ypatingos technologijos, kad kosminės jėgos galėtų įeiti į vaistus.

Tokią antroposofinę technologiją visiems savo gydomiesiems preparatams gaminti naudoja vokiečių firma „Veleda“ (Weleda), vokiečių homeopatinis susivienijimas „DHU“, farmacijos fabrikai „Heel“ ir „Nattermann“ ir iš dalies vaistų gamintojai „Medice“ ir „Bionorika“. Be farmacijos pramonės, antroposofinė mokykla jau užsiima gydomąja pedagogika ir vaikų auklėjimu. Vaikų

ir moksleivių auklėjimui steigiamos specialios mokymo įstaigos ir vaikų darželiai (Waldorfschule und Waldorfkindergarten). Įsteigti atitinkamos paskirties senelių namai ir invalidų internatai. Kuriama sava ypatinga muzika. Atsirado ypatingas menas, ypatinga žemdirbystės rūšis ir net teologija su antroposofine pakraipa.

Akupunktūra – gydymas adatomis nuo seno praktikuojamas kinų medicinoje. Atsirado prieš 3000 metų iki Kristaus gimimo. Jos ištakos yra senoji Kinijos religija ir filosofija. Akupunktūros praktika remiasi prielaida, kad po oda yra paslaptingi ir nematomi kanalai (meridianai), per kuriuos teka kūnui teikiama gyvybinė energija. Ši teorija teigia, kad tuose pratekančiuose per kūną kanaluose (meridianuose) yra nuo 750 iki 950 taškų („punktų“), kuriuos persmeigus adatomis, atsistato pažeista gyvybinės energijos sistemos pusiausvyra. Pažymėtina, kad šiuolaikinė klasikinė akupunktūra pripažįsta tik 380 tokių taškų. Taip pat reikia pažymėti, kad vadinamieji meridianai niekaip nesusiję su nervų sistema ar kraujotakos kanalais.

Šiuolaikinė medicina iki šiol negali paaiškinti akupunktūros veikimo. Tačiau pastebėta, kad ji yra ganėtinai efektyvi gydant psichikos ligas. Tai leidžia manyti, kad gydymo efektas pagrįstas hipnoze ir savitaiga. Turint omenyje kinų prietaringumą ir polinkį į okultizmą, yra pagrindo teigti, kad akupunktūra yra budizmo, kinų filosofijos, prietarų, magijos, alchemijos, astrologijos, burtininkavimo, demonologijos ir šarlatanizmo kratinys. Mums, krikščionims, naudotis tokio įtartino gydymo paslaugomis paprasčiausiai yra neleistina.

Akupresūra – tai gydymas, pagrįstas tam tikrų taškų arba kūno plotų spaudimo technika. Jis remiasi tais pačiais kinų medicinos principais – „meridianų“ egzistavimu. Šis metodas yra labai paprastas, nereikalaujantis

kokių nors išskirtinių medicinos žinių ar išsilavinimo ir rekomenduojamas kaip priemonė gydytis patiems. Reikia tik žinoti, kur yra atsakingi už tam tikrus kūno organus klasikiniai punktai, kad galima būtų juos spausti pirštais. Tai labai nekaltai tik atrodo. Iš tikrųjų akupunktūros ir akupresūros ištakos yra prietariai, mirusiųjų garbinimas ir spiritizmas, o per tai sunku išvengti piktųjų dvasių įtakos.

Pastarąjį dešimtmetį labai paplito **pėdos zoninių refleksų masažas**, kurį jau nuo seniausių laikų praktikuoja išitraukę į okultizmą Amerikos indėnai ir kuris kaip gydomoji priemonė naudojamas rytų šalių liaudies medicinoje. Pagal jų supratimą skirtingos pėdos sritys atitinka skirtingas kūno dalis. Masažuodami konkrečius pėdos taškus tokie „gydytojai“ teigia gydantys sergančius organus. O iš tikrųjų bet kokia rankų uždėjimo imitacija atveria kelią įeiti spiritizmo dvasiai, ir žmogus gali tapti piktųjų dvasių apsėstas.

Šiuolaikiniams netradicinės diagnostikos metodams pirmiausia reikia priskirti pastarąjį dešimtmetį itin paplitusią **diagnostiką pagal akies rainelę** (iridodiagnostiką), kurią teisingiau būtų pavadinti savos rūšies diagnostine pranašyste. Tikrąją medicininę iridodiagnostiką paprastai vykdo gydytojas oftalmologas naudodamas padidinamąjį stiklą ar mikroskopą. Daug triukšmo sukėlusį netradicinę iridodiagnostiką pagrįsta ligų „nuskaitimu“ iš rainelės, pasitelkus spiritistinės aiškiaregystės sugebėjimus arba kitokias satanistines jėgas. Paaikškėjo, kad tokie „diagnozuotojai pagal rainelę“ iš tikrųjų yra žmonės, turintys mediumo sugebėjimus (dažnai net patys to nesuvokiantys). Dažniausiai jie savo „meną“ pristato kaip „pažangiausią mokslo pasiekimą“. Verta pridurti, kad patalogoanatomai, kurie atliko skrodimą mirusių žmonių, kurie gydėsi pas tokius diagnostikus,

įrodė, kad iš tikrųjų tik 2% visų atvejų patvirtino jų nustatytą diagnozę. Ir greičiausiai visi tie atvejai gali būti paprasčiausias sutapimas.

Kraujo kristalografija – diagnostikos metodas, kai kraujo lašelis naudojamas tarsi kaip burtininko veidrodis, kuriame gydytojas „mato“ paciento ligas. Tai neturi nieko bendro su įprastu kraujo laboratoriniu tyrimu. Toks „matymas“ susijęs su spiritizmu ir aiškiaregyste.

Psichoanalizė arba **sielos tyrimas** yra dar vienas pseudomokslinis diagnostikos ir gydymo metodas, pagrįstas giliu įsibrovimu į žmogaus sąmonę ir jo svajonių, sapnų ir seksualinių fantazijų tyrimu, norint išsiaiškinti moralinių nuostatų pažeidimo priežastis ir atstatyti sielos dvasinę pusiausvyrą ir jai sugrąžinti ramybę. Toks „*diagnostikos ir gydymo metodas*“ atveria sielos duris labai pavojingai okultizmo įtakai su visomis galimomis nenusipėjamomis pasekmėmis.

Psichometrija – tai viena iš būrimo rūšių. Jos pagalba, „*ištyrę kokio nors daikto dvasinę aurą*“, mediumai nustato, koks yra to daikto šeimininkas. Tokiu būdu jie diagnozuoja ligas, ieško dingusių daiktų, spėja ateitį. Psichometrija yra demonų inicijuota aiškiaregystės forma ir jokių būdu negali būti priimtina krikščionims.

Radiestezija – tai žmogaus sugebėjimas jausti bangas, kurias tariamai skleidžia viskas, kas yra žemėje. Į tokius tariamus bangavimus reaguoja švytuoklė, virbas ar lazdelė, kurie savaime pradeda judėti. Toks bangų priimtuvas gali būti ant siūlo, grandinėlės, laido ar plauko pakabinti žiedai ar vario, stiklo, medžio, metalo ar akmens gabalėliai, kurie seanso metu laikomi virš fotonuotraukos, drabužių, rankraščių, plaukų ar kitokių sergančio ar ieškomo žmogaus daiktų. Tokiu būdu diagnozuojama liga arba nustatoma, kur yra daiktų šeimininkas.

Naudodami virbą radiestezistai ieško žemėje vandenviečių ir gali daryti dar daug ką.

Ligų diagnozavimas, vandens šaltinių nustatymas, žmonių arba daiktų paieška švytuokle, virbu ar lazdele parodo, kad žmonės, turintys tokią specifinio jautrumo „dovaną“, naudojami spiritistinėmis jėgomis, paveldėtomis iš tėvų ar protėvių, kurie taip pat buvo mediumai, aiškiaregiai, spiritistai ar satanistai.

Buvusioje Sovietų Sąjungoje, prasidėjus pertvarkos procesui, neregėtu mastu išplito visokio plauko psichoterapeutai, tariami gydytojai, ekstrasensai, raganiai, magai, jocos propaguotojai, kurie fiziškai ir dvasiškai sergantiems siūlė greitą ir efektyvią pagalbą. Visų tų „superžmonių“ gydymo paslaugų pasiūla nuolatos augo ir dar auga „kaip ant mielių“. Prasidėjus didelei migracijos bangai, daugelis tų magijos ir raganavimo meno meistrų persikėlė į Vokietiją, JAV, Prancūziją, Angliją, Australiją ir kitas vakarų šalis. Tose šalyse leidžiamus rusų kalba laikraščius ir žurnalus tiesiog užtvindė reklamos, keliančios į aukštybes raganių, magų, ekstrasensų, būrėjų, čigonių ir kitų okultizmo specialistų fantastinius įgimtus gebėjimus, garantuojančius kūno ir sielos išgijimą, užkerėjimų, nužiūrėjimų, užkalbėjimų pašalinimą, demonų išvaymą, alkoholinės ir narkotinės priklausomybės pašalinimą, išganingą palaiminimą per fotonuotruką ar įkrautą vandenį, per kremus, tepalus ir panašiai. Vakarų pasaulyje toks fenomenas atsirado anksčiau – XX amžiaus šešto dešimtmečio pradžioje ir buvo susijęs su „Naujojo Amžiaus“ judėjimu. Tenka apgailestauti, kad ant okultizmo meistrų meškerės užkimba ne tik pasaulio žmonės, bet ir kai kurie tikintys, kurių siekis – „sveikata bet kokia kaina“.

Raganavimo grupei priskirtini visi ligų gydymo būdai per užkalbėjimus, užkeikimus, simpatizavimą, įskaitant „baltąją magiją“ ir kitokias ekstrasensines

manipuliacijas, šamanizmą, magnetizmą, telepatiją, amuletų, talismanų, fetišų, apyrankių, kulonų nešiojimą; jie tariamai gali apsaugoti ar teigiamai veikti žmogaus organizmą.

Užkalbėjimai ir užkeikimai naudojami gydant karpas, miežį, rožinį odos uždegimą, išvaržas, dantų skausmą ir panašiai. Mes visų tų dalykų smulkiau nenagrinėsime. Paminėsime tik tai, kad tokios gydymo procedūros apima paslaptingas manipuliacijas su daugkartiniu kartojimu užkeikimo, užkalbėjimo ir maldos žodžių, kurie veikia magiškai. Tokių manipuliacijų metu dažniausiai minimi „trys aukščiausieji vardai“. Simpatizavimo kerų meistrai naudoja begalę paslaptinių formulių, kurios, kaip jie teigia, pašalina ligą arba ją ima „ant savęs“, arba „perduoda“ kitiems žmonėms, gyvuliams, augalams ir kitokiems išorinio pasaulio daiktams.

Apigailėtina, kad dėl pažinimo stokos daugelis žmonių juodą magiją mėgina atskirti nuo baltosios magijos. Jų manymu, pirmoji neša blogį ir yra demoniškos prigimties, o antroji – gėrį, nes per ją veikia šviesios dvasios. Jie įsitikinę, kad ją pasitelkus galima išsigydyti. Iš tikrųjų baltoji magija – tik suktas būdas, kuriuo šėtonas maskuoja savo piktą veiklą, kaip parašyta Biblijoje: „Juk ir pats šėtonas apsimeta šviesos angelu“ (2 Kor 11, 14). Ikoną, Bibliją, kryžių ir kitokius išorinius atributus baltieji magai naudoja tik kaip atitraukiančias dėmesį dekoracijas.

Abi magijos – juodoji ir baltoji – kupinos blogio, todėl Dievas jas abi draudžia. Pateikdama save kaip šviesų ir naudingą dalyką ir taip įtraukdama žmones į okultizmo pinkles, tokia išoriškai „gera“ magija yra labiau pavojingesnė dėl to, kad kreipdamiesi į ją „pagalbos“, žmonės patenka į baisią satanizmo vergiją.

Šamanizmas yra pats seniausias ir pats klaikiausias iš visų žmonėms žinomų būdų „gydyti“ kūną ir dvasią,

nes jam tiesiogiai vadovauja šėtonas. Jis atsirado Sibire tungusų šiaurės tautelėje. Šamanas – tai raganius arba žiniuonis, kuris gydo naudodamas užkeiktus nuovirus ir vudu (senovinę primityvių tautų juodosios magijos atmainą).

Magnetizmas, arba gydymoji magnetopatija, – tai gydymas naudojant magnetines jėgas. Magnetizuotojas – žmogus, veikiantis ligonį savo magnetiniu lauku, perduodantis jį prisilietimu per virbą ar manipuliudamas rankomis. Tokių gydytojų-magnetizuotojų magnetinė spinduliuotė yra ne kas kita, kaip piktyjų dvasių spiritizmo jėgos, iš kurių jie gauna visas savo instrukcijas.

Ekstrasensorika, arba gydymas pasitelkus biolauką yra spiritizmo atšaka, tiksliau viena iš jo šiuolaikinių formų. Ji pagrįsta sugebėjimu ypač jautriai priimti ateinančią iš kito dvasinio pasaulio informaciją. Kaip tvirtina patys ekstrasensai, jie „užmezga ryšį“ su kosmosu, iš kurio gauna energiją sau, o po to perduoda ją kitiems. O iš tikrųjų jie yra ne kas kita kaip spiritistai, turintys tiesioginį kontaktą su anapusiniu pasauliu ir sugebantys sujungti žmogų, jam to nežinant, su pragaro ir tamsos karalystės jėgomis. O tokie iš pažiūros nekalti žodžiai ir sąvokos kaip „*bioenergetika*“, „*energoinformacinis laukas*“, „*kosminis protas*“ arba „*amžinoji gyvenimo jėga*“ – tik geraširdiškumo kaukė, po kuria slepiasi klaidus demoniškas pasaulis, valdomas šėtono, kuris yra melo tėvas. Todėl kiekvienas, kuris už savo lengvabūdiškumą nenori susimokėti okultine priklausomybe, psichikos sutrikimais ir apsėdimu, turi nuo ekstrasensų ir ekstrasensorikos laikytis kuo toliau.

Gydymas per atstumą telepatijos metodu – tai gydymas per laiškus, telefoninius pokalbius ir atsiųstus daiktus, pavyzdžiui, plaukus, fotonuotraukus, drabužius ir kita. Tokiais atvejais ligos diagnozuojamos pasitelkus

aiškiaregystę ar naudojant švytuoklę, o gydymui – okultinės ar spiritistinės jėgos.

Gydymas velykiniu vandeniu – tai gydymas tekančiu vandeniu, pasemtu Velykų dieną prieš saulės patekėjimą. Teigiama, kad toks vanduo turi gydomųjų savybių. Nuo vandens pasėmimo momento iki jo pristatymo į namus neleidžiama kalbėti. Namuose vanduo išpilstomas į molinius indus ir laikomas rūsyje. Jis negenda. Geriamas kaip vaistas ir padeda nuo visų ligų. Iš tikrųjų tai paprastas burtininkavimas.

Norėdami gauti pagalbą ar išgyti, deja, net Dievo vaiškai gali imtis visko, dažnai net labai abejotinų priemonių. Taip vienai seseriai Viešpatyje, turėjusiai daug šeimos ir santuokos problemų su atsitraukusiu nuo Dievo vyru, kita tikinčioji iš gailėsčio jai atnešė iš katalikų bažnyčios „švento vandens“ ir patarė jo pilti į vyro maistą, atseit nuo to jis būtinai pasikeisias. Ačiū Dievui, moteris, įtarusi negerą, kreipėsi į sielovadininką ir po to tokio prasimanymo atsisakė.

Ši dviejų, skirtingai suprantančių tikėjimą, bet vis dėlto tikinčiųjų moterų istorija yra tipinis pavyzdys, kaip žmonės gali vienas kitam suteikti tokią „pagalbą“, kuri neretai sukelia dar didesnių problemų, bet jau dvasiename lygmenyje. Štai kodėl mes, krikščionys, privalome būti labai atsargūs ir susilaikyti nuo bet kokių „gydymo“ priemonių, jei yra net mažiausias įtarimas, kad per jas gali veikti priešiškos mums jėgos. Kitaip galime būti kalti „apdovanoję“ ką nors tuo, per ką gali veikti visiškai ne dieviškos jėgos. Šiuo atveju buvo kalbama apie „šventą vandenį“. Tačiau to vandens panaudojimo būdas visiškai atitinka mylimo vyriškio raganiško apkerėjimo būdą, įmaišant į jo maistą ar gėralą savo mėnesinių kraujo.

Sielovados tarnavime dažnai tenka girdėti klausimų, ar su okultizmu nesusijusi **urinoterapija** (gydymas

šlapimu). Medicinos požiūriu šlapimas yra per inkstus išskiriamas medžiagų apykaitos produktas. Šlapime yra nereikalingos ar net žalingos organizmui medžiagos. Jeigu Dievas organizmui apsivalyti numatė šlapimo išskyrimo mechanizmą, neįmanoma, kad mes, žmonės, elgdami atvirkščiai – gerdami jį kaip vaistą, esame išmintingesni už Jį?!.. Atsivertę Karalių antros knygos 18, 27-31 ar pranašo Izaijo knygos 36, 12-16, matome, kad žmonėms „*gerti savo šlapimą*“ buvo tolygu nelaimiui ar bausmei. Evangelijoje pagal Morkų 7, 20 Jėzus, aiškindamas teisingas gyvenimo nuostatas, pasakė: „*Žmogų suteršia tai, kas iš jo išeina*“. Tai reikėtų suprasti ir tiesiogine, ir perkeltine, ir dvasine prasme. Jei urinoterapija ir nėra tiesiogiai susieta su okultizmu, tačiau bet koku atveju ji prieštarauja Biblijai.

Visiems netradiciniams, alternatyviems gydymo būdams charakteringa tai, kad žmogus, jų imdamasis, stengiasi bet kokia kaina pasveikti. Jis nori išsilaikyti nuo ligos, kuri jam tapo nebepakeliamu našta, negalvodamas, kokia yra Dievo valia. Jei Dievas dėl kokios nors priežasties neišgydo, suvokdamas tai ar nesuvokdamas, žmogus pagalbos kreipiasi ne ką kitą, o tiesiogiai į šėtoną, lyg Dievui sakytų: „*Jeigu Tu nenori manęs išgydyti, einu pas kitą!*“ Tokiu būdu Kūrėjui metamas tiesioginis iššūkis.

Dangiškasis Tėvas pirmiausia rūpinasi mūsų siela ir leidžia, kad vyktų tai, kas mums išeina tik į gera. Žmogus pirmiausia rūpinasi kūnu ir aiškiai jį pervertina. Šėtonas, naudodamasis tokia žmonių nuostata, mėgina nuteikti, kad mums kūnas ir sveikata yra svarbiau už viską, ir mes už tai galime ryžtis baisiausiais beprotybėmis – paaukoti savo sielą, atsisakydami išgelbėjimo ir palaimos amžinybėje.

Mes visi žinome, kad „*mylintiems Dievą visas išeina į gera*“ (Rom 8, 28). Tačiau paprastai tai žmonių netenkina. Niekas nenori išmokti kantriai nešti ligų našta, bet

stengiasi, negalvodami apie pasekmes, bet kokiomis priemonėmis iš jų išsivaduoti. Šėtonas visada pasiruošęs mielai padėti, tačiau už pagalbą mūsų kūnui reikalauja neišmatuojamai didesnio atlygio – mūsų sielos.

Žmones, kurie naudojami alternatyviais gydymosi metodais ar buvo įsivėlę į užkalbėjimus, užkeikimus, ekstrasensines manipuliacijas, raganavimą, burtus, baltąją magiją ir t. t., po kiek laiko ištinka baimės ir nepaaiškinamo siaubo priepuoliai. Jie mato baisias juos persekiojančias šmėklas. Jiems kyla nemalonios įkyrios mintys, atsiranda potraukis alkoholiui, narkotikams, lytiniam iškrypimams. Atsiranda priešiškus Dievui, nenoras melstis ir skaityti Bibliją. Atsiranda noras piktžodžiauti. Persekioja prakeikimai, nervų priepuoliai, depresija. Kyla mintys apie savižudybę. Išgydytieji raganavimo būdais yra irzlūs ir pikti, įtūžę, agresyvūs, nesugyvenami, priešiški Dievui ir tikintiesiems. Dažnai išsivysto pilna blokada viskam, kas yra dieviška. Taigi už sugrąžintą prieš Dievo valią sveikatą žmogus turi sumokėti sunkiomis sielos kančiomis žemėje ir pražūtimi amžinybėje. Todėl kas jau pateko į šias baisias pinkles, turi tuojau pat neatidėliodamas šauktis Jėzaus kraujo, atgailauti, išpažinti savo nuodėmes, atsiriboti nuo visų okultinių jėgų ir toliau sekti Viešpatį.

10 skyrius

Paskutiniųjų laikų Bažnyčios dvasinis bejėgiškumas

Daugelis šių dienų dvasinių judėjimų dažnai jau nebeturi nieko bendro su griežtais ir nedviprasmiškais Naujojo Testamento reikalavimais. Jų supratimu, tarnavimas Dievui – tai dievotumo atmosferos išraiška, malda, atsidavimas tarnavimui, aukojimas, aktyvi evangelizacija ir dar daug kas, bet tik ne nusikryžiovimas kartu su Jėzumi Kristumi. Krikščionybė darosi vis labiau išglebusi, dekoracinė, bankrutavusi, neturinti nei Šventosios Dvasios, nei jėgos iš aukštybių. Visur viešpatauja dvasinė Laodikėja. Pamokslas, kviečiantis suvokti savo nuodėmingumą, kovoti su savo senąja nuodėminga prigimtimi, numarinti savo išdidųjį „Aš“, greičiau atbaido ir atstumia nei patraukia. Dievo tautą apniko dvasinis puvinys, nes laisvė daryti ką nori ir nebaudžiamumas tapo pačia idealiausia terpe nuodėmei plisti. Suvokdami ar visiškai apie tai negalvodami mes dažniau pasukame išorinio dievotumo ir ceremoninių apeigų keliu, kur taip lengva užsnūsti, kur nesutiksi, kas papurtytų ir pažadintų mūsų sielas.

Susidaro įspūdis, kad siekti pažinti dvasines gelmes iš viso tapo nemadinga. Krikščioniškose bažnyčiose tvirtai įsišaknijo paviršutiniškumas. Vos prieš porą dešimtmečių iš bažnyčių sakyklų dažnai galėjome girdėti perspėjimus apie kompromiso su nuodėme pavojų, apie Dievo tautos dvasinį atšalimą, būtinybę būti ypač budriems, nepasiduoti piktųjų dvasių vilionėms, apie okultinės priklausomybės ir apsėdimo atvejus tarp bažnyčios narių, apie paskutiniųjų laikų negandas, apie vienybės svarbą ir kad tik taip galima atsispirti ir sugriauti šėtono užmačias. O dabar mes girdime tik apie Dievo meilę ir Jo

malonę, kad Viešpats mus vis vien myli, kad ir kokie bebūtume, kad mes išrinkti, vadinasi, ir išgelbėti, kad nereikia labai jaudintis dėl savo nuodėmių, net jei ir nesiseka su jomis kovoti – Dievas juk Nugalėtojas. Jis juk nenori, kad mes kamuotumės, sirgtume, kentėtume nuo materialinio nepritekliaus. Trumpai tariant, Dangiškasis Tėvas viso to negali leisti, nes Jis mus per daug myli.

Kalbėti ir pamokslauti apie Dievo meilę ir Jo begalinę malonę, be abejonės, yra teisinga. Viešpats iš tikrųjų toks yra. Klaida ta, kad toks pamokslas yra vienpusiškas ir gali žmogaus vaizduotėje sudaryti nepilną ir netikslų Dievo atvaizdą. Išėjimo knygoje Dievas pateikia tokią Savo charakteristiką: „*Viešpats, Viešpats Dievas, gailestingas ir maloningas, kantrus ir kupinas gerumo ir tiesos, parodantis gailestingumą tūkstančiams, atleidžiantis nusikaltimus, neteisības ir nuodėmes, tačiau nepaliekantis kalto nubausto, bet baudžiantis už tėvų nusikaltimus vaikus ir vaikaitius iki trečios ir ketvirtos kartos*“ (Iš 34, 6-7).

Apie tai, kokia yra tos charakteristikos pabaiga, mes vengiame kalbėti ir koncentruojame savo dėmesį į tai, kas malonu ir patinka mūsų klausai. Iš čia kyla mūsų natūralus siekis lengvo, patogaus ir ramaus krikščioniško gyvenimo. Tai lyg ir įteisina pamokslai apie veltui teikiamą malonę (o tai tolygu „*pigiai malonei*“), apie begalinę meilę, atleidimą ir Dievo palankumą. Remiantis tokiu požiūriu užtenka tik įtikėti į Kristų, priimti Jį kaip savo asmeninį Gelbėtoją, ir išgelbėjimas, amžinasis gyvenimas ir visi apdovanojimai danguje bus savaime užtikrinti. Šiuolaikiniai Gerosios Naujienos skelbėjai, tokios pozicijos šalininkai, pamokslauja Labdaringąjį Dievą, kuris stengiasi visiems padėti. Toks Dievo paveikslas mūsų religinėje aplinkoje yra ištis labai populiarus.

Tokiu būdu tikintiesiems iš bažnyčių sakyklų pateikiama visa, kas nuramina, užliūliuoja, užmigdo. Viso to

rezultatas – bauginamai plačiai paplitęs dvasinis apsnūdimas. Stulbina visuotinis bažnyčių dvasinis nesubrendimas ir neatgimimas. Laisvę, kurią mums davė Kristus, tai yra sugebėjimą atsispirti nuodėmei, pakeitė laisvė daryti ką nori, tai yra laisvė nusidėti, ir visa tai jau nieko nebaugina. Dingsta padorumas, vis dažniau girdime apie neištikimybės, paleistuvystės, skyrybų atvejus tarp Dievo vaikų, ir tai jau nieko nešokiruoja. Tikinčiuosius pavergė godumo ir gobšumo dvasia, tačiau tiems dalykams randame paaiškinimą ir pateisinimą. Daugelyje pamokslų apie Dievo meilę, malonę ir palankumą retai išgirsi net užuominą apie Dievo baimę. O Dievo žodis sako, kad jei nėra Dievo baimės, vadinasi, nėra ir išminties.

Dievobaiminga pagarba Dievui jau beveik užmiršta sąvoka. Į bažnyčias priimami visi: vos tik atlikę atgailą, neatgimę iš aukšto – svarbu kiekybė, o ne kokybė. Tikinčiųjų gyvenimo norma tapo asmeninės naudos siekis, gobšumas, vartotojiškumas, noras gauti kuo daugiau pačiu lengviausiu būdu, t.y. iš rėmėjų, vis labiau augantis nepasotinamumas. Bėgant metams vis labiau aštrėja kartų konfliktas: pagyvenusius piktina jaunimo elgesys, jaunimą atstumia jų tėvų ir motinų veidmainiška krikščionybė.

Pagrindiniu masinių evangelizacijų akcentu tapo išoriniai efektai ir išėjusių atgailauti žmonių skaičius. Tačiau jau niekam neįdomu, kiek žmonių iš tikrųjų ir toliau pasiliko su Dievu. Krikščioniška spauda nušviečia tik tai, kas buvo ir atrodė sėkminga, džiaugsminga ir euforiška. Užduotys... projektai... prognozės ... planai. Lyg pas mus iš vis nieko nebūtų neigiamo. Tokiu būdu skaitytojai informuojami vienapusiškai ir siaurai. Liūdna kalbėti apie tokius dalykus, bet nuo jų niekur nepabėgsi. Kad apie tokius dalykus mes labiau linkę nutylėti, niekas į gera nesikeičia, bet viskas dar labiau komplikuojasi.

Taigi ar ne geriau pripažinti karčią tiesą nei nuolatos klausytis saldaus melo?

Dievas, išvesdamas izraeliečių tautą iš Egipto, uždraudė jai laikytis papročių egiptiečių, kurių žemę jie paliko, ir taip pat papročių kanaaniečių, į kurių žemę jie turėjo įžengti. Jis taip kalbėjo Savo vaikams: „*Vykdykite Mano paliepimus ir pagal mano nuostatus elkitės. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas*“ (Kun 18, 4). Šiandien Dievo tauta esame mes, krikščionys. Jis išvedė mus iš pasaulio, dovanojimo mums visiškai kitokį gyvenimą. Tačiau ar mes elgiamės taip kaip privalome elgtis? Kiek daug dabar Dievo vaikų, kurių gyvenimas niekuo nesiskiria nuo netikinčiųjų gyvenimo, nors jie išvesti iš pasaulio. Jų norai ir siekliai, jų potraukiai ir pramogos, elgesio manieros, kalba ir drabužiai byloja, kad jie dar nepalikę pasaulio.

Dažnai mes nuo netikinčiųjų skiriamės tik tuo, kad sekmadieniais ateiname į tarnavimus, kartą per savaitę iš įpročio dalyvaujame Žodžio nagrinėjime, apsilonkome jaunimo ir maldos tarnavimuose. O išėję iš maldos namų pasineriame į kasdieninį gyvenimą, kuris faktiškai lygiai toks pat kaip ir netikinčiųjų. Mūsų kasdienybė, kaip ir jų, kupina sumaišties, veltui leidžiamo laiko, jaudinimosi ir bevaisių pastangų. Kaip ir jie, mes valandų valandas prasėdime prie televizoriaus, sotinami sielą nuodingais patiekalais, negailime nei laiko, nei pinigų savo pomėgiams, pramogoms ir pasilinksminimams: kompiuteriui, automobiliui, vasarnamiui, pasaulietiškiems laikraščiams ir žurnalams ir dar daug kam, prie ko prisirišo mūsų širdis ir kas faktiškai jau tapo mūsų stabu. Mes leidžiame savo atostogas lygiai taip pat kaip ir pasauliečiai. Mes taip pat, kaip ir jie, širstame, erzynamės, įsiskaudiname, pykstamės, piktžodžiaujame ir neapkenčiame. Vis mažiau ir mažiau lieka laiko Dievo žodžio skaitymui, maldai, nuoširdžiam

bendravimui su Viešpačiu tylumoje ir vienumoje. Tad iš kur mumyse gali atsirasti jėga?

Mes jaučiame savo dvasinį sąstingį ir dėl to sielojamės, bet nieko nedarome. Manome, kad visa tai kaip nors savaime išsispręs. Snaudulys ir tinginystė sukaustė mūsų sielas. Mes tapome pusgyviais krikščionimis. Mes guodžiamės, kad išgelbėjimas mums duotas iš malonės jau vien dėl to, kad įtikėjome Jėzų Kristų, pamiršdami, kad „tikėjimas be darbų negyvas“ (Jok 2, 26). Tikėjimas turi „subręsti iki galo“, keisdamas mus, padarydamas mus „nauju kūriniumi Jėzuje Kristuje“. Tačiau esame per daug tingūs, kad stengtumės prie to prisidėti. Mes įsitikinę, kad visa tai už mus turi padaryti Dievas.

Medicinoje vartojama tokia sąvoka – raumenų distrofija ir atrofija. Viena tų ligų priežasčių yra neveiklumas, tai yra tam tikrų kūno dalių nepakankama fizinė apkrova ir judesių nebuvimas. Atskiri kūno nariai arba net visas kūnas suglemba ir apstingsta.

Kai kas panašaus gali vykti ir mūsų dvasiniame gyvenime. Nejautrumas, apatija, abejingumas, neveiklumas ir apgaulingas nusiramimas ir kiekvieną tikintįjį, ir visą krikščionybę veda prie dvasinio suglebimo ir apmirimo. Mes čia nekalbame apie kokią nors naują Evangeliją, skelbiančią išganymą per gerus darbus ar tobulą charakterį. Kalbame apie realų tikėjimo Jėzumi Kristumi įgyvendinimą. Toks tikėjimas pasireiškia ne žodžiais deklaruojama meile, o tikrais darbais. Daugelis pasaulio žmonių mūsų Gerosios Naujienos pamokslavimų nepriima, nes mato mūsų tikėjimą tik mūsų žodžiuose, o ne realiuose veiksmuose.

Mūsų elgesys ir veiksmai kartais gali būti tokie tolimi nuo šventumo, kad stebina ir piktina net tuos, kurie apskritai apie Dievą nieko nežino. Ar verta tuomet stebėtis, kad kai kurie iš jų, žiūrėdami į mus, kalba

su pašaipą: „Jei jūs Dievo vaikai, tai ir mes taip pat, jei jūs išsigelbėsite, ir mes kartu su jumis todėl, kad jūsų gyvenimas niekuo nesiskiria nuo mūsų“.

Jėzus, kreipdamasis į savo mokinius, kalbėjo: „Jūs esate žemės druska... Jūs esate pasaulio šviesa“ (Mt 5, 13-14). Ir tai tada iš tiesų atitiko tikrovę. Kristaus sekėjai, kur tik jie buvo, savo gyvenimu nešė Gyvosios Evangelijos šviesą. Pirmųjų apaštalų bažnyčios tikintiesiems Jėzus buvo visas jų gyvenimas, vienintelis ir svarbiausias, ką jie labiausiai brangino. Dėl Jo jie buvo pasiruošę net mirti. O mes Viešpačiui tarnaujame daugiau iš tradicijos. Ieškome Jo artumo tik tada, kai darosi labai sunku ir kai Jis iš tiesų yra mums labai reikalingas. Toks požiūris yra ne kas kita, kaip vartotojiška krikščionybė, kurios nėra iš tolo negalima lyginti su pirmųjų Kristaus sekėjų ugninga meile, veiksmingu tikėjimu ir šventu gyvenimu.

Suprantama, kad tokia supaprastinta, nereikalaujanti ypatingų pastangų ir paviršutiniška Evangelija ne tik lengvai priimama, bet greitai bei plačiai plinta. Ji pritaikyta mūsų kūniškos prigimtės „skoniui“, nes viskam nuolaidžiauja. Tokioje Evangelijoje nėra sielvarto ir kentėjimų, nereikalaujama kovos su nuodėme, nereikalaujama numarinti savąjį „Aš“ ir nusikryžiuoti kartu su Kristumi. Nebūtinai savęs atsižadėjimas ir disciplinavimas, nereikia nusižeminti, nėra sąžinės graužimo, kaltės jausmo ir baimės būti nubaustam. Joje viskas paprasta ir lengvai pasiekama. Viskas atrodo švytinčiai ir džiaugsmingai jau čia, žemėje, o tuo labiau mūsų laukiamoje amžinybėje.

Tokia krikščionybė beveik be jokių pastangų suteiks tau viską, ko tik panorėsi. O kur yra lengvo, paviršutiniško gyvenimo siekis, ten būtinai bus ir gražaus gyvenimo siekis. Juk pasaulis toks nuostabus ir toks patrauklus. Kai kuriems krikščionims jis toks patrauklus, kad nutolę nuo jo

jaučiasi nuskriausti. Savo gyvenime jie vadovaujasi nuostata: „*ir mūsiškiams, ir jūsiškiams*“ – ir žemėje turėti viską, ir dangaus neprarasti. Jausdami trauką prie pasaulio jie nesuvokia, kad jis patrauklus tik iš fasadinės pusės. Pasaulis gali pasiūlyti tik paviršutiniškas ir laikinas pramogas ir malonumus. Tie dalykai negali suteikti nei tikro džiaugsmo, nei pilno pasitenkinimo jausmo. Ragaujantis šio pasaulio viliojančius vaisius žmogus pasmerkia save skaudžioms pasekmėms.

Kartais susidaro įspūdis, kad daugeliui krikščionių visai neegzistuoja šie Viešpaties žodžiai: „*Jeį kas nori eiti paskui Mane, teišsižadą pats savęs, teneša kasdien savo kryžių ir teseka Manimi. Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tą ją praras, o kas praras savo gyvybę dėl Manęs, tą ją išgelbės*“ (Lk 9, 23-24). Dievo tauta, užliūliuota tokios paguodos ir tokių pažadų apie taip lengvai prieinamą išrinkimą ir išganyimą, patenka į letarginio miego arba dvasinės komos būseną, panašiai kaip atsitinka padauginus narkotikų arba pavartojus didelį kiekį raminamųjų ar migdomųjų vaistų. Ji miega nesveiku, pavojingu miegu ir apskritai nebenori pabusti.

Esant tokios būsenos, suprantama, kad yra visiškai nemalonu, kai koks nors kupinas jėgų ir energijos nenu-tildomas Dievo rūpintojėlis staiga tau baksteli į šoną. Geriau kad niekas netrukdytų mūsų dvasinio snaudulio. Mums daug maloniau girdėti saldžius žodžius apie meilę, malonę ir dvasinę ramybę. Todėl viskas, kas pažadina mūsų sąžinę ir kelia net mažiausias abejones, kad mes tikrai būsime išgelbėti, sukelia audringą neigiamą reakciją. Kaip gi kitaip, juk tai sudarko mūsų dirbtinai sukurtą sielos komfortą ir mus maloniai atpalaiduojantį dvasinį tingumą. Mes tarsi užmirštame, kad į šį pasaulį atėjome ne ramybe mėgautis, o savo gyvenimu liudyti Kristų ir daryti viską, kad šioje žemėje kurtųsi Jo bažnyčia. Tačiau

šis pašaukimas jau nėra mums pats svarbiausias gyvenimo rūpestis. Mums daug svarbiau laiką leisti savo malonumui.

Tačiau jau tai ne tas gyvenimas, ne tas Kristus ir ne ta Evangelija, ką pamokslavo pirmieji apaštalai ir tikrieji Viešpaties mokiniai. Petras ir Steponas nepabūgo Dievo tautai kalbėti karčios tiesos: „*Ji, išankstiniu Dievo sprendimu ir numatymu atiduotą, jūs piktadarių rankomis nužudėte, prikaldami prie Kryžiaus... Tad tvirtai žinokite visi Izraelio namai: Dievas padarė Viešpačiu ir Kristumi tą Jėzų, kurį jūs nukryžiuote*“ (Apd 2, 23-36). „*Jūs kieta-sprandžiai, neapipjaustytomis širdimis ir ausimis! Jūs, kaip ir jūsų tėvai, visuomet priešinatės Šventajai Dvasiai. Kurio iš pranašų nepersekiojo jūsų tėvai? Jie užmušė iš anksto skelbusius Teisiojo atėjimą. Jo išdavėjais ir žudikais dabar esate jūs. Jūs, kurie gavote Įstatymą, paskelbtą per angelus, bet jo nesilaikėte*“ (Apd 7, 51-53).

Skaitydami tokius pirmųjų Evangelijos skelbėjų pasakytus žodžius, negali neatsistebėti jų drąsa. Atrodytų jiems buvo visiškai nesvarbu, kiek kainuos tokios jų kalbos. Kad Dievo tautai perduotų tiesą, kad ir kokia šokiruojanti ji bebūtų, jie buvo pasiryžę paaukoti savo gyvybę. Dabar baimė prarasti šiltą vietą, savo autoritetą, atlyginimą ar aukščiau stovinčios vadovybės palankumą mirtinai sukausto pamokslininkų lūpas ir verčia juos paklusti bendrai nusistovėjusiai nuomonei.

Žmonėms klausant tokių kaltinančių žodžių „*vėrė širdį, ir jie klausė Petrą ir kitus apaštalus: „Ką mums daryti, vyrai broliai?*“ (Apd 2, 37). Tokio pamokslo rezultatas buvo masinis atsivertimas ir atgaila. Dabar žmonės ramiai ir solidžiai, dažniausiai iš tradicijos, ateina į bažnyčią, klauso iš sakyklų sakomų pamokslų, kurie užtikrina juos, kad jie jau išgelbėti, ir jų širdis lieka tokia pati surambėjusi nuo nuodėmių. Jie ir toliau gyvena taip, kaip

ir iki šiol gyveno. Petro raginimas: „*Atgailaukite,... gelbėkitės iš šios iškrypusios kartos!*“ padarė tokį sukrečiantį įspūdį, kad tūkstančiai kreipėsi į Kristų, krikštijosi, ištvėringai laikėsi apaštalų mokymo, buvo drauge ir turėjo visa bendra, „*šlovindami Dievą, ir turėjo malonę visų žmonių akyse*“ (Apd 2, 38,40-41,47). Mūsų dienomis laikoma dideliu pasisekimu, jeigu per metus pas Dievą ateina keli žmonės.

Skaitydami Apaštalų darbuose apie Viešpaties mokinių didvyriškumą, nejučia prisimeni dar vieną tokį bebaimį tiesos šauklį – Joną Krikštytoją. Dievo pasiųstas apreikšti Gelbėtojo atėjimo į žemę jis nežinojo baimės ir savo pamoksluose nesirinko gražių žodžių. Jis kalbėjo: „*Atgailaukite, nes prisiartino dangaus karalystė... Angių išperos, kas perspėjo jus bėgti nuo besiartinančios rūstybės? Duokite vaisių, vertų atgailos! Ir nebandykite ramintis: „Mūsų tėvas – Abraomas. Aš jums sakau, kad Dievas gali pažadinti Abraomui vaikų iš šitų akmenų. Štai kirvis jau prie medžio šaknų. Kiekvienas medis, kuris neduoda gerų vaisių, yra nukertamas ir įmetamas į ugnį“* (Mt 2, 3; Lk 3, 7-9).

Kas Jonui Krikštytojui teikė tiek jėgų ir dvasios tvirtybės kalbėti tai, ko reikėjo žmonėms, nekreipiant dėmesio į jų užimamą padėtį visuomenėje? Iš kur tokia drąsa ir dieviškas autoritetas? Kodėl jis turėjo teisę į savo klausytojus kreiptis tokiais žodžiais, kokių niekas iki jo neišdrįso pasakyti? Kas vertė žmones palikti savo įprastus tarnavimus Dievui, ryžtis ilgai kelionei per karščiu alsuojančią dykumą ir klausytis to pamokslininko?

Nėra jokių abejonių, kad ne keistas jo gyvenimo būdas, ne liepsningos Kristaus pirmtako kalbos pritraukė prie Jordano judėjų minias, o jo sielos tyrumas ir šventas, nepriekaištingas charakteris. Tokiomis aukštomis dvasinėmis savybėmis nepasižymėjo nei Rašto žinovai ar

fariziejai, nei vyriausieji kunigai – tuomečiai aukščiausi dvasiniai vadovai. Niekas kitas, tik visiškas atsidavimas ir pasišventimas Dievui leido Jonui Krikštytojui drąsiai apkaltinti pasaulį dėl jo nuodėmių, sugedimo ir apsileidimo. Būtent tai ir traukė Palestinos gyventojus prie šio ką tik pasirodžiusio pamokslininko. Jo pamokslai sudomino ne tik Įstatymo mokytojus, tautos vyresniusius ir valdžios atstovus, bet ir patį karalių Erodą.

Tyras ir teisuoliškas gyvenimas trisdešimtmečio žmogaus, pasirinkusio savo pamokslavimo vieta ne tankiai apgyvendintą Jeruzalę, o negyvenamas Jordano pakrantes, visus vertė susimąstyti: *„Kas gi jis? O gal jis Kristus?“* Jo nepaperkamas teisingumas, nepaprasta drąsa pavergė tūkstančių pas jį atėjusių žmonių širdis. Jie atgailavo, krikštijosi Jordano vandenyje ir pradėjo visiškai naują gyvenimą, laukdami ateinančio Mesijo.

Koks puikus ir sektinas pavyzdys šis tikras Dievo tarnas turėtų būti mums, krikščionims, ir ypač pastoriams, evangelistams, misionieriams ir kitiems Dievo Evangelijos pamokslininkams! Jeigu Jonas Krikštytojas būtų turėjęs kokių nors pastebimų dvasinių trūkumų, nuodėmių ar ydų, niekam nė į galvą nebūtų atėjusi mintis ryžtis tokiai ilgai ir sekinančiai kelionei, kad galėtų paklausti, ar jis ne Kristus! Šis žmogus nė per žingsnį neatitraukė nuo savo pašaukimo ir liko ištikimas Dievui visą savo gyvenimą net iki kankinio mirties. Jis drąsiai kaltino judėjų tautą už jos nuodėmes, atskleidė kunigų, tautos vyresniųjų, fariziejų ir Rašto žinovų trūkumus. Jis nepabūgo net karaliui Erodui tiesiai išsakyti kaltinančius žodžius: *„Nevalia tau gyventi su brolio žmona“* (Mk 6,18).

Šiandien Dievo tarnautojai nepersekiojami. Praėjo tie laikai, kai už Evangelijos skelbimą sodino į kalėjimus ar trėmė. Sąžinės laisvė, išskyrus nedaugelį šalių, išsikojo tvirtą ir deramą jai vietą. Tačiau tikėjimo išpažinimo

laisvė dar nieko nesako apie pačios krikščionybės laisvę! Mūsų laikais pamokslininkai kaltinti dėl nuodėmių nedrįsta, nes bangu prarasti populiarumą arba tiesiog neturi tam moralinės teisės. Juk jei pats negyveni taip kaip ragini kitus gyventi, reiškia nesąžiningai meluoja.

Dievo žodyje parašyta, kad krikščionys yra ypatinga, šventa, išrinkta ir atskirta nuo pasaulio tauta. Apaštalas Petras apie tai kalbėjo taip: „*O jūs esate „išrinktoji giminė“, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, ypatingi žmonės, kad skelbtumėte dorybes To, Kuris pašaukė jus iš tamsybių į Savo nuostabią šviesą*“ (1 Pt 2, 9). Nuostabūs žodžiai, ar ne tiesa? Tas puikus ir garbingas apibrėžimas iš esmės turėtų tikti ir mums. Tik ar taip yra iš tikrųjų? Jei būtume sąžiningi, turėtume pripažinti, kad daugelio dabartinių „pašauktųjų“ gyvenime tie bruožai taip sunkiai pastebimi, kad jie patys jau seniai prarado bet kokį norą „skelbti dorybes Pašaukusio“. Ir kaip prisiskirti „švento“ ir „išrinktojo“ vardą, jeigu tavo kasdieninis gyvenimas, mažai kuo skiriantis nuo pasaulietiško, to nepatvirtina. O juk būtent tokių krikščionių bažnyčiose yra daugiausia. Tokios bažnyčios pasauliui nepatrauklios. Tai ar verta stebėtis, kad bažnyčios ne auga, bet tuštėja!

Toks kiekvieno atskiro krikščionio tikėjimo sąstingis, kuris lemia visos **krikščionybės sąstingį**, yra pirma ir, ko gero, pagrindinė paskutiniųjų laikų Bažnyčios dvasinio bejėgiškumo priežastis.

Tik ir tai dar ne viskas. Kadaise, kreipdamasis į savo sekėjus, Jėzus kalbėjo: „*Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus*“ (Jn 13, 35). O vėliau, prieš nukryžiovimą, Jis Dangiškojo Tėvo maldavo: „*Šventasis Tėve, išlaikyk juos Savo vardu – tuos, kuriuos Man davei, kad jie būtų viena, kaip ir Mes... Kad jie būtų viena. Kaip Tu, Tėve, Manyje ir Aš Tavyje, kad ir jie būtų viena Mumyse...*“ (Jn 17, 11,21).

Tačiau nepaisant to, būtent meilės ir vienybės stoka krikščionims buvo pati didžiausia ir faktiškai neišsprendžiama problema. Vadindami save vieno ir to paties Gelbėtojo vardu, jie nepajėgė įvykdyti Jo noro ir įsakymo, suteršė šį vardą bedievių akyse. Todėl teisus buvo vienas juodaodis pagonis, kuris taip atsakė vienam mėginusiam jį evangelizuoti misionieriui: *„Mes mylime Kristų, bet nemylime krikščionių. Tegul jie įrodys mums, kad Jėzus išmokė juos mylėti vienas kitą, tada ir mes patikėsime, kad jūs gyvasis Dievas yra geresnis už mūsų negyvus stabus“*.

Šis afrikietis tokia taiklia savo pastaba atvėrė šiuolaikinės krikščionybės pačią giliausią ir vis dar pūliuojančią žaizdą – **meilės ir vienybės stoką** tarp krikščionių. Ir tai yra antra svarbi Dievo Bažnyčios bejėgiškumo priežastis. Iš tikrųjų kiek daug dabar yra įvairiausių krikščioniškų judėjimų, mokymų ir konfesijų, tvirtinančių, kad seka Viešpatį ir žino tiesą. Tačiau visos jos, užmiršusios, kad tiesa ne skiria, o vienija, išitraukė į įnirtingą doktrininį karą viena su kita. Vienas išmintingas Dievo vyras, krikščioniškos misijos „Biblijos radijo klasė“ steigėjas, Martinas Dehanas (Martin De Haan) yra taip pasakęs: *„Mūsų bažnytinės tarpusavio kovos labai panašios į kraujo karą tarp genčių ir klanų. Ten kraujo kerštas buvo gyvenimo įstatymas. Neatkeršyti reiškė būti bailiu, todėl už vieno mirtį dešimtims kitų tekdavo atsiskaityti savo gyvybe. „Vietinės reikšmės kovos“ tarp konfesijų, bažnyčių ir šeimų baigsis tik tada, kai krikščionys atras ką nors patrauklesnio, nei daužyti vienas kitą kumščiais. Kai suprasime, kad stoję į žiedinę gynybą atsisakome tikro krikščioniško bendravimo džiaugsmo ir malonumo, tada kova už vadinamąją savo „tiesą“ jau nebebus tokia patraukli. Jei gerai pagalvosime, suprasime, kad mūsų noras smūgiu atsakyti į kiekvieną smūgį, įžeidimu į kiekvieną nuoskaudą mums nieko gero neduoda. Atsikeršiję galbūt*

trumpam pajusime kažkokį pasitenkinimą, tačiau į mūsų širdį neateis ramybė. Mūsų pikti žodžiai, nepagarbios pastabos bus parankios tikrai šėtonui. O jo tikslas vienas – mus pražudyti. Tad kam už savo užgaidas mokėti tokią didelę kainą? Ar ne geriau būtų savo skriaudėjams atleisti, parodyti palankumą kitaip galvojantiems ir ištiesti jiems ranką. Tai daug geriau nei kerštas ar doktrininis karas!”

Ką čia dar galima būtų pasakyti? Kai tikintieji kovoja su savo broliais ir seserimis Viešpatyje, kažin ar jie nekovoja ir su Dangiškuoju Tėvu. Dievo žodis ne veltui mus perspėja: „*Bet jei jūs vienas kitą kremtate ir edate, saugokitės, kad nebūtumėte vienas kito praryti!*“ (Gal 5, 15). Visa tai mes gerai žinome, tačiau rimtai nepriimame. Bažnyčios vaidijasi ir išsiskiria dėl daugelio dalykų: dogmatikos, įvairių Šventojo Rašto vietų supratimo ir aiškinimo, tarnavimo stiliaus ir kt. Vieni laikosi tradicinių tarnavimo formų, kiti reikalauja pereiti prie šiuolaikiškų. Ir tikėjimas į Kristų – vieną ir Tą Patį Gelbėtoją, kuris mirė už mus, praliedamas ant kryžiaus Savo brangiausią kraują, mūsų nesuvienija. Būdami vieno Tėvo vaikai, mes vis tiek stojame į mirtiną kovą vieni prieš kitus dėl tokių dalykų, kurie neturi nieko bendro su mūsų išgelbėjimu!

Toks pavojus Kristaus sekėjų tykojo visada. Kartą Kristus perspėjo Petrą tokiais žodžiais: „*Simonai, Simonai! Štai šėtonas prašė persijoti jus tarsi kviečius. Bet Aš meldžiau už tave, kad tavo tikėjimas nepalūžtų...*“ (Lk 22, 31-32). Prabėgo amžiai, tačiau viskas liko taip pat iki šių dienų. Žmogaus sielų priešas ir dabar iš visų jėgų stengiasi Dievo vaikus išdraskyti, išskirti ir išsklaidyti. Tad ir šiandien aktualūs šie apaštalo Petro pasakyti žodžiai: „*Būkite blaivūs ir budrūs, nes jūsų priešas velnias slankioja aplinkui kaip riaumojantis liūtas, tykodamas ką nors praryti!*“ (1 Pt 5, 8).

Kokia ištis menkavertė ir apgailėtina mūsų krikščionybė kai žeminame vienas kitą, išliejame vienas ant kito daug piktų žodžių, linkime jiems pražūti, kritikuo-
jame ir smerkiame, laikome savo širdyse nuoskaudas ir
piktą kartėlį, o patys manome esą išgelbėti ir besielgian-
tys teisingai. O tokį savo įsitikinimą grindžiame tik tuo,
kad kadaise atgailavome ir išpažinome Dievą savo Gel-
bėtoju. Įtikėjus galima vadintis Dievo vaiku, bet kaip ir
anksčiau gyventi bedievio gyvenimą, mažai kuo besiski-
riantį nuo to gyvenimo, koks buvo prieš įtikėjus. Kokia
nauda, jei mes atsivertėme ir gal net sudarėme sandorą
su Viešpačiu, jei mūsų mintys, veiksmai, reakcijos ir el-
gesys nepasikeitė?! Dievo žodis tvirtina: „*Tikėjimas be
darbų negyvas*“ (Jok 2, 26). Neįgyvendinamas žmogaus
gyvenime tikėjimas yra tik išorinė kaukė. Pasikliovimas
išgelbėjimu, pagrįstas tik įsitikinimu, amžinybėje gali
baigtis dideliu nusivylimu. Gali būti, kad tik ten galutinai
paaiškės, kas tikrai buvo Dievo avelė ir kas ožys, apsimė-
tęs avelė.

Evangelijoje pagal Matą yra viena vieta, verčianti gi-
liai susimąstyti ir gal net iš naujo įvertinti visus savo įsi-
tikinimus dėl išgelbėjimo. Ten kalbama taip: „*Kai ateis
Žmogaus Sūnus savo šlovėje ir kartu su Juo visi šventi an-
gelai, tada Jis atsisės Savo šlovės soste. Jo akivaizdoje bus
surinkti visų tautų žmonės, ir Jis atskirs juos vienus nuo
kitų, kaip piemuo atskiria avis nuo ožių. Avis jis pastatys
dešinėje, o ožius – kairėje. Tuomet Karalius tars stovin-
tiems dešinėje: „Ateikite Mano Tėvo palaimintieji, pavel-
dėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę!
Nes Aš buvau išalkęs, ir jūs Mane pavalgydinote, buvau iš-
troškęs, ir Mane pagirdėte, buvau keleivis, ir Mane priė-
mėte, buvau nuogas, ir Mane apdengėte, buvau ligonis, ir
Mane aplankėte, buvau kalinys, ir atėjote pas Mane“. Tada
teisieji klaus: „Viešpatie, kada gi matėme Tave alkaną ir*

pavalgydinome, ištroškusį, ir pagirdėme? Kada gi matėme Tave keliaujantį ir priėmėme ar nuogą ir aprengėme? Kada gi matėme Tave sergantį ar kalinį ir aplankėme?“ Ir atsakys jiems Karalius: „Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šių mažiausiųjų mano brolių, Man padarėte“. Tada Jis prabilo į stovinčius kairėje: „Eikite šalin nuo Manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri paruošta velniui ir jo angelams! Nes Aš buvau išalkęs, ir jūs Manęs nepavalgydinote, buvau ištroškęs, ir jūs Manęs nepagirdėte, buvau keleivis, ir Manęs nepriėmėte, nuogas, ir Manęs neprengėte, ligonis ir kalinys, ir Manęs neaplankėte“. Tada jie atsakys: „Viešpatie, kada gi matėme Tave alkaną ar ištroškusį, ar keleivį, ar nuogą, ar ligonį, ar kalinį ir Tau nepatarnavome? Tada Jis atsakys jiems: „Iš tiesų sakau jums: kiek tai nepadarėte vienam iš šių mažiausiųjų, Man nepadarėte“. Ir šitie eis į amžinąjį kalėjimą, o teisieji į amžinąjį gyvenimą“ (Mt 25, 31-46).

Šie žodžiai rodo, kad Dievas apie mus sprendžia visiškai kitaip nei mes patys. Ir išgelbėjimo kriterijus gali būti visiškai ne tai, ką mes laikome svarbiausiu dalyku. Amžinybėje „palaimintaisiais“ bus pavadinti tie, kurie žemėje negalvojo tokie esą. O tie, kurie buvo absoliučiai tikri dėl išgelbėjimo, bus įvardyti kaip „prakeiktieji“ ir eis į amžiną pražūtį. Ne veltui Dievo žodis perspėja: „Ne kiekvienas, kuris Man sako: „Viešpatie, Viešpatie!“, įeis į dangaus karalystę, bet tas, kuris vykdo valią Mano Tėvo, kuris yra danguje. Daugelis Man sakys aną dieną: „Viešpatie, Viešpatie, argi mes nepranašavome Tavo vardu, argi neišvarinėjome demonų Tavo vardu, argi nedarėme daugybės stebuklų Tavo vardu?!“ Tada Aš jiems pareikšiu: „Aš niekuomet jūsų nepažinojau. Šalin nuo Manęs, jūs **piktadariai!**“ (Mt 7, 21-23).

Taigi pažinti Dievą, šauktis Jo vardo ir veikti tuo vardu dar nereiškia, kad iš tikrųjų esi Dievo vaikas.

„Piktadariu“ galima tapti ir vadinant save Dievo vaiku. Ar mes esame tikri krikščionys, galima nusakyti tik pagal vieną kriterijų – paklūstame ar nepaklūstame Dievo valiai. Šventasis Raštas tvirtina, kad *„Dievo valia yra jūsų šventėjimas“*, ir toliau aiškina, ką tai reiškia konkrečiai: *„kad nė vienas neperžengtų ribų ir šituo dalyku neapgaudinėtų savo brolio, nes Dievas už visa tai keršija...“* (1 Tes 4, 3-11). Šventėjimas reiškia savo nukryžiovimą kartu su Kristumi. Šito neįmanoma padaryti nenumarinus savojo „Aš“. Tačiau būtent tai mums ir sunkiausia padaryti.

Kartais galima tik stebėtis, kaip Dievas Savo pranašų lūpomis apibūdino tuos, kurie save laikė ir, mūsų žmogišku supratimu, iš tiesų buvo Dievo tauta. Palygindamas Izraelį su ištvirtusiais Sodomos ir Gomoros gyventojais Dievas į jį kreipiasi tokiais žodžiais: *„Kam Man daugybė jūsų aukų? – sako Viešpats. – Man jau užtenka jūsų avinų deginamųjų aukų ir penimų gyvulių taukų. Aš nemėgstu jaučių, avių ir ožių kraujo. Kas reikalauja iš jūsų viso to, kai ateinate pasirodyti Man ir mindote Mano kiemus? Neaukokite Man tuščių aukų, smilkalai Man yra pasibjaurėjimas. Aš negaliu pakęsti jauno mėnulio, savaitę ir kitų švenčių. Netgi jūsų iškilmingi susirinkimai yra nedorybė. Jūsų jauno mėnulio ir kitų iškilmių Mano siela nekenčia. Jos Mane slegia, ir Aš pavargau nuo jų. Kai jūs iškeliate savo rankas, Aš nusisuku nuo jūsų, kai kalbate daug maldų, neklausau, nes jūsų rankos kruvinos. Nusiplaukite, apsivalykite; pašalinkite savo piktus darbus iš Mano akių, liaukitės darę pikta! Mokykitės daryti gera, ieškokite teisingumo, padėkite prispaustiesiems, apginkite našlaičius, užstokite našles. Tada ateikite ir kartu pasvarsčiusime,– sako Viešpats.– Nors jūsų nuodėmės būtų skaisčiai raudonos, taps baltos kaip sniegas; nors būtų raudonos kaip purpuras, taps kaip vilna. Jei jūs noriai*

klausysite Manęs, valgysite krašto gėrybes. Bet jei jūs priešinsitės ir maištausite, jus praris kardas“. Taip kalbėjo Viešpats“ (Iz 1, 11-20).

Senais laikais Dievo vaikai, garbindami savo Viešpatį, aukojo gyvulius. Šiandien mūsų aukos yra mūsų maldos. Tiktai kokios jos? Ar nemindome **veltui** Dievo kiemų, kaip kažkada darė Izraelis? Šventasis Dievas nepanoro klausytis izraeliečių maldų, nes jų „rankos buvo kruvinos“. Kraupi išvada, ar ne? Tačiau ar nebūna mūsų rankos suteptos krauju, jei atkreipsime dėmesį į Šventojo Rašto žodžius, kad „kiekvienas, kas nekenčia savo brolio, yra žmogžudys“? (1 Jn 3, 15). Izraelis Dievo garbei rengė jauno mėnulio šventę ir laikėsi visų religinių švenčių. Tačiau Dievas, matydamas jų nešvarias, suktas ir veidmainiškas širdis, negalėjo tų švenčių pakęsti, įvardydamas jas „įstatymų laužymu ir dykinėjimu“. Kaip manote, ar ne panašiai gali būti įvardyti ir mūsų tarnavimai?..

Ne mažiau šokiruojančią Dievo tautos charakteristiką randame Jeremijo knygoje. Su koku skausmu ir gailėsčiu pranašo lūpos taria šiuos žodžius: „*O kad mano galva būtų vandens šaltinis, ir akys ašarų versmė, kad dieną ir naktį galėčiau apraudoti savo tautos užmuštuosius! Jei dykumoje turėčiau pastogę, palikčiau savo tautą ir eičiau ten! Nes jie visi svetimauja – neištikimųjų gauja. „Jie sulenkia savo liežuvį melui kaip lanką. Jie eina iš pikto į piktą, o Manęs nepažįsta“*– sako Viešpats. „*Saugokitės artimo, nepasitikėkite broliu, nes brolis elgiasi klastingai, o artimas skleidžia šmeižtus. Vienas apgauna kitą, jie nekalba tiesos. Jie išmokė savo liežuvius kalbėti melą, elgiasi suktai, kol pavargsta. Tu gyveni apsuptas apgaulių. Dėl savo apgaulių jie atsisako pažinti Mane“*– sako Viešpats. Todėl taip sako kareivijų Viešpats: „*Aš juos išlydysiu ir mėginsiu, nes kaip kitaip galėčiau pasielgti su tokia tauta? Jų liežuvis yra mirtina strėlė, jų žodžiai – klasta. Jie taikiai*

*kalba su savo artimu, bet savo širdyje spendžia jam žaban-
gus. Ar dėl to neturėčiau jų bausti? sako Viešpats – ar ši-
tokiai tautai neturėčiau atkeršyti?“ (Jer 9, 1-9).*

Ar ne tiesa, kad tokia Dievo tautos charakteristika yra tiesiog šokiruojanti? Tačiau ar tokių žodžių negalima pritaikyti mums, šių dienų krikščionims? Nejau kas nors išdrįs sakyti, kad tokių dalykų pas mus nėra?! Deja, yra. Beje, ne tik yra, tai tiesiog visur klesti. Ir dabar Dievo vai-
kai svetimauja, jei ne veiksmais, tai mintimis. Gal jau pa-
miršome, kad „*kiekvienas, kuris geidulingai žiūri į moterį,
jau svetimauja savo širdyje*“ (Mt 5, 28). O dėl mūsų liežu-
vio, pilno nuodų, gudravimų, klastos ir melo, apie tai ir
priminti nevertėtų. Juk faktiškai kiekvienoje bažnyčioje
ši blogybė yra vos ne pati didžiausia problema.

Liūdniausia tai, kad mes taip apsipratome su tokia
drungna savo dvasine būseną, jog to net nejaučiame. Ly-
giai taip pat kaip Izraelio tauta buvo įsitikinusi, kad viską
daro kaip reikia, taip ir šių laikų krikščionims atrodo, kad
su jais viskas gerai, bet koku atveju viskas ne taip jau blog-
gai. Galbūt išoriškai taip ir atrodo. Dievo tarnavimai vyksta
kaip įprasta. Chorai gieda tiesiog puikiai. Iš anksto nusta-
tyta tvarka renkamas melstis, rengiami brolių susitikimai,
jaunimo, moterų ir vaikų susirinkimai, choro repeticijos,
evangelizacijos, seminarai, konferencijos, suvažiavimai ir
taip toliau. Atrodytų, lyg ir nėra kuo skųstis, jei ne viena
aplinkybė: visame tame tokio didelio aktyvumo sukuryje
krikščionių širdys ir gyvenimas faktiškai nesikeičia.

Jokūbo laiške yra labai svarbūs mus perspėjantys
žodžiai: „*Būkite žodžio vykdytojai, o ne vien klausytojai,
apgaudinėjantys patys save*“ (Jok 1, 22). Šiandien, turint
tokią lengvai prieinamą informaciją gausą, taip lengva
apsigauti. Puikus Šventojo Rašto žinovas ir daugelio
aiškinančių Biblijos tekstus knygų autorius, teologijos
mokslų daktaras amerikietis Viljamas Makdonaldas

(William McDonald) šią problemą apibūdina taip: „Min-tyse, kad lankydami susirinkimus, konferencijas ir semina-rus, mes darome Dievo darbą, glūdi gerai užmaskuotas melas. Mes klausomės pamokslų, aptariame, ką turime da-ryti, ir į mūsų širdis įslenka apsigavimas, kad štai dabar mes jau tikrai vykdome Dievo valią. O iš tikrųjų mes labai nuoširdžiai stengiamės tik padidinti savo atsakingumą ir tuo save faktiškai apgaudinėjame. Mes jau įtikinome save, kad esame dvasiški, nors iš tikrųjų kūniški, kad augame, nors iš tikrųjų esame apimti sąstingio, kad išmintingi, nors iš tikrųjų nenuovokūs ir kvaili. Jėzus pasakė, kad išmintin-gas tas, kuris girdi Jo žodžius ir juos vykdo. Kvailys taip pat girdi Jo žodžius, bet jie neskatina jo ką nors daryti. Neuž-tenka pamokslą tik išklausyti ir pakeliui iš bažnyčios į namus pasakyti: „Kaip nuostabiai visa tai pamokslininkas išdėstė“. Daug svarbiau grįžus namo apsispręsti gyventi laikantis tos tiesos, kurią išgirdai to pamokslo metu. Kaž-kas pasakė, kad geras pamokslas ne tik pamaitina protą, sušildo širdį ir pažadina sąžinę, bet taip pat ragina valią pradėti veikti. Vienoje bažnyčioje pastorius, nutraukęs savo pamokslą jo viduryje, paklausė, apie ką buvo giedama tarnavimo pradžioje. Tyla. Tada paklausė, kokia Rašto vieta buvo skaitoma. Vėl tylą. Kokie buvo skelbimai? Niekas negalėjo prisiminti. Žmonės paprasčiausiai vaidino baž-nyčią. Štai kodėl prieš susirinkimo pradžią kiekvienam iš mūsų būtų labai naudinga pačiam sau užduoti klausimą: „Ko aš čia atėjau? Ar noriu, kad Dievas man prabilų as-meniškai? Ar pasiruošęs daryti tai, ką Jis man lieps daryti?“ Negyvoji jūra taip pavadinta todėl, kad joje nėra jokios gy-vybės. Į ją įteka kelios upės, bet nė viena iš jos neišteka. Mūsų laikais nepanaudotos informacijos gausa taip pat veda į sąstingį. Todėl Dievas kiekvieno iš mūsų klausia: „Kodėl jūs visi Mane vadinate Viešpačiu, o nedarote to, ką Aš jums liepiu?“

Brangieji, taip yra iš tikrųjų! Jeigu Dievo žodis nu-
stojo mums būti veiksmingas ir jau nė kiek nebekeičia
mūsų gyvenimo, tai gal lankydami tarnavimus ir net nė
vieno iš jų nepraleisdami, kaip ir Izraelio tauta, „*tuščiai
mindome Viešpaties kiemus*“. Vienas sąžiningas krikščio-
nis, apie tai gilai susimąstęs ir sielvartaudamas, kad ne-
gyvena pergalingo gyvenimo, prisiminė rusų pasakėčią
apie virėją ir katiną Vasilijų ir parašė tokį taiklų ketureilį:

Kalbu, kalbu apie tikėjimą,
Pamokslų klausau ir klausau,
Tik dėl Dievo nebėra švytėjimo,
Kemšu, kaip tas Vasia, tik sau ir tik sau.

Sutikite, kad daugeliui iš mūsų būtent taip ir nu-
tinka. Kiekvieniame tarnavime mes klausome, koks tu-
rėtų būti mūsų gyvenimas. Tik, deja, nuo to niekas
nesikeičia. Mes ir toliau gyvename kaip gyvenome ir vėl
nusidedame kaip iki šiol nusidėdavome. Daugelis net įsi-
gudrina teigti, kad jau turi viską, ir nemato reikalo steng-
tis turėti ko nors daugiau.

Todėl mums turėtų būti labai aktualūs Viešpaties
žodžiai, kuriais Jis kadaise kreipėsi į Laodikėjos bažny-
čią: „*Tu gi sakai: „Aš esu turtingas ir pralobęs, ir nieko
man nebereikia*“, – o nežinai, kad esi skurdžius, apgailėti-
nas, beturtis, aklas ir nuogas“ (Apr 3, 17). Tokiai liūdnei
mūsų būsenai nusakyti taip pat dera apaštalo Pauliaus
sielvarto kupini priekaištai, skirti pasipuikavusiems
savo „*dvasingumu*“ korintiečiams: „*Jūs jau esate sotūs,
jau turtingi, jau pradėjote be mūsų karaliauti! O, kad jūs
iš tikrųjų karaliautumėte, kad ir mes galėtume kartu ka-
raliauti!*“ (1 Kor 4, 8). Lygiai tą patį galima pasakyti ir
apie mūsų dienų krikščionis. Daugelis jų įsitikinę, kad
jau turi viską, ir kad jau kam kam, o jiems tai jau tikrai

atskleista Dievo tiesa. Kiekvienam tokiam šių laikų „laodikiečiui“, visiškai užtikrintam dėl savo krikščionybės „teisingumo“, skirti tokie verčiantys suklusti Viešpaties žodžiai: „*Aš tau patariu pirkti iš Manęs išgryninto ugnyje aukso, kad pralobtum, baltus drabužius, kad apsirengtum ir nebūtų matoma tavo nuogumo gėda, ir tepalo pasitepti akims, kad praregėtum. Tuos, kuriuos myliu, Aš baru ir drausminu; būk tad uolus ir atgailauk!*“ (Apr 3, 18-19).

Pats didžiausias dvasinis palaminimas yra savo menkumo ir visiško skurdumo supratimas. Ir kol mes nepatirsime tokios būsenos, Dievas liks bejėgis ką nors pakeisti. Kol mes kupini savo išdidumo ir savo tariamos nepriklausomybės ir manome, kad jau viską turime ir nieko daugiau mums nereikia, Dievas negali mums nieko duoti, nes į Jo karalystę gali ateiti tik vargšas. Tik visiškai nuskurdę, sugniuždyti ir visiškai dvasiškai išalkę mes galime būti pasotinti Šventąja Dvasia.

Jei pamąstytume, iš tikrųjų kuo mes galėtume girtis? Ar galime apie save pasakyti, kad mes šiam trūnijančiam pasauliui iš tikrųjų esame „šviesa“ ir „druska“? Ar tapome mes jam „miestu, pastatytu ant kalno“? Kas iš mūsų, kaip Petras, turėtų drąsos kokiame nors netikinčiam pasakyti: „*Pažiūrėk į mane*“, kas iš tikrųjų reiškė: „*Sek mano tikėjimu ir išvysi Gelbėtojo šlovę*“? Ne, mes greičiau demonstruojame savo bejėgiškumą, teršdami mūsų Viešpaties šlovę. Juk visiškai ne paslaptis, kad dauguma krikščionių, įskaitant net ir tuos, kurie laiko save atgimusiais, toli gražu negyvena pergalingo gyvenimo, kupini baimių, nerimo, pavojų, rūpesčių, nusivylimo ir nevilties ir nepajėgūs tų problemų išspręsti patys. O pasaulis visa tai pastebi. Ir ne tik pastebi, bet ir teisia, smerkia krikščionis už tai, kad jų gyvenime nesimato tikro dieviškumo ir nepasireiškia Šventosios Dvasios jėga.

Negalima neprisiminti vienos Šventojo Rašto vietos, rodančios, koks buvo apdovanotas jėga iš aukščiau apaštalo Pauliaus tarnavimas, ir kas nutiko tiems, kurie, viso to neturėdami, nutarė sekti jo pavyzdžiu. *„Pauliaus rankomis Dievas darė ypatingų stebuklų. Žmonės net dėdavo ligoniams jo kūną lietusias skepetėles bei prijuostes, ir nuo jų pasitraukdavo ligos, išeidavo piktosios dvasios. Panašiai ir kai kurie keliaujantys žydų egzorcistai mėgino turėjusiems piktyjų dvasių priešaukti Viešpaties Jėzaus vardą, sakydami: „Mes jus saikdiname Jėzaus vardu, kurį skelbia Paulius“. Taip darė vieno žydų vyresniojo kunigo Skėvo septyni sūnūs. Bet piktoji dvasia jiems atsakė: „Pažistu Jėzų ir žinau Paulių. O kas jūs esate?“ Ir žmogus, turįs piktyją dvasią, užpuolė juos ir nugalėjo su tokia jėga, kad jie nuogi ir sužaloti išbėgo iš anų namų“ (Apd 19, 11-16).*

Įdomu, kad šėtonas apsėstojo lūpomis iš karto sudeda taškus ant visų „i“, atskleisdamas vyresniojo kunigo sūnų bejėgiškumą priežastis. Jėzus jį nugalėjo Golgotoje. Pauliaus jis taip pat vengė, nes tame žmoguje jis neturėjo jokios dalies ir valdžios jam. Net skepetaitės ir prijuostės nuo apaštalo kūno versdavo jį kuo toliau nešdintis. Kodėl? O todėl, kad šis Dievo tarnas skirtingai nuo mūsų, šių laikų krikščionių, žinojo pergalingo gyvenimo kainą. Apie tai galima spręsti iš jo žodžių: *„Aš kiekvieną dieną mirštu... tramdau savo kūną ir darau jį klusnų... bėgu nedvejodamas ir grumiuosi ne kaip į orą smūgiuodamas“*. Šėtonas jam neturėjo jokios valdžios. Jis negalėjo prie jo prieiti nei per jo „Aš“, nei per nuslėptas nuodėmes, nei per neištikimą tarnavimą Dievui.

Vyresniojo kunigo sūnų atveju viskas buvo atvirkščiai. Pasityčiojantis piktosios dvasios tonas jos žodžiuose pats apie tai iškalbingai byloja. Pašiepiantis ir paniekiantis klausimas: *„O jūs kas?“* tarsi kalba: *„Kas jūs, drįstantys man įsakinėti?! Ką jau ką, o jus aš puikiai pažįstu!*

Kad jūs save patys vadinatė Dievo tarnais, man tai nieko nereiškia! Man žinomos jūsų ydos ir jūsų užslėptos nuodėmės. Per jas aš turiu valdžią jums! Aš tuoj jums parodysiu, ką reiškia negerbti savo šeimininko!“ Kokios buvo tokios „nepagarbos“ šėtonui pasekmės, mes jau žinome. Ar matote, nuo ko priklauso Dievo jėga, duodanti mums stiprybę prieš tamsos karalystę? Tyras, šventas, pergalingas gyvenimas Dievo artume. Neturėdami tos jėgos, mes daromės pajuokos objektu šėtonui ir pasauliui.

Tenka tik stebėtis, kokie dvasiškai nepajėgūs šių dienų krikščionys. Įvairiose teologijos mokslo įstaigose ruošiami teologai, misionieriai, evangelistai, pastoriai, pamokslininkai ir kitokie dvasiniai darbuotojai. Tačiau tarp jų vargu ar rasi tarnautoją, kurio malda turėtų realią jėgą suteikti pagalbą sergančiam ar patekusiam į okultinę priklausomybę. O tokių bažnyčiose ir įvairių konfesijų krikščioniškose bendruomenėse ne taip jau mažai. Anais laikais Jėzaus mokiniai žmonėms pamokslavo Gerąją Žinią jau turėdami iš aukščiau gautą jėgą. Kodėl gi mes jos neturime? Žinių apie Dievą turime, o jėgų iš Dievo neturime arba, geriausiu atveju, jų aiškiai nepakanka. Kad ir kaip būtų graudu, tenka pripažinti, kad ši nemaloni paskutiniųjų laikų žmonių charakteristika skirta ne kam nors, o mums, „*turintiems dievotumo išvaizdą, bet atsižadėjusiems Jo jėgos*“ (2 Tim 3, 5).

Dar viena mūsų laikų Bažnyčios dvasinio bejėgiškumo priežastis yra **neturėjimas Šventosios Dvasios jėgos**, kuri lydi ištikimų ir tikrųjų Viešpaties tarnavimą. Su šiuo faktu daugelis jau paprasčiausiai susitaikė. Vieni mėgina aiškinti, kad išgydymo, stebuklų darymo ir demonų išvaymo dovanų iš viso kaip tokių nėra. Kiti turi geresnį pasiteisinimą, kad tokia jėga veikė tik pirmųjų apaštalų laikais, o šiems laikams Dievas to jau nenumatė. O iš tikrųjų mes Šventosios Dvasios jėgos

neturime todėl, kad mūsų krikščioniškasis gyvenimas nėra tyras ir neatitinka Šventojo Rašto reikalavimų.

Pastaraisiais metais bažnyčiose ir bendruomenėse atsirado „*mada*“ melstis už prabudimą. Ką gi, idėja gera. Tik, deja, taip meldamiesi dažnai nesuvokiame, ką tai reiškia mums patiems. Juk prabudimas – tai pačių tikinčiųjų dvasinis atsinaujinimas ir visiškas gyvenimo būdo pasikeitimas. Juk tai naujo Dievo gyvenimo versmė, plūstanti į kūną, kuriam gresia didelis pavojus tapti lavonu. Tai procesas, sugrąžinantis Jėzaus Kristaus bažnyčią į šventumą, šlovę ir didybę – į tai, kas jau beveik prarasta. O be savo nuodėmingumo, savo dvasinio atšalimo ir savo nutolimo nuo Dievo suvokimo to padaryti yra tiesiog neįmanoma. Mums Dievas labai reikalingas kaip mūsų sielų Gydytojas. Kad suprastum, jog tau reikia kreiptis į Gydytoją, reikia pripažinti, kad sergi. Juk Jėzus ne šiaip sau kalbėjo: „*Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams*“ (Lk 5, 31). Bet šito kaip tik mes ir nenorime daryti. Mums toks prisipažinimas yra tolygus vos ne savižudybei. Padarytume bet ką, tik ne tai, nes tai reikštų pripažinti, kad esame dvasiškai paliegę ir raupsuoti. Tai juk gali atbaidyti mūsų sekėjus. To išgyventi mes paprasčiausiai neištvirtume. Tik iš kur tokia baimė? Jėzus juk nepabijojo prarasti Savo mokinių. Kartą, kai daugelis Jį paliko, Jis paklausė tiesiai: „*Gal ir jūs norite pasitraukti?*“ O atsakymas taip pat buvo tiesus: „*Viešpatie, pas ką mes eisime?! Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius*“ (Jn 6, 67-68). Taigi siela jaučia, kur iš tikrųjų yra Dievas ir nepaliks Jo net pačių sunkiausių išbandymų metu.

Mums tai nelabai prie širdies. Kad pritrauktume netikinčių ir išlaikytume bendruomenėje savo narius, mes pasiruošę daryti viską – net pasinaudoti pasaulio metodais. Pasvarstykime, ką bendro turi bažnyčia ir rėkiančios Holivudo stiliaus reklamos kampanijos, kai

kviečiame krikščioniškose organizacijose dirbti aukštos klasės specialistus iš netikinčiųjų, kai organizuojame grandiozinius evangelizacinius renginius, panašius į didelius šou?! Lygiai tas pat pasakytina apie visokius gudravimus siekiant „išsunkti“ kuo daugiau pinigų iš patiklių ir lengvatikių rėmėjų, apie asmens kultą, apie ekstravagantišką muzikinį šlovinimą taip vadinamu krikščionišku roku.

Tą patį galėtume pasakyti ir dėl šiais laikais labai paplitusių krikščioniškų pramoginių programų ir renginių. Iš pirmo žvilgsnio tai galima ir paaiškinti, ir pateisinti. Juk taip lengviau išlaikyti krikščioniško jaunimo tikėjimą ir pritraukti į bažnyčią netikinčių. Niekio sėkmesnio už šią vingrybę šėtonas nebūtų galėjęs prigalvoti. Apsireikšti Dievo vaikams „šviesos angelo“ pavidalu – tai pats mikliausias jo manevras. Tokiu būdu jis jau pasiekė daug pergalių. Dar 1900 metais Čarlzas Sperdženas (Charles Spurgeon) viename savo straipsnių nuogaštavo dėl tokios tais laikais išryškėjusios naujos krikščioniškos tendencijos pavojaus. Dabar, daugiau nei po 100 metų, tai, kas tada buvo tik užuomazga, pražydo pilnaviduriais žiedais.

Šis subtilus šėtoniškos apgaulės metodas jau daugelį suvedžiojo. Visa, ką mes gauname gražiai ir juo labiau dieviškai įpakuota, mums ne tik kad nekelia jokio įtarimo, bet ir traukia. Juk mums tikrai norisi suderinti kas malonu su tuo, kas naudinga, ir iš to turėti dvigubos naudos. Tik-tai toks požiūris vargiai suderinamas su Šventuoju Raštu. Niekur jame nerasime net užuominos, kad Jėzaus bendruomenėje pasilinksminimų ir pramogų organizavimas buvo vienas iš jos tikslų. Jeigu taip būtų buvę, nejau Jėzus ir Jo mokiniai apie tai būtų nutylėję?! Jėzus kalbėjo labai aiškiai ir labai tiesiai: „*Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai*“ (Mk 16, 15). Prie Dievo žodžio

pamokslavimo čia nieko papildomai ne pridėta. Nei pramoginių programų, nei pasilinksminimo renginių, nei jaunimo susitikimų, kurie nustelbia kartkartėmis kylantį sąžinės balsą ir padeda išsaugoti taip jau įprastą mums lengvabūdiškumą ir melagingą nusiramimą.

Nejučia kyla klausimas: o gal tas plačiai paplitusias pasaulio priemones mes pradėjome naudoti todėl, kad mūsų krikščionybė prarado savo tyrumą ir traukos jėgą, iš „žemės druskos“ virtusi saldžiu saldainiuku? Pas Kristų, Joną Krikštytoją ir apaštalus žmonės ėjo iš visur. Jų niekas negalėjo sustabdyti. Kad galėtų išgirsti jų pamokslus, jie ėjo ilgą kelią per karščiu alsuojančią dykumą. Niekam nė į galvą neatėjo mintis bendravimą paįvairinti juokeliais ar pramogomis. Nei griežtuose, o kai kada net labai rūščiuose Jėzaus pirmtako žodžiuose, nei švelniuose ir tėviškuose Gelbėtojo ir Jo mokinių pamokymuose nebuvo net užuominos į juokelį ar kvatojimą. Tada tokiems dalykams tiesiog nebuvo vietos. Žmonės traukė kita – tikroji duona iš dangaus. Kadaisė krikščionybė ir krikščionys apvertė visą pasaulį. Dabar pasaulis apvertė krikščionybę, pastatęs ją nuo kojų ant galvos. Kodėl? Todėl, kad pasukome neteisinga kryptimi, ir, kaip sako Pats Dievas: „*pa-liko Mane, gyvojo vandens šaltinį, ir išsikasė skylėtų šulinių, kurie nesulaiko vandens*“ (Jer 2, 13).

Taigi mūsų krikščionybės neveiksmingumas, vienybės, meilės ir teikiamos per Šventąją Dvasią Dievo jėgos trūkumas yra tie pagrindiniai veiksniai, kurie lemia šių dienų Kristaus Bažnyčios bejėgiškumą. Bažnyčia tapo „*nebyli*“, neįdomi ir nepatraukli tiems, kurie nepažįsta Dievo. Todėl, žiūrėdami į paskendusį nuodėmėse pasaulį, nepradėkime bejėgiškai skėčioti rankomis, kad tai paskutiniųjų laikų požymiai. Geriau atsigręžkime į Dievo šviesą, pasitikrinkime ir ištaisysime savo tikėjimą ir savo kelius Viešpaties akivaizdoje.

Tarp nesuskaičiuojamos daugybės tikinčiųjų, kurie visiškai patenkinti savo krikščionybe, yra nemažai ir tokių, kurie pripažįsta savo neveiksmingumą, savo vidinę tuštumą ir dvasinį bejėgiškumą. Jie kamuoja, ieško išei- ties ir iš visos širdies trokšta atsinaujinimo ir dvasinio atgimimo. Tik kaip tai pasiekti? Žinomas anglų evange- listas Rojus Hessionas (Roy Hession) savo nedidelėje knygoje „Po Golgotos ženklų“ šiuo klausimu dalijasi labai vertingomis mintimis: *„Dvasinis atgimimas – tai gyvenimas, perpildytas Šventosios Dvasios, Jėzaus Kristaus gyve- nimas, kurio versmė pradeda tekėti į žmonių širdis. Tada Jo jėga pradeda reikštis mūsų širdyje, gyvenime ir tarnavi- me, o Jo pergalingas gyvenimas pripildo mus ir liejasi į kitus. Tokia yra atgimimo esmė. Kad galėtume su Juo už- megzti teisingus santykius, pirmiausia reikia suprasti, kad mūsų valia turi būti pajungta Jo valiai. Pirmoji atgimimo sąlyga – pasiduoti. Tai skausminga, tai gali atrodyti žemi- namai, bet tai vienintelis kelias. Viešpats Jėzus negalės ap- sigyventi mumyse ir veikti per mus, jei nebus palaužtas mūsų išdidusis „Aš“. Tai reiškia, kad mūsų savimyla, nenuo- lankusis „Aš“, kuris visada save teisina, elgiasi savavališkai, gina savo teises ir ieško sau šlovės, galų gale nulenkia prieš Dievo valią savo galvą, pripažįsta savo neteisumą, duoda kelią Jėzui, atsisako savo teisių, nusimeta savo išpuikimą, kad Dievas būtų viskuo ir turėtų viską. Kitaip sakant, tai numarinimas mūsų „Aš“, jo savikliovos, savitikos ir viso, kas iš jo išeina.*

Jeigu sąžiningai ir nuodugniai patyrinėtume savo krikščionišką gyvenimą, tikriausiai pamatytume, kiek daug to „Aš“ yra kiekviename iš mūsų. Per daug dažnai būtent mūsų „Aš“ mėgina gyventi krikščionišką gyvenimą (jau vien tai, kad mes vartojame žodį „mėgina“, parodo, kad už viską atsakingas mūsų „Aš“). Būtent „Aš“ nusprendžia dalyvauti krikščioniškoje veikloje. Būtent „Aš“ susierzina, pavydi,

įsižeidžia, kritikuoja ir sielojasi. Būtent „Aš“ negailestingas ir nesutaikomas mums bendraujant su aplinkiniais. Būtent „Aš“ užsisklendęs ir nedraugiškas. Ir nėra ko stebėtis, kad mums reikia, jog kas nors mus sutramdytų. Kol mus valdo mūsų „Aš“, Dievas nieko negali mums padaryti, nes Dvasios vaisius, kurį Dievas nori mumyse išauginti, yra tiesioginė priešingybė mumyse tūnančiai priešginos ir nepaklusnumo dvasiai. Būtina palaužti mūsų „Aš“ – ir tai būtiniausia išankstinė sąlyga.

Palaužti „Aš“ – ir Dievo, ir mūsų darbas. Dievas daro poveikį, bet renkamės mes. Jei ieškodami Dievo mes ir tikrųjų esame pasiruošę pripažinti savo kaltę, Jis parodys visus mūsų išdidaus „Aš“ pasireiškimus, nes jie Jam kelia skausmą. Tokią minutę mes galime arba užsispirti ir nepanorėti atgailauti, arba nulenkti galvą ir pasakyti: „Gera, Viešpatie!“ Nusižeminimas kasdieniniame gyvenime yra paprasčiausias sutikimas su Dievo apkaltinimu. Nusižeminti reikia kasdien, nes kasdien jaučiame, kad esame nusidėję. Kai pamatysime, kad dėl to privalėsime atsisakyti savo egoistinių interesų, pripažinti savo kaltę ir taikytis su Dievu, suprasime, kaip tai brangiai kainuoja.

Ir būtent dėl to vargu ar mes sugebėsime nusিžeminti kur nors kitur, o ne prie Jėzaus kryžiaus. Jėzus buvo pasiruošęs dėl mūsų kentėti ir būti pažemintas. Ir tai turėtų mums būti pagrindinis argumentas, kad ir mes turime nusিžeminti. Mūsų pozicija turi tapti visas Kalno pamokslas apie nusิžeminimą, meilę priešams, atlaidumą ir nuolankumą. Bet priversti mus nusิžeminti gali tik supratimas tos meilės, Kuri sutiko nusิžeminti dėl mūsų“.

O, kaip tai teisinga! Su tokia nuomone negalima nesutikti. Tik padarę tai, ką būtinai privalėjome padaryti, – galutinai sugniuždę savo „Aš“, galėsime realiai jausti, kaip Jėzaus kraujo jėga mus apiplauna ir balina, atstatydama ir išgydydama visa, ką buvo sugriovusi ir sunaikinusi

nuodėmė. Visi judėjimai už tikėjimo atnaujinimą yra apsiginklavę būtent šita tiesa. Per juos šiandien Savo nusmukusią ir nualintą Bažnyčią Dievas ragina pradėti naują gyvenimą.

Brangus skaitytojau! Štai mes jau priartėjome prie šios knygos pabaigos. Žinoma, mes negalėjome joje aptarti visų dvasinių ligų. Bet jei tu įsileisi į savo širdį ir įgyvendinsi tai, apie ką mes kalbėjome, labai daug dalykų, kurie dabar tave slegia, pradės keistis į gera. Be jau mūsų išnagrinėtų dvasinių ligų mūsų siela gali kentėti nuo dvasinių „*negalavimų*“. Tai vienatvės skausmas, liūdesys, ilgesys, pasimetimas, prislėgtumas, nesugebėjimas girdėti Dievo balso ir suprasti Jo valios, neryžtingumas, abejonės, depresija, beviltiškumas ir dar daug, kas mums, žmonėms, taip būdinga. Daugelį mūsų jaudina mūsų šventėjimo problema. Kaip to siekti teisingai, neįsivieliant į kraštutinumus ir neliekant abejingiems savo nuodėmėms ir ydoms? Su tokio- mis savo problemomis norėtusi ateiti pas ką nors, kas su Dievo pagalba galėtų padėti, paguosti, padrąsinti, palaikyti ir pamokyti. Kaip sprendžiant tuos dalykus išvengti klaidų ir karčių nusivylimų? Kai kreipiesi Dievo tarno pagalbos, apie ką kalbėti ar ką nutylėti? Kas galėtų būti toks sielovados tarnautojas? Kokios tokio tarnautojo pareigos ir kokia jo atsakomybė prieš Dievą? Dėl ko sielvartauja ir liūdi siela? Kodėl mano gyvenimas toks neįdomus ir be jokių prošvaisčių? Kokia gyvenimo prasmė? Kodėl aš apskritai atėjau į šį pasaulį? Ko iš manęs laukia Dievas? Kaip aš Jam turėčiau tarnauti? Kodėl Jis leidžia, kad būtų tiek daug liūdesio ir kančių? Kaip išeiti iš aklavietės ir išbristi iš dvasinio sąstingio? Apie visa tai ir dar daug apie ką mes pakalbėsime kitose serijos „Sielovados tarnavimas“ knygoje. („Kada ver- kia siela“, „Vaikščiojimas šviesoje“ ir galbūt dar kitose, jei bus tokia Dievo valia.)

Literatūra

1. С. И. Ожегов и Н. Ю. Шведова «Толковый словарь русского языка», Российская Академия наук, Москва 1998

2. Эрик Нюстрем «Библейский словарь», Мировая Христианская Миссия, Торонто 1985

3. Уильям Макдональд «Шаг за шагом», CLV, Bielefeld 1998

4. Уильям Макдональд «Библейские комментарии для христиан Новый Завет», CLV, Bielefeld 2000

5. Уильям Макдональд «Будьте святы» (Повеление с обетованием), CLV, Bielefeld 1995

6. И. В. Каргель «Собрание сочинений», «Библия для всех», Санкт-Петербург 2000

7. «Хлеб наш насущный» (ежедневное христианское чтение) «Библейский радиокласс», Минск 2002

8. Пауль Тейн «Обанкротилось ли христианство?», Keren Ahvah Meshihit, Jerusalem 1998

9. Освальд Чемберс «Все мое предельное Господу», Oswald Chambers Publications Association

10. Уолтер Мартин «Царство культов», СП «Логос», Санкт-Петербург 1992

11. Эмиль Кремер «Открытые глаза», «Evangelium für alle», Germany 1991

12. Лестер Самрал «Сверхестественные начальства и власти», Kokkun Sinapeos, Украина 1996

13. Ричард ли эд Хидсон «Ангелы обмана», Изд. «Протестант», Москва 1994

14. Джош Макдауэлл «Мир оккультного», Изд. «Новая жизнь», Москва 1994

15. Эрнст Модерсон «В оковах сатаны», Миссия «Свет на востоке» 1996

16. Рой Хессион «Под знаком Голгофы», Изд. «Мир», Санкт-Петербург 1999

17. Эдин Ловас «Люди власти, властолюбие и Церковь», Friedens Bote, Gummerbach 1996

18. Ärzte: K. H. Däumer, E. Freitag, H. Yanzen und andere «Alternative Heilverfahren, Hilfe oder Gefahr?» ABEM e. V., Detmold 1999

19. Andreas Wahlen «Neue Ideen. Die Herausforderung des New Age», CLS Verlagsteam Sursee 1988

20. Georg Müller «Heilkraft durch Verdünnen», CLV

21. Zeitschrift «Christliches Zeugnis heute» Esoterik I, II Nachdruck November 2002 Campus für Christus

22. Prof. Dr. med. Manfred Weise «Homöopathie, was steckt dahinter?» Christen im Dienst an Kranken e. V. 2004

Misijos „Gyvieji vandenys“ („Wasser des Lebens“) leidykloje galima įsigyti rusų kalba sekančių knygų, kompaktinių diskų ir audio kasetių:

“Пробуждение начинается с меня” Л. Плетт

“Время начаться суду с дома Божьего” Л. Плетт

“Глас вопиющего в пустыне” Л. Плетт

“Путем исканий” Л. Плетт

“Духовные болезни” Л. Плетт

“Когда плачет душа” Л. Плетт

“Хождение во свете” Л. Плетт

“Между Христом и сатаной” К. Е. Кох

Tai pat galite įsigyti kompaktinių diskų ir audio kasetių krikščioniškų giesmių, kurias atlieka Liudmila Plett ir Svetlana Noifeld

“Наша жизнь как свеча на столе”

“Живые воды”